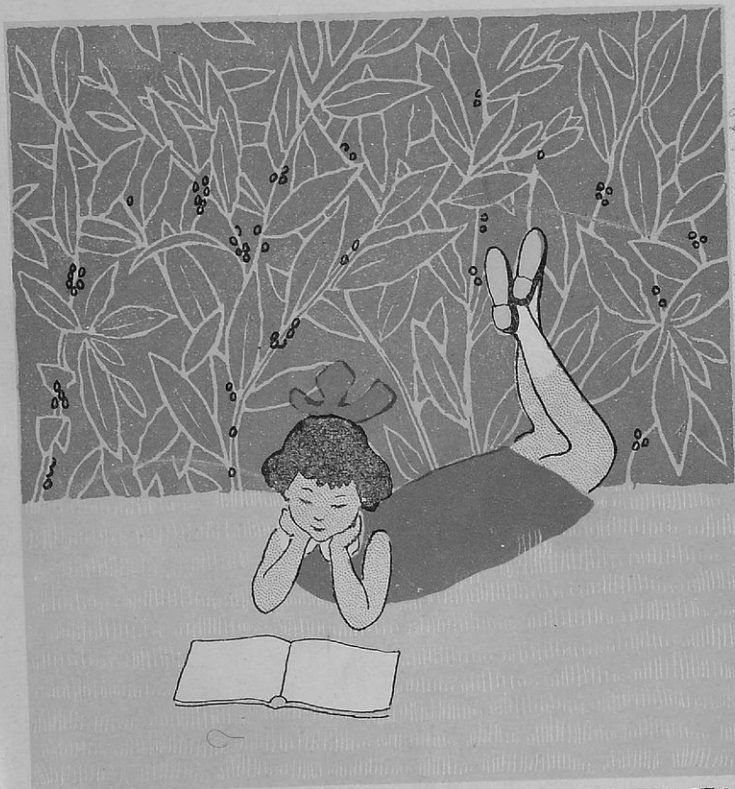

1360

Η ΔΑΦΝΗ

ΕΥΑΓΓ. ΠΑΝΕΤΣΟΥ_ΕΛΕΝ. ΣΑΜΙΟΥ

205x135

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗ Γ' ΤΑΞΗ
ΕΚΔΩΤΗΣ: Ι. ΣΙΔΕΡΗΣ ΑΘΗΝΑΙ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΠΑΝΕΤΣΟΥ
ΕΛΕΝΗΣ ΣΑΜΙΟΥ

Η ΔΑΦΝΗ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΗ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

.....
Έκδ. Ε'. Αριθ. Έγκρ. Απόφ. 51231, 51232 / 20—8—34. Αντίτυπα 8000
.....

ΕΚΔΟΤΗΣ Ι. Ν. ΣΙΔΕΡΗΣ

52—ΣΤΑΔΙΟΥ—52

1936

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὰς ὑπογραφὰς τῶν συγ-
γραφέων.

1. Προσευχή στο Θεό.

Θεέ μου, πατέρα μου, πού κάθесαι
στον ούρανὸ ψηλά μου,
σκύψε στὴ γῇ κι ἐπάκουσε
τὴν ταπεινὴ λαλιά μου.

Ἄχ, τοὺς γονιούς, τ' ἀδέλφια μου
κι ὅλον τὸν κόσμον, Θεέ μου,
φίλους κ' ἐχθρούς, Πολύσπλαχνε,
στὴ γῇ προστάτευσέ μου!

Καὶ τὰ καράβια, ποὺ ἀρμενίζουνε
καὶ τρίζουν τὰ πανιά τους
καὶ τὰ πουλιά, ποὺ φτερουγίζουνε
νὰ βροῦνε τὴ φωλιά τους.

Ὅλους στὴν ἀγκαλιά σου πάρε μας
καὶ σκέπε νύκτα μέρα·
ὅλοι εἴμαστε παιδάκια σου
κι ὅλοι σὲ λέν Πατέρα !

2. Τὸ χωριό μας.

1. Τὸ χωριό μας εἶναι στὴν ἄκρη τῆς θάλασσας·
Ὅλοι οἱ χωριανοί μας ἀγαποῦν τὴ θάλασσα. Ξέρουν νὰ
ψαρεύουν, ξέρουν τὴ ἀέρας φυσᾶ, ξέρουν πότε θὰ πιάσῃ
τρικυμία. Καὶ βλέπεις τότε τὶς βαρχοῦλες καὶ τὰ καΐκια
νὰ μπαίνουν γρήγορα γρήγορα στὸ μικρὸ μας λιμανάκι.

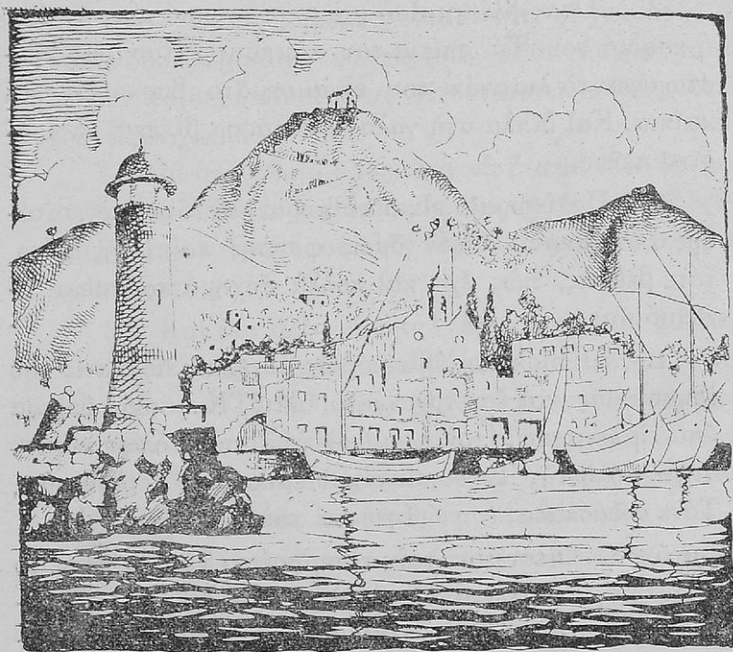
2. Στὴν παραλία εἶναι τὰ μαγαζιά. Λαχανοπωλεῖα,
ψωμάδικα, καφενεῖα, παντοπωλεῖα. Καὶ τὸ βράδυ, ὅταν
εἶναι ὥραῖος καιρὸς, ἄνδρες καὶ γυναῖκες κάμνουν στὸ
μόλο περίπατο.

3. Στὴ μέση τοῦ χωριοῦ μας εἶναι ἡ πλατεῖα. Γύρω
τριγύρω εἶναι μεγάλα πεῦκα. Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά εἶναι ἡ
ἐκκλησία, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά εἶναι τὸ σχολεῖο. Ὁ γέρο
παπᾶς καὶ ὁ δάσκαλος πηγαίνουν συχνὰ μαζὶ καὶ συνο-
μιλοῦν. Καὶ οἱ χωριανοί, ἅμα τοὺς βλέπουν, βγάζουν τὸ
σκοῦφο των, καὶ τοὺς χαιρετοῦν.

4. Πίσω ἀπὸ τὸ χωριὸ ἀρχίζουν τὰ ἀμπέλια, τὰ
σπαρμένα χωράφια, οἱ συκιές καὶ οἱ ἐλιές. Πηγαίνεις,

πηγαίνεις, περνᾷς τὴν πεδιάδα καὶ φθάνεις στὴ ρίζα τοῦ βουνοῦ. Ἀνεβαίνεις τὴν πλαγιά τοῦ βουνοῦ καὶ φθάνεις στὴν κορυφή. Ἐκεῖ εἶναι ἓνα μικρὸ ἐκκλησάκι κάτασπρο, τὸ ἐκκλησάκι τοῦ Χριστοῦ.

5. Στὸ ἐκκλησάκι αὐτό, τὸ Πάσχα, κάθε χρόνο, γίνεται μεγάλο πανηγύρι. Ἔρχονται ἀπ' ὅλα τὰ χωριά

γύρω. Μετὰ τὴ λειτουργία οἱ χωριανοὶ ἀνάβουν φωτιές, ψήνουν ἄρνια, τρώγουν, πίνουν καὶ χορεύουν. Καὶ ἀκούεις κάθε στιγμή: «Χριστὸς ἀνέστη!» Καὶ ὁ ἄλλος ἀποκρίνεται: «Ἀληθῶς ἀνέστη!»

3. Τὸ χωριό μας καὶ ὁ δάσκαλος.

1. Ἐχει πολλὰ καλὰ τὸ χωριό μας. Ἐχει καθαρὸν ἄερα· ἔχει τὴ θάλασσα, ποὺ μᾶς δίνει πολλὰ ψάρια· ἔχει τὴν πεδιάδα, ποὺ μᾶς δίνει σιτάρι, σταφύλια, σῦκα, ἑλιές.

2. Ὅταν βλέπῃς ἀπὸ μακριὰ τὸ χωριό μας, ἀνοίγει ἡ καρδιά σου. Τὰ σπίτια του λάμπουν κατάσπρα ἀσβεστωμένα· τὸ λιμανάκι του εἶναι γεμᾶτο βαρκούλες καὶ καΐκια. Καὶ δίπλα στὴ γαλανὴ θάλασσα βλέπεις τὰ πράσινα πεῦκα.

3. Πολὺ ὥραϊο εἶναι τὸ χωριό μας, ὅταν τὸ κοιτάξῃς ἀπὸ μακριά. Ὅταν ὅμως φθάσῃς καὶ μπῆς μέσα, τότε βλέπεις, πὼς ἔχει καὶ πολλὰ ἄσχημα πράγματα τὸ χωριό μας.

4. Ὁ δάσκαλος ἔβλεπε ὅλες αὐτὲς τὶς ἀσχήμιες τοῦ χωριοῦ μας καὶ ἐστενοχωρεῖτο. Μιὰ Κυριακὴ, ὕστερα ἀπὸ τὴ λειτουργία, οἱ χωριανοὶ ἐκάθισαν, ὅπως πάντα, στὴν αὐλὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐμίλοῦσαν μεταξύ των. Τότε ὁ δάσκαλος ἐσηκώθηκε καὶ τοὺς ἐμίλησε.

5. — Φίλοι μου, τοὺς εἶπε, πρέπει νὰ ἀγαποῦμε τὸ χωριό μας, ὅπως ἀγαποῦμε καὶ τὸ σπίτι μας. Ὅπως καθέννας μας σκουπίζει τὸ σπίτι του, τὸ ἀσβεστώνει, τὸ συγυρίζει, ἔτσι πρέπει νὰ φροντίζωμε καὶ γιὰ τὸ χωριό μας.

6. Ἀλλὰ δυστυχῶς, φίλοι μου, δὲν φροντίζομε! Καθέννας μας κοιτάζει μονάχα τὸ σπίτι του καὶ τοὺς δικούς του καὶ δὲν κοιτάζει τὸ χωριὸ καὶ τοὺς χωριανούς ὅλους. Γι' αὐτὸ καὶ ἀφήκαμε τὸ χωριό μας ἔτσι ἀπερριποίητο καὶ ἀπροστάτευτο.

4. Οἱ γέροι τοῦ χωριοῦ μας.

1. — Τί κακὰ βρίσκεις στὸ χωριό μας, κύριε δάσκαλε; ἐφώναξε μὲ θυμὸ ὁ γέρο Μῆτρος.

— Πολλά, κύρ Μῆτρο! τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ δάσκαλος. Καὶ πρῶτα πρῶτα, οἱ δρόμοι τοῦ χωριοῦ μας δὲν εἶναι καθαροί!

2. — Τί νὰ κάμωμε; εἶπαν τότε οἱ χωρικοί. Δὲν ἔχομε ὁδοκαθαριστὲς νὰ περνοῦν κάθε ἡμέρα νὰ μαζεύουν τὰ σκουπίδια. Αὐτὰ γίνονται στὶς πόλεις. Ἀλλὰ ἐδῶ εἶναι χωριό!

— Καὶ στὸ χωριό μποροῦμε νὰ ἔχωμε τοὺς δρόμους καθαρούς. Φθάνει καθένας μας νὰ σκουπίξῃ τὸ δρόμο ἀπὲξω ἀπὸ τὸ σπίτι του. Ἄν ὅλοι ἔκαναν ἔτσι, χαρὰ στὸ χωριό μας!

3. Καὶ ἓνα ἄλλο ἀκόμη! ἐξακολούθησε ὁ δάσκαλος. Ἐδῶ ἀπὲξω ἀπὸ τὸ χωριό μας μαζεύεται τὸ νερὸ καὶ λιμνάζει. Τὸ καλοκαίρι ἀπὸ τὰ βοῦρκα αὐτὰ γίνονται κουνούπια καὶ τὰ κουνούπια μᾶς φέρνουν τοὺς πυρετούς. Γι' αὐτὸ τόσοι χωριανοί μας τὸ καλοκαίρι τουρτουρίζουν ἀπὸ τοὺς πυρετοὺς καὶ εἶναι ὀλοκίτρινοι.

4. — Τί νὰ κάμωμε; ἐρώτησαν πάλι οἱ χωριανοί.

— Νὰ ἀνοίξωμε αὐλάκι, ἀποκρίθηκε ὁ δάσκαλος, νὰ χύνωνται τὰ νερά. Καὶ ἔτσι θὰ ξεραθῇ ὁ τόπος. Ἡ νὰ ρίξωμε λίγο πετρέλαιο στὰ νερά ποὺ λιμνάζουν, καὶ θὰ ψοφήσουν τὰ αὐγὰ τῶν κουνουπιῶν. Καὶ ἔτσι θὰ γλυτώσωμε ἀπὸ τὶς θέρμες.

5. Καὶ ἓνα ἄλλο ἀκόμη, ἐξακολούθησε ὁ δάσκαλος. Ἐχομε τριγύρω ἀπὸ τὸ χωριό μας τόσα ἄγρια δένδρα· ἄγριες συκιές, ἄγριες ἀχλαδιές, ἄγριες ἀμυγδαλιές. Τόσα

χρόνια καὶ κανέννας δὲν εὐρέθηκε νὰ τὶς ἐμβολιάσῃ. Δὲν εἶναι ντροπή;

6. — Καὶ ἔπειτα, κοιτάξετε τὰ πεῦκα μας! Κάθε ἄνοιξη γεμίζουν κάμπιες. Οἱ κάμπιες αὐτὲς τρώγουν τὰ πεῦκα καὶ σιγὰ σιγὰ θὰ τὰ ξεράνουν. Δὲν τὰ λυπᾶσθε; Ὅλα αὐτά, φίλοι μου, πρέπει νὰ τὰ διορθώσωμε!

7. Τότε ὁ γέρο Μῆτρος ἐπετάχθηκε πάλι καὶ εἶπε: — Ἔτσι τὰ εὐρήκαμε ἀπὸ τοὺς πατέρες μας, ἔτσι θὰ τὰ ἀφήσωμε στὰ παιδιά μας!

8. — Ὅχι, κύρ Μῆτρο, ἀποκρίθηκε ὁ δάσκαλος. Δὲν εἶναι σωστὸ αὐτό, πὺν λέγεις. Ἐμεῖς πρέπει πάντα νὰ προσπαθοῦμε νὰ κάμωμε κάτι περισσότερο ἀπὸ τοὺς πατέρες μας. Ὁ κόσμος πρέπει νὰ προοδεύῃ, κύρ Μῆτρο! Νὰ μὴ στέκεται πάντα στὰ ἴδια καὶ στὰ ἴδια.

9. Γιὰ κοίταξε! Οἱ πιὸ παλιοὶ ἄνθρωποι ἐφωτίζοντο τὴ νύκτα μονάχα μὲ λυχνάρια· ἔπειτα εὐρέθηκε τὸ πετρέλαιο· καὶ σήμερα ἔχομε τὸ ἡλεκτρικόν. Οἱ πιὸ παλιοὶ ἄνθρωποι ἐκατοικοῦσαν σὲ σπηλιές, ἔπειτα ἔκαμαν καλύβια καὶ σήμερα ἔχομε σπίτια. Οἱ πιὸ παλιοὶ ἄνθρωποι ἐντύνοντο μὲ φύλλα ἀπὸ δένδρα καὶ μὲ προβιές· σήμερα κοίταξε, ὅλοι φοροῦμε ροῦχα.

10. Ἄν ἦτο ἀλήθεια αὐτὸ πὺν λέγεις, κύρ Μῆτρο, σήμερα θὰ εἶχαμε μονάχα λυχνάρια, θὰ ἐκατοικούσαμε σὲ σπηλιές καὶ θὰ ἦμαστε ἀκόμη ντυμένοι μὲ προβιές· θὰ ἦμαστε δηλαδὴ ἀκόμη ἄγριοι.

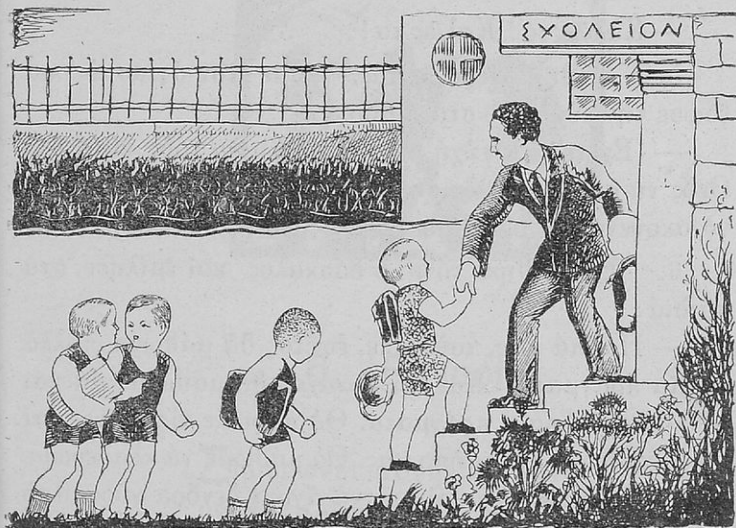
11. Ὁ γέρο παπᾶς, πὺν ἄκουε μὲ προσοχή, ἐσήκωσε τότε τὰ χέρια του καὶ εἶπε:

— Ἐχεις δίκιο, κύριε δάσκαλε· ἔχε τὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ!

5. Τὰ παιδιά τοῦ χωριοῦ.

1. Ἐμιλοῦσε, ἐμιλοῦσε ὁ δάσκαλος, μὰ οἱ χωριανοὶ ἔκουνοῦσαν τὰ κεφάλια των καὶ δὲν ἔκαμναν τίποτε. Ὁ γέρο Μητρος ἐκτυποῦσε τὸ ραβδί του στὶς πέτρες καὶ ἐφώναζε :

— Ἔτσι τὰ εὐρήκαμε, ἔτσι θὰ τὰ ἀφήσωμε !

2. Ὁ δάσκαλος ἔφυγε ἀπὸ τὴν αὐλὴ τῆς Ἐκκλησίας συλλογισμένος.

«Μὲ τοὺς γέρους αὐτοὺς, ἔλεγε ἀπὸ μέσα του, δὲν γίνεται τίποτε. Εἶναι καλοὶ ἄνθρωποι, ἀλλὰ ἔχουν πιά κακοσυνηθίσει. Δὲν ἀλλάζουν εὐκολὰ γνώμη. Ἡ μόνη μου ἐλπίδα εἶναι τὰ παιδιά !»

3. Ἦτο Σεπτέμβρης. Σὲ λίγες ἡμέρες θὰ ἄνοιγε τὸ σχολεῖο. Τότε θὰ ἐμαζεύοντο τὰ παιδιά καὶ θὰ τοὺς ἐμι-

λοῦσε ὁ δάσκαλος. Χωρὶς ἄλλο θὰ ἐγίνοντο τὰ παιδιὰ οἱ καλύτεροί του φίλοι καὶ συνεργάτες. Καὶ ὅλοι μαζί, δάσκαλος καὶ μαθητές, θὰ ἐδιόρθωναν τὸ χωριό.

4. Φαντάζεσθε τώρα τὴ χαρὰ τοῦ δασκάλου, τὴν ἡμέρα ποὺ ἐπρωτοκτύπησε ἡ καμπάνα τοῦ σχολείου! Ἀπὸ ὅλους τοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ τὰ παιδάκια ἔτρεχαν στὸ σχολεῖο. Καὶ ὁ δάσκαλος ἔστεκε στὸ κατώφλι καὶ τὰ ἐπερίμενε :

— Καλῶς τα ! Καλῶς τα !

5. Ἦλθε ὁ γέρο παπᾶς, ἔκαμε τὸν ἀγιασμό καὶ ἔδωσε τὴν εὐχή του στὰ παιδιὰ.

— Ἔχετε τὴν εὐχή μου, παιδιὰ μου, τοὺς εἶπε. Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς δίνη φώτιση νὰ μαθαίνετε γράμματα. Καὶ νὰ ἀκούετε ὅ,τι σᾶς λέγει ὁ καλὸς σας δάσκαλος !

6. Ἐσηκώθηκε τότε ὁ δάσκαλος καὶ ἐμίλησε στὰ παιδιὰ :

— Παιδιὰ μου, τοὺς εἶπε, ἐφέτος θὰ μάθωμε πολλὰ ὥραϊα πράγματα. Καὶ ὅχι μονάχα θὰ μάθωμε, μὰ καὶ θὰ κάμωμε ὥραϊα πράγματα. Θὰ πάρωμε τὶς ἀξίνες καὶ θὰ ἐργασθῶμε στὸν κήπο μας. Θὰ μάθωμε νὰ κλαδεύωμε καὶ θὰ ἐμβολιάσωμε καὶ μερικὰ ἄγρια δένδρα γύρω ἀπὸ τὸ χωριό μας. Τὴν ἀνοιξὴ θὰ πηγαίνωμε καὶ θὰ καθαρίζωμε τὰ πεῦκα ἀπὸ τὶς κάμπιες. Θὰ πᾶμε ἐκεῖ, ὅπου λιμνάζει τὸ νερό, καὶ θὰ ἀνοίξωμε αὐλάκια νὰ φεύγῃ τὸ νερὸ καὶ νὰ μὴ γίνωνται κουνούπια !

7. Καὶ πολλὰ ἄλλα θὰ κάμωμε, ἂν θέλετε. Γιατὶ μονάχος ἐγώ, ποῦ νὰ προφθάσω ! Ὅλοι ὅμως μαζί θὰ κάμωμε τὸ χωριό μας ἓνα καμάρι. Θέλετε ;

Ὅλα τὰ παιδιὰ ἐσηκώθηκαν χαρούμενα.

— Θέλομε ! Θέλομε ! ἐφώναξαν.

Καὶ ἓνα παιδί, μὲ μαῦρα μαλλιά, ἡλιοκαμένο ἐπετά-

χθιγε άπάνω· έβαλε τὸ χέρι του στὴν καρδιά καὶ εἶπε :
— 'Ορκιζόμεθα!

Ἦτο ὁ Δημητράκης, ὁ ἑγγονος τοῦ γέρο Μήτρου.

6. Ἔργασία.

Ξημερώνει αὐγὴ δροσάτη·
μὲ τὸ πρῶτο της πουλὶ
λὲς καὶ κράζει τὸν ἐργάτη
στὴ φιλόπονη ζωή!

Πρὶν άχνίση κάθε άστέρι,
μὲ χαρούμενη καρδιά,
νέοι, μεσόκοποι καὶ γέροι,
τρέξετε ὅλοι στὴ δουλειά.

(Γ. Μαροκοῦς)

7. Τὸ χωριὸ γίνεται ἀγνώριστο.

1. Τὰ παιδιὰ ἐκράτησαν τὸ λόγο των. Ὑστερα ἀπὸ λίγους μῆνες ἡ ὄψι τοῦ χωριοῦ ἄρχισε νὰ ἀλλάξη. Οἱ δρόμοι πρῶτα πρῶτα ἄρχισαν νὰ γίνωνται πιὸ καθαροί. Δὲν ἔβλεπες πιά σκουπίδια μπροστὰ στὶς πόρτες. Τὰ παιδιὰ στὰ σπίτια των ἐμιλοῦσαν συχνὰ γιὰ τὴν καθαριότητα. Καὶ σιγὰ σιγὰ οἱ νοικοκυράδες ἄκουαν, τὶ τοὺς ἔλεγαν τὰ παιδιὰ των καὶ κάθε πρωὶ πιά ἔβλεπες τὶς σκουῖπες νὰ δουλεύουν. Κάθε νοικοκυρὰ ἐσκουπίζε καλὰ καλὰ τὸ δρόμο ἀπέξω ἀπὸ τὴν πόρτα της. Καὶ ὅλος ὁ δρόμος ἔλαμπε.

2. Ἐπειτα, ἄρχισαν τὰ παιδιὰ τὴν ἀνοιξὴ νὰ κάμνουν ἐκδρομές, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ καθαρίσουν τὰ πεῦκα ἀπὸ τὶς κάμπιες. Καὶ ἔτσι δὲν ἔβλεπες πιά στὰ πεῦκα τὶς ἄσπρες ἐκείνες σακκοῦλες, ποὺ εἶναι γεμᾶτες κάμπιες. Τὰ παιδιὰ τὶς εἶχαν μαζεύσει ὅλες καὶ τὶς εἶχαν καύσει.

3. Τὰ νερὰ δὲν ἐλίμναζαν πιά ἀπέξω ἀπὸ τὸ χωριό. Εἶχαν σκάψει τὰ παιδιὰ βαθειὰ αὐλάκια καὶ τὰ νερὰ ἔφευγαν πιά καὶ ἐπήγαιναν στὴ θάλασσα.

— Ἐφέτος δὲν θὰ ἔχωμε πυρετοὺς στὸ χωριό μας! ἔλεγε ὁ δάσκαλος χαρούμενος.

4. Ὅλα τὰ παιδιὰ ἐδούλευαν μὲ μεγάλη χαρά. Πολλὲς φορὲς ἡ δουλειὰ ἦτο δύσκολη· μὰ κανένα παιδί δὲν ἐπαραιπονεῖτο. Καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ παιδιὰ πρῶτος ἦτο ὁ Δημητράκης, ὁ ἐγγονος τοῦ γέρο Μήτρου. Αὐτὸς ἐσκαρφάλωνε πρῶτος στὰ πεῦκα καὶ ἔκοβε τὶς σακκοῦλες μὲ τὶς κάμπιες, αὐτὸς ἐκουβαλοῦσε τὶς πιὸ μεγάλες πέτρες, αὐτὸς ἔπαιρνε τὴν πιὸ μεγάλη ἀξίνα καὶ ἐδούλευε.

5. — Εὗγε, Δημητράκη! τοῦ εἶπε μίαν ἡμέρα ὁ δάσκαλος. Τί λέγει τώρα ὁ παπποῦς σου;

Ὁ Δημητράκης ἐγέλασε:

— Ὁ παπποῦς μου, εἶπε, δὲν λέγει τίποτε. Ἀλλὰ προχθὲς τὸν εἶδα πρωτὶ πρωτὶ νὰ παίρῃ τὴ σκοῦπα καὶ νὰ σκουπίζει τὸ δρόμο. Καὶ ὅχι μονάχα ἀπέξω ἀπὸ τὴν πόρτα μας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ γειτόνου μας,

τοῦ κὺρ Ἀνδρέα, γιατί ὁ κακόμοιρος εἶναι ἄρρωστος.

6. Ὁ δάσκαλος ἐχάρηκε πολύ.

«Δόξα σοι, ὁ Θεός! εἶπε ἀπὸ μέσα του. Τὸ χωριό μας προοδεύει. Σὲ λίγα χρόνια θὰ εἶναι ἀγνώριστο! Ἀφοῦ ὁ γέρο Μῆτρος ἄλλαξε γνώμη, τότε ὅλο τὸ χωριὸ θὰ ἔχῃ ἀλλάξει. Δόξα σοι, ὁ Θεός!»

7. Μιὰ Κυριακή, οἱ χωριανοὶ ἦσαν πάλι μαζεμένοι στὴν αὐλὴ τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τὴ λειτουργία καὶ ἐμιλοῦσαν μεταξύ των. Ὁ δάσκαλος ἐπερνοῦσε τὴν ὥρα ἐκεῖνὴ μὲ τὰ παιδιὰ. Καθένα ἐκρστοῦσε καὶ ἀπὸ ἓνα μικρὸ

δενδράκι. Ἐπήγαιναν νὰ φυτεύσουν εὐκάλυπτους στὸν τόπο, ὅπου ἦσαν τὰ λιμνάζοντα νερά.

8. Ἕνας χωριάτης τὸν εἶδε καὶ εἶπε :

— Πᾶνε τὰ παιδιὰ μας νὰ φυτεύσουν εὐκάλυπτους. Αὐτὰ τὰ δένδρα εἶναι εὐλογία Θεοῦ. Γίνονται γρήγορα, πίνουν οἱ ρίζες των πολὺ νερὸ καὶ ἔτσι, ὅπου φυτρῶσουν, δὲν ἔχει πιά ἔλη καὶ πυρετούς. Τὰ ἔφερε προχθὲς ὁ ἴδιος ὁ δάσκαλος ἀπὸ τὴν πόλη.

9. Ὁ γέρο Μῆτρος ἦτο ἐκεῖ καὶ ἄκουσε. Δὲν εἶπε τίποτε. Ἀλλὰ μονομιᾷς ἐδρασκέλισε τὴν αὐλὴ καὶ ἐβγῆκε ἔξω. Ἐπρόφθασε τὸ δάσκαλο στὴ γωνία τοῦ δρόμου :

— Κύριε δάσκαλε ! ἐφώναξε.

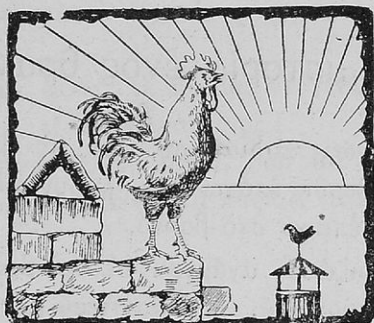
Ὁ δάσκαλος ἐστράφηκε :

— Καλῶς τὸν κὺρ Μῆτρο, εἶπε. Τί μὲ θέλεις ;

10. Ὁ γέρο Μῆτρος ἔπιασε τὸ χέρι τοῦ δασκάλου καὶ τὸ ἔσφιξε στὰ γέρικα χέρια του :

— Παιδί μου, τοῦ εἶπε, νὰ μὲ συμπαθήσης ! Μιὰ Κυριακὴ, θυμοῦμαι, στὴν Ἐκκλησίᾳ σὲ ἐπεριγέλασα, ποὺ ἤθελες νὰ καλυτερεύσης τὸ χωριό μας. Τώρα βλέπω, πὼς εἶχα ἄδικο. Συμπάθησέ με !

8. Ὁ Κόκορας.

Ὁ κόκορας ξημερώματα
μὲ τὸ χρυσὸ λειρί,
σηκώθη ἀπὰ στὰ δώματα⁽¹⁾
καὶ κράζει Κικιρί!

Κι ὁ ἥλιος, ὁ λαμπρὸς ἀφέντης μας,
πετιέται ἀπάνω ὀρθός·
— Αἶ, κράζει με ὁ λεβέντης μας,
ὁ χρυσοπετεινός!

Νά, βγαίνω, ἀδέλφι, ἀπὸ τὴ θάλασσα,
ποτέ μου ἐγὼ μαθὲς
χατήρι δὲ σοῦ χάλασα,
θὰ κάμω ὅ,τι κι ἂν θές.

Κι ὁ κόκοράς μας ἀποκότησε⁽²⁾
κι ἀσκώνει τὸ λαιμό:
— Τὸν κόσμον, ἥλιε, φώτισε!
Κικιρικί! Κικιρικό!

1 ταράτσεσ τῶν σπιτιῶν.

2 τόλμησε.

9. Ἡ ἱστορία ἐνὸς θρανίου.

1. — Ἐγώ, παιδιά μου, ποὺ μὲ βλέπετε τώρα θρανίο καὶ κάθεσθε ἐπάνω μου, ἤμουν μιὰ φορὰ ἓνα μεγάλο πεῦκο, ἐπάνω στὸ βουνό.

2. Εἶχα ριζώσει ἀνάμεσα σὲ δυὸ βράχους. Δεξιά μου εἶχα μιὰ καστανιά, καὶ ἀριστερά μου ἓνα ἔλατο. Πολλὲς φορὲς ἐσυνομιλούσαμε καὶ ἐλέγαμε, τί θέλει νὰ γίνη τὸ καθένα μας.

3. — Ἐγώ, ἔλεγε ἡ καστανιά, θὰ ἤθελα νὰ ἔλθῃ καμμιά μέρα ἓνας καλὸς ἄνθρωπος καὶ νὰ μὲ ἐμβολιάσῃ. Εἶμαι τώρα τόσα χρόνια, ἄγρια· τὰ κάστανά μου εἶναι στυφὰ καὶ τὰ τρώγουν μονάχα τὰ γουρουνία. Ἄμα μὲ μπολιάσουν, θὰ κάνω κάστανά γλυκά, καὶ τότε, τί χαρά!

4. Θὰ πωλοῦν τὰ κάστανά μου ζεστὰ ζεστὰ τὸ χειμῶνα· καὶ θὰ περνοῦν τὰ παιδιά, ποὺ πηγαίνουν στὸ σχολεῖο, καὶ θὰ λέγουν :

— Καστανᾶ, δῶσε μου μιὰ δραχμὴ κάστανά! Καὶ θὰ γεμίζουν τὰ χεράκια των κάστανά καὶ θὰ τὰ τρώγουν καὶ θὰ ζεσταίνονται.

5. — Ἐγώ, ἔλεγε τὸ ἔλατο, παρακαλῶ τὸ Θεό, ὅταν μὲ κόψουν, νὰ μὴ μὲ ρίξουν στὴ φωτιά. Δὲν θέλω νὰ χαθῶ καὶ νὰ γίνω στάκτη. Ἀλλὰ νὰ μὲ κόψουν σάνιδια καὶ δοκάρια καὶ νὰ μὲ πάρῃ ὁ μαραγκός.

6. Αἶ, καὶ τί δὲν μπορῶ νὰ γίνω! Μπορῶ νὰ γίνω κούνια νὰ κουνῶ τὰ μωρά· μπορῶ νὰ γίνω τραπέζι καὶ νὰ κάθονται γύρω μου οἱ ἄνθρωποι νὰ τρώγουν. Μπορῶ νὰ γίνω καὶ δοκάρη καὶ νὰ βαστῶ τὴ στέγη τοῦ σπιτιοῦ νὰ μὴν πέσῃ. Θεέ μου, ἀξίωσέ με νὰ γίνω καὶ ἐγὼ χρήσιμο στὸν κόσμον!

7. Ἡ καστανιά τότε ἐστράφηκε σὲ μένα καὶ μοῦ λέγει :

— Εἶπαμε ἐμεῖς, τὶ θέλομε νὰ γίνωμε. Πῆς τώρα καὶ σύ, πεῦκο, τὶ θέλεις νὰ γίνῃς !

8. — Ἐγώ, ἀποκρίθηκα, ὅσο θὰ εἶμαι ἐδῶ στὸ βουνό, θέλω νὰ ἔρχωνται τὰ πουλιὰ νὰ κτίζουν τὶς φω-

λῆές των στὰ κλαδιά μου. Μοῦ ἀρέσει νὰ τὰ ἀκούω νὰ κελαδοῦν καὶ τὰ ἀγαπῶ σὰν παιδιὰ μου.

9. Καὶ ὅταν θὰ ἔλθουν οἱ ξυλοκόποι καὶ μὲ ρίξουν κάτω, μιὰ χάρη παρακαλῶ τὸ Θεὸ νὰ μοῦ κάμῃ. Νὰ μὲ πάρῃ καὶ ἐμένα ἕνας μαραγκὸς καὶ νὰ μὲ κάμῃ θρανίῳ τοῦ σχολείου.

10. Θὰ ἔρχωνται τὰ παιδάκια νὰ καθίζουν ἐπάνω μου, θὰ μιλοῦν, θὰ γελοῦν, θὰ λέγουν τὸ μάθημά των,

θὰ παίζουν. Καὶ ἔτσι θὰ θυμοῦμαι ἀκόμη τὰ πουλάκια, ποὺ ἐκελαδοῦσαν ἐπάνω μου, ὅταν ἦμουν στὸ βουνό.

11. Ὁ Θεός, καθὼς βλέπετε, ἄκουσε τὴν προσευχή μου. Ἔγινε θρανίο. Καλὰ ἐπερνοῦσα στὸ βουνό, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ καλὰ περνῶ. Δόξα σοι, ὁ Θεός! Εἶναι ἀλήθεια, πὼς μερικὰ παιδιὰ μὲ πειράζουν. Σκαλίζουν ἐπάνω μου καμμιὰ φορὰ τὸ ὄνομά των καὶ ἐγὼ πονῶ. Ἀλλὰ τὰ καλὰ παιδιὰ μὲ ἀγαποῦν, μὲ σκουπίζουν, μὲ ἔχουν πάντοτε καθαρό. Καὶ ἐγὼ τότε λάμπω ἀπὸ τὴ χαρά μου.

10. Ὁ βασιλέας καὶ ὁ κοφινᾶς.

Α'.

1. Μιὰ φορὰ ἦτο ἓνας βασιλέας καὶ ἐγύριζε κάθε νύκτα στὴν πόλη του νὰ ἰδῇ, πὼς περνᾷ ὁ κόσμος. Ἀκουε, τί παράπονα εἶχε ὁ λαός, ἐγύριζε στὸ παλάτι του, ἐφώναζε τοὺς ἄρχοντες καὶ ἔλεγε:

— Αὐτὸ καὶ αὐτὸ θέλει ὁ λαός. Αὐτὸ καὶ αὐτὸ πρέπει νὰ γίνη!

2. Μιὰ νύκτα, ἐκεῖ ποὺ ἐγύριζε, ἀκούει μέσα ἀπὸ ἓνα χαμηλὸ σπιτάκι τραγούδια καὶ βιολιά.

«Γάμος θὰ εἶναι, ἐσυλλογίσθηκε ὁ βασιλέας. Ἀς κτυπήσω τὴν πόρτα».

3. Ἐκτύπησε ὁ βασιλέας, ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ ἓνας ἐργατικὸς ἄνθρωπος ἐφάνηκε. Ἐκρατοῦσε ἀκόμη τὸ βιολὶ στὸ χέρι του.

— Καλῶς τον! λέγει στὸ βασιλέα, ποὺ ἦτο ντυμένος πτωχικὰ ροῦχα καὶ δὲν τὸν ἐγνώριζε. Καλῶς τον! Ὅρίστε μέσα!

4. Ὁ βασιλέας ἐμπήκε μέσα καὶ ἐκοίταξε γύρω του. Τὸ δωμάτιο ἦτο μικρό, ἀλλὰ πολὺ καθαρό. Στὸ τραπέζι ἐπάνω ἦτο μισὸ ψωμί, ἓνα πιάτο ἐληγὲς καὶ ἓνα κανάτι νερό. Στὴ γωνιά ἦσαν βέργες ἀπὸ λυγαριὲς καὶ καλάμια.

— 5. — Πῶς σὲ λέγουν, φίλε μου; τὸν ρωτᾷ ὁ βασιλέας. Τί δουλειὰ κάμνεις;

— Μὲ λέγουν Στρατῆ, ἀποκρίθηκε ὁ ἐργατικός. Εἶμαι κοφινᾶς. Κοίταξε στὴ γωνιά· ἔχω λυγαριὲς καὶ καλάμια καὶ πλέκω κοφίνια.

6. — Καὶ ἔτσι γλεντᾷς κάθε βράδυ; ἐρώτησε ὁ βασιλέας. Δὲν ἔχεις ἐσὺ ἔννοιες;

— Τί ἔννοιες νὰ ἔχω, ἀφέντη; ἀποκρίθηκε ὁ κοφινᾶς. Δουλεύω ὅλη μέρα, κερδίζω τὸ ψωμί μου. Δόξα σοι, ὁ Θεός! Τίποτε ἄλλο δὲ θέλω.

7. — Καὶ πόσα κερδίζεις τὴν ἡμέρα; ἔξαναρώτησε ὁ βασιλέας.

— Πόσα; Τριάντα δραχμές!

— Καὶ μπορεῖς μὲ τόσα λίγα χρήματα νὰ ζῇς;

— Ἄν μπορῶ, λέει! Μπορῶ καὶ μὲ τὸ παραπάνω! Καὶ ὄχι μονάχα ζῶ μὲ αὐτὲς τὶς λίγες δραχμές, ἀλλὰ καὶ πληρώνω παλιὸ χρέος, τοκίζω χρήματα καὶ τρέφω καὶ ὀκτὼ ἀνθρώπους!

11. Ὁ βασιλέας καὶ ὁ κοφινᾶς.

Β'.

1. Ὁ βασιλέας ἄνοιξε τὰ μάτια του. Δὲν ἐπίστευε ὅ,τι τοῦ ἔλεγε ὁ κοφινᾶς.

— Ἀλλὰ πῶς τὰ καταφέρνεις; τὸν ἐρώτησε. Εἶναι πολὺ τὸ χρέος σου; Τοκίζεις, ἀλήθεια, χρήματα; Καὶ ποῦ εἶναι οἱ ὀκτὼ ἀνθρώποι, ποῦ τρέφεις;

2. Ὁ κοφινᾶς ἔχαμογέλασε. Ἐπῆρε τὸ βασιλέα ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ἐπῆγε στὸ διπλανὸ δωμάτιο. Ἐνα καν-δηλάκι ἔκαie μπροστὰ στὰ εἰκονίσματα.

3. — Κοίταξε στὴ γωνιὰ αὐτῇ, ἀφέντη! Τί βλέπεις;

— Μιὰ γριὰ καὶ ἓνα γέρο, ποὺ κοιμοῦνται, εἶπε ὁ βασιλέας.

— Αὐτὸ εἶναι τὸ παλιὸ χρέος, ποὺ πληρώνω! εἶπε ὁ κοφινᾶς.

— Ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ γέροι;

— Εἶναι ὁ πατέρας μου καὶ ἡ μητέρα μου. Αὐτοὶ μὲ ἀνέθρεψαν καὶ μὲ ἔκαμαν ἄνθρωπο. Τώρα τοὺς τρέφω ἐγὼ καὶ ἔτσι πληρώνω τὸ παλιὸ μου χρέος.

4. Ἐπῆρε ἔπειτα ὁ κοφινᾶς τὸν βασιλέα ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ἐπῆγε στὴν ἄλλη γωνιά. Τέσσερα παιδιά ἐκοιμῶντο ἀγκαλιὰ ἐπάνω σὲ ἓνα στρῶμα.

— Νά τὰ χρήματα ποὺ τοκίζω! εἶπε ὁ κοφινᾶς. Ἄμα γεράσω καὶ ἐγώ, θὰ μὲ πληρώσουν καὶ αὐτά. Ἐκατάλαβες, ἀφέντη;

5. — Ἐκατάλαβα, ἀπάντησε ὁ βασιλέας. Ἀλλὰ ποῦ εἶναι οἱ ὀκτὼ ἄνθρωποι, ποὺ τρέφεις;

— Ὅριστε τους, εἶπε ὁ κοφινᾶς. Δυὸ οἱ γονεῖς μου, καὶ τέσσερα τὰ παιδιά μου ἕξι, καὶ μία ἡ γυναίκα μου, ποὺ πλύνει τώρα στὸ μαγειρεῖο, ἑπτὰ, καὶ ἓνας ἐγώ, ὀκτὼ.

6. Ὁ βασιλέας ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ κοφινᾶ.

— Εὖγε! κὺρ Στρατῆ, τοῦ εἶπε. Δὲν θὰ ξεχάσω ποτὲ τὰ λόγια σου!

Εἶπε, ἔχαιρέτισε τὸν καλὸν ἄνθρωπο καὶ ἐγύρισε στὸ παλάτι του.

7. Τὴν ἄλλη μέρα, ὅλη ἡ γειτονιά τοῦ κὺρ Στρατῆ ἦτο ἄνω κάτω. Ἐνα ἀμάξι εἶχε σταματήσει μπροστὰ στὴ μικρὴ πόρτα τοῦ κοφινᾶ.

8. Δυὸ ἄνθρωποι κατέβηκαν, ἄνοιξαν τὸ ἀμάξι καὶ τί δὲν ἔβγαλαν ἀπὸ μέσα! Ροῦχα, παπούτσια, κουτιά, γλυκίσματα, παιγνιδάκια.

— Ἐδῶ εἶναι τὸ σπίτι τοῦ κὺρ Στρατῆ, τοῦ κοφινᾶ; ἐρώτησαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἀμαξιοῦ.

— Ἐδῶ! ἐδῶ! ἐφώνησαν τὰ τέσσερα παιδιά τοῦ κοφινᾶ, ποὺ εἶχαν πεταχθῇ στὸ δρόμο.

9. Καὶ ποιός τὰ ἔστειλε ὅλα αὐτὰ τὰ ὥραϊα δῶρα; Βέβαια θὰ τὸ ἐκαταλάβετε. Ὁ βασιλέας! Ὁ βασιλέας, ποὺ δὲν εἶχε ξεχάσει τὰ καλὰ λόγια τοῦ κὺρ Στρατῆ, τοῦ κοφινᾶ!

12. Μία στάλα βροχή.

1. Εἶμαι ἐγὼ μιὰ στάλα βροχή. Ἦμουν κρεμασμένη ἐπάνω στὸν οὐρανό, σὲ ἓνα σύννεφο. Μαζί μου ἦσαν χιλιάδες ἀδελφοῦλες.

2. Κάτω στὴ γῇ ἓνας χωρικός ἐσήκωσε τὸ κεφάλι του στὸν οὐρανό, μᾶς εἶδε καὶ εἶπε :

— Νά ἓνα σύννεφο· θὰ βρέξει !

3. Καὶ ἀλήθεια ! σιγὰ σιγὰ ἀρχίσσαμε νὰ πέφτουμε.

— Ψιχαλίζει, εἶπε ἓνα παιδάκι, πὺ ἐπήγαινε στὸ σχολεῖο. Ψιχαλίζει !

4. Ἀλλὰ σὲ λίγο ἐπέφταμε πολλές πολλές μαζί. Τὰ

αὐλάκια ἐγέμισαν νερό, τὰ ποτάμια ἐφούσκωσαν, τὰ που-
λιά ἐκρύφθηκαν. Καὶ ἓνας ἀγωγιότης ἔτρεξε γρήγορα μὲ
τὸ μουλάρι του, ἐχώθηκε σὲ μιὰ σπηλιά καὶ εἶπε:

— Τί βροχή! Βρέχει μὲ τὰ σταμνιά!

5. "Ἄλλες ἀδελφοῦλες μου ἔπесαν στὶς στέγες τῶν
σπιτιῶν. "Ἄλλες ἔπесαν στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου. "Ἄλλες
ἔπесαν στὴ θάλασσα.

6. Ἐγὼ ἔπеса ἔξω στὰ χωράφια, ἐπάνω σὲ ἓνα μι-
κρὸ φυλλαράκι. Ἀπὸ τὸ φυλλαράκι ἐγλίστρησα σιγὰ
σιγὰ καὶ ἔπеса στὸ χῶμα. Τὸ χῶμα ἄνοιξε καὶ μὲ
ἐκατάπνευσε.

7. Ἀπὸ τότε ἄρχισε τὸ ταξίδι μου κάτω ἀπὸ τὴ γῆ.
Μόλις ἐχώθηκα μέσα στὴ γῆ, νὰ μιὰ ριζούλα, ποὺ μ' ἔπε-
ρίμενε μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό. Ἐδιποῦσε ἡ κακόμοιρη τό-
σον καιρὸ καὶ μ' ἔπερίμενε.

— Καλῶς τη! Καλῶς τη! μοῦ ἐφώνηξε, μόλις μὲ
εἶδε. Ἐλα μαζί μου!

8. Ἐμπήκα μέσα στὴ ριζούλα, ποὺ ἐδιποῦσε. Σὲ
λίγο ἔγινε καὶ ἐγὼ ριζούλα καὶ ἄρχισα νὰ ἀπλώνωμαι
μέσα στὰ χῶματα. Γύρω μου ἦσαν καὶ ἄλλες πολλὲς ρι-
ζοῦλες, ἀδελφοῦλες μου.

9. — Τί ριζοῦλες εἴμαστε; ἐρώτησα τὶς ἀδελφοῦ-
λες μου.

— Εἴμαστε σιτάκια! μοῦ ἀποκρίθηκαν μὲ περηφά-
νεια. Ἐμεῖς δουλεύουμε ἐδῶ κάτω ἀπὸ τὴ γῆ γιὰ νὰ θρέ-
ψουμε τὰ φύλλα, ποὺ εἶναι ἐπάνω στὴ γῆ. Ὅταν θὰ
ἐλθῇ τὸ καλοκαίρι, θὰ κάμουμε τὸ σιτάρι!

13. Ἡ στάλα ἢ βροχούλα.

Εἶμαι βροχούλα ἐγὼ μιὰ στάλα
καὶ ταξιδεύω.

Πετῶ στὸ σύννεφο καβάλα,
στὴ γῇ χορεύω!

Χιλιάδες σμίγομε ἀδελφοῦλες
καὶ τριγυρίζομε
καὶ πέφτομε σὲ κάμπους, σὲ ραχοῦλες,
καὶ ποτίζομε!

— Καλῶς ὀρίστε! μᾶς φωνάζουν
τὰ χώματα

— Διψοῦμε! ὀλάνοιχτα μᾶς κράζουν
τὰ στόματα.

Κ' ἐμεῖς γυρνοῦμε καὶ ποτίζομε
πέτρες, γρασίδι,
κι ὅλο χαρὰ ξαναρχινίζομε
τὸ ταξίδι!

14. Ἡ χρυσὴ λίρα καὶ ἡ χάλκινη πεντάρα.

Α'.

1. Μιὰ φορὰ, μιὰ χρυσὴ λίρα καὶ μιὰ χάλκινη
πεντάρα ἐσυναντήθηκαν μέσα στὸ σακκούλι ἐνὸς πλού-
σιου ἐμπόρου.

2. Ἡ λίρα ἐτραβήχθη με περιφρόνηση καὶ εἶπε :

— Τράβα μακριά, παλιοπεντάρα, μὴ μὲ ἐγγίξης!
Ἐγὼ εἶμαι χρυσή! Θὰ περάσω τὴ ζωὴ μου σὲ ἀρχον-
τικά παλάτια. Ἐσὺ εἶσαι μιὰ παλιοπεντάρα καὶ ὁ Θεὸς
ξέρει, σὲ τί χέρια ζητιάνου θὰ καταντήσης!

3. Ἡ καημένη ἢ πεντάρα ἐκοκκίνισε ἀπὸ τὴ ντρο-
πὴ της, ἀλλὰ δὲν ἐμίλησε. Ἀπὸ μέσα της μονάχα ἐσυλ-
λογίσθηκε :

«Ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος! Ἡ τύχη μου εἶναι στὰ χέ-
ρια του, Θεέ μου, προστάτευσέ με!»

4. Δὲν εἶχε ἀκόμη τελειώσει ἡ πεντάρα τὴν προ-
σευχή της καὶ ἓνας γέρος φιλόργυρος ἦλθε καὶ εἶπε τοῦ
ἐμπόρου :

— Μοῦ χρωστᾷς μία λίρα· δῶσε μού την.

Ὁ ἔμπορος ἔβγαλε τὸ σακκούλι του, τὸ ἀνοίξε, εὗρε καὶ
τὴ λίρα καὶ τὴν ἔδωκε τοῦ γέρου.

— Ὅριστε, τοῦ λέγει, τὴ λίρα σου!

5. Ὁ γέρο φιλόργυρος ἐπῆρε τὴ λίρα καὶ ἐπῆγε
σὺν σπίτι του.

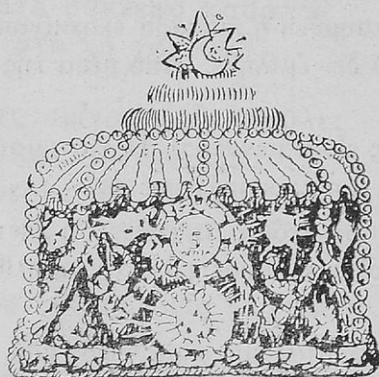
«Στὸν κόσμον ὑπάρχουν, ἐσυλλογίσθηκε, πολλοὶ κλέ-
πτες. Ἄν ἔλθουν τὴ νύκτα καὶ ἀνοίξουν τὸ σπίτι μου
καὶ μοῦ εὗρουν τὴ λίρα, θὰ μοῦ τὴν πάρουν. Ἄς τὴν
κρύψω στὴ γῆ».

6. Ἐσκαψε σὺν ὑλόγειο τοῦ σπιτιοῦ του λάκκο,
ἔβαλε μέσα τὴ λίρα καὶ ὕστερα τὴν ἐσκέπασε πάλι με
χῶμα.

Σὲ λίγες ἡμέρες ἐπέθανε ὁ γέρος καὶ ὥς σήμερον ἡ
λίρα μένει ἀκόμη θαμμένη μέσα σὺν λάκκο.

7. Ἦλθε καὶ ἓνας ζητιᾶνος, ἐστάθηκε στὴν πόρτα
τοῦ πλούσιου ἐμπόρου καὶ ἔπλυνε τὸ χέρι του :

— Κάμετε ἐλεημοσύνη, χριστιανοί! εἶπε. Εἶμαι πτωχός· δώστε μου μιὰ πεντάρα νὰ πάρω λίγο ψωμάκι! Ὁ ἔμπορος ἔβγαλε πάλι τὸ σακκούλι του, ἐπῆρε τὴν πεντάρα καὶ τὴν ἔδωκε τοῦ ζητιάνου.

15. Ἡ χρυσὴ λίρα καὶ ἡ χάλκινη πεντάρα.

Β'.

1. Στὸ δρόμο ὁ ζητιᾶνος βλέπει ἓνα παιδάκι. Ἦτο γονατισμένο χάμω καὶ ἔδενε μὲ τὸ μαντηλάκι του τὸ ποδάρι ἑνὸς μικροῦ σκύλου.

— Τί κάμνεις, παιδί μου; τὸ ρωτᾷ ὁ ζητιᾶνος.

— Νά, τὸ σκυλάκι αὐτό, τὸ κακόμοιρο, ἀποκρίθηκε τὸ παιδί, ἐπληγώθηκε στὸ πόδι· τοῦ δένω τὴν πληγὴ του νὰ μὴν πονῇ.

— Εὗγε, παιδί μου, τοῦ λέγει ὁ ζητιᾶνος. Δὲν ἔχω παρὰ τούτη τὴν πεντάρα. Πάρε την γιὰ τὴν καλὴ σου πράξη.

2. Τὸ παιδάκι ἐπῆρε τὴν πεντάρα καὶ ἔτρεξε χαρούμενο στὸ σπίτι. Βρίσκει τὴ μικρούλα ἀδελφή του, τὴ Φροσύνη, ποὺ ἔκλαιε.

— Τί ἔχεις, Φροσούλα μου; τὴ ρωτᾷ. Γιατί κλαίεις;

— Ἐπεσα χάμω, λέγει ἡ ἀδελφούλα. Ἐπεσα χάμω καὶ πονῶ.

— Σώπα, μὴν κλαίης, τὴν παρηγορεῖ ὁ ἀδελφός της. Μὴν κλαίης καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ δώσω μιὰ πεντάρα νὰ πάρης καραμέλες. Νά, πάρε την!

3. Ἡ Φροσούλα ἐπῆρε τὴν πεντάρα καὶ ἔτρεξε στὸν καραμελαῖ. Ἀλλὰ ἐκεῖ, ποὺ ἐπῆγαινε, νό, καὶ συναντᾷ τὸ ζητιᾶνο. Ἔστεκε σὲ μιὰ πόρτα, ἄπλωνε τὸ χέρι του καὶ ἔλεγε:

— Κάμετε ἐλεημοσύνη, χριστιανοί!

Ἀλλὰ μιὰ γυναίκα ἐπρόβαλε, εἶδε τὸ ζητιᾶνο καὶ ἔκλεισε τὴν πόρτα μὲ θυμό.

4. Ὁ ζητιᾶνος ἀναστέναξε. Τὴ στιγμή ἐκείνη ἡ Φροσούλα ἐπερνοῦσε· ἐλυπήθηκε τὸ ζητιᾶνο, ἔβγαλε τὴν πεντάρα ἀπὸ τὴν τσέπη της καὶ τοῦ εἶπε:

— Πάρε τὴν πεντάρα αὐτὴ νὰ ἀγοράσης ψωμί. Ἐγὼ περνῶ καὶ χωρὶς καραμέλες.

5. Ὁ ζητιᾶνος ἐπῆρε τὴν πεντάρα καὶ πάει σ' ἕνα ψωμᾶ. Ἐπεινοῦσε καὶ ἤθελε νὰ ἀγοράσῃ ἕνα κομμάτι ψωμί. Ἀλλὰ τὴ στιγμή, ποὺ ἔδινε τὴν πεντάρα στὸν ψωμᾶ, ἦλθε ἕνας καλόγερος.

— Ἀδέλφια μου, εἶπε, ἔχω ἕναν ἀνιψιό, ποὺ τὸν ἔπιασαν σκλάβο οἱ κουρσάροι. Γυρίζω τώρα χῶρες καὶ χωριὰ γιὰ νὰ μαζεύσω χρήματα νὰ τὰ δώσω στοὺς κουρσάρους καὶ νὰ μοῦ δώσουν τὸν ἀνιψιό μου. Δώστε μου, ὅ,τι σᾶς φωτίσῃ ὁ Θεός.

6. Ὁ ζητιᾶνος ἐπῆρε πίσω τὴν πεντάρα του, τὴν ἔδωσε στὸν καλόγερο καὶ τοῦ εἶπε :

— Δὲν ἔχω παρὰ αὐτὴ τὴν πεντάρα· πάρε την.

Ὁ ψωμᾶς εἶδε, τὶ ἔκαμε ὁ ζητιᾶνος· ἐπῆρε ἓνα ὀλόκληρο ψωμὶ καὶ τὸ ἔδωσε στὸ ζητιᾶνο :

— Πάρε, τοῦ λέγει, τὸ ψωμὶ αὐτό, χάρισμά σου !

16. Ἡ χρυσὴ λίρα καὶ ἡ χάλκινη πεντάρα.

Γ'.

1. Ὁ καλόγερος ἐμάζευσε κάμποσα χρήματα, ἐμπῆκε σ' ἓνα καράβι καὶ ἐπῆγε στὸ βασιλεῖο, ὅπου ἦσαν οἱ κουρσάροι.

2. Εὗρεκε τὸν ἀρχηγό των καὶ τοῦ λέγει :

— Νά, πάρε ὅλα τὰ χρήματα, ποὺ ἐμάζευσα, καὶ δώσε μου τὸν ἀνιψιό μου, ποὺ κρατεῖς σκλάβο.

3. Ὁ ἀρχηγὸς ἐμέτρησε τὰ χρήματα, ἐκίνησε τὸ κεφάλι του καὶ εἶπε :

— Δὲν φθάνουν ! θέλω καὶ ἄλλα.

— Δὲν ἔχω, εἶπε ὁ καλόγερος. Δὲν ἔχω παρὰ μιὰ πεντάρα ἀκόμη. Ἀλλὰ θὰ ἤθελα νὰ τὴν κρατήσω, γιατί ἔχει τὴν ἱστορία της.

— Τί ἱστορία ; ἐρώτησε ὁ κουρσάρος.

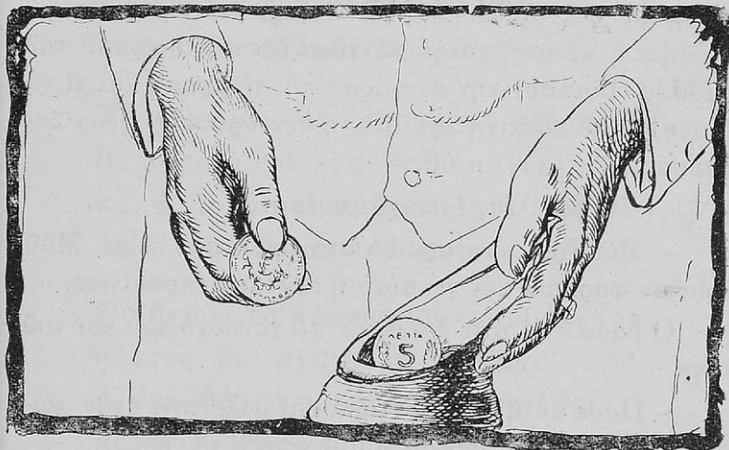
— Τὸ καὶ τό, τοῦ λέγει ὁ καλόγερος, καὶ τοῦ διηγείται, πῶς ἔπεσε στὰ χέρια του ἡ πεντάρα.

4. Ὁ κουρσάρος ἐγούρλωσε τὰ μάτια του.

— Ἡ πεντάρα αὐτή, εἶπε, εἶναι τοῦ Θεοῦ. Δώσε μου τὴν καὶ σοῦ δίνω τὸν ἀνιψιό σου.

Τί νά κάμῃ ὁ καλόγερος; Γιά νά γλυτώσῃ τὸν ἀνιψιό του, ἔδωσε τὴν πεντάρα.

5. Ὁ κουρσάρος ἐκρέμασε τὴν πεντάρα στὴν καρδιά του, σὰ φυλακτό. Ὑστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες ἐπῆγε στὸν πόλεμο. Ἐκεῖ ποὺ ἐπολεμοῦσε, ἓνα βέλος ἦλθε καὶ

τὸν ἐκτύπησε στὴν καρδιά. Ἀλλὰ ἡ πεντάρα ἦτο ἐκεῖ, τὸ βέλος ἐπέτυχε τὴν πεντάρα καὶ ἐσταμάτησε. Ἔτσι ἐσώθηκε ὁ κουρσάρος.

6. Ὅταν ἐτελείωσε ὁ πόλεμος, ἐπῆγε ὁ κουρσάρος νὰ προσκυνήσῃ τὸ βασιλέα του. Ἐκεῖ ποὺ μιλοῦσε ὁ κουρσάρος, διηγήθηκε στὸ βασιλέα, πῶς ἐσώθηκε. Ὁ βασιλέας τότε τοῦ λέγει:

— Δῶσε μου τὴν πεντάρα αὐτή. Εἶναι τυχερή καὶ τὴ θέλω.

Τί νά κάμῃ ὁ κουρσάρος μας; Βγάζει καὶ τοῦ δίνει τὴν πεντάρα. Ὁ βασιλέας τὴν ἐκρέμασε μὲ μιὰ κλωστή στὴ λαβὴ τοῦ σπαθιοῦ του.

7. Τὴν ἄλλη μέρα ὁ βασιλέας εἶχε τραπέζι στοὺς στρατηγούς του. Ἐγέμισε τὰ ποτήρια των κρασί. Τὴ στιγμῇ, πού ἐσήκωνε ὁ βασιλέας τὸ ποτήρι του νὰ πιῇ, βλέπει ἡ γυναῖκα του τὴν πεντάρα νὰ κρέμεται στὸ σπαθί του.

8. — Τί εἶναι αὐτὴ ἡ πεντάρα; ρωτᾷ καὶ σηκώνει τὸ σπαθί γιὰ νὰ τὴν ἰδῇ. Ἄλλ' ἐκεῖ πού τὴν ἐκοίταξε, ἐκόπηκε ἡ κλωστή καὶ ἡ πεντάρα ἔπεσε στὸ κρασί τοῦ βασιλέα. Βγάζουν τὴν πεντάρα ἀπὸ τὸ κρασί, καὶ τί νὰ ἰδοῦν! Ἀπὸ κόκκινη πού ἦτο ἡ πεντάρα, εἶχε γίνει καταπράσινη.

9. Ὁ βασιλέας ἐτινάχθηκε ἐπάνω.

— Μοῦ ἔρριξαν φαρμάκι στὸ κρασί μου! εἶπε. Μοῦ ἔρριξαν φαρμάκι καὶ γι' αὐτὸ ἡ πεντάρα ἐπρασίνισε.

Ὁ βασιλέας τότε ἐφώναξε τὸ χρυσοχό του καὶ τοῦ λέγει:

— Πάρε αὐτὴ τὴν πεντάρα καὶ βάλε τὴν στὴν κορώνα μου. Ἡ πεντάρα αὐτὴ μοῦ ἔσωσε τὴ ζωή.

10. Ὁ χρυσοχὸς ἔβαλε τὴν πεντάρα στὴ χρυσὴ κορώνα τοῦ βασιλέα. Καὶ ἀκόμη βρίσκεται ἐκεῖ τριγυρισμένη μὲ διαμάντια καὶ μὲ μαργαριτάρια.

Φροσοῦλα μου, Φροσύνη,
στη γῇ ἐτούτῃ
ἀπ' ὅλα πιὸ πολὺ τὰ πλούτη
ἀξίζει ἡ καλωσύνη!
Φροσοῦλα μου, Φροσύνη!

17. Ἡ γαλατοῦ.

Ἡ γαλατοῦ καμαρωτὴ περπάτα
μ' ἓνα σταμνὶ πὰ στὸ κεφάλι γάλα·
πήγαινε, πήγαινε στὴ στράτα
κι ἔπλαθε, ἔπλαθε ὄνειρα μεγάλα.

Τὸ γάλα μου θὰ ξεπουλήσω στὸ παζάρι,
θὰ πάρω αὐγὰ ἓνα βαθὺ πανέρι
καὶ θ' ἀραδιάσω κλώσσεις στὸ κηπάρι
νὰ μοῦ τὰ ξεπουλιάσουν χέρι χέρι.

Θὰ βγοῦν τὰ κλωσσοπούλια σμάρι ⁽¹⁾
κόττες θὰ γίνουν, πετεινάρια,
κ' ἐγὼ θὰ τὰ πουλήσω στὸ παζάρι
καὶ θ' ἀγοράσω δυὸ μικρὰ πουλάρια.

Μαῦρο ἀλογάκι κι ἄσπρη φοραδούλα
μὲ δυὸ χαλκὰ κουδούνια στὸ λαιμό τους·
καὶ θᾶχω γιὰ χατήρι τους μιὰ δούλα,
νὰ τοὺς πηγαίνει πάντα τὸ σανό τους.

Καὶ πιά σὸ μεγαλώσουν, θὰ τὰ πέψω ⁽²⁾
τοῦ ἀφέντη βασιλιᾶ νὰ τὰ πουλήσω,
καὶ μὲ ὅλα τὰ φλουριά, ποὺ θὰ κερδέψω
πεντάμορφο σπιτάκι ἐγὼ θὰ χτίσω!

1 Πολλά.

2 Στείλω.

Θάχη μεγάλο κῆπο ὀλόγυρά του
καὶ κεραμίδια κόκκινα στὴ στέγη·
κι ἓνα μπαλκόνι πράσινο μπροστά του
καὶ θὰ πηγαίνουν, θάρχωνται οἱ φαμέγοι (¹).

Κ' ἐγὼ θὰ κάθωμαι κερά κι ἀφέντρα,
κι ἀπ' τὸ μπαλκόνι ἀπάνω θὰ προστάζω
καὶ θὰ κρατῶ στὸ χέρι μιὰ βουκέντρα,
κάθε τεμπέλη στὴ δουλειὰ νὰ βάζω!

Κι' ἂν ζήτουλας στὴν πόρτα μου προβάλλῃ
ψωμί ἐλεημοσύνη νὰ ζητήσῃ,
ἐγὼ ἔτσι θὰ σείσω τὸ κεφάλι
νὰ τοῦ φωνάξω: «Ὁ Θεὸς νὰ σ' ἐλεήσῃ!»

Λογιάζει (²) ἡ γαλατοῦ καὶ ξεχασμένη
κουναὶ τὴ φουσκωμένη της κεφαλα
καὶ πλάτς! ἡ στάμνα πέφτει ἡ βλογημένη
καὶ χύνεται στὴ γῆ ὅλο τὸ γάλα!

Καὶ πᾶν καὶ πᾶν τ' αὐγὰ μὲ τὰ καλάθια,
τ' ἀλόγατα, τὸ σπίτι· καὶ μονάχα
στοῦ ἔρημου δρόμου ἀπόμεινε τ' ἀγκάθια
μὲ τὴ σπασμένη στάμνα της ἡ βλάχα.

1 Ὑπηρέτες.

2 Συλλογίζεται.

18. Τὸ κρασί, τὸ λάδι, τὸ ξίδι καὶ τὸ ἀλάτι.

Α'.

1. Ὁ Κωστάκης ἦτο ἀπόψε κουρασμένος. Εἶχε πάει μὲ τὸ θεῖο του στὸ ἀμπέλι, εἶχε φάγει ὥραϊα μαύρα σταφύλια καὶ τώρα πιά δὲν ἐπεινοῦσε.

— Μητέρα, εἶπε, δὲν πεινώ· δὲν θὰ φάγω ἀπόψε.

— Καλά, παιδί μου, εἶπεν ἡ μητέρα. Ἄμα δὲν πεινώς, δὲν πρέπει νὰ τρώγῃς, νὰ φορτώνῃς τὸ στομάχι σου.

2. Ἐμπῆκε ἡ μητέρα μέσα στὸ μαγειρεῖο. Τὸ τραπέζι ἦτο στρωμένο. Εἶχε ἐπάνω ἓνα μπουκάλι κρασί, λάδι, ξίδι καὶ ἀλάτι. Ὁ Κωστάκης τὰ ἐκοίταζε πολλήν ἑ. Πανέτσου. Ε. Σαμίου Ἀναγνωστικὸν Γ' Δημοτ., ἐκδ. Ε'. 3

ώρα· ἀλλ' ἦτο κουρασμένος, ἀκούμβησε στὸ τραπέξι καὶ ἀποκοιμήθηκε.

3. Ἀποκοιμήθηκε ὁ Κωστάκης καὶ εἶδε ἓνα παρά-
ξενο ὄνειρο. Σὰ νὰ ἄρχισαν, λέει, οἱ φιάλες, πὺν ἦσαν
ἐπάνω στὸ τραπέξι, νὰ συνομιλοῦν μεταξύ των. Ὁ Κω-
στάκης ἐτέντωσε τὸ αὐτί του νὰ ἀκούσῃ. Πρῶτα ἄρχισε
νὰ μιλῇ τὸ κρασί μέσα ἀπὸ τὴ μεγάλη ἄσπρη φιάλη.

4. — Γιατί ἄργοῦν οἱ νοικοκυραῖοι νὰ καθίσουν
στὸ τραπέξι; ἐρώτησε τὸ κρασί. Δὲν βλέπω παρὰ τὸν
Κωστάκη· ἀλλ' αὐτὸς δὲν πεινᾷ, δὲν διψᾷ καὶ δὲν μᾶς
καταδέχεται ἀπόψε. Τί νὰ κάμω λοιπὸν γιὰ νὰ περάσῃ
ἡ ὥρα;

5. Τὸ ἀλάτι, πὺν ἐκάθητο ἥσυχο μέσα στὴν ἁλα-
τιέρα του καὶ ἐσυλλογίζετο τὴ μητέρα του, τὴ θάλασσα,
ἀναστέναξε:

— Ἀς μιλήσωμε καθέννας γιὰ τὸ σπίτι του, εἶπε.
Νὰ θυμηθοῦμε τοὺς δικούς μας καὶ τὴν πατρίδα μας.
Ἔτσι θὰ παρηγορηθοῦμε λίγο.

Εἶπε τὸ ἀλάτι καὶ ἐτοιμάζετο νὰ ἀρχίσῃ πρῶτο νὰ
μιλῇ γιὰ τὴ μητέρα του, τὴ θάλασσα.

6. Ἀλλὰ τὸ κρασί ἐθύμωσε μέσα στὴ φιάλη καὶ
ἄρχισε νὰ ἀφρίζῃ:

— Ἐγὼ θὰ πρωτομιλήσω, εἶπε. Ἐγὼ εἶμαι ὁ πιὸ
δυνατὸς ἐδῶ μέσα.

Ἀκούσθηκε τότε μιὰ ἀπαλή, γλυκεῖα φωνή:

— Μὴ μαλώνετε, ἀδελφια! Ἀς κάμωμε τὸ χατήρι
σου, ἀγαπημένο κρασί. Ὅρίστε, μίλησε πρῶτο!

Τὸ κρασί τότε ἄρχισε νὰ μιλῇ.

19. Τὸ κρασί.

Β'.

1. — Ἐμένα ὁ παπποῦς μου ἦτο χωριάτης. Ἐκατοικοῦσε στὴν πλαγιά ἑνὸς πράσινου βουνοῦ. Τὸ σπίτι μας ἦτο μεγάλο, τριγυρισμένο μὲ φράκτη. Τὸ ἔλεγαν ἀμπέλι.

2. Δὲν ἦτο ὁμορφος ὁ παπποῦς μου· τὰ χέρια του ἦσαν γεμᾶτα ρόζους. Καὶ ἦτο κοντὸς κοντός. Μὰ ἦτο πολὺ δυνατὸς καὶ καλός.

3. Ὁ παπποῦς μου ἐγέννησε ἓνα παιδί πολὺ ὁμορφο, τὸν πατέρα μου. Τὸν ἔλεγαν Σταφύλι. Ἐλαμπε σὰν τὸν ἥλιο. Τὰ μαλλιά του ἦσαν σγουρὰ καὶ ὀλόμαυρα. Σοῦ ἐμιλοῦσε καὶ ἔσταζε τὸ μέλι ἀπὸ τὰ χεῖλη του. Ὅλοι τὸν ἀγαποῦσαν. Ἦρχοντο στὸ σπίτι μας, στὸ ἀμπέλι, καὶ ἔλεγαν τοῦ παπποῦ :

— Τέτοιο ὁμορφο καὶ καλὸ παιδί δὲν ἔχει ὁ κόσμος ὅλος! Νὰ σοῦ ζήση!

4. Τὴν ὥρα ποὺ ἐγὼ ἐγεννήθην, ἐπέθανε ὁ πατέρας μου. Ἐμείνα ὀρφανός. Για νὰ φθάσω ἐκεῖ, ποὺ βρίσκομαι τώρα, ὑπόφερα τοῦ λιναριοῦ τὰ πάθη, καθὼς λέγουν. Στὴν ἀρχὴ εἶχα μιὰ γλύκα ἄνοστη καὶ κανέναν δὲν ἤθελε νὰ μὲ βάλῃ στὸ στόμα του. Μὲ ἔφτυναν καὶ ἔλεγαν : Τί ἀηδία! Μὲ ἔλεγαν τότε μοῦστο.

5. Ἐπειτα μὲ ἔβαλαν σὲ μιὰ σκοτεινὴ φυλακή. Τὴν ἔλεγαν βαρέλι. Ἐκεῖ μέσα ὑπόφερα πολὺ. Δὲν ἔβλεπα πιά τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, δὲν ἄκουα τίποτε, ἔβραζα ἀπὸ τὸ θυμό μου.

6. Σιγὰ σιγὰ ὅμως ἠσύχαζα. Ἐκανα ὑπομονή. Ἐπερνοῦσαν οἱ μῆνες καὶ ἐγὼ ἔλεγα :

— Ὑπομονή! Ὑπομονή! Θὰ ἔλθῃ ἡμέρα, ποῦ θὰ ἀνοίξῃ ἡ φυλακὴ σου καὶ θὰ ἰδῇς πάλι τὸν ἥλιο. Μὴν ἀπελπίζεσαι!

7. Καὶ ἀλήθεια, μιὰν ἡμέρα ἀκούω τὴν πόρτα τῆς φυλακῆς μου νὰ τρίζῃ. Κάποιος ἀνοίγε.

— Ὅρίστε ἔξω! μοῦ ἐφώναξαν. Ὅρίστε, νὰ ἰδοῦμε τίς ὁμορφίες σου!

8. Μὲ μιᾶς ἐγὼ χύνομαι ἔξω. Ἐνα καθαρῶτατο ποτήρι ἦτο ἐκεῖ μπροστὰ στὴν πόρτα καὶ μὲ ἐπερίμενε. Ἐμπῆκα μέσα.

9. Ἐνας ἄνθρωπος μ' ἐσήκωσε τότε καὶ μ' ἔφερε στὰ χεῖλη του. Μὲ ἐφίλησε. Μὲ ἐκράτησε λίγο στὸ στόμα του καὶ εἶπε:

— Εὖγε! Τὸ κρασὶ αὐτὸ δὲν ἔχει τὸ ταῖρι του. Μο-
σχοβολᾷ σταφύλι!

10. Ἀπὸ τότε πιά, ποῦ νὰ σᾶς λέγω τὰ μεγαλεῖα μου! Ἀγαπῶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πλούσιους καὶ πτωχοὺς. Ὅταν ἓνας ἄνθρωπος εἶναι στενοχωρημένος, ἐγὼ τὸν παρηγορῶ. Καὶ καμμιά φορὰ μάλιστα ξεχνᾷ τὰ βάσανά του καὶ ἀρχίζει νὰ τραγουδῇ. Αὐτὸς εἶμαι ἐγώ!

11. Τὸ κρασὶ ἔλαμπε ἀπὸ περηφάνεια. Ἐκοίταξε ὅλους γύρω του μὲ περιφρόνηση. Τὸ λάδι ὅμως ἐκίνησε ἥσυχά τὸ κεφάλι του καὶ εἶπε:

— Νὰ μὲ συμπαθῶς, φίλε μου, νὰ σοῦ πῶ τὴ γνώμη μου. Εἶσαι καλός, παρηγορεῖς τοὺς ἀνθρώπους. Τοὺς κἀμνεις καλό, ὅταν εἶσαι σὲ ἓνα μικρὸ ποτηράκι.

12. — Ὅταν ὅμως εἶσαι σὲ μεγάλα ποτήρια καὶ σὲ πίνουν καὶ σὲ ξαναπίνουν, αἱ, τότε ἀλίμονο! Ὁ ἄν-
θρωπος χάνει τὸ μυαλό του καὶ δὲν ξέρει πιά, τί τοῦ

γίνεται. Πόσα κακὰ δὲν ἔγιναν στὸν κόσμον καὶ εἶσαι
σὺ αἰτία!

13. Γι' αὐτὸ καλὰ λέγουν: "Ασχημος παπποῦς,
ὁμορφος πατέρας, τρελλὸ παιδί. Τὸ καλὸ λοιπὸν, ποὺ
σοῦ θέλω, ἄφησε τὶς περηφάνειες, καὶ λέγε τὴν ἀλήθεια!

14. Τὸ κρασί ἄκουσε τὰ φρόνιμα λόγια τοῦ λα-
διοῦ καὶ ἔκαμε νὰ θυμώσει. Ἀμέσως ὅμως ἐσυλλογι-
σθηκε:

«Ἐχει δίκιο τὸ λάδι. Ἄς σωπάσω!»

Ἐσώπασε λοιπὸν καὶ ἄρχισε τότε τὸ λάδι νὰ λέγῃ
καὶ αὐτὸ τὴν ἱστορία του.

20. Τὸ λάδι.

Γ'.

1. — Καὶ μένα ἢ γιαγιά μου εἶναι χωριάτισσα. Τὴ
λέγουν Κυρὰ Ἑλιά. Τὸ σπίτι μας ἦτο στὴν πεδιάδα
καὶ εἴχαμε καὶ ἐμεῖς πολλοὺς ἀνθρώπους, ἄνδρες καὶ
γυναῖκες, στὴ δούλευσή μας. Ἄλλοι ἔσκαβαν γύρω μας
τὴ γῆ, ἄλλοι μᾶς ἐκαθάριζαν, ἄλλοι μᾶς ἐπότιζαν.

 2. Ἡ γιαγιά μου ἐκαμάρωνε, σὰ νὰ ἦτο μεγάλῃ
ἀρχόντισσα. Τὸ ὄνομά της ἦτο ξακουστὸ σὲ ὅλον τὸν
κόσμον.

— Τέτοια καλὴ νοικοκυρά, ἔλεγαν, σὰν τὴν Κυρὰ
Ἑλιά, δὲν ὑπάρχει! Ἄς εἶναι εὐλογημένη!

3. Ἡ γιαγιά ἔκαμε πολλές, πολλές θυγατέρες. Τὶς
ἔλεγαν καὶ αὐτὲς Ἑλιές. Μιὰ ἡμέρα ἦλθαν πολλοὶ ἄν-
θρωποι, τὶς ἐπῆραν ὅλες ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς γιαγιᾶς
καὶ τὶς ἔρριξαν μέσα σὲ σακκιά. Ἐφόρτωσαν τὰ σακκιά
στὰ μουλάρια καὶ ἐμπρός!

4. Ἡ γιαγιά ἐκτυποῦσε τὰ χέρια της, ἔκλαιε καὶ ἐφώναζε: Παιδιά μου! Παιδιά μου!

Ἀλλὰ ποῦ νὰ τὴν ἀκούσουν τὰ παιδιά της! Ὁ ἀγωγιάτης ἐβιάζετο, ἐκτυποῦσε τὰ μουλάρια καὶ ἐφώναζε:

— Γρήγορα, γρήγορα, νὰ πᾶμε στὸ λιοτριβειὸ νὰ ἀλέσωμε!

5. Ἐφθασαν στὸ λιοτριβειό. Τὸ τί ἔγινε ἐκεῖ μέσα, καλὰ καλὰ δὲν ξέρω καὶ ἐγώ. Ἐπῆραν τὶς κακόμοιρες τὶς Ἐλιές καὶ τὶς ἔρριξαν σὲ μιὰ μεγάλη γούρνα. Ἐπειτα, ἐπέρασαν ἀποπάνω των μία μεγάλη πέτρα καὶ τὶς ἔκαμε λειῶμα. Ἄν τὶς ἔβλεπες, θὰ ἔλεγες:

— Πάει, ἐχάθηκαν οἱ κακόμοιρες οἱ Ἐλιές!

6. Καὶ ὁμως δὲν ἐχάθηκαν ὁλότελα. Ὑστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες δύο ἄνθρωποι ἐκρατοῦσαν ἓνα ἀσκὶ γεμᾶτο. Ἐξύγωσαν ἓνα μεγάλο πιθάρι.

— Εἶναι καθαρό; Τὸ ἔπλυνες; εἶπεν ὁ ἓνας.

— Τὸ ἔπλυνα, ἀπάντησεν ὁ ἄλλος.

— Στὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ λοιπόν! εἶπε πάλι ὁ πρῶτος. Καὶ ἄρχισαν καὶ οἱ δύο νὰ ἀδειάζουν τὸ ἀσκὶ μέσα στὸ πιθάρι.

— Τί λάδι εἶναι τοῦτο! εἶπαν καὶ οἱ δύο. Τί καθαρό! Λάμπει σὰ χρυσάφι!

7. Ὁ νοικοκύρης ἐσκέπασε τὸ πιθάρι, ἔκαμε τὸ σταυρό του καὶ εἶπε:

— Σὲ εὐχαριστῶ, Θεέ μου, ποὺ εὐλόγησες καὶ ἐφέτος τὶς ἐλιές μου!

8. Ἀπὸ τότε ἄρχισαν καὶ μένα τὰ ταξίδια. Ἐκάθισα σὲ ὅλα τὰ τραπέζια. Πλούσιοι καὶ πτωχοὶ μὲ κοιτάζουν μὲ ἀγάπη. Εὐλογημένο πρᾶγμα εἶναι τὸ λάδι!

ἄκουσα συχνὰ νὰ λέγουν: "Αν μᾶς λείψῃ, τὰ φαγιά μας δὲν θὰ ἔχουν πιά νοστιμάδα. Ὁ Θεὸς μᾶς τὸ ἔστειλε.

9. Καὶ ἀλήθεια, κανένας δὲν μπορεῖ νὰ πῇ κακὸ γιὰ μένα. Ποτὲ δὲν ἔβλαψα κανένα! Δὲν εἶναι ἔτσι, ἀγαπητέ μου φίλε; ἐστράφηκε τὸ λάδι καὶ ἐρώτησε τὸ κρασί γιὰ νὰ τὸ πειράξῃ.

10. Τὸ κρασί ὅμως ἔκαμε, πὼς δὲν ἄκουσε, καὶ δὲν ἐμίλησε. Τί νὰ εἰπῇ; Τὸ λάδι εἶχε δίκιο. Αὐτὸ δὲν ἔκαμε ποτὲ κακὸ, ἐνῶ τὸ κρασί! Θεέ μου, φύλαγε! Τώρα θυμᾶται, πόσα κακὰ ἔκαμε στὸν κόσμο. Τί καυγάδες, τί φονικά, τί κακὰ λόγια! Τὸ κρασί λοιπὸν ἐκοκκίνισε ἀπὸ τὴ ντροπὴ του καὶ ἐσώπασε.

21. Τὸ ξίδι.

Δ'.

1. Τὸ λάδι ἐστράφηκε τότε στὸ ξίδι καὶ εἶπε:

— Ὅριστε καὶ τοῦ λόγου σου, εἶναι ἡ σειρὰ σου. Πές μας καὶ σὺ τὴ ζωὴ σου. Τί σωπαίνεις;

2. — Τί νὰ εἰπῶ; ἀποκρίθηκε τὸ ξίδι ταπεινά. Ἐσεῖς οἱ δυὸ εἴσθε μεγάλοι ἄρχοντες στὸν κόσμο. Ποιὸς μπορεῖ νὰ παραβγῇ μὲ τὸ κρασί καὶ μὲ τὸ λάδι; Ἐγὼ εἶμαι ἓνα πρᾶγμα χωρὶς ἀξία.

3. — Ὅχι δά! εἶπε τὸ λάδι μὲ καλωσύνη. Πόσες φορὲς δὲν ἔχω ἀκούσει στὸ τραπέζι νὰ σὲ ἐπαινοῦν! Ὅταν εἶναι καμμιά σαλάτα, μαρούλι, ἄς ποῦμε, ἢ λάχανο, ἂν λείψῃς ἐσύ, ποιὸς μπορεῖ νὰ τὴ φάγῃ;

4. Προχθὲς ἀκόμη, θυμοῦμαι, ἡ κυρία ἐδῶ εἶχε κάμει μαρούλι σαλάτα. Ἀλλὰ μόλις ὁ Κωστάκης τὴν ἔβαλε στὸ στόμα του, εἶπε:

— Οὐ, τί ἄνοστη! Δὲν τρώγεται.

— Δὲν θὰ ἔχη ἄρκετὸ ξίδι! εἶπε ἡ μητέρα του. Γιὰ βάλε ξίδι καὶ θὰ ἰδῆς.

Ὁ Κωστάκης τότε σὲ ἔπιασε καὶ ἔσταξε σιγὰ σιγὰ ἐπάνω στὴ σαλάτα. Τὴν ἐδοκίμασε πάλι καὶ ἐφώνησε:

— ὦ, τί νόστιμη ποὺ εἶναι τώρα! Ἄς εἶναι καλὰ τὸ ξίδι!

5. — Ναί, εἶπε τὸ ξίδι, τὸ θυμοῦμαι. Σὲ κάτι τέτοια μικροπράγματα ἔχομε καὶ ἐμεῖς λίγη ἀξία. Μὰ ἐγὼ δὲν ξεχνῶ ποτὲ τὴν καταγωγή μου.

— Ποιὰ καταγωγή; ἐρώτησε τὸ λάδι.

— Νά, ἐγὼ δὲν εἶμαι τίποτε ἄλλο, εἶπε τὸ ξίδι, παρὰ χαλασμένο κρασί. Τίποτε ἄλλο. Ἄμα χαλάσῃ τὸ κρασί, οἱ ἄνθρωποι τὸ μυρίζουν, τὸ βάζουν στὸ στόμα των καὶ ἀμέσως τὸ φτύνουν θυμωμένοι:

— Εἶδι! φωνάζουν. Ἐχάλασε τὸ κρασί!

6. Τὸ κρασί ἄκουε μὲ ὑπερηφάνεια τὰ λόγια τοῦ ξιδιοῦ. Ἐγέλασε μὲ τὴν καρδιά του: Χαχαχά! Ἐστράφηκε στὸ λάδι καὶ εἶπε:

— Βλέπεις λοιπόν, προκομμένε μου φίλε; Ἐγώ, καὶ ὅταν ἀκόμη χαλάσω, ἔχω τὴν ἀξία μου. Δὲν μὲ πετοῦν. Μοῦ δίνουν ἓνα ἄλλο ὄνομα· δὲν εἶμαι πιὰ μοῦστος· δὲν εἶμαι πιὰ κρασί· εἶμαι ξίδι! Καὶ καθίζω καὶ ἐγὼ πάλι στὰ τραπέζια!

22. Τὸ ἀλάτι.

Ε'.

1. — Αἶ, ὅλοι πιὰ ἐμιλήσατε! ἐπετάχθηκε τότε τὸ

ἀλάτι καὶ εἶπε: "Ολοὶ εἶπατε, εἶπατε καὶ μὲ ἐξεκουφάνατε. Ἀφῆστε με πιά καὶ μένα νὰ μιλήσω!

2. — Ἦλθε ἡ σειρά σου, ἀγαπημένε σύντροφε, ὀρίστε, μίλησε, εἶπε πάλι τὸ λάδι μὲ ἀπαλὴ καὶ γλυκεῖα φωνή. Μὴ θυμώνῃς! Σὰ νὰ σὲ ρίχνουν, καλέ, στὴ φωτιά καὶ βροντᾶς καὶ ἀστράπτεις ἔτσι. Ὅριστε! ἐμεῖς σὲ ἀγαποῦμε καὶ σὲ ἐκτιμοῦμε πολὺ, γιατί ξέρομε, πὼς εἶσαι ἀπὸ μεγάλο σόϊ.

3. — Καὶ βέβαια εἶμαι ἀπὸ μεγάλο σόϊ! εἶπε τὸ ἀλάτι ὑπερήφανο. Δὲν εἶναι χωριᾶτες οἱ γονεῖς μου ἐμένα. Δὲν εἴμεθα ἐμεῖς φυλακισμένοι σὲ μικρὰ σπιτάκια ἀπὸ πέτρες καὶ χώματα. Ὅχι! εἴμεθα ἐλεύθεροι!

4. Μητέρα μου εἶναι ἡ θάλασσα, ἡ μεγάλη ἀρχόντισσα. Τί εἶναι ὅλη ἡ γῆ μπροστά της; Τίποτε. Ὅταν θυμώῃ ἡ θάλασσα, εἶναι ἡ μεγαλύτερη δύναμη στὸν κόσμον. Τὰ καράβια, ὅσο μεγάλα καὶ ἂν εἶναι, κρᾶκ! τὰ σπάζει σὰν καρυδόκουπες.

5. Ὅταν πάλι ἡ θάλασσα εἶναι στὰ καλά της, ὑπάρχει ὁμορφότερο πρᾶγμα στὸν κόσμον; Λάμπει ὅλη, παίζει μὲ τὸν ἥλιο, παίζει μὲ τὰ χοχλάδια καὶ μὲ τὴν ἄμμο στὴν ἀκρογιαλιά. Καὶ οἱ ναῦτες τὴν καμαρώνουν καὶ λέγουν:

— Σὰν τὴ θάλασσα δὲν ὑπάρχει ὁμορφότερο πρᾶγμα στὸν κόσμον! Πιὸ ὁμορφη καὶ ἀπὸ τὴν πεδιάδα. Πιὸ ὁμορφη καὶ ἀπὸ τὸ βουνό!

Τέτοια εἶναι ἐμένα ἡ μητέρα μου!

6. — Αἶ, καλὰ. Ἀφῆσε πιά τὴ μάνα σου καὶ πές μας, τί εἶσαι ἐσύ! ἐφώνησε τὸ κρασί μὲ θυμό. Τί εἶναι ἡ μητέρα σου, αὐτὸ εἶναι ἄλλη ἱστορία. Ἐμεῖς θέλομε νὰ μᾶς εἰπῇς, τί εἶναι ἡ ἀφεντιά σου!

καλῶς τονε τὸ γέρο,
νὰ σπείρωμε τὸ στάρι!

Κ' οἱ λύκοι κ' οἱ ἀλεπούδες,
τὰ χιόνια ὥς μὲ τὸ γόνα,
λαγοί, τσακάλια, ἀρκουδες
προγγοῦν τὸν κύρ Χειμῶνα :

— Αἶ, γέρο, μὴν καυχίεσαι,
ρίχνε μὲ καλαθοῦνες
τὸ χιόνι, ἂν δὲ βαριέσαι,
ἐμεῖς φοροῦμε γοῦνες.

Κ' ἡ γῆ γελᾷ καὶ κράζει :
— Δὲ σὲ φοβοῦμαι, χιόνι!
Πέφτε ὅσο θές, χαλάζι.
Θαρθῇ τὸ χελιδόνι!

Κ' ἓνα παιδὶ σαλεύει
τὸ παχουλὸ χεράκι
καὶ τὸ γατὶ χαϊδεύει,
ποῦ ἀκούμπησε στὸ τζάκι.

Καὶ δίπλα του ἡ γιαγιάκα,
ψήνει κουκκιά, ρεβίθια,
τ' ἀναγυρνᾷ στὴ θράκα
καὶ λέει τὰ παραμύθια :

Παραμύθι, μύθαρος
κ' ἡ κοιλιά σου πίθαρος.

24. Ὁ σκύλος τοῦ πυροσβέστη.

1. Μίαν ἡμέρα ἓνα σπίτι ἔπιασε φωτιά. Οἱ φλόγες ἐτινάχθηκαν ψηλὰ καὶ ὅλο τὸ σπίτι ἄρχισε νὰ καίεται. Οἱ γειτόνοι ἐπετάχθηκαν στοὺς δρόμους τρομαγμένοι καὶ ἐφώναζαν :

— Πυρκαϊά! Πυρκαϊά!

2. Ἐτρεξαν οἱ πυροσβέστες. Ἐφεραν μαζί των σκάλες, σχοινιά καὶ βαρέλια νερό. Ἐφεραν μαζί των καὶ τὸ σκύλο των, τὸν Ἄργο. Αὐτὸς ἦτο περίφημος σκύλος. Τὸν εἶχαν γυμνάσει νὰ χύνεται μέσα στὶς φλόγες καὶ νὰ σώζῃ τὰ μικρὰ παιδάκια. Τὰ ἄρπαζε στὰ δόντια του καὶ τὰ ἔφερνε ἔξω, μακριὰ ἀπὸ τὴ φωτιά· ὥς τώρα εἶχε σώσει δώδεκα παιδάκια.

3. Μόλις ἔφθασαν οἱ πυροσβέστες, ἀκούμβησαν τὶς σκάλες στοὺς τοίχους καὶ ἄρχισαν νὰ ἀνεβαίνουν. Ἐπήδησαν ἀπὸ τὰ παράθυρα μέσα στὸ σπίτι καὶ ἔσωσαν μιὰ γριὰ ἄρρωστη, ποὺ δὲν μπορούσε νὰ σαλεύσῃ. Οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τοῦ σπιτιοῦ εἶχαν σωθῇ.

4. Ἐπειτα, ἄρχισαν οἱ πυροσβέστες νὰ χύνουν νερὸ γιὰ νὰ σβύσουν τὴ φωτιά. Ἀξαφνα μιὰ φωνὴ σπαρακτικὴ ἀκούσθηκε :

— Τὸ παιδί μου! Ἡ Μαρίκα μου! Εἶναι μέσα! Θὰ καῇ!

5. Ἡ καημένη ἡ μητέρα ἔτρεχε σὰν τρελλή καὶ ἐφώναζε τὸ κοριτσάκι της. Ἀλλὰ ποιὸς ἤμποροῦσε νὰ τὸ σώσῃ; Ὅλο τὸ σπίτι πιά ἦτο ζωσμένο μὲ φλόγες. Σὲ λίγο θὰ ἐγκρεμίζετο.

6. Τότε ἀκούσθηκε μιὰ φωνή: — Ἄργο! Ἐνας

πυροσβέστης ἐφώναξε τὸ σκύλο. Ὁ Ἄργος ἔτρεξε κουνώντας τὴν οὐρά του.

— Ἄργο, ἐμπρός, ἐφώναξε πάλι ὁ πυροσβέστης καὶ ἔδειχνε μὲ τὸ χέρι του τὸ παράθυρο.

7. Ὁ Ἄργος ὥρμησε, ἀνέβηκε τὴ σκάλα, ἐπήδησε μέσα στὸ παράθυρο καὶ ἐχάθηκε μέσα στοὺς καπνοὺς. Ὅλοι ἐκρατοῦσαν τὴν ἀναπνοή των. Ἄρα γε θὰ μπορέσει ὁ γενναῖος σκύλος νὰ σώσει τὸ παιδάκι; Κανένας

δὲν ἐμιλοῦσε. Μονάχα ἡ μητέρα, μὲ τὰ μάτια καρφωμένα στὸ παράθυρο, ἐφώναξε:

— Θεέ μου, σῶσε μου τὸ παιδάκι μου!

8. Ἄξαφνα στὸ παράθυρο ἐπρόβαλε ὁ Ἄργος. Ἐκρατοῦσε στὰ δόντια του ἓνα παιδάκι. Τὸ εἶχε ἀρπά-

Ξει ἀπὸ τὰ ρουχαλάκια του καὶ τὸ ἐκρατοῦσε σφικτά.
Ἐκοίταξε μιὰ στιγμή κάτω, εἶδε τὴ σκάλα καὶ ἐπήδησε.
Σὰν μιὰ ἀστραπὴ ἔφθασε κάτω καὶ ἀπόθεσε τὸ παιδάκι
στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας.

9. Ἡ μητέρα ἄρπαξε τὸ κοριτσάκι τῆς καὶ τὸ ἐφι-
λοῦσε καὶ τὸ ἀγκάλιαζε. Οἱ πυροσβέστες ἐχάδευαν τὸ
σκύλο :

— Εὔγε, Ἄργο ! Εὔγε, Ἄργο !

Ἄλλ' ὁ σκύλος ἐπροσπαθοῦσε νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὰ χέ-
ρια των. Ἐκοίταζε τὸ παράθυρο καὶ ἐγαύγιζε.

— Ἀφῆστε τον ! ἐφώναξεν ἓνας πυροσβέστης. Ἀφῆ-
στε τον ! Κάποιος ἄλλος θὰ εἶναι μέσα στὶς φωτιὲς καὶ
θέλει νὰ τὸν σώσῃ.

10. Ἀφῆσαν ἐλεύθερο τὸ σκύλο. Καὶ αὐτὸς μὲ
μιᾶς ἐχύθηκε μέσα στὶς φλόγες. Σὲ λίγο νά τον, ἐξεπρό-
βαλε ! Μὰ τί ἐκρατοῦσε στὰ δόντια του ;

11. Ὅλοι ἐπλησίασαν νὰ ἰδοῦν. Ὁ Ἄργος κατέ-
βηκε πάλι τρεχᾶτος τὴ σκάλα καὶ ἔτρεξε κοντὰ στὸ κο-
ριτσάκι, ποὺ εἶχε σώσει. Καὶ ἀπόθεσε στὰ πόδια του
μιὰ μεγάλη κούκλα !

25. Ὁ σκύλος.

Πολλοί ἔναι οἱ φίλοι μου, τοὺς ἀγαπῶ
καὶ μὲ ἀγαποῦνε·

μὰ ἓνα λογάκι θὰ σᾶς πῶ :

Ναί, μὲ ἀγαποῦνε.

Ὅμως καλύτερο δὲν ἔχω φίλο
ἀπὸ τὸ σκύλο !

Ξημέρωσεν ἡ Κυριακή,
χαρὰ Θεοῦ ἔναι!
Κι ὅλα τ' ἀγαπῶ στήν ἐξοχή
καὶ μὲ ἀγαποῦνε.
Ὅμως καλύτερο δὲν ἔχω φίλο
ἀπὸ τὸ σκύλο!

Τρέχει κουνώντας τὴν οὐρὰ
καὶ μὲ ἀγκαλιάζει.
Κι ὅταν γελῶ κι ἔχω χαρά,
ἀναγαλιάζει!
Σὰς λέω, καλύτερο δὲν ἔχω φίλο
ἀπὸ τὸ σκύλο!

Κι ὅταν δὲν ἔχω, ὦ συμφορά!
χαρὲς καὶ γέλια,
θρηνᾷ κι αὐτὸς καὶ χώνει τὴν οὐρὰ
μέσα στὰ σκέλια.
Σὰς λέω, καλύτερο δὲν ἔχω φίλο
ἀπὸ τὸ σκύλο!

26. Ὁ ἀληθινὸς Θεός.

1. Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐπίστευαν πάντοτε στὸν ἀληθινὸ Θεό. Δὲν ἦσαν πάντοτε χριστιανοί. Στὰ παλιὰ χρόνια οἱ ἄνθρωποι ἐπίστευαν στὰ εἰδωλα, δηλαδή σὲ ψεύτικους θεούς.

2. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἦσαν καὶ αὐτοὶ εἰδωλολάτρες. Ἀντὶ νὰ λατρεύουν τὸν ἕνα καὶ μόνον ἀληθινὸ Θεό, ἐλάτρευαν πολλοὺς ψεύτικους θεούς. Ἀπὸ αὐτοὺς

δώδεκα ἦσαν οἱ μεγαλύτεροι. Ἐξ θεοί: Ὁ Ζεὺς, ὁ Ποσειδῶν, ὁ Ἄρης, ὁ Ἑρμῆς, ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Ἥφαιστος. Καὶ ἕξ θεές: Ἡ Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ Ἀφροδίτη, ἡ Ἄρτεμις, ἡ Ἑστία, καὶ ἡ Δήμητρα.

3. Ἄλλοι λαοὶ ἐλάτρευαν τὰ ἄστρα, τὴ φωτιά, τὰ δένδρα, τὸν ἥλιο. Ἐλάτρευαν δηλαδὴ τὰ πλάσματα καὶ ὄχι Ἐκεῖνον, ποὺ τὰ ἐπλάσε, τὸν Πλάστη.

4. Ὁ Ἀβραὰμ ἦτο ἀπὸ τοὺς πρώτους ἀνθρώπους, ποὺ εἶδαν τὸ φῶς καὶ ἐλάτρευαν τὸν Ἕνα ἀληθινὸ Θεό. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι γύρω του ἦσαν εἰδωλόλατρες.

5. Ὁ βασιλέας τὸν ἐκάλεσε μίαν ἡμέρα καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἀβραάμ, μαθαίνω, πὼς ἐσὺ ἔχεις ἄλλη θρησκεία. Αὐτὸ δὲν μοῦ ἀρέσει! Σὲ προστάζω νὰ προσευχηθῇς ἀμέσως στὴ φωτιά!

6. Ὁ Ἀβραὰμ ἀποκρίθηκε:

— Γιατί νὰ προσευχηθῶ στὴ φωτιά καὶ ὄχι στὸ νερό; Τὸ νερὸ εἶναι πιὸ δυνατὸ, γιατί τὸ νερὸ σβύνει τὴ φωτιά.

— Καλά, ἀποκρίθηκε ὁ βασιλέας. Προσευχῆσου λοιπὸν στὸ νερό.

7. Μὰ ὁ Ἀβραὰμ πάλι εἶπε:

— Καὶ γιατί ὄχι στὸ σύννεφο; Τὸ σύννεφο γεννᾷ τὸ νερό.

— Καλά, εἶπε πάλι ὁ βασιλέας, προσευχῆσου στὸ σύννεφο.

8. Μὰ ὁ Ἀβραὰμ εἶπε:

— Καὶ γιατί ὄχι στὸν ἄνεμο; Ὁ ἄνεμος εἶναι πιὸ δυνατός· αὐτὸς διασκορπίζει τὸ σύννεφο.

— Καλά, εἶπε ὁ βασιλέας θυμωμένος, προσευχῆσου στὸν ἄνεμο.

9. Μὰ ὁ Ἀβραάμ εἶπε :

— Βασιλέα μου, μὴ θυμῶνῃς, σὲ παρακαλῶ. Δὲν μπορῶ νὰ προσευχηθῶ, μήτε στὴ φωτιά, μήτε στὸ νερό, μήτε στὸ σύννεφο καὶ τὸν ἄνεμο. Προσεύχομαι στὸν Ἕνα καὶ μόνο ἀληθινὸ Θεό, τὸν ποιητὴ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς.

27. Ἕνας Θεός.

Ἕνας Θεὸς θρονιάζει στὰ ψηλά,
Πατέρας
τῆς γῆς καὶ τ' οὐρανοῦ,
τῆς νύχτας καὶ τῆς μέρας!

Ἕνας Θεὸς μᾶς ἀγαπᾷ
παιδιά του·
μᾶς βλέπει ἀπὸ ψηλὰ καὶ σπλαχνικὰ
γελᾷ στὸ χῶμα κάτου!

— Παιδιά μου, μὴ φοβᾶστε, κράζει μᾶς,
τῇ δυνάμει μου·
μερόνυχτα ξεχύνω ἀπάνω σας
καὶ τὴν εὐχή μου!

28. Χριστὸς γεννᾶται.

1. **Δ**υὸ βοσκοὶ εἶχαν ἀνάψει φωτιά ἀπόξω ἀπὸ τὴ μικρὴ πόλιν Βηθλεέμ. Ἦτο καρδιά τοῦ χειμῶνα, νύκτα βαθειά. Δὲν ἤμποροῦσαν ἀπόψε νὰ κοιμηθοῦν οἱ

δὺο βοσκοί, ἐμάζευσαν ξερὰ κλαδιὰ καὶ ἄναψαν φωτιά.
Καὶ τώρα ἐκάθοντο καὶ ἐζεσταίνοντο.

2.—Τὰ ἀρνιά καὶ τὰ γίδια των ἐκοιμῶντο δίπλα
σὲ μιὰ σπηλιά. Οἱ δὺο βοσκοὶ ἀμίλητοι ἄκουαν τὸν ἄερα
νὰ σφυρίζῃ μέσα στὰ δένδρα καὶ ἐσυλλογίζοντο.

3. Τί ἐσυλλογίζοντο; Ὁ γεροντότερος εἶχε κοι-
μηθῇ λίγο μέσα στὸ μανδρὶ καὶ ξαφνικὰ ἐξύπνησε :

— Ἔλα, παιδί μου, εἶπε στὸ γιό του, εἶδα ἓνα
ὄνειρο παράξενο καὶ δὲν ἤμπορῶ πιά νὰ κοιμηθῶ.

4. Καὶ τώρα πὺν ἄναψαν φωτιά, ὁ νέος ἐσήκωσε
τὰ μάτια του στὸ γέρο, πὺν ἦτο σκυπτὸς σιτὴ φωτιά,
καὶ τὸν ἐρώτησε :

— Τί ὄνειρο εἶδες, πατέρα ;

5. Ὁ γέρος ἐσήκωσε τὰ μάτια του στὸν οὐρανό,
ἐχάδευσε τὰ μακριὰ ἄσπρὰ του γένεια καὶ εἶπε :

— Ἐνα ὄνειρο παράξενο, παιδί μου. Σὰ νὰ ἐφά-
νηκε, λέγει, ἓνα καινούργιο ἀστέρι στὸν οὐρανό. Μὰ ὅχι
σὰν τὰ ἄλλα ἀστέρια· πολὺ πιὸ μεγάλο.

6. Καὶ ἐπήγαινε, ἐπήγαινε καὶ ἤρχετο κατὰ τὰ
μέρη μας ἐδῶ. Καὶ ὅσο ἐζύγωνε, τόσο καὶ ἐχαμήλωνε τὸ
ἀστέρι καὶ ἔξαφνα ἔπεσε ἐπάνω στὸ χῶμα.

7. Ἔτρεξα νὰ ἰδῶ, τί ἦτο. Εἶπα : «Θὰ εἶναι κανέ-
νας ἄγγελος τοῦ Θεοῦ. Ἡ θὰ εἶναι ἀοτροπελέκι, πὺν
ἔπεσε. Ἀς ὑπάγω νὰ ἰδῶ !»

8. Πλησιάζω καὶ τί νὰ ἰδῶ ! Ἐνα μικρὸ μικρὸ
παιδάκι νεογέννητο ἔπαιζε ἐπάνω στὰ χόρτα καὶ ἔλαμπε
σὰν ἄστρο.

9. Αὐτὸ ἦτο τὸ ὄνειρο, παιδί μου. Ἀπὸ τὴ στιγμή
πὺν τὸ εἶδα, δὲν ἤμπόρεσα νὰ κλείσω μάτι !

Ὁ γέρος ἐσώπασε. Ἐσυλλογίσθηκε λίγο καὶ ἐμουρμούρισε :

— Τί νὰ σημαίνει ἄρα γε τὸ ὄνειρο αὐτό ;

10. Ὁ νέος δὲν ἐμίλησε. Εἶχεν ἰδεῖ καὶ αὐτὸς ὥς τώρα πολλὰ ὄνειρα. Μὰ ποτὲ δὲν ἔβγαιναν ἀληθινά. Καὶ τώρα μπορεῖ τέτοιο νὰ ἦτο καὶ τὸ ὄνειρο τοῦ πατέρα του.

11. Ἐξαφνα ἡ φωτιά ἐπλήδωσε καὶ ἔτριξε, σὰν νὰ ἐτραγουδοῦσε.

— Θα ἔχωμε ξένον, εἶπεν ὁ γέρος καὶ ἐσηκώθηκε. Θαρρεῖς καὶ ἠθέλε κιάλας νὰ ὑποδεχθῇ τὸν ξένο, πὺν ἐμνηοῦσε ἡ φωτιά.

12. Καὶ ἴσια ἴσια τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ ἓνα μεγάλο φῶς ἐφάνηκε ἐπάνω ἀπὸ τῇ μικρῇ πόλῃ Βηθλεέμ. Καὶ ἀκούσθησαν τραγούδια τόσο γλυκά, πὺν οἱ δυὸ βοσκοὶ ἐσάστισαν.

13. — Δὲν εἶναι αὐτὰ τραγούδια ἀπὸ στόματα ἀνθρώπων, εἶπεν ὁ γέρος. Ἄγγελοι τραγουδοῦν. Παιδί μου, τὸ ὄνειρο ἀληθεύει. Νά τὸ φῶς ! Τὸ ἴδιο φῶς, πὺν εἶδα καὶ στὸ ὄνειρό μου !

14. — Πατέρα, εἶπε ὁ νέος, πᾶμε νὰ ἰδοῦμε. Σὰ νὰ εἶναι τὸ φῶς ἴσια ἴσια ἐπάνω ἀπὸ τὸ στάβλο τοῦ θείου μου, στῇ Βηθλεέμ.

— Πᾶμε ! εἶπε καὶ ὁ γέρος.

15. Ἡ μικρὴ πόλῃ Βηθλεέμ ἦτο βυθισμένη στὸν ὕπνο. Τὰ σπιτάκια ἦσαν κλειστά. Σκοτάδι βαθύ, καὶ μονάχα ἐπάνω ἀπὸ ἓνα στάβλο ἔπεφτε ἓνα παράξενο φῶς, πιδ λαμπερὸ ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, πιδ ἄσπρο ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ.

16. — Ἐδῶ θὰ εἶναι, ἐμουρμούρισεν ὁ γέρος βο-

σκὸς καὶ ἔσπρωξε τὴν πόρτα. Μόλις ἄνοιξε ἡ πόρτα, οἱ
δυὸ βοσκοὶ ἐστάθηκαν θαμβωμένοι.

17. Μέσα σὲ μιὰ φάτινη ἦτο ἓνα νεογέννητο παι-
δάκι καὶ ἔλαμπε σὰν ἄστρο. Δεξιά του ἦτο ἓνας γέρος
γονατισμένος. Καὶ κάτω στὸ χῶμα ἦτο ξαπλωμένη
χλωμή, ἡ μικρούλα μητέρα.

18. Οἱ βοσκοὶ ἐκοίταζαν ἄλαλοι. Ποιό νὰ ἦτο τὸ
μικρὸ αὐτὸ παιδάκι, ποὺ ἔλαμπε σὰν ἄστρο;

19. Καὶ ἔξαφνα ἀκούσθηκαν ἐπάνω στὴ στέγη σὰν
πευρά. Καὶ μαζὶ ἀκούσθηκε ἓνα γλυκύτατο τραγούδι:

«Ὡσαννά! ὦσαννά! ὦσαννά! Σήμερα γεννᾶται ὁ
λυτρωτὴς τοῦ κόσμου!»

20. Ὁ γέρος βοσκὸς ἐγονάτισε. Ἐτράβηξεν ἀπὸ τὸ
χέρι τὸ γιό του καὶ τοῦ εἶπε σιγά:

— Παιδί μου, γονάτισε!

21. Ἐγονάτισαν οἱ δυὸ βοσκοὶ καὶ ἐπροσκύνησαν
πρῶτοι τὸ νεογέννητο Χριστό, τὸ Λυτρωτὴ τοῦ κόσμου!

29. Τὰ Χριστούγεννα.

Ἄστρο, ποὺ φάνηκες στὸν οὐρανό,
κατέβα παρακάτω·
κι ἐδῶ ἐγεννήθη τὸ μωρὸ
σ' ἓνα παχνὶ δροσάτο!

Ἄγγελοι, ποὺ πετᾶτε στὰ ψηλά,
μὲ τὰ πτερὰ στὶς πλάτες,
λάμπει ἡ καρδιά μας καὶ γελά,
λάμπουν τῆς γῆς οἱ στράτες.

Ἀπόψε πιά γεννήθηκε ὁ Χριστός,
χαρὰ στὴν Οἰκουμένη!
Κι ὁ γαλανὸς ἀνοίχτηκε οὐρανός,
στὸ χῶμα κατεβαίνει.

Καὶ πιά νουν χέρι χέρι τὸ χορὸ
ἄνθρωποι ὁμάδι⁽¹⁾ καὶ ἄγγελοι
καὶ τρέχει ἡ γῆ τριγύρω ἀπ' τὸ μωρὸ
γάλα καὶ μέλι!

1 Μαζί.

30. Ἐκδρομὴ στὸ χωριὸ τὰ Χριστούγεννα.

Α'.

1. Ὁ Τάσος γράφει στὸ φίλο του τὸ Λευτέρη :

Ἀγαπητέ μου φίλε Λευτέρη !

Χθὲς βράδυ ἐφθάσαμε στὸ χωριὸ τοῦ παπποῦ μου νὰ γιορτάσουμε τὰ Χριστούγεννα. Ἐκόντευε πιά νὰ βασιλεύσῃ ὁ ἥλιος. Ἐπηγαίναμε ποταμὸ ποταμό, τὰ πλατάνια ἦσαν γυμνά, χωρὶς φύλλα, καὶ ὁ ποταμὸς ἐκυλοῦσε φουσκωμένος καὶ θολός, γιατί εἶχε βρέξει.

2. Πόσο σὲ ἐσυλλογιζόμουν σὲ ὅλο τὸ δρόμο ! Ἀχ, νὰ ἦσουν καὶ σὺ ἐδῶ, νὰ κάμωμε μαζὶ Χριστούγεννα στοῦ παπποῦ τὸ σπίτι ! Ἡ μαμά μου ἐκαβαλλίκευσε ἓνα μουλάρι ἄσπρο, ὁ πατέρας μου ἓνα ἄλογο, καὶ ἐγὼ ἓνα μικρὸ μικρὸ γαῖδουράκι.

3. Βράδυ πιά ἐφθάσαμε στὸ χωριό. Βρίσκεται σὲ μιὰ πλαγιά τοῦ βουνοῦ καὶ εἶναι τὰ σπίτια του κάτωσπρα. Ὅλες οἱ πόρτες ἄνοιγαν, ὅταν ἐπερνούσαμε καὶ ἐπρόβαιναν γυναῖκες καὶ ἄνδρες καὶ μᾶς χαιρετοῦσαν :

— Καλῶς ὠρίσατε ! Καλῶς ὠρίσατε !

4. Καὶ ὁ παπποῦς ἐστέκειο στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ του μὲ τὸ λυχνάρι στὸ χέρι. Εἶχε μεγάλα ἄσπρα γένεια καὶ μακριὰ μαλλιά. Θυμᾶσαι πῶς εἶδαμε μιὰ μέρα σὲ ἓνα βιβλίο τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀβασάμ ; Αἶ, τέτοιος ἔμοιαζε καὶ ὁ παπποῦς.

5. Μὲ ἀγκάλιασε, μὲ κατέβασε ἀπὸ τὸ γαῖδουράκι, καὶ ἐγὼ τοῦ ἐφίλησα τὸ χέρι καὶ τοῦ ἐφώνησα :

— Καλῶς σὲ εὗρηκας, παππούλη μου !

6. Τὸ σπίτι τοῦ παπποῦ εἶναι παλιό, μὰ πολὺ μεγάλο. Ἔχει μιὰ πλατειὰ αὐλὴ· δεξιὰ εἶναι ὁ στάβλος, ὅπου εἶναι τὰ δυὸ βώδια, τὸ μουλάρι καὶ δυὸ προβατάρια. Ἀριστερὰ εἶναι ἓνας μικρὸς λαχανόκηπος καὶ δυὸ μεγάλες πορτοκαλιές. Στὸ βάθος τῆς αὐλῆς εἶναι τὸ σπίτι.

7. Ἐμπήκαμε μέσα. Ἡ γιαγιά ἦτο κοντὰ στὸ τζάκι καὶ ἔζεσταίνετο. Ἦτο ἄρρωστη. Ὅλοι ἐκαθίσαμε γύρω της καὶ ἀρχίσαμε νὰ μιλοῦμε. Ἐξω ἄρχισε νὰ χιονίζει σιγὰ σιγὰ καὶ ἦτο ὥραϊα νὰ κάθεσαι στὸ τζάκι καὶ νὰ ζεσταίνεσαι στὴ φωτιά.

8. Σὲ λίγο μᾶς ἔφεραν καὶ ἤπιαμε φασκόμηλο. Πῶς ἐμύριζε ! Πῶς μᾶς ἄρεσε ! περισσότερο ἀπὸ τὸν καφὲ καὶ ἀπὸ τὸ τσάϊ, ποὺ πίνουμε στὴν πόλη. Ἦπια καὶ ἔζεστάθηκα καὶ ὅλο μου τὸ στόμα ἐμύριζε φασκόμηλο.

9. Ὁ παπποῦς μὲ ἐπῆρε στὰ γόνατά του καὶ ἄρχισε νὰ μοῦ λέγῃ μιὰ ὠραία ἱστορία. Καὶ ἐγὼ ἐχάδευα τὰ ἄσπρα γένεια του καὶ ἄκουα. Σοῦ γράφω ἐδῶ, σὲ ἓνα ἰδιαίτερο χαρτί, τὴν ἱστορία ποὺ μοῦ ἐδιηγήθηκε ὁ παπποῦς. Δὲν εἶπαμε, πὼς ὅ,τι ἔχομε, θὰ τὸ μοιραζώμεθα; Νά, λοιπόν, τώρα ποὺ ἔμαθα μιὰ ὠραία ἱστορία σου τὴ γράφω γιὰ νὰ τὴν ξέρῃς καὶ ἐσύ.

31. Ἐκδρομὴ στὸ χωριὸ τὰ Χριστοῦγεννα.

Β.

1. Τὴν ἄλλην ἡμέρα, ὁ Τάσος ἐπῆρε πάλι τὴν πέννα καὶ ἄρχισε νὰ ξαναγράφῃ στὸ φίλο του.

Ἀγαπητέ μου φίλε Λευθέρη!

Ἐκοιμήθηκα ὠραῖα. Τὸ πρωῒ, ποὺ ἐξύπνησα καὶ ἔτρεξα στὸ παράθυρο, τί χαρά! Ὅλο τὸ χωριὸ ἦτο χιονισμένο. Ὅλες οἱ στέγες τῶν σπιτιῶν κάτασπρες, ὅλα τὰ δένδρα κάτασπρα, σὰν νὰ τὰ εἶχες τυλίξει σὲ βαμβάκι.

2. Θυμᾶσαι, πέρυσι τὰ Χριστοῦγεννα, ποὺ ἐγιορτάσαμε στὸ σπίτι σας; Ἡ μαμά σου μᾶς εἶχε κάμει ἓνα ὠραῖο χριστουγεννιάτικο δένδρο. Τοῦ ἔβαλε πολλὰ πολλὰ βαμβάκια στὰ κλαδιά, τοῦ ἐκρέμασε χρυσὰ καρύδια καὶ μῆλα. Τέτοιο μοῦ ἐφάνηκε σήμερα, σὰ χριστουγεννιάτικο δένδρο, καὶ ὁλόκληρο τὸ χωριὸ τοῦ παπποῦ.

3. Παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων σήμερα. Νηστεύομε ὅλοι. Τὴ νύκτα θὰ κτυπήσουν οἱ καμπάνες καὶ θὰ πᾶμε στὴν Ἐκκλησία. Καὶ ὕστερα θὰ γυρίσωμε στὸ

σπίτι τοῦ παπποῦ. Θὰ εἶναι στρωμένο τὸ τραπέζι καὶ θὰ γιορτάσωμε τὴ γέννηση τοῦ Χριστοῦ.

4. Καὶ ἐγὼ ἐσυμφώνησα μὲ δυὸ ἑξαδελφάκια μου ἐδῶ νὰ πᾶμε κρυφὰ κρυφὰ πίσω ἀπὸ τὸν παπποῦ τὴ νύκτα, ὅταν θὰ καθίσωμε στὸ τραπέζι, καὶ νὰ ἀρχίσωμε τὰ κάλανδα: «Χριστὸς γεννᾶται σήμερα!» Αἶ, πόσο θὰ χαρῇ ὁ παπποῦς νὰ μᾶς ἀκούσῃ!

5. Ἐκαμα περίπατο στὸ χωριό. Ἐβουτοῦσα στὰ χιόνια, ἐγλιστροῦσα, ἔπεφτα, μὰ δὲν ἐπάθαινα τίποτε. Τὸ χιόνι ἦτο μαλακό, μαλακὸ σὰν βαμβάκι. Οἱ δρόμοι τοῦ χωριοῦ εἶναι στεγνοί, τὰ σπιτάκια χαμηλά, μὰ καθαρώτατα. Ὅλα εἶναι ἀσβεστωμένα τώρα τὶς γιορτές καὶ μὲ τὰ χιόνια πιά εἶναι ὁλόασπρα.

6. Τὸ χωριὸ ἔχει καὶ μιὰ πλατεῖα. Στὴ μέση τῆς πλατείας εἶναι ἓνας γέρικος πλάτανος, ποὺ τὸν εἶχε φυτεύσει, λέγει, ὁ παπποῦς τοῦ παπποῦ μου. Φαντάσου, πόσο γέρος θὰ εἶναι!

7. Κοντὰ στὴν πλατεῖα εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Ἐρχονται χωριανοὶ μὲ ἀγκαλιὲς μυρτιὲς καὶ δάφνες καὶ τὴ στολίζουν. Ὁ γέρο κανδηλανάπτης γεμίζει τὰ κανδήλια λάδι καὶ μιὰ γριουῖλα σκουπίζει, σκουπίζει, καὶ ὅλη ἡ Ἐκκλησία λάμπει ὁλοκάθαρη.

8. Ἀγαπητέ μου Λευθέρη, σοῦ στέλλω τὸ γράμμα τοῦτο γρήγορα γρήγορα, γιατί φεύγει τώρα ἓνας ἀγωγιάτης γιὰ τὴν πόλη. Αὐτὸς θὰ σοῦ τὸ δώσῃ. Σοῦ στέλλω καὶ ἓνα καλάθι πορτοκάλια καὶ καρύδια καὶ ἀμύγδαλα καὶ ἓνα κουτί μέλι, ποὺ μοῦ ἔδωσε ὁ παπποῦς. Ξέρω πὼς τὸ ἀγαπᾷς. Σοῦ στέλλω λοιπὸν καὶ σοῦ εὐχομαι: καὶ τοῦ χρόνου!

Μὲ πολλὴν ἀγάπη

Τάσος

32. Ἐκδρομὴ στὸ χωριὸ τὰ Χριστοῦγεννα.

Γ.

1. Ὑστερα ἀπὸ δυὸ ἡμέρες ὁ Τάσος ἐπῆρε πάλι μιὰ κόλ' α χαρτὶ καὶ ἄρχισε νὰ γράφῃ στὸν ἀγαπημένο του φίλο.

2. Ἀγαπητέ μου Λευθέρη!

Ποτέ μου δὲν ἐπέρασα ὠραιότερα Χριστοῦγεννα. Ἐγώ, ἂν μὲ ρωτήσης, τί θέλω νὰ γίνω, θὰ ἀπαντήσω : Γεωργός ! Νὰ κάθωμαι στὸ χωριό, νὰ δουλεύω τὴ γῆ, νὰ ἔχω ἓνα σπιτάκι, νὰ ἔχω ἀγέλαδες καὶ ἄλογα. Νὰ ἔχω καὶ ἓνα περιβόλι γεμᾶτο πορτοκαλιές.

3. Προχθὲς τὴ νύκτα εἶχε πάει ὅλο τὸ χωριὸ στὴν Ἐκκλησία. Ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά. Καὶ ἡ γιαγιά μου ἀκόμη, ποὺ ἦτο ἄρρωστη, εἶπε :

— Θέλω καὶ ἐγὼ νὰ πάω στὴν Ἐκκλησία, νὰ ἰδῶ τὸ Χριστό μας, ποὺ γεννᾶται.

Τὴν ἐσηκώσαμε λοιπὸν στὰ χέρια μας καὶ σιγὰ σιγὰ τὴν ἐπήγαμε στὴν Ἐκκλησία. Τὴν ἐβάλαμε σὲ ἓνα στασίδι καὶ ἐκάθισε.

4. Τὴν ἐσήκωνα καὶ ἐγώ. Ὅταν ἐφθάσαμε πρὸς τὴν Ἐκκλησία, εἶχα ἰδρώσει, ἂν καὶ ἔκαμνε πολὺ

κρού. Ἡ γιαγιά μὲ εἶδε, ἔβαλε τὸ χέρι της στὸ κεφάλι μου καὶ εἶπε :

— Ἐχε τὴν εὐχή μου, παιδάκι μου ! Μοῦ φαίνεται τώρα, πὼς θὰ γίνω καλά. Δόξα σοι, ὁ Θεός !

5. Ὅταν ἐγυρῖσαμε σπίτι, ἔγινε αὐτό, ποὺ σοῦ ἔγραφα. Ἐγὼ καὶ τὰ δυὸ ἑξαδελφάκια μου ἐπεταχθήκαμε ξαφνικά. Τὴ στιγμὴ ποὺ ἐκάθιζε ὁ παπποῦς στὸ τραπέζι, μεμιᾶς ἀκούσθηκαν τρεῖς δυνατὲς φωνές : Χριστὸς γεννᾶται σήμερα !

6. Ἡ μαμὰ καὶ ὁ μπαμπᾶς ἐγελοῦσαν. Ὁ παπποῦς ἐστράφηκε καὶ τὸ πρόσωπό του ἔλαμψε ἀπὸ τὴ χαρά. Ἐκαμε τὸ σταυρό του καὶ εἶπε :

— Παιδιά μου, ἔχω χρόνια νὰ γιορτάσω τόσο καλὰ Χριστούγεννα !

Καὶ ἡ γιαγιά σήμερα εἶναι σὰν ἄλλος ἄνθρωπος. Μιλᾷ, γελᾷ, μπορεῖ νὰ περπατᾷ. Ἄς εἶναι εὐλογημένο τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ !

7. Ὁ παπποῦς ἐγελοῦσε σὰν παιδάκι. Ἀμα ἐφάγαμε πιά, ἐκαθίσουμε ὅλοι στὸ τζάκι. Ἐξημέρωνε. Ἐξω ἐχιόνιζε, ὅλα ἦσαν κάτασπρα. Ἡ γιαγιά μὲ ἐπῆρε στὴν ἀγκαλιά της καὶ ἀποκοιμήθηκα ἤσυχα ἤσυχα, γιατί ἤμουν πολὺ κουρασμένος.

8. Καὶ τοῦ χρόνου, ἀγαπητέ μου φίλε. Σοῦ εὐχομαι χρόνια πολλὰ καὶ καλά. Καὶ νὰ εἴμαστε πάντα ἀγαπημένοι καὶ νὰ πηγαίνουμε πάντα μαζὶ ἀπὸ τάξη σὲ τάξη. Νὰ γίνουμε ἄνθρωποι καλοὶ καὶ ἐμεῖς καὶ χρήσιμοι στὴν πατρίδα μας τὴν Ἑλλάδα !

Μὲ πολλὴν ἀγάπη

Τάσος

- Χίλια καλῶς ὠρίσατε, φίλοι μου ἀγαπημένοι:
ἀπὸ καιροῦ χαρούμενοι καὶ καλοκαρδισμένοι!
— Χίλια καλῶς σᾶς βρήκαμε, χίλια καὶ δυὸ χιλιάδες,
ὁ κάμπος μὲ τὰ λούλουδα καὶ μὲ τὶς πρασινάδες!

(Δημοτικὸ)

33. Ὁ πτωχὸς Μιχαλάκης.

Α'.

1. **Τ**ὰ παιδιὰ παίζουν στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου.
"Ὅλα γελοῦν καὶ χορεύουν χαρούμενα. Κάμνει κρύο, μὰ
δὲν τὰ νοιάζει. Σὲ λίγες μέρες ἔρχονται οἱ μεγάλες
γιορτές.

2. Ἔρχονται οἱ μεγάλες γιορτές! Τὰ Χριστοῦ
γεννα μὲ τὶς κουλοῦρες καὶ τὰ χριστόψωμα. Ἡ ἀρχι-
χρονιά μὲ τοὺς μποναμάδες. Τὰ Φῶτα, ποὺ ρίχνουν στὰ
νερὰ τὸ Σταυρό. Τί χαρά!

3. Ὅλα τὰ παιδιὰ θὰ φορέσουν καινούργια ροῦχα,
καινούργια παπούτσια, καὶ θὰ ὑπάγουν στὴν ἐκκλησίᾳ.
Ἐπειτα θὰ βγοῦν περίπατο στὴν πλατεῖα καὶ ὅλος ὁ
κόσμος θὰ τὰ καμαρώνῃ.

3. Ὅλα τὰ παιδιὰ γελοῦν καὶ παίζουν στὴν αὐλὴ
"Ὅλα μιλοῦν γιὰ τὰ δῶρα, ποὺ θὰ λάβουν τὴν ἀρχιχρονιά.

— Ἐμένα θὰ μοῦ δώσῃ ὁ μπαμπᾶς ἓνα σιδερόδρομο
καὶ θὰ βγάλῃ καπνοὺς.

— Καὶ ἐμένα ἓνα καράβι καὶ θὰ ἔχῃ μέσα ναῦτες
καὶ θὰ στέκεται ὁ καπετάνιος νὰ διατάζῃ.

— Καὶ ἐμένα θὰ μοῦ δώσῃ μιὰ μεγάλη μεγάλη
κούκλα.

— Καὶ ἐμένα ἓνα ἀεροπλάνο !

5. Ἔτοι μιλοῦν τὰ παιδιὰ καὶ χαίρονται. Καὶ μονάχα στὴν ἄκρη τῆς αὐλῆς ἓνα παιδάκι δὲν μιλᾷ, δὲν χορεύει, δὲν γελᾷ. Ὁ Μιχαλάκης εἶναι φτωχικὰ ντυμένο καὶ ξυπόλυτο. Τὰ μάγουλά του εἶναι χλωμὰ χλωμὰ.

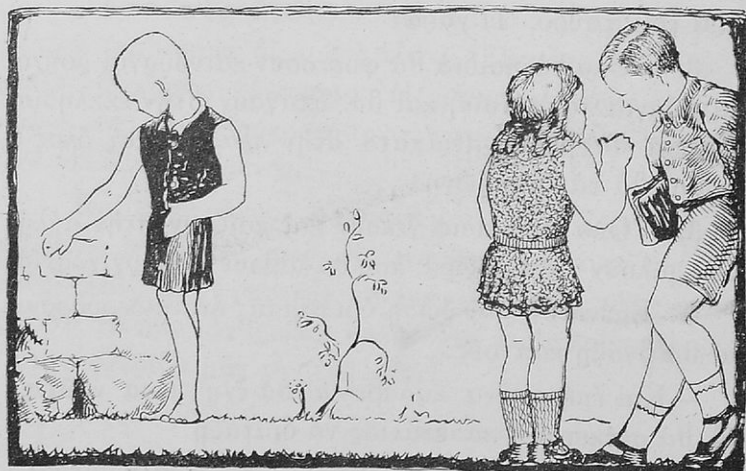
6. — Τί ἔχεις, Μιχαλάκη; Γιατί δὲν μιλᾷς καὶ σὺ; τοῦ ἐφώνηξε ἀπὸ μακριὰ ὁ φίλος του ὁ Νίκος.

Μὰ ὁ Μιχαλάκης δὲν ἐστράφηκε.

7. Ἄφησέ τον τὸν καημένο! εἶπε ἡ Πετρούλα. Θὰ θυμᾶται τὴν πατρίδα του. Εἶναι προσφυγόπουλο. Ἦλθε ἐδῶ χωρὶς πατέρα, χωρὶς μητέρα, ἔρημο!

8. — Χωρὶς πατέρα; Χωρὶς μητέρα; εἶπεν ἡ Ἄννα. Καὶ πῶς θὰ περάσῃ τὸ κακόμοιρο τὶς γιορτές; Ποιὸς θὰ τοῦ κάμῃ δῶρα;

9. Ὁ Πετράκης ἐκοίταξε τὸ Μιχαλάκη· ἔμεινε συλλογισμένος. Ἐξαφνα ἐσήκωσε τὸ κεφάλι:

— Κάνομε ἓνα πράγμα, παιδιά; εἶπε καὶ τὰ μάτια του ἔλαμψαν.

— Πές μας, Πετράκη, τοῦ λέγει ὁ Νίκος, ἐσὺ πάντοτε κάτι βρίσκεις!

10. — Ποιὸς ξέρει τὸ σπίτι τοῦ Μιχαλάκη; ἐρώτησε ὁ Πετράκης.

— Ἐγώ! εἶπεν ἡ Πετρούλα. Κάθεται στὴ γειτονιά μας, σὲ ἐνὸς μπαλωματῇ τὸ σπίτι, στοῦ μάστορο Γιάννη. Τὸν ἐλυπήθηκε ὁ μάστορ Γιάννης καὶ τὸν ἐπῆρε ἀπὸ τοὺς δρόμους.

11. Ὁ Πετράκης ἐμάζευσε κοντὰ κοντὰ τοὺς φίλους του, ἔσχυψε γιὰ νὰ μὴν ἀκούσῃ ὁ Μιχαλάκης καὶ εἶπε:

— Ἀκούσετε: Μεθαύριο τὴν ἀρχιχρονιά, θὰ πάρωμε πολλὰ δῶρα. Λοιπὸν καθένας μας θὰ διαλέξῃ ἓνα, τὸ καλύτερο, καὶ θὰ εἰπῇ: Αὐτὸ εἶναι τοῦ Μιχαλάκη!

12. Θὰ μαζευθοῦμε πρωτὶ πρωτὶ τὴν ἀρχιχρονιά καὶ θὰ πᾶμε ὅλοι στὸ σπίτι τοῦ μπαλωματῇ, τοῦ μάστορ Γιάννη, νὰ ποῦμε τὰ κάλανδα.

«Ἀἱ Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισαρεία,
βαστᾷ εἰκόνα καὶ χαρτί, χαρτὶ καὶ καλαμάρι».

13. — Ναί! ναί! ἐφώναξαν ὅλα τὰ παιδιά καὶ ἐχειροκρότησαν.

34. Ὁ πτωχὸς Μιχαλάκης.

Β'.

1. — Σστ! εἶπεν ὁ Πετράκης, μὴ φωνάζετε καὶ

μᾶς ἀκούσῃ ὁ Μιχαλάκης. Θὰ ποῦμε λοιπὸν τὰ κάλανδα καὶ ὕστερα ἓνας μας θὰ κάμῃ τὸν ἅϊ Βασίλη.

2. — Ἐγώ! ἐγώ! ἐφώνασε ὁ Νίκος.

— Ὅχι! ἐγώ! εἶπεν ὁ Μίμης.

— Ὅχι! ὁ Πετράκης, εἶπε ἡ Ἄννα. Αὐτὸς εἶνα·
πὶὸ ψηλὸς καὶ πὶὸ παχύς. Θὰ κάμῃ καλὸν ἅϊ Βασίλη.
Θὰ τοῦ βάλουμε καὶ γένεια καὶ μουστάκια!

3. — Καλά, καλά, ἐγὼ λοιπόν! εἶπεν ὁ Πετράκης
χαρούμενος. Καὶ θὰ κρατῶ στὸν ὄμὸ μου μιὰ σακκούλα
καὶ ἐκεῖ θὰ ἔχωμε βάλει ὅλα τὰ δῶρα μας. Ἄμα λοι-
πὸν τελειώσωμε τὰ κάλανδα, ἐγὼ θὰ φωνάξω μὲ χον-
δρὴ φωνή:

— Ποιὸς εἶναι ὁ Μιχαλάκης; Καὶ ὁ Μιχαλάκης θὰ
εἰπῇ: Ἐγώ. Καὶ τότε ἐγὼ θὰ βγάλω τὰ δῶρα ἀπὸ τὴ
σακκούλα. Εἶμαι ὁ ἅϊ Βασίλης ἀπὸ τὴν Καισαρεία, θὰ
τοῦ εἰπῶ. Καὶ σοῦ φέρνω τὸν μποναμᾶ σου.

4. — Ζήτω ὁ Πετράκης! ἐφώνασαν ὅλα τὰ παιδιά
χαρούμενα. Ζήτω ὁ ἅϊ Βασίλης.

Τὰ παιδιά τὰ ἄλλα ἄκουσαν τὶς φωνὲς καὶ ἐστράφη-
καν. Ἐστράφηκε καὶ ὁ Μιχαλάκης.

— Τί τρέχει; ἐφώνασαν τὰ παιδιά καὶ ἔτρεχαν στὴ
συντροφιά τοῦ Πετράκη.

5. Μὰ ὁ Πετράκης ἔβαλε τὸ δάκτυλο στὸ στόμα
του καὶ εἶπε στοὺς φίλους του:

— Παιδιά, σιωπὴ! Μὴν προδώσῃ κανένας τὸ μυ-
στικὸ μας!

6. Ἦλθαν τὰ Χριστούγεννα. Ἦλθεν ἡ Ἀρχιχρο-
νιά. Πρῶτ' πρῶτ' ἡ πόρτα τοῦ μᾶστρο Γιάννη τοῦ μπα-
λωματῆ ἐκτύπησε:

— Ποιὸς εἶναι; ρωτᾷ ἀπὸ μέσα ὁ μᾶστρο Γιάννης.

« Ἄϊ Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισαρεία!... »

7. Ἦτο ὁ Πετράκης μὲ τοὺς φίλους του. Ὁ Πετράκης ἦτο ντυμένος σὰν ἄϊ Βασίλης. Ἐφοροῦσε ἓνα μεγάλο μανδύα καὶ ἦσαν ραμμένα ἐπάνω του βαμβάκια, καὶ ἔτσι ἐφαίνεται σὰ χιονισμένος. Ἐφοροῦσε μακριὰ ἄσπρα γένεια καὶ μουστάκια. Καὶ ἐκρατοῦσε στὴ ράχη του μιὰ σακκούλα γεμάτη.

8. Ἐπρεπε νὰ ἦσθε ἐκεῖ, ὅταν ἐτελείωσαν τὰ κάλανδα καὶ ὁ ἄϊ Βασίλης ἐπροχώρησε ἓνα βῆμα καὶ εἶπε μὲ βαρεῖα φωνή :

— Ποιὸς εἶναι ὁ Μιχαλάκης ;

— Ἐγώ ! ἀποκρίθηκε ὁ Μιχαλάκης καὶ ἐγελοῦσε.

9. Ἐπρεπε νὰ ἦσθε ἐκεῖ νὰ ἐβλέπατε, πῶς ἔλαμπαν τὰ μάτια τοῦ Μιχαλάκη ἀπὸ τὴ χαρά, ὅσο ἐβουτοῦσε ὁ ἄϊ Βασίλης τὰ χέρια του στὴ σακκούλα καὶ ἔβγαζε καὶ ἔβγαζε. Καὶ τί δὲν ἔβγαζε !

10. Ἐνα μεγάλο σιδερόδρομο, ἓνα ἀεροπλάνο, δυὸ ὥραϊα βιβλία, ἓνα κουτὶ κουραμπιέδες. Καὶ ἀκόμη ἓνα παντέλονάκι γαλάζιο, ἓνα σακκάκι καὶ ἓνα σκούφο ναυτικό. Καὶ ἀκόμη ἓνα ὥραϊο ζευγάρι παπούτσια !

11. Ὁ Μιχαλάκης δὲν ἐβάσταξε πιά. Ἄρχισε τὰ κλάματα. Τόση ἦτο ἡ χαρά του ! Ἐπειτα ἐθυμήθηκε τὴν πατρίδα του. Ἐτσι τοῦ ἔφερνε κάθε χρόνον τὰ δῶρα ὁ ἄϊ Βασίλης.

— Μὴν κλαίης, Μιχαλάκη μου, τοῦ εἶπεν ὁ καλὸς μπαλωματῆς. Μὴν κλαίης. Ἐδῶ εἶναι πιά ἡ πατρίδα σου. Ἡ Ἑλλάδα ! Καὶ καλύτερη ἀπὸ τὴν ἄλλη !

35. Τὸ προσφυγόπουλο.

Μακριὰ σὰν ὄνειρο ἡ πατρίδα μου,
σὰν πάχνη στὴν ψυχὴ μου,
οἱ κάμποι, τὰ βουνά, οἱ θάλασσες,
Ἀνατολή μου!

Ἦρθε μιὰν ἄγρια μέρα ὁ Πόλεμος,
ὁ μαῦρος καβαλλάρης,
κι ἄλλους ξερίζωσε, ἄλλους ἔσφαξε
σὰ μακελάρης⁽¹⁾.

Μὰ ὀρθάνοιξε τὸν ἅγιο κόρφο της
ἡ μάννα μας ἡ Ἑλλάδα,
ξανάρθαν πάλι τὰ λευλούδια μας,
ξανάρθε ἡ πρασινάδα!

Κι ἀλήθεια πάλι ἐγίνη τὸνειρο!
Ξανάρθαν στὴν ψυχὴ μου
οἱ κάμποι, τὰ βουνά σου, οἱ θάλασσες,
Ἀνατολή μου!

1 Αὐτὸς ποὺ σφάζει τὰ ζῶα.

36. Ὁ βασιλέας Μίδας καὶ τὸ χρυσάφι του.

Α΄.

1. Ἀρχιχρονιά σήμερα. Ἔχει πιά βραδιάσει καὶ ὁ Γιαννάκης κάθεται μπροστὰ στὸ τζάκι καὶ μετροῦ καὶ ξαναμετροῦ τὰ χρήματα, πὺ τοῦ εἶχαν δώσει μπονάμαδες. Δὲν χορταίνει νὰ μετροῦ καὶ νὰ τὰ κοιτάζῃ.

2. Ὁ παπποῦς τοῦ Γιαννάκη κάθεται καὶ αὐτὸς στὸ τζάκι καὶ ζεσταίνεται. Κοιτάζει τὸν ἔγγονό του καὶ χαμογελοῦ.

— Αἶ, Γιαννάκη, τοῦ λέγει, λέγουν, πὺς μιὰ φορὰ τὸ χρόνο ἀνοίγουν οἱ οὐρανοί. Καὶ τότε, ὅ,τι χάρη ζητήσης, σοῦ γίνεται. Ἐσὺ τί χάρη θὰ ἐζητοῦσες, Γιαννάκη;

— Ἐγώ, ἀποκρίθηκε ὁ Γιαννάκης, ὅ,τι ἀγγίξω, νὰ γίνεται χρυσάφι!

3. Ὁ παπποῦς ἐγέλασε.

— Μοῦ θυμίζεις, παιδί μου, λέγει, μιὰ παλιὰ ἱστορία. Ἄν θέλῃς, θὰ σοῦ τὴν διηγηθῶ. Θὰ ἰδῇς, πὺς θὰ σοῦ κάμῃ πολὺ καλό. Θέλεις;

— Ναί, παπποῦ! ἐφώνησε ὁ Γιαννάκης καὶ ἔκρυψε σιτὴν πσέπη του τὸ χρήματα.

— Ἄκουσε λοιπόν, παιδί μου, λέγει ὁ παπποῦς. Καλύτερο δῶρο δὲν ἔχω νὰ σοῦ κάμω σήμερα τὴν πρωτοχρονιά.

4. Μιὰ φορὰ ἦτο ἓνας βασιλέας πολὺ πλούσιος καὶ τὸν ἔλεγαν Μίδα. Εἶχε καὶ μιὰ μικρὴ κόρη καὶ τὴν ἔλεγαν Μιδολούλα.

5. Ὁ βασιλέας ὁ Μίδας ἦτο πολὺ πολὺ πλούσιος. Τὸ παλάτι τοῦ ἦτο γεμᾶτο χρυσάφι, οἱ κασέλες τοῦ ἦσαν γεμᾶτες χρυσὰ φλουριά, μαργαριτάρια καὶ διαμάντια. Δὲν ἦτο ὅμως εὐχαριστημένος. Ἦθελε καὶ ἄλλο χρυσάφι, καὶ ἄλλο, καὶ ἄλλο!

6. Μιὰν ἡμέρα ἡ πόρτα τοῦ ἀνοίξε καὶ ἓνας γέρος μὲ ἄσπρα μαλλιά ἐφάνηκε στὸ κατώφλι. Ἐχαιρέτισε τὸ βασιλέα καὶ τοῦ εἶπε :

— Χαῖρε, βασιλέα Μίδα! Εἶσαι ὁ πλουσιώτερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου. Εἶσαι εὐχαριστημένος;

7. — Δὲν εἶμαι! δὲν εἶμαι! ἐφώναξεν ὁ Μίδας.

— Τί ἔχεις; Τί σοῦ λείπει; ἐρώτησεν ὁ γέρος.

— Θέλω καὶ ἄλλο χρυσάφι. Καὶ ἄλλο! καὶ ἄλλο! ἀποκριθῆκε ὁ βασιλέας.

8. Ὁ γέρος ἐχαμογέλασε.

— Ζήτησέ μου, λέγει στὸ βασιλέα, ὅ,τι χάρη θέλεις, καὶ θὰ σοῦ τὴν κάμω. Τί θέλεις;

— Τί θέλω; ἐφώναξεν ὁ ἀχόρταγος βασιλέας. Ὅ,τι ἀγγίζω, νὰ γίνεται χρυσάφι!

— Ἀπὸ αὐριο καὶ πέρα, ὅ,τι ἀγγίζεις, θὰ γίνεται χρυσάφι! εἶπεν ὁ γέρος καὶ ἐξαφανίσθηκε.

9. Φαντάζεσαι τώρα, μὲ τί χαρὰ ὁ βασιλέας ἐπερίμενε νὰ ξημερώσῃ! Ἐπесе νὰ κοιμηθῇ, μὰ ποῦ νὰ κλείσῃ μάτι! Πρωτὶ πρωτὶ ἐτινάχθηκε ἀπὸ τὸ κρεββάτι τοῦ. Καὶ τί νὰ ἰδῇ; Ὅλα τὰ σενδόνια, πὺν εἶχεν ἀγγίξει, καὶ τὸ μαξιλάρι τοῦ καὶ τὰ ροῦχα τοῦ ἦσαν κατὰχρυσά.

10. Πηδᾷ ἀπὸ τὸ κρεββάτι, ἀγγίζει ἓνα σκαμνί, πὺν ἦτο δίπλα τοῦ, καὶ τὸ σκαμνὶ γίνεται ἀμέσως χρυσάφι. Πηγαίνει στὸ παράθυρο, ἀγγίζει τὰ τζάμια καὶ μονομιάς τὸ παράθυρο ὅλο γίνεται χρυσάφι καὶ ἀστρά-

πτει στὸν ἥλιο. Πηγαίνει νὰ πλυθῇ καὶ ὅλα εὐθύς, κανάτα, λεκάνη, νερό, ἔγιναν χρυσάφι!

11. Ὁ Μίδας ἀρχίζει νὰ χορεύῃ ἀπὸ τὴ χαρά του. Κατεβαίνει στὸν κῆπο· τὰ ρόδα εἶχαν ἀνοίξει καὶ ἐμύριζαν. Πλησιάζει ὁ Μίδας, ἀγγίζει ἓνα κόκκινο ρόδο καὶ μεμιᾶς τὸ ρόδο ἐκιτρίνισε, ἔχασε τὴ μυρουδιά του καὶ ἔγινε χρυσάφι. Ὁ βασιλέας ἀγγίζει ὅλα τὰ ρόδα τοῦ κήπου καὶ ὅλα γίνονται χρυσάφι.

12. Τὸ πιστὸ σκυλὶ τοῦ βασιλέα τρέχει νὰ χαιρετίσῃ τὸν ἀφεντικό του. Κουνᾷ τὴν οὐρά του. Μὰ μόλις ὁ βασιλέας ἔσκυψε νὰ τὸ χαδεύσῃ, ἡ οὐρά του ἔσταμάτησε καὶ τὸ σκυλὶ ἔμεινεν ἀκίνητο, ὅλο χρυσάφι.

13. Ἐτρεχε ὁ Μίδας χαρούμενος, ἀγγιξε τὸ ἓνα δένδρο, ὅστερα τὸ ἄλλο. Ἀγγιξε τὶς κολῶνες, τοὺς τοίχους, τὶς πόρτες. Ἀγγιξε τὶς τσάπες, τὶς ἀξίνες ποὺ ἦσαν στὸν κῆπο, τὸ καροτσάκι, ποὺ ἐκουβαλοῦσε τὰ χόματα· ἀγγιξε τὰ χόματα καὶ ὅλα ἀμέσως ἐγίνοντο χρυσάφι.

14. Ὁ ἀχόρταγος Μίδας ἔκανε σὰν τρελλός. Ἐχόρευε, ἐγελοῦσε, ἐφώναζε ἀπὸ τὴ χαρά του. Ἐξαφνὰ ἐπέίνασε.

— Ἄς ὑπάγω, εἶπε, νὰ πιῶ τὸ γάλα μου, νὰ φάγω καὶ μερικὰ μῆλα. Πεινῶ πολὺ.

37. Ὁ βασιλέας Μίδας καὶ τὸ χρυσάφι του.

Β'.

1. Ὁ βασιλέας Μίδας ἐμπῆκε πάλι στὸ παλάτι του. Οἱ δοῦλοι του εἶχαν στρώσει κιόλας τὸ τραπέζι.

Ἐπάνω στὸ τραπέξι ἄχνιζε τὸ γάλα καὶ ἐγυάλιζαν τὰ κόκκινα μῆλα.

2. — Πῶς πεινῶ! εἶπεν ὁ βασιλέας καὶ ἄπλωσε τὸ χέρι του στὸ ψωμί. Μὰ μόλις τὸ ἄγγιξε, τὸ ψωμί ἔγινε χρυσάφι. Τὸ ἔβαλε στὸ στόμα του, μὰ ποῦ νὰ τὸ μασήσῃ! Πιάνει τὸ φλυτζάνι νὰ πιῇ γάλα, μὰ τὸ φλυτζάνι ἔγινεν εὐθὺς χρυσὸ καὶ μέσα τὸ γάλα ἔπηξε, ἐκιτρίνισε καὶ ἔγινε ἀναλυτὸ χρυσάφι.

3. Ὁ βασιλέας τότε ἐτρόμαξε. Ἐτινάχθηκε ἐπάνω. Τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ ἐμπῆκε ἡ μικρὴ του κόρη, ἡ Μιδοπούλα. Τὰ κλάματα ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ ματάκια τῆς.

4. — Τί ἔχεις, παιδί μου; τὴν ρωτᾷ ὁ βασιλέας.

— Πατέρα, ἐφώναξε ἡ βασιλοπούλα, πατέρα, τὰ ρόδα μας στὸν κῆπο δὲν μυρίζουν. Ὅλα ἐκιτρίνισαν καὶ δὲν μπορῶ νὰ τὰ κόψω! Ἐπιασα καὶ ἓνα σῦκο νὰ τὸ φάγω, μὰ δὲν μπόρεσα νὰ τὸ μασήσω. Ἦτο σὰν πέτρα!

5. Ὁ βασιλέας ἐγέλασε.

— Καὶ γι' αὐτὸ κλαίεις, παιδί μου; εἶπε. Μὰ ὅλα αὐτὰ ἔγιναν χρυσάφι!

— Δὲν θέλω! Δὲν θέλω! ἐφώναξεν ἡ μικρὴ βασιλοπούλα καὶ ἄρχισε πάλι τὰ κλάματα.

6. Ὁ βασιλέας ἔτρεξε νὰ τὴν ἀγκαλιάσῃ. Μά, τὴν στιγμῇ ποὺ τὴν ἄγγιξε, ἡ κοπελούδα ἐξύλιασε, ἔμεινεν ἀκίνητη, ἄρχισε νὰ κιτρινίξῃ καὶ σὲ ἓνα λεπτὸ εἶχε γίνει χρυσάφι. Ἦτο τώρα σὰν ἓνα χρυσὸ ἄγαλμα ἐνὸς κοριτσιοῦ, ποὺ ἔκλαιε καὶ ἐσῆκωνε τὰ χερὰκια του.

7. Ὁ βασιλέας ἔσυρε μεγάλη φωνή!

— Ἀλίμονο! ἐφώναξε, εἶμαι ὁ πιὸ δυστυχισμένος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου!

Τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ ἀνοιξε ἡ πόρτα καὶ ἐφάνηκε πάλιν ὁ γέρος.

— Τί ἔχεις, Μίδα; τὸν ἐρώτησε. "Ἀκουσα τὴ φωνή σου καὶ ἦλθα.

8. — Τί νὰ ἔχω! ἀπάντησε ὁ Μίδας. Εἶμαι ὁ πιὸ δυστυχισμένος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου!

— Μήπως δὲν σοῦ ἔδωκα ὅ,τι ἠθελες; "Ο,τι ἀγγίζεις, γίνεται χρυσάφι.

— Τί νὰ τὸ κάμω τὸ χρυσάφι; ἐφώνησεν ὁ βασιλέας. "Ενα κομμάτι ψωμὶ δὲν μπορῶ νὰ φάγω, μιὰ σταλιά γάλα δὲν μπορῶ νὰ πιῶ. Καὶ τώρα νά, κοίταξε! "Ἀγγίξας τὸ κοριτσάκι μου καὶ τὸ ἔκαμα χρυσάφι!

Ἐσώπασε μιὰ στιγμὴ ὁ βασιλέας καὶ ἔπειτα ἐγονάτισε στὸ γέρο καὶ τὸν ἐπαρακάλεσε:

— Δῶσε μου ἓνα κομμάτι ψωμί! Δῶσε μου ἓνα πο-
τήρι νερό! Δῶσε μου τὴν κόρη μου!

9. — "Ἄς γίνῃ τὸ θέλημά σου, εἶπεν ὁ γέρος πρὸς
τὸν ἐλυπήθηκε. Ἀγγίξε ὅλα τὰ πράγματα, πρὸς ἡμᾶς
χρυσάφι, καὶ πρὸς τοὺς σιγά: «Σὲ ἀγαπῶ!» καὶ μεμιάς
θὰ γίνουν πάλι, ὅπως ἦσαν πρὶν. Καὶ ἀπὸ τῶρα καὶ
πέρα, ὃ ἀχόρταγε βασιλεῦς, νὰ ξέρῃς πῶς τὸ χρυσάφι δὲν
μπορεῖ νὰ δώσῃ στὸν ἄνθρωπο τὴν εὐτυχία!

10. Ὁ βασιλεὺς ἐπήδησε χαρούμενος, ἔτρεξε στὴ
μικρὴν τοῦ θυγατέρας, τὴν ἀγκάλιασε καὶ τῆς εἶπε σιγά
σιγά στ' αὐτή: «Σὲ ἀγαπῶ!» Καὶ μεμιάς ἡ κοπέλα ἀνοιξε
τὰ μάτια τῆς, ἐγέλασε καὶ ἀγκάλιασε τὸν πατέρα τῆς.

11. Ὁ βασιλεὺς Μίδας ἔκλαιε ἀπὸ τὴν χαρὰν τοῦ.
Ἀπὸ τότε πιά ἐγένεν ἄλλος ἄνθρωπος. Εἶδε, πῶς τὸ
χρυσάφι δὲν κάμνει τὸν ἄνθρωπον εὐτυχισμένο. Εἶδε,
πῶς περισσότερο ἀπὸ τὸ χρυσάφι ἀξίζει ἡ ἀγάπη.

12. Ὁ Γιαννάκης ἄκουσε μὲ προσοχὴν τὴν ἱστορίαν
τοῦ Μίδα. Ἀμα ἐτελείωσε, ἔτρεξε καὶ ἀγκάλιασε τὸν
παπποῦν τοῦ. Ἐβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ ὅλα τὰ χρή-
ματα, πρὸς εἶχε μαζεύσει καὶ εἶπε:

— Παπποῦ, νά, πάρε αὐτὰ τὰ χρήματα!

— Τί νὰ τὰ κάμω; ἐρώτησεν ὁ παπποῦς.

— Νὰ ἀγοράσῃς, παπποῦ, ἓνα ζευγάρι παπουτσάκια
γιά τὸν Ἀντωνάκη τοῦ γειτόνου μας. Τὸν εἶδα σήμερον
τέτοιαν ἡμέραν, παπποῦ, καὶ μὲ τέτοιο κρύον καὶ ἐπῆγαινε
ξυπόλυτος.

13. Ὁ παπποῦς ἀγκάλιασε τὸν ἑγγονόν τοῦ καὶ
τοῦ εἶπε:

— Παιδί μου, ἐσὺ μίαν ἡμέραν θὰ γίνῃς ὁ πρὸς εὐτυχι-
σμένος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου. Γιατὶ ἔχεις καλὴν καρδιά.

38. Τὸ φεγγαράκι.

Ἄσπρο τὸ φεγγαράκι
σταλάζει στάλα στάλα,
γεμίζουν ὅλοι οἱ λάκκοι
μὲ γάλα.

Τὰ σάστισε ἓνας σκύλος
κλού! κλού! σὰν κλῶσσα,
σὲ λάκκο παίζει ὁ φίλος
τῇ γλῶσσα!

Θαρρεῖ, πὼς εἶναι γάλα,
καὶ πίνει, πίνει ἐδίψα·
μὰ δὲ χορταίνει στάλα
τῇ δίψα!

Κι ἀπάνω τὸ φεγγάρι μας,
μὲ πονηρὰ περιγέλοια,
τηρᾷ καὶ ξεκαρδίζεται
στὰ γέλοια!

39. Ὁ ἄνεμος τῆς ἀνοιξης.

1. Ὁ ἄνεμος τῆς ἀνοιξης φυσᾷ. Ἔρχεται ἀπὸ
πολὺ μακριά, ἀπὸ τὶς ζεστὲς χῶρες. Ἔρχεται ἀπὸ μα-
κριὰ καὶ φέρνει στὰ πτερά του τὰ χελιδόνια.

2. Ἔρχονται τὰ χελιδόνια, πετοῦν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ
καὶ ψάχνουν νὰ βροῦν τὴν παλιά των φωλιά. Ἐνα χε-
λιδόνη θυμᾶται τὴ στέγη μὲ τὰ κόκκινα κεραμίδια.

Ἄλλο χελιδόνι θυμᾶται ἓνα πτωχὸ καλύβι μὲ τὴν ἀχρύνια στέγη καὶ ἡ καρδιά του κτυπᾷ δυνατά :

« Ἐκεῖ εἶχα τὴ φωλιά μου πέρυσι ! » συλλογίζεται καὶ τρέχει.

3. Τὰ παιδιὰ βλέπουν τὰ χελιδόνια νὰ ἔρχονται, σηκώνουν τὰ χέρια των καὶ τὰ καλωσορίζουν μὲ τραγούδια :

Χελιδόνι ἔρχεται
ἀπὸ τὴ Μαύρη θάλασσα.
Κάθισε καὶ λάλησε :
Μάρτη, Μάρτη βροχερὲ
καὶ Φλεβάρη θλιβερό,
κι ἂν χιονίξης κι ἂν φλεβίξης,
πάλι ἀνοιξη μυρίζεις !

4. Ὁ ἄνεμος τῆς ἀνοιξης φυσᾷ. Εἶναι ζεστός, γλυκός, γεμᾶτος μурουδιές. Ὁ κοῦκος τὸν μυρίζεται πρῶτος, ἀνεβαίνει στὸ πιὸ ψηλὸ κλαδὶ τῆς ἐλιάς καὶ φωνάζει χαρούμενος : Κούκου ! Κούκου !

5. Ἀκούουν τὰ δένδρα καὶ ἀνοίγουν τὰ μάτια των. Πρώτη πρώτη ἀπὸ ὅλα τὰ δένδρα ξυπνᾷ ἡ ἀμυγδαλιά. Ἀκούει τὸν κοῦκο καὶ μὲ μιᾶς ἀνοίγει καὶ στολίζεται στὰ κάτασπρα σὰ νύφη.

6. Ἕνας κότσυφας ἀνεβαίνει σὲ ἓνα ψηλὸ κυπαρίσσι καὶ κοιτάζει. Ποιὰ εἶναι αὕτη, ποῦ κατεβαίνει στὰ κάτασπρα ντυμένη ἀπὸ τὸ βουνό ;

7. Εἶναι ἡ ἀνοιξη ! Εἶναι ἡ ἀνοιξη ! Νά την ! ἔρχεται μὲ ρόδα ἀπριλιάτικα στὰ μαλλιά, μὲ παπαροῦνες καὶ λεμονανθοὺς στὰ χέρια. Χαμογελᾷ καὶ ὅλος ὁ κόσμος ἀνθίζει.

8. Τὰ πόδια της πατοῦν ἑλαφρὰ τὸ χῶμα καὶ προχωροῦν. Ὅλου πατήσῃ, πετιέται καὶ ἓνα λουλούδι κίτρινο, ἄσπρο, κόκκινο. Ὅλος ὁ κόσμος λουλουδίζει.

9. Μέσα στὰ περιβόλια ἡ ἀμυγδαλιά, ντυμένη κάτασπρα, φωνάζει :

— Ἀδελφοῦλες μου λεμονιές, πορτοκαλιές, μηλιές, ἀχλαδιές, βερυκοκιές, ξυπνήσετε ! Μὴ φοβᾶσθε ! Δὲν ἔχει πιά χιόνια ! Δὲν ἔχει πιά κρύο ! Ἦλθε ἡ ἀνοιξή, τὴν εἶδα. Νά, κοιτᾶτε, πῶς ἐγέμισα ἐγὼ λουλούδια !

10. Ὅλα τὰ δένδρα ἀκούουν τὴ φωνὴ τῆς ἀμυγδαλιάς καὶ ἀνθίζουν. Ὅλα τὰ πουλιὰ ἀκούουν τὴ φωνὴ τοῦ κούκου καὶ κελαδοῦν.

11. Καὶ τὰ δυὸ παιδάκια ἐσηκώθηκαν πρωτὶ πρωΐ, κατέβηκαν στὸν κήπο, ὅπου ἦτο φυτευμένη μιὰ ἀπρι-

λιάτικη τριανταφυλλιά. Τί χαρά! Τὸ πρῶτο τριαντάφυλλο εἶχε ἀνοίξει.

— Νὰ τὸ κόψωμε, νὰ τὸ πηγαίνωμε σιτὴ γιαγιά! εἶπαν τὰ παιδάκια.

12. Τὸ ἔκοψαν καὶ σιγὰ σιγὰ ἀνέβηκαν καὶ ἐμπῆκαν στὸ δωμάτιο τῆς γιαγιᾶς. Ἡ καημένη ἡ γριούλα ἦτο στὸ κρεβάτι. Μὰ δὲν ἔκοιμᾶτο. Ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ της:

«Θεέ μου, καὶ νὰ ἔλθῃ πιά ἡ ἀνοιξη! Νὰ ἔλθῃ πιά ὁ ζεστός ἥλιος! Νὰ ἔλθουν τὰ λουλούδια! Δὲν μπορῶ πιά!»

13. Καὶ νά, τὴν ὥρα ποὺ ἔλεγεν αὐτά, ἡ πόρτα ἀνοίγει καὶ μπαίνουν μέσα τὰ δυὸ ἐγγονάκια της. Ἐγονάτισαν γελαστὰ καὶ τῆς ἔβαλαν στὰ ἄσπρα μαλλιά τὸ κόκκινο τριαντάφυλλο καὶ τῆς εἶπαν:

— Γιαγιάκα, ἦλθεν ἡ ἀνοιξη!

40. Ἡ ἀνοιξη.

Ἦρθε τὸ χελιδόνι,
άνθει κάθε κλωνάρι,
ἔλειωσε πιά τὸ χιόνι
καὶ φάνη τὸ χορτάρι!

Ζεστάθηκεν ὁ κόσμος,
πετᾶ τὴν ἄσπρη μπόλια⁽¹⁾
καὶ μύρισεν ὁ дуόσμος
μέσ' τὰ ζεστὰ περβόλια!

Καὶ τὰ πουλάκια χτίζουν
φωλιές στὶς πρασινάδες,
τ' ἀρνάκια μπεμπερίζουν⁽²⁾
καὶ πιάνουν τὶς πλαγιάδες⁽³⁾

Κι ὁ τσόπανος φλογέρα
παίζει κι ἀντιλαλοῦνε
βουνά, φαράγγια ὡς πέρα
κι ὅλα τ' ἀγρίμια ἀκοῦνε,

λαγοί, ἀλεπουῦδες, λύκοι
καὶ πᾶν καὶ πᾶν καὶ πᾶνε,
γιατὶ φοβοῦνται, ὦ φρίκη!
νὰ μὴν τὰ φᾶς, τσοπᾶνε!

1 Μαντήλι

2 Βελάζουν

3 Πλαγιές.

41. Ὁ Εὐαγγελισμός.

1. Εἶναι ἄνοιξη. Μήνας Μάρτης. Τὰ δένδρα ἔχουν ἀνθίσει, ἡ θάλασσα λάμπει ἥσυχη. Τὰ χειιδόνια, τὰ κοτσύφια, τὰ σπουργίτια, ὅλα τὰ πουλιὰ κτίζουν τὶς φωλιές των.

2. Ἐνα ἀποξηραμένο δένδρο, ποὺ ὅλο τὸ χειμῶνα τὸ ἔδερναν οἱ βροχὲς καὶ εἶχε γίνει κατάμαυρο, ἦλθεν ἡμέρα, ποὺ ἀπελπίστηκε. Ἔλεγε:

«Ἐγὼ πιά ποτὲ δὲν θὰ ἀνθίσω. Ἐχάθηκα!»

3. Καὶ τώρα νά! Μόλις τὸ ἐκτύπησε ὁ ζεστός ἀέρας τῆς ἄνοιξης, ἐπέταξε ἓνα φυλλαράκι. Ὑστερα τὸ φυλλαράκι ἔγινε κλαδὶ καὶ ὕστερα τὸ κλαδὶ ἐγένετο λουλούδι!

4. Μιὰ κοπέλα ἐκάθητο σήμερα στὶς 25 τοῦ Μάρτη, στὴ μικρὴ τῆς αὐλῆς. Ἐφοροῦσε ἄσπρη μπόλια, ἔγνεθε ἄσπρο νῆμα καὶ ἦτο βυθισμένη σὲ γλυκοὺς καὶ χαρούμενους λογισμοὺς.

5. Ἀπὸ τὴν ἀνοικτὴ πόρτα ἄκουε τοὺς μαστόρους, ποὺ ἔκτιζαν στὴ γειτονιά τῆς ἓνα καινούργιο σπίτι. Ἐγελοῦσαν, ἐμιλοῦσαν μεταξύ των, ἄλλοι ἐκουβαλοῦσαν πέτρες καὶ ἀσβέστη, ἄλλοι ἐντρατοῦσαν μυστρί καὶ ἔκτιζαν.

6. Ἐκτιζαν τὸ σπιτάκι τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ τῆς Ἰωσήφ. Ἐδούλευε καὶ αὐτὸς καὶ ἐβοηθοῦσε τοὺς μαστόρους. Ἐβιάζετο νὰ τελειώσῃ τὸ σπίτι καὶ νὰ γίνῃ ὁ γάμος των.

7. Ἡ παρθένος Μαρία μέσα στὴν αὐλὴ ἔγνεθε. Ἐχοίταζε δίπλα στὸ μικρὸ περιβολάκι μιὰ σειρὰ ἄσπρα κρίνα. Τὰ εἶχε φυτεύσει μόνη τῆς τὸ χειμῶνα. Καὶ

τώρα, πῶς ἐπέταξαν ὅλα τὰ μεγάλα κάτασπρα κρίνα!
Καὶ πῶς ἐμύριζεν ὅλη ἡ αὐλή!

8. Ἦτο κόρη πτωχή, μὰ ἀπὸ καλὸ σπίτι. Ὁ πατέρας της, Ἰωακεῖμ, ἦτο πολλὰ χρόνια πανδρευμένος μετὴν καλόκαρδη γυναῖκα του, τὴν Ἄννα. Οἱ γονεῖς τῆς Μαρίας ἦσαν πολὺ εὐτυχεῖς καὶ ἀγαπημένοι.

9. Μὰ ἓνας μεγάλος καημὸς τοὺς ἔκαιε: Δὲν εἶχαν παιδί.

Μιὰν ἡμέρα ὁ Ἰωακεῖμ καὶ ἡ Ἄννα ἐπροσευχήθησαν στὸ Θεό.

— Θεέ μου, δῶσε μας ἓνα παιδί καὶ θὰ σοῦ τὸ ἀφιερώσωμε.

Ὁ Θεὸς ἄκουσε τὴν προσευχή των· ὕστερα ἀπὸ λίγο ἡ Ἄννα ἐγέννησε μιὰ χαριτωμένη θυγατέρα καὶ τὴν ἔβγαλε Μαρία.

10. Καὶ τώρα ἡ Μαρία ἀρραβωνιάσθηκε. Γνέθει, γνέθει στὴν αὐλή καὶ ὅλη ἡ περασμένη ζωὴ περνᾷ ἀπὸ τὸ νοῦ της. Θυμᾶται, πῶς ἀπὸ τὰ μικρά της χρόνια ἀφιερωμένη στὸ Θεὸ ὑπηρετοῦσε μέσα στὸ ναὸ τοῦ Κυρίου, ἐσκούπιζε, ἄναβε τὰ κανδήλια, ἐκρατοῦσε καθαριότητα καὶ τάξι καὶ ἐβοηθοῦσε τὸν ἱερέα στὸ ἅγιο ἔργο του.

11. — Θεέ μου, ἔλεγε σήμερα, ἔτσι ποὺ ἐκάθητο μέσα στὰ ἄσπρα κρίνα, Θεέ μου, εὐλόγησε τὸ γάμο μου! Δῶσε μου, Θεέ μου, ἓνα γιό, ποὺ νὰ πονᾷ τοὺς ἀνθρώπους, νὰ ἀγαπᾷ τοὺς πτωχοὺς, νὰ παρηγορῇ τοὺς λυπημένους. Νὰ κάμνῃ καλὸ στὸν κόσμον καὶ νὰ τὸν βλέπω ἐγώ, ἡ μητέρα του, νὰ χαίρωμαι.

12. Καὶ τὰ δάκτυλα τῆς Μαρίας ἐστάθηκαν· τὸ ἄδράκτι ἀκούμβησε ἀκίνητο στὰ πόδια της.

— Θεέ μου, ἐψιύρισε πάλι ἡ παρθένα, ἐπάκουσε τὴν προσευχή μου!

13. Ἐξαφνα ἄκουσε σὰν κάποιο μεγάλο πουλὶ νὰ ἐπτερούγιζε στὴν αὐλή της. Κοιτάζει πρὸς τὴν πόρτα καὶ βλέπει ἕναν ἄγγελο νὰ προχωρῇ μὲ ἕνα ἄσπρο κρίνο στὸ χέρι.

— Χαῖρε, Μαρία χαριτωμένη! τῆς λέγει. Ὁ Κύριος εἶναι μαζί σου!

14. Ἡ Μαρία ἐσηκώθηκε, ἐσταύρωσε τὰ χέρια της καὶ εἶπε:

— Εἶμαι ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ. Ἄς γίνῃ τὸ θέλημά του! Εἶπε καὶ ἔσκυψε νὰ προσκυνήσῃ.

15. Μὰ καθὼς ἐσήκωσε τὸ κεφάλι, εἶδε, πὼς ἦτο πάλι ὁλομόναχη στὴν αὐλή. Ὁ ἄγγελος εἶχε φύγει. Ἐσήκωσε τότε ἡ παρθένα τὰ χέρια της στὸν οὐρανὸ καὶ εἶπε:

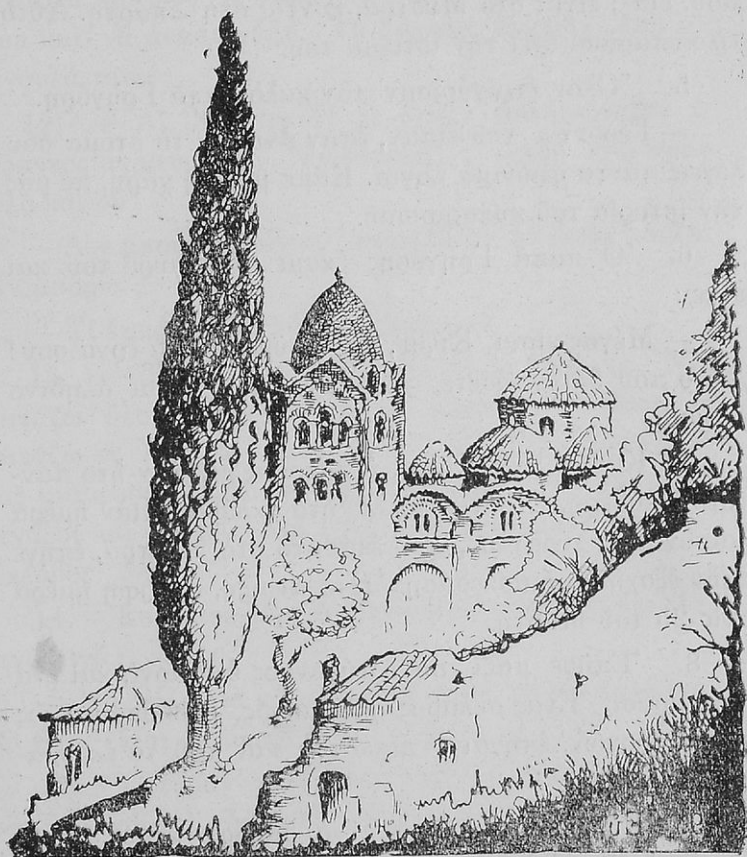
— Θεέ μου, σὲ εὐχαριστῶ!

42. Τὸ κυπαρίσσι.

1. Ἡμέρα μεγάλη σήμερα. Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ἡ μικρὴ ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ μας γιορτάζει. Ὅλοι οἱ χωριανοὶ ἐπῆγαν στὴ λειτουργία καὶ ὁ παπᾶ Γρηγόρης ἔβγαλε λόγο.

2. — Μεγάλῃ γιορτῇ εἶναι τούτῃ, ἀδελφοί μου, εἶπε. Σὰ σήμερα, στίς 25 τοῦ Μάρτη, ἦλθεν ὁ ἄγγελος στὴν παρθένο Μαρία! Σὰ σήμερα, στίς 25 τοῦ Μάρτη, ἐσήκωσαν καὶ οἱ πατέρες μας στὸ 1821 τὴ σημαία τῆς Ἐλευθερίας.

3. Ὄταν ἐτελείωσεν ἡ λειτουργία, ὅλοι οἱ χωριανοὶ ἐβγήκαν στὴν αὐλὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐμιλοῦσαν μεταξύ των. Ἐμιλοῦσαν γιὰ τὶς ἐλιές, γιὰ τὰ ἀμπέλια,

γιὰ τὰ σπαρτά. Ὁ κὺρ Χρῖστος μὲ τὰ πολλὰ τὰ πρόβατα εἶπε :

— Προχθές, παιδιά, ἐπερνοῦσα μιὰ ρεματιά. Ὃπου

βλέπω κοντὰ σὲ μιὰ πηγὴ ἓνα κυπαρίσσι θεώρατο. Δὲν εἶδα μεγαλύτερο ποτέ μου !

4. Ὁ παπᾶ Γρηγόρης ἐσήκωσε τὸ κεφάλι.

— Τὸ μεγαλύτερο κυπαρίσσι, πὺν ἔχω ἰδεῖ στὴ ζωὴ μου, εἶπε, εἶναι στὸ Μυστρᾶ, κοντὰ στὴ Σπάρτη. Αὐτὸ τὸ κυπαρίσσι ἔχει τὴν ἱστορία του.

5. Ὅλοι ἐτριγύρισαν τὸν καλὸ παπᾶ Γρηγόρη.

— Γέροντα, τοῦ εἶπαν, ὅταν ἀνοιξῇς τὸ στόμα σου λέγεις πάντα φρόνιμα λόγια. Κάμε μας τὴ χάρη, πέ μας τὴν ἱστορία τοῦ κυπαρίσσιου.

6. Ὁ παπᾶ Γρηγόρης ἔκαμε τὸ σταυρό του καὶ εἶπε :

— Μέγας εἶσαι, Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου ! Αὐτὸ πὺν θὰ ἀκούσετε, χριστιανοὶ μου, εἶναι ἀληθινὸ θαῦμα.

7. Καθὼς ξέρετε ὅλοι, ἡ πατρίδα μας δὲν ἦτο πάντοτε ἐλεύθερη. Χρόνια πολλὰ ἦτο σκλάβα. Μιὰν ἡμέρα λοιπὸν ἓνας τύραννος, πὺν ἐκάθητο στὸ Μυστρᾶ, ἐπῆγε στὴν ἐξοχὴ νὰ διασκεδάσῃ. Ἦτο ἀνοιξη, ὁμορφη ἡμέρα στὶς 25 τοῦ Μάρτη.

8. Ἐπῆρε μαζί του ὁ τύραννος ἓνα ἀρνί, καὶ ἓνα ἄσκι κρασί. Ἐνας σκλάβος χριστιανός, βοσκόπουλο ὡς εἴκοσι χρονῶν, ἐπῆγαινε πίσω του καὶ τοῦ τὰ ἐκουβαλοῦσε.

9. Εὗρηκε ὁ τύραννος ἓνα ὁμορφο μέρος, ὅπου ἔτρεχε νερό, καὶ ἐπρόσταξε τὸ χριστιανὸ ν' ἀνάψῃ φωτιά, νὰ σφάξῃ τὸ ἀρνί, νὰ τὸ περάσῃ στὴ σούβλα καὶ νὰ τοῦ τὸ ψῆσῃ.

10. Τὸ βοσκόπουλο ἔκαμε, ὅ,τι τὸ ἐπρόσταξαν. Ἐξαπλώθηκε ὁ ἀφέντης στὸ δροσερὸ χορτάρι καὶ ἄρχισε

νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνῃ. Ὁρθὸς ὁ χριστιανὸς τὸν ἐκερ-
νοῦσε.

11. Ἐπινε, ἔπινε ὁ τύραννος καὶ ἐτραγουδοῦσε.
Ἐξαφνα ἄκουσε ἓνα στεναγμὸ ἀπὸ πάνω του. Ἐσήκωσε
τὰ μάτια καὶ εἶδε τὸ χριστιανὸ νὰ κοιτάζῃ τὸν κάμπο
πέρα καὶ νὰ ἀναστενάξῃ. Τὰ δάκρυα ἔτρεχαν ἀπὸ τὸ
μάγουλά του.

12. — Αἰ, Χριστιανέ! τί ἔχεις; τοῦ ἐφώναξεν ὁ
τύραννος ἀγριευμένος. Δὲν βλέπεις, τί ὄρεξῃ ἔχω ἐγώ;
Γέλα καὶ σύ!

— Δὲν μπορῶ, ἀφέντη, ἀποκρίθηκε τὸ βοσκόπουλο.
Δὲν μπορῶ.

— Τί ἔχεις; ρωτᾷ πάλι τὸ ἀφεντικό.

13. — Τί νὰ ἔχω! ἀπάντησε τὸ βοσκόπουλο. Νά,
κοιτάζω ὅλον αὐτὸν τὸν κάμπο, κοιτάζω τὸ Μυστρᾶ,
κοιτάζω τὴ Σπάρτη καὶ λέγω: Ὅλα τοῦτα ἦσαν δικά
μας μιὰ φορὰ. Ἐδῶ οἱ πρόγονοί μου ἦσαν μιὰ φορὰ
μεγάλοι καὶ τρανοί. Καὶ τώρα νά, ποῦ ἐκαταντήσαμε!
Σκλάβοι!

14. Ἐσώπασε λίγο τὸ βοσκόπουλο καὶ ὕστερα εἶπε
σιγὰ σιγὰ:

— Μὰ πάλι μιὰ μέρα ὅλα αὐτὰ θὰ γίνουν δικά μας.
Ὁ Θεὸς εἶναι μέγας!

15. Ὁ τύραννος ἔσκασε στὰ γέλοια. Ἐπῆρε τὴ
σούβλα, πού μὲ αὐτὴ τὸ βοσκόπουλο εἶχε σουβλίσει τὸ
ἄρνι, τὴν ἐκάρφωσε στὴ γῇ καὶ εἶπε:

— Ὅταν ἡ σούβλα αὐτὴ πετάξῃ κλαριὰ καὶ φύλλα
καὶ γίνῃ δένδρo, τότε καὶ σεῖς θὰ δῆτε ἐλευθεριά!

16. Εἶπε καὶ μὲ μιᾶς—μέγας εἶσαι, Κύριε!—ἡ σού-
βλα ἄρχισε νὰ πετᾷ κλαδιά, νὰ μεγαλώνῃ, νὰ θεωρεῖται.

Ἐγινε κυπαρίσσι. Καὶ ὅλο ἐμεγάλωνε καὶ ἔγινε τὸ μεγαλύτερο κυπαρίσσι τοῦ κόσμου!

17. Τὸ εἶδα μὲ τὰ μάτια μου, παιδιὰ μου, καὶ ἔπεσα στὴ γῇ καὶ ἐπροσκύνησα! εἶπε ὁ παπᾶ Γρηγόρης καὶ ἔκαμε τὸ σταυρό του καὶ ἐπρόσθεσε:

— Εὐχαριστῶ σε, Θεέ μου, ποὺ προστατεύεις τὴν Ἑλλάδα!

43. Ἡ Ἑλλάδα.

— Ξέρεις μιὰ χώρα ξακουστή,
γεμάτη πρασινάδα,
γεμάτη γαλανὲς ἀκρογιαλιές;

— Τὴν ξέρω τὴν Ἑλλάδα!

— Ξέρεις, ποῦ ἀνθοῦν οἱ λεμονιές,
καὶ πᾶν ἀράδα ἀράδα
συκιές, ἀμπέλια, πεῦκα, ἐλιές;

— Τὴν ξέρω τὴν Ἑλλάδα!

— Ξέρεις τὴ χώρα, ποῦ τὴ γῇ
φωτίζει σὰ λαμπάδα
κι ὅλοι τὴν κράζουν Μάννα μας!

— Τὴν ξέρω τὴν Ἑλλάδα!

— Θεέ μου καὶ δώσε μου στὸ χῶμα της,
στὸν κόρφο της ἐπάνω,
Θεέ μου καὶ δώσε μου στὸ χῶμα της
νὰ ζήσω, νὰ πεθάνω!

44. Ὁ Ἀϊ Γιώργης σκοτώνει τὸ δράκο.

1. Εἶπαμε, πὼς ὁ Τάσος εἶχε γράψει σὲ ἓνα χαρτί τὴν ἱστορία, ποὺ τοῦ εἶχε εἰπεῖ ὁ παπποῦς του. Τὴν ἔστειλε στὸ φίλο του τὸ Λευθέρι. Καὶ ὁ Λευθέρις τὴν ἐπῆρε μὲ χαρὰ καὶ τὴν ἐδιάβασε.

2. Μιὰ φορὰ ἓνας φοβερὸς δράκος ἐτρόπωσε στὴ βρύση, ἀπὸ ὅπου ἔπαιρναν νερό, κοντὰ σὲ μιὰ μεγάλη χώρα. Ἐπρεπε κάθε Σάββατο βράδυ νὰ τοῦ πηγαίνουν μιὰ κοπέλα, νὰ τὴν τρώγῃ. Ἄν δὲν τοῦ ἐπήγαιναν, δὲν ἄφηνε κανένα νὰ πάρῃ νερὸ καὶ ἡ χώρα θὰ ἐπέθαινε τῆς δίψας.

3. Ἐρριχναν λοιπὸν κλῆρο στὶς κοπέλες. Καὶ ἀλίμονο στὴν κοπέλα, ποὺ τῆς ἔπιπτεν ὁ κλῆρος. Ἐπρεπε νὰ πάῃ στὸ δράκο νὰ τὴν φάγῃ. Ἐνα Σάββατο βράδυ ὁ κλῆρος ἔπεσε στὴ βασιλοπούλα, τὴ μοναχοθυγατέρα τοῦ βασιλέα.

4. Ὁ βασιλέας καὶ ἡ βασίλισσα ἔβαλαν τὰ κλάματα, μὰ τί ἡμποροῦσαν νὰ κάμουν; Ἐπαρακαλοῦσαν τοὺς ἄρχοντες, ἐπαρακαλοῦσαν τὸ λαό.

— Πάρτε τὸ στέμμα μου, πάρτε τὰ πλούτη μας καὶ νὰ μὴν πάῃ ἡ θυγατέρα μας στὸ θηρίο!

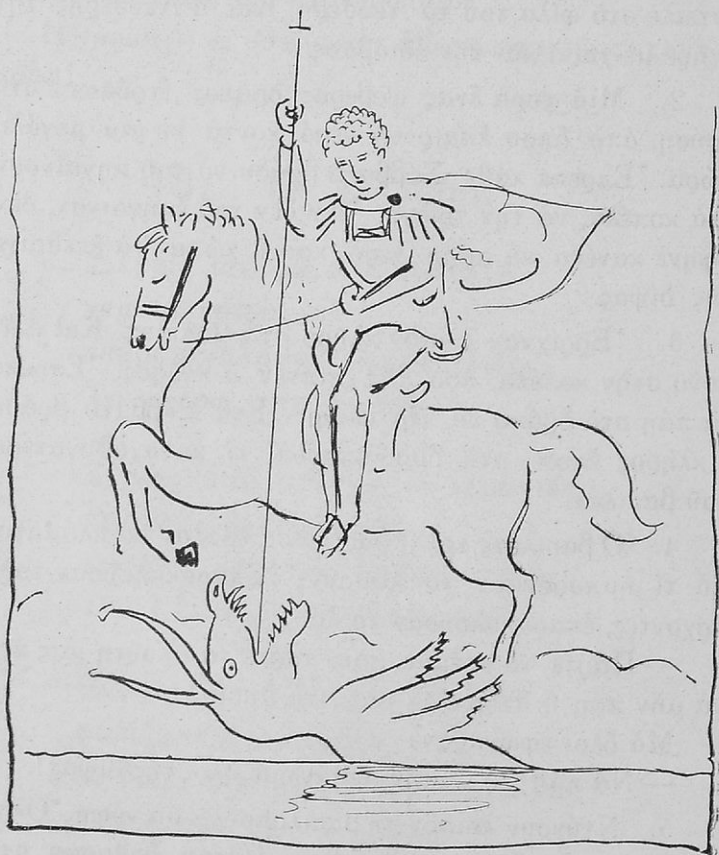
Μὰ ὅλοι ἐφώναζαν:

— Νὰ πάῃ! Νὰ μὴν πεθάνωμε ὅλοι τῆς δίψας!

5. Ντύνουν λοιπὸν τὴ βασιλοπούλα σὰ νύφη. Ὅλος ὁ λαὸς ἀκολουθοῦσε καὶ ἔκλαιε. Ὅταν ἔφθασαν στὴ βρύση, τὸ θηρίο ἐμούγκρισε. Ὅλος ὁ λαὸς ἔφυγε τρεχάλα καὶ ἀπόμεινε ὁλομόναχη ἡ βασιλοπούλα. Ἀκούμπησε στὴ βρύση καὶ ἔτρεμε.

6. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη πέρασε ἓνας καβαλάρης μὲ

ἄσπρο ἄλογο Τὰ μαλλιά του ἦσαν ξανθὰ σὰν τὸ χρυσάφι· ἦτο ὥραϊος σὰν τὸν ἥλιο. Ἐκρατοῦσε στὸ χέρι ἓνα μακρὸ κοντάρι.

7. Ὁ νέος βλέπει τὴν κοπέλα νὰ κλαίῃ καὶ τὴν ἐλυπήθηκε :

— Τί ἔχεις, κοπέλα μου, καὶ κλαίεις ; τῆς λέγει. Πές μου καὶ ἐγὼ θὰ σὲ προστατεύσω.

— Όχι, όχι! ἐφώναξεν ἡ κόρη. Φύγε, γιατί θὰ σὲ φάγῃ τὸ θηριό!

— Δὲν φεύγω! ἀποκρίθηκε ὁ ἀτρόμητος νέος. Θὰ σκοτώσω τὸ θηριό καὶ θὰ σὲ σώσω!

8. Μὰ νά, ἀκούεται πάλι τὸ μούγκρισμα τοῦ θηριοῦ. Τὸ νερὸ τῆς βρύσης ἀναταράχθηκε καὶ ἄφρισε. Ἐνα κεφάλι πρόβαλε ἀπ' τὸ νερό· ἦτο ἄγριο, μὲ κέρατα μεγάλα καὶ εἶχε δυὸ μάτια κόκκινα σὰ φωτιές.

9. — Φύγε! Φύγε! ἐφώναξε πάλι ἡ κοπέλα στὸ νέο παληκάρι.

Μὰ ὁ νέος ἐσήκωσε τὸ κοντάρι καὶ ἐφώναξε:

— Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ!

Καὶ μὲ μιᾶς ἐκάρφωσε τὸ κοντάρι του βαθεῖα στὸ ἀνοικτὸ στόμα τοῦ θηριοῦ.

10. Τὰ νερὰ ἐγέμισαν αἵματα. Τὸ θηριό ἐτινάχθηκε καὶ ἔπεσε νεκρό· τὸ κοντάρι εἶχε τρυπήσει τὴν καρδιά του. Ἡ κοπέλα ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ νέου καὶ ἔκλαιεν ἀπὸ τὴ χαρὰ της. Ἀγκάλιαζε τὰ γόνατά του καὶ τοῦ ἔλεγε:

— Πές μου, παληκάρι μου, ποιὸ εἶναι τὸ ὄνομά σου. Πές μου, τί χάρισμα θέλεις νὰ σοῦ δώσω, ποὺ μοῦ ἔσωσες τὴ ζωή;

11. Ὁ νέος ἐχαμογέλασε καὶ εἶπε:

— Πήγαινε, κοπέλα μου, στὸ παλάτι σου, ὅπου σὲ περιμένουν οἱ γονεῖς σου. Καὶ ἂν θέλῃς νὰ μοῦ κάμῃς χάρισμα, κτίσε μιὰ ἐκκλησία στὸν Ἀἱ Γιώργη. Γιατὶ ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἀἱ Γιώργης καὶ μὲ ἔστειλε ὁ Θεὸς νὰ σὲ σώσω ἀπὸ τὸ θηριό.

12. Καὶ κάμε μου μιὰν εἰκόνα νὰ εἶμαι καβαλάρης σὲ ἄσπρο ἄλογο καὶ νὰ κρατῶ κοντάρι. Καὶ σὺ νὰ κάθῃς στὰ καπούλια τοῦ ἀλόγου ντυμένη σὰ νύφη.

13. Εἶπε, ἐκέντησε τὸ ἄλογό του καὶ ἐχάθη σὰν ἀστραπή. Ἡ κοπέλα ἔκαμε τὸ σταυρό της.

— Ἄς εἶναι εὐλογημένο τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! ἔμουρμούρισε. Εὐχαριστῶ σε, Ἀἱ Γιώργη μου καβαλάρη!

45. Ὁ Καπετὰν Νικόλας.

Α'.

1. — Γυναίκα, ἔλεγε ὁ καπετὰν Νικόλας στὴ γυναίκα του, ἔχομε ἀκόμη μερικὰ λεπτά, μὴ στενοχωρησαι! Τὸ καράβι μου τὸ ἔσπασε ἡ θάλασσα, μὰ πάλι, δόξα τῷ Θεῷ, ἐγλυτώσαμε ὅλοι. Εἶμαι ἀκόμη γερός, θὰ σκαρώσω καινούργιο καράβι καὶ θὰ ξαναρχίσω τὰ ταξίδια!

2. — Δὲν φοβᾶσαι τὴ θάλασσα, καπετάνιο; τὸν ἐρώτησε δειλὰ ἡ γυναίκα του.

— Μόνο τὸ Θεὸ φοβᾶμαι! ἀπάντησε ὁ καπετὰν Νικόλας. Θὰ κάμω καινούργιο καράβι, θὰ τὸ ρίξω στὴ θάλασσα καὶ θὰ παλεύσω πάλι μὲ τὰ κύματα. Ἐδῶ, ἔτσι πού κάθομαι ἄνεργος στὸ νησί, θὰ σαπίσω.

3. Εἶπε ὁ καπετὰν Νικόλας καὶ τὸ ἔκαμε. Ἐπῆρε δυὸ ξυλοκόπους, ἐμπῆκε στὸ δάσος, ἔκοψε πεῦκα, ἔφερε μαστόρους καὶ ἄρχισε νὰ σκαρώνῃ τὸ καινούργιο καράβι.

4. Οἱ νησιῶτες ἐπερνοῦσαν καὶ τὸ ἐκαμάρωναν.

— Γειὰ στὰ χέρια σου, μάστορη! ἔλεγαν.

— Καλορρίζικο, καπετὰν Νικόλα!

— Νὰ εἰσθε καλά! ἀπαντοῦσε ὁ καπετάνιος καὶ ἐκαμάρωνε.

5. — Τοῦτο πιά δὲν θὰ σοῦ τὸ φάγη ἡ θάλασσα! τοῦ ἔλεγαν οἱ φίλοι του.

— Καὶ νὰ μοῦ τὸ φάγη, ἀποκρίνεται ὁ ἀτρόμητος θαλασσινός, πάλι ἐγὼ θὰ σκαρώσω καινούργιο. Μεγάλη εἶναι ἡ θάλασσα, μὰ πιὸ μεγάλη ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου!

46. Ὁ Καπετὰν Νικόλας.

Β.

1. Ἦλθεν ἡ ἡμέρα νὰ ρίξουν τὸ καράβι στὴ θάλασσα. Ὁ Καπετὰν Νικόλας ἐκάλεσε τὸν παπᾶ νὰ κάμῃ τὸν ἀγιασμό. Ἐκάλεσε τοὺς φίλους του καὶ τοὺς συγγενεῖς. Κατέβηκε καὶ αὐτὸς μὲ τὴν καπετάνισσά του.

2. Ὁ παπᾶς ἄρχισε νὰ ψάλλῃ. Ἐδιάβασε τὸ Εὐαγγέλιο, ἐπῆρε ἓνα μεγάλο κλαδὶ βασιλικό, τὸ ἐβούτηξε στὸν ἀγιασμό καὶ ἐρράντισε τὸ καράβι.

3. — Ὁ Θεὸς ὁ παντοδύναμος νὰ προστατεύῃ τὸ καράβι. Ὁ ἅγιος Νικόλαος ποὺ προστατεύει τοὺς θαλασσινούς, νὰ τὸ ὀδηγῇ καὶ νὰ τὸ κατευοδώνῃ! Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ!

4. Εἶπεν ὁ παπᾶς καὶ μονομιᾶς ὅλοι, συγγενεῖς καὶ φίλοι, ἄρχισαν νὰ σπρώχνουν τὸ καράβι. Ἐγλιστροῦσε ἐπάνω στὰ σκαριά του καὶ κατέβαινε σιγὰ σιγὰ στὴ θάλασσα. Ἐζύγωσε καὶ ἡ καπετάνισσα, ἔκαμε τὸ σταυρό της καὶ εἶπε: «Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ!» καὶ ἔσπρωξε καὶ ἐκείνη.

5. Τὸ καράβι ἐχώθηκε στὸ νερὸ καὶ ἐκουνήθηκα καμαρωτά, σὰν πάπια.

— Καλορρίζικο! καλορρίζικο, καπετὰν Νικόλα! τοῦ

ἐφώναζαν ὅλοι οἱ καλεσμένοι. — Καλοτάξιδο ! Μάλαμα
στο καρφί του !

6. Καὶ ὁ καπετὰν Νικόλας ἔφερε κρασί καὶ ψητά,
ἔστρωσε δάφνη καὶ λυγαριὲς στὸ ἀκρογιάλι καὶ ὅλοι
ἐκάθισαν νὰ φάγουν καὶ νὰ πιοῦν. Ἦλθαν καὶ τὰ βιο-
λιὰ καὶ ἄρχισαν νὰ παίζουν.

47. Ὁ Καπετὰν Νικόλας.

Γ'.

1. Ὅλην τὴν ἡμέρα σήμερα ὁ καπετὰν Νικόλας
πάει καὶ ἔρχεται στὸ καινούργιο καράβι του. Ἐμάζευσε
ὅλους τοὺς ναῦτες του, ἐψώνισε τρόφιμα, ἐτοιμάζεται.
Ἀπόψε, ἂν θέλῃ ὁ Θεός, θὰ κάνῃ πανιὰ καὶ θὰ φύγῃ.

2. Ἡ καπετάνισσα εἶναι στὸ καράβι καὶ κλαίει.

— Νικόλα μου, τοῦ λέγει, ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Παναγία
μαζί σου ! Ὅταν φθάσῃς στὸ πρῶτο λιμάνι, γράψε μου,
νὰ χαρῇ ἡ καρδιά μου. Μέρα καὶ νύκτα θὰ παρακαλῶ
τὸ Θεὸ γιὰ σένα !

3. Ἐνύκτωσε πιά, ἐφύσηξε πρῦμο ἀεράκι.

— Αἴ, καπετάνισσα, λέγει ὁ Νικόλας στὴ γυναίκα
του, φεύγομε ! Καιρὸς νὰ πηγαίνῃς !

Ἡ καπετάνισσα πέφτει στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἀνδρός της.

— Στὸ καλό ! τοῦ λέγει. Στὸ καλό !

Καὶ μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια βγαίνει στὴ στεριά.

4. Τὸ νησι ἐχάθηκε πιά. Μονάχα τὸ μυτερὸ βουνὸ
ἐξεχώριζε ἀκόμη μέσα στὸ φῶς, ποὺ ἔρριχναν τὰ ἀστέ-
ρια. Ὁ καπετὰν Νικόλας ἐκούνησε τὸ χέρι του καὶ τὸ
ἐχαιρέτισε.

—Καλὴν ἀντάμωση πάλι, νησί μου! εἶπε. Μὲ τὸ καλὸ νὰ σὲ ξαναδῶ!

5. Ἡ θάλασσα ἐφούσκωνε, ἀνέβαινε, κατέβαινε. Τὰ κύματα ἀφρισμένα κτυποῦσαν στὸ καράβι. Ἀέρας ἄρχισε νὰ φυσᾷ δυνατὸς καὶ τὰ πανιὰ ἔτριζαν.

6. Τὰ στήθια τοῦ καπετὰν Νικόλα ἀνάσαιναν μὲ χαρὰ τὸ θαλασσινὸ ἄερα.

—Καλῶς σὲ βρῆκα, θάλασσά μου! ἔλεγε. Δὲν μπορῶ ἐγὼ νὰ ζήσω μακριὰ ἀπὸ σένα! Ἡ στεριὰ μοῦ φαίνεται σὰν ψόφια, δὲν σαλεύει. Μὰ ἐσὺ εἶσαι θάλασσα ὁλοζώντανη καὶ μοῦ ἀρέσεις!

7. Ἡ θάλασσα ὅμως δὲν ἄκουε τὰ καλὰ λόγια τοῦ καπετάνιου. Αὐτὴ ὅλο ἐφούσκωνε καὶ ἀγρίευε. Τὰ ξημερώματα ὁ οὐρανὸς ἐσκεπάσθη με συννεφα. Τὰ δελφίνια ἐπηδοῦσαν καὶ ἔφευγαν, σὰ νὰ τὰ ἐκυνηγοῦσαν. Οἱ γλάροι ἐπετοῦσαν χαμηλὰ καὶ ἔτρεχαν κατὰ τὴ στεριά.

8. —Θὰ ἔχωμε δυνατὴ τρικυμία! ἐφώνησεν ὁ καπετὰν Νικόλας στοὺς ναῦτες του. Τὸ νοῦ σας, παιδιά! Μαϊνάρετε τὰ πανιὰ!

Δυὸ ναῦτες ἀνέβηκαν στὰ κατάρτια καὶ ἐμάζευσαν τὰ πανιὰ. Ἄλλοι ἔκλεισαν καλὰ τὸ ἀμπάρι νὰ μὴ μποῦνε μέσα τὰ νερά.

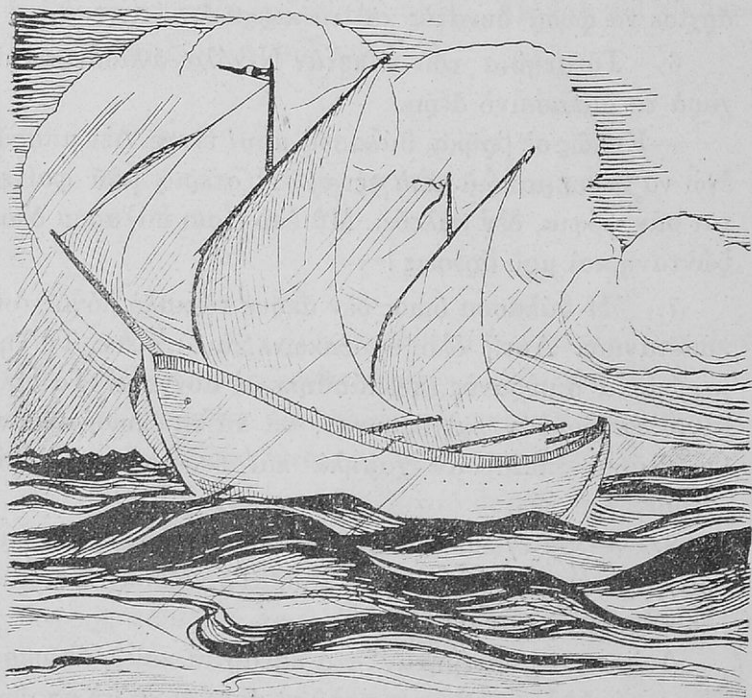
9. Ἀστραπὲς ἄρχισαν νὰ σχίζουν τὸν ἄερα. Μακριὰ ἀκούσθηκαν βροντές.

—Ζυγώνει ἡ μπόρα! εἶπαν οἱ ναῦτες. Ἔρχεται!

Ἐτυλίχθηκαν ὅλοι στοὺς μουσαμάδες των καὶ ἐπιάσθηκαν ἀπὸ τὰ κατάρτια, ἀπὸ τὰ σχοινιά, ἀπὸ ὅπου ἤμποροῦσαν, νὰ μὴ τοὺς πάρῃ ἡ μπόρα.

10. Καὶ μὲ μιᾶς ἐξέσπασε δυνατὴ βροχή. Τὰ κύματα ἐκαβαλοῦσαν τὸ καράβι καὶ ἐμούγκριζαν.

— “Αγιε Νικόλα, βάλε τὸ χέρι σου, βοήθεια! ἐμους-
μούριζαν ἀπὸ μέσα των μερικοὶ πρωτόπειροι καὶ ἔκα-
μναν τὸ σταυρό των.

11. Τὸ καράβι ἔτριζε, σὰ νὰ ἀναστέναζε. Πότε ἐσήκωνε ψηλὰ τὴν πλώρη του, πότε ἐβούλιαζε χαμηλὰ καὶ ἐνόμιζες, πὼς ποτὲ πιά δὲν θὰ ἐξανασηκώοντο. Μὰ σὲ λίγο ἐσήκωνε πάλι ψηλὰ τὴν πλώρη καὶ ἐπάλευε μὲ τὰ κύματα.

12. — Γειά σου, καραβάκι μου! ”Ετσι σὲ θέλω, ἐφώναζε ὁ καπετὰν Νικόλας.

Τὸ βράδυ ἡ θάλασσα ἡσυχάσε λίγο. Μακριὰ ἐφάνηκε μιὰ στεριὰ νὰ λάμπη. Ἐνα φανάρι ἄναβε καὶ ἔσβυνε στὸν κάβο.

13. — Παιδιά μου, εἶπε ὁ καπετάνιος στοὺς ναῦτες, πιάστε νὰ φᾶτε. Ὅλη ἡμέρα ἐπαλεύαμε μὲ τὰ κύματα, μὰ ἐνίκησαμε. Ἐνίκησαμε μὲ τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ.

14. Νύκτα πιά τὸ καράβι ἔμπαινε χαρούμενο στὸ λιμάνι.

— Καλῶς ὦρισες, καπετὰν Νικόλα! ἐφώναζαν οἱ φίλοι τοῦ καπετάνιου μας. Πῶς τὰ πέρασες μὲ τὴν τρικυμία;

— Πῶς νὰ τὰ περάσω! ἀπαντοῦσε ὁ καπετὰν Νικόλας γελῶντας. Ἐπαλέψαμε! Πεῖσμα αὐτῇ, πεῖσμα καὶ ἐμεῖς. Στὸ τέλος ἐνίκησαμε!

48. Τὸ ναυτόπουλο.

Νᾶμουν κ' ἐγὼ ναυτόπουλο
νὰ μακροταξιδεύω
κι ὡς δέλφινας στὴ θάλασσα
νὰ παίζω, νὰ χορεύω!

Νᾶμουν κ' ἐγὼ ναυτόπουλο
νὰ γοργοσκαρφάωνω
μέσ' στὰ σκοινιά καὶ στ' ἄρμενα
καὶ τὰ πανιά ν' ἀπλώνω.

Καὶ νὰ τηρῶ τοὺς ἄνεμους
νὰ γνέφω τοὺς βοριάδες·
— Ἀνέμοι! καλῶς ἦρθατε,
μὲ τίς γοργές φοράδες!

Σηκώσετε τὰ κύματα,
νὰ τρίξουν τὰ σκαριά μας·
εἴμαστε ἐμεῖς ναυτόπουλα
καὶ κάστρο εἶναι ἡ καρδιά μας!

Γερό 'ναι τὸ καράβι μας,
μπόρες αὐτὸ δὲν τρέμει
καὶ νά, ἡ πατρίδα φάνηκε,
γυιὰ σας, φυσᾶτε, ἀνέμοι!

Γοργὰ γοργὰ νὰ φτάσωμε
ν' ἀστράψη τὸ μαντήλι:
Καλῶς τους! νὰ μᾶς κρᾶζουνε
τ' ἀδέλφια μας κ' οἱ φίλοι!

Νάρθοῦν βιολιά καὶ τούμπανα
νὰ κρᾶζουν οἱ μανάδες:
Χίλια καλῶς ὠρίσατε,
χίλια καὶ δυὸ χιλιάδες!

49. Οἱ δυὸ ξυλοκόποι καὶ τὰ πουλιά.

Α'.

1. Δυὸ ξυλοκόποι, ὁ Κοσμᾶς καὶ ὁ Διαμαντῆς, ἦσαν γειτόνοι. Ἐκατοικοῦσαν στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ, ὁ ἓνας δίπλα στὸν ἄλλο. Ἦσαν καὶ οἱ δυὸ πτωχοὶ καὶ εἶχαν πολλὰ παιδιὰ. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ δουλεύουν πολὺ γιὰ νὰ μποροῦν νὰ τρέφουν τὰ παιδιὰ των.

2. Ὁ Κοσμᾶς ἦτο ψηλός, παχύς, χαρούμενος. Ὅταν ἔμπαινε μέσα στὸ δάσος μὲ τὸ τσεκούρι του στὸν ὄμο, ἄρχιζε νὰ τραγουδῇ. Ὁ Διαμαντῆς ὅμως ἦτο ἀδύ-

νατος, χλωμός, λυπημένος. Ἡμέρα καὶ νύκτα ἐσυλλογίζετο.

«Πῶς νὰ θρέψω τόση οἰκογένεια; Ἄν ἄρρωστήσω, ἂν πεθάνω, τί θὰ γίνουν ἡ γυναίκα μου καὶ τὰ παιδιὰ μου;»

3. Μιὰν ἡμέρα, ἐκεῖ ποὺ ἐπήγαιναν οἱ δυὸ γειτόνοι στὸ δάσος, ἐσήκωσαν τὰ μάτια των καὶ βλέπουν σὲ ἓνα χαμηλὸ πεῦκο δυὸ φωλιές ἀπὸ καρδερίνες. Οἱ δυὸ μητέρες ἐκάθοντο ἐπάνω στὰ αὐγά των καὶ τὰ ἐκλωσοῦσαν. Οἱ ξυλοκόποι ἐστάθηκαν μιὰ στιγμή καὶ ἐκοίταζαν.

4. — Πῶς μοῦ ἄρέσει, εἶπεν ὁ Κοσμάς, νὰ βλέπω τὶς φωλιές τῶν πουλιῶν! Ἡ καρδιά μου χαίρεται. Καὶ ὅταν ἰδῶ κανένα κακὸ παιδί νὰ σκαρφαλώνῃ στὰ δένδρα γιὰ νὰ πειράξῃ τὶς φωλιές, θυμῶνω καὶ γίνομαι ἄνω κάτω.

5. Ὁ Διαμαντῆς ἐκίνησε λυπημένος τὸ κεφάλι του καὶ εἶπε:

— Ἐγώ, ὅταν βλέπω τὶς φωλιές τῶν πουλιῶν, ἀναστενάζω. Συλλογίζομαι: «Πῶς θὰ μπορέσουν οἱ κακομοιροὶ οἱ γονεῖς νὰ θρέψουν τὰ παιδιὰ των;»

6. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη οἱ δυὸ ξυλοκόποι, ὅταν ἐπερνοῦσαν ἀπὸ τὸ πεῦκο ἐκεῖνο, ἐσταματοῦσαν καὶ ἐκοίταζαν τὶς δυὸ φωλιές. Μιὰν ἡμέρα ἄκουσαν ἐπάνω στὸ πεῦκο: Πίου, πίου, πιπιπί! Ἐσήκωσαν τὰ μάτια καὶ εἶδαν: Τὰ αὐγά εἶχαν ξεπουλιάσει καὶ ἐπρόβαλλαν τώρα ἀπὸ τὶς δυὸ φωλιές μικρὰ κεφαλάκια. Εἶχαν τὸ στόμα ἀνοικτὸ καὶ οἱ δυὸ μητέρες ἐπετοῦσαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ τοὺς ἔφερναν νὰ φάγουν.

50. Οἱ δυὸ ξυλοκόποι καὶ τὰ πουλιά.

Β'.

1. Μιὰν ἡμέρα, τὴ στιγμὴ ποὺ ἐπερνοῦσαν οἱ δυὸ ξυλοκόποι ἀπὸ τὶς δυὸ φωλιές, ἐστάθηκαν τρομαγμένοι. Ἐνα γεράκι ἐχύμησε καὶ ἄρπαξε στὰ νύχια του τὴ μιὰ μητέρα τῶν πουλιῶν. Τὴν ἐπῆρε μαζί του ψηλὰ στὸν οὐρανὸ καὶ ἔγινε ἄφαντο.

2. — Καὶ τώρα; ἐφώναξεν ὁ Διαμαντῆς. Δὲν σοῦ τὸ ἔλεγα ἐγώ, Κοσμᾶ; Τί θὰ ἀπογίνουν τώρα τὰ μικρά της τὰ πουλάκια; Θὰ ψοφήσουν ἀπὸ τὴν πείνα! Καὶ ἐμᾶς τὰ παιδιά μας, Κοσμᾶ μου, ἔτσι θὰ πεθάνουν, ἂν τύχη καὶ ἀρρωστήσωμε καὶ πεθάνωμε!

— Ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος! ἀποκρίθηκε ὁ Κοσμᾶς· θὰ τὰ προστατεύσῃ.

3. Ὅλη τὴν ἡμέρα ἐκείνη ὁ Διαμαντῆς ἦτο στενοχωρημένος. Τὴν ἄλλη ἡμέρα πρωτὶ πρωτὶ, ἐμπῆκαν πάλι οἱ δυὸ ξυλοκόποι στὸ δάσος. Ὁ Διαμαντῆς δὲν ἤθελε νὰ περάσουν πάλι ἀπὸ τὸ πεῦκο μὲ τὶς φωλιές.

— Ἄς πάρωμε ἄλλο δρόμο, Κοσμᾶ, ἔλεγε στὸ φίλου του. Δὲν τὸ βαστᾷ ἡ καρδιά μου νὰ ἰδῶ τὰ πουλάκια ψοφισμένα.

— Ἄς περάσωμε νὰ ἰδοῦμε, εἶπεν ὁ Κοσμᾶς.

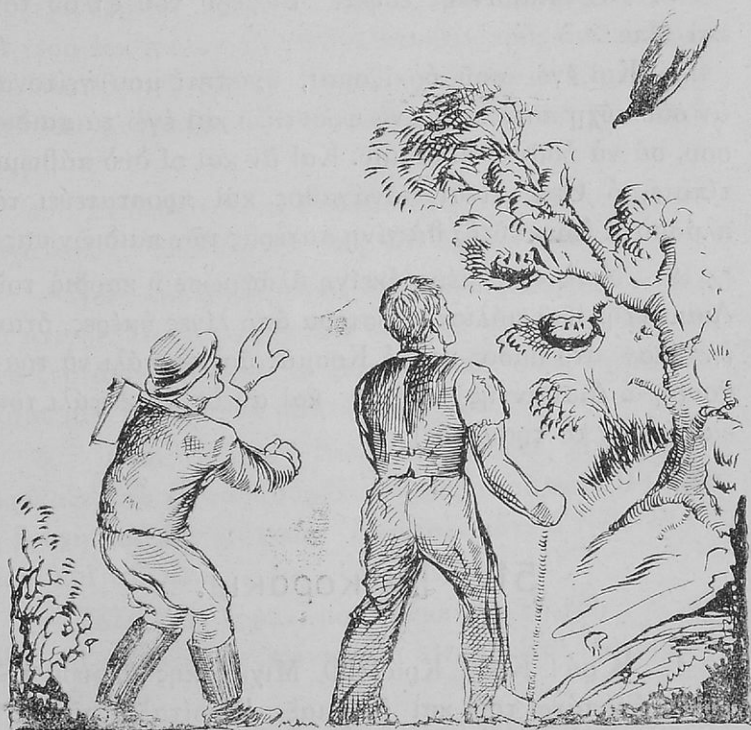
4. Ἐπέρασαν. Ἀμα ἀντίκρυσαν τὸ πεῦκο, ἐστάθηκαν καὶ οἱ δυὸ μας φίλοι μὲ ἀνοικτὸ τὸ στόμα. Ὁ Διαμαντῆς ἔπιασε τὸ βραχίονα τοῦ φίλου του καὶ τοῦ εἶπε:

— Κοίταξε! Κοίταξε!

5. Καὶ ἀλήθεια! εἶχαν δίκιο νὰ στέκωνται μὲ ἀνοικτὸ στόμα οἱ δυὸ ξυλοκόποι. Ἡ ἄλλη μητέρα, ποὺ εἶχεν

ἀπομείνει, ἐπετοῦσε βιαστική καὶ ἐκουβαλοῦσε φαγὶ καὶ στίς δυὸ φωλιές. Τὰ ὀρφανὰ πουλάκια ἄνοιγαν πάλι τὸ στόμα των καὶ ἤρχετο ἡ γειτόνισσα καὶ τὰ ἐτάγιζε!

6. — Βλέπεις λοιπόν! εἶπεν ὁ Κοσμάς στὸ φίλο του: Ὁ Θεὸς προστατεύει τὰ πλάσματά του. Νά, τὰ πουλάκια αὐτά, πῶς βοηθοῦν τὸ ἓνα τὸ ἄλλο! Ἐπέθανε

ἢ μιὰ μητέρα, ἢ ἄλλη εὐθὺς τρέφει καὶ ταγίζει τὰ ὀρφανά. Γιατί νὰ μὴν κάμνωμεν καὶ ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι τὸ ἴδιο;

7. Ὁ Διαμαντῆς ἐσώπασε. Ἐξαφνα τὰ μάτια του

Ε. Πανέτσου · Ε. Σαμίου Ἀναγνωστικὸν Γ' Δημοτ., ἔκδ. Ε'

7

ἐπλημμύρισαν ἀπὸ δάκρυα. Ὁ Κοσμᾶς ἔπιασε τὸ χέρι τοῦ φίλου του καὶ τοῦ εἶπε:

— Διαμαντῆ, ἀγαπητέ μου γείτονα, ἄκουσε, τί θὰ σοῦ εἰπῶ: Ἄν σοῦ τύχῃ ποτὲ κανένα δυστύχημα, ἐγὼ θὰ φροντίζω διὰ τὸ σπίτι σου καὶ τὰ παιδιὰ σου, σὰ νὰ ἦσαν παιδιὰ δικά μου.

8. Ὁ Διαμαντῆς ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ φίλου του καὶ εἶπε:

— Καὶ ἐγὼ σοῦ ὀρκίζομαι, ἀγαπητέ μου γείτονα, ἂν σοῦ τύχῃ ποτὲ κακό, νὰ φροντίζω καὶ ἐγὼ τὰ παιδιὰ σου, σὰ νὰ ἦσαν παιδιὰ μου. Καὶ ἂν καὶ οἱ δυὸ πάθωμε τίποτε, ὁ Θεὸς εἶναι πανάγαθος καὶ προστατεύει τὰ πλάσματά του. Αὐτὸς θὰ γίνῃ πατέρας τῶν παιδιῶν μας!

9. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἀλάφρωσε ἡ καρδιὰ τοῦ Διαμαντῆ. Καὶ μάλιστα, ὥστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες, ὅταν ἐμπῆκαν στὸ δάσος καὶ ὁ Κοσμᾶς ἄρχισε πάλι νὰ τραγουδῇ, ὁ Διαμαντῆς ἐσήκωσε καὶ αὐτὸς τὸ κεφάλι του καὶ ἄρχισε τὸ τραγούδι!

51. Τα κοράκια.

1. Κρά! Κρά! Κρά! Ὁ Μιχαλάκης ἄκουσε τὶς φωνὲς ἀποπάνω του καὶ ἐτρόμαξε. Ἐκοίταξε στὸν οὐρανὸ καὶ εἶδε δυὸ κοράκια νὰ πετοῦν.

2. Ὁ Μιχαλάκης ἐστριμώχθηκε στὸν πατέρα του φοβισμένος.

— Πατέρα, εἶπε, φοβοῦμαι!

— Δὲν ντρέπεσαι! τοῦ κάμνει ὁ πατέρας του, ὁ κὺρ Θωμᾶς. Τὰ κοράκια φοβᾶσαι;

— Εἶναι γὰρ πούλιά, εἶπιν ὁ Μιχαλάκης. Ξέρω ἐγὼ κάτι, πού ἔκαμε μιὰ φορὰ ἓνα κοράκι. Κοὶ ἀπὸ τότε πιά δὲν τὰ θέλω.

3. — Καὶ τί ἔκαμε; ἐρώτησε ὁ κύρ Θωμᾶς γελαστός.

Ὁ Μιχαλάκης ἐπῆρε τὴν ἀναπνοή του καὶ ἄρχισε:

— Μιὰ φορὰ, πατέρσ, ἔγινε μεγάλος κατακλυσμός. Ἔβρεχε, ἔβρεχε, σαράντα ἡμέρες καὶ σαράντα νύκτες. Τὰ νερὰ ἐσκέπασαν τὰ σπίτια, ἐπνίξαν τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ ὅλο ἔβρεχε, ἔβρεχε, ἔβρεχε... Τὰ νερὰ τώρα εἶχαν σκεπάσει τὰ βουνά, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῶα ἐπνίγοντο.

4. Σὲ ὅλον τότε τὸν κόσμον ἦτο ἓνας ἄνθρωπος μονάχα καλός. Ὁ Νῶε. Ὁ Θεὸς τὸν ἐλυπήθηκε.

— Νῶε, τοῦ λέγει, εἶσαι καλὸς ἄνθρωπος. Δὲν θέλω νὰ πνιγῇς. Πάρε τὴ γυναῖκα σου καὶ τὰ παιδιὰ σου καὶ ἓνα ζευγάρι ἀπὸ ὅλα τὰ ζῶα καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ πουλιά. Κάμε μιὰ κιβωτὸ καὶ μπῆτε μέσα ὅλοι.

5. Ἔτσι ἔκαμεν ὁ Νῶε καὶ ἐσώθηκε. Μιὰν ἡμέρα κοιτάξε ἀπὸ τὸ παραθυράκι τῆς κιβωτοῦ καὶ εἶδε, πὼς ἡ βροχὴ πιά ἐσταμάτησε. Ἐφώνησε τότε ὁ Νῶε τὸ κοράκι καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἐλα ἐδῶ, κοράκι μου! κάμε μου τὴ χάρη, πέταξε ἔξω καὶ κοίταξε, ἂν ἐφάνηκε ἡ στεριά. Καὶ ἔλα ἀμέσως νὰ μοῦ εἰπῇς.

6. Τὸ κοράκι ἐφώνησε: Κρά! Κρά! Κρά! ἄνοιξε τὰ πτερά του καὶ ἐπέταξε. Ἐπερίμενε ὁ Νῶε, ἐπερίμενε, μὰ τοῦ κάκου. Τὸ κοράκι τὸν ἐγέλασε. Εὐρῆκε μερικὰ ψοφίμια, ἐκάθισε ἐπάνω καὶ ἄρχισε νὰ τρώγῃ. Ἔτσι ἐξέχασε τὸν εὐεργέτη του, τὸν καλὸ μας Νῶε. Εἶναι λοιπὸν νὰ τὰ ἀγαπᾷς τὰ κοράκια;

—Κουκουβάγια, παιδί μου, ἀποκρίθηκε ὁ κὺρ Θωμᾶς.

3. —"Ἄλλο πάλι πουλί καὶ αὐτό! εἶπεν ὁ Μιχαλάκης μὲ περιφρόνηση. Τὸ εἶδα μιὰ φορὰ ἐπάνω σὲ μιὰ ἐλιά. Τί ἄσχημο ποὺ εἶναι! Καὶ τὰ μάτια του εἶναι σὰ γυάλινα. Θαρρεῖς, πῶς δὲν βλέπει!

4. — Καὶ ἀλήθεια, δὲν βλέπει τὴν ἡμέρα, εἶπεν ὁ κὺρ Θωμᾶς. Ἡ κουκουβάγια εἶναι νυκτοπούλι· ὅλη μέρα κοιμᾶται καὶ τὴ νύκτα βγαίνει νὰ κυνηγήσῃ καὶ αὐτὴ καὶ νὰ φάγῃ.

5. Ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας μου δὲν ἤθελε καθόλου νὰ ἀκούσῃ κουκουβάγια. Ἔλεγε: «Εἶναι τὸ πουλί τοῦ χάρου! Σὲ ὅποιο σπίτι καθίσῃ καὶ φωνάξῃ, κάποιος θὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὸ σπίτι. Ξορκισμένο νὰ εἶναι!» Ἔτσι ἔλεγε, καὶ ὅπου ἔβλεπε κουκουβάγια, ἔπιανε πέτρες καὶ τὴν ἐκυνηγούσε.

6. Ὅσotόσο μιὰ ἡμέρα ἦλθε στὸ σπίτι μας ὁ παπᾶ Μανώλης, ὁ Θεὸς νὰ τὸν συγχωρέσῃ! Ἦτο ἅγιος ἄνθρωπος καὶ διαβασμένος. Καὶ ἡ τύχη τὸ ἔφερε καὶ τὴν ὥρα ποὺ ὁ παπᾶ Μανώλης ἐμιλοῦσε μὲ τὸν πατέρα μου στὴν αὐλή μας, νάσου καὶ μιὰ κουκουβάγια ἐλέταξε καὶ ἐκάθισε ἀντίκρυ σ' ἓνα πεῦχο.

7. Ὁ πατέρας μου τότε ἄρπαξε μιὰ πέτρα:— Ξορκισμένη νὰ εἶσαι, παλιοκουκουβάγια! ἐφώνησε καὶ ἐτοιμάζετο νὰ τῆς ρίξῃ τὴν πέτρα. Ὁ παπᾶ Μανώλης ὅμως τοῦ ἔπιασε τὸ χέρι.

— Αἶ, κὺρ γείτονα! τοῦ λέγει, ἄφησε κάτω τὴν πέτρα καὶ μὴ τὰ βάζῃς μὲ τὸ ἄθῳ αὐτὸ πλάσμα!

— Ἀθῳο! Ἡ κουκουβάγια ἄθῳο πλάσμα; ἐφώνησεν ὁ πατέρας μου. Αὐτὴ ὅπου πάει, φέρνει τὸ θάνατο.

— Αὐτὴ, ὅπου πάει, φέρνει τὴ ζωὴ, κὺρ Μιχάλη, εἶπεν ὁ μακαρίτης ὁ παπᾶ Μανώλης.

53. Ἡ Κουκουβάγια.

Β'.

1. Τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ ἔμπαινα καὶ ἐγὼ μέσα στὴν αὐλή. Ἐγύριζα ἀπὸ τὸ σχολεῖο, ἤμουν παιδάκι σὰν καὶ σένα. Τρέχω, φιλῶ τὸ χέρι τοῦ παπᾶ Μανώλη καὶ αὐτὸς μοῦ ἐχάδευσε τὸ κεφάλι καὶ μοῦ εἶπε :

— Ἔχε τὴν εὐχή μου, Θωμᾶ. Στάσου ἐδῶ, νὰ ἀκούσης καὶ σύ. Μιλᾶμε γιὰ τὴν κουκουβάγια, παιδί μου, καὶ θέλω νὰ ξέρης, τί καλὸ πουλὶ εἶναι.

2. Ἐστράφηκε τότε ὁ παπᾶ Μανώλης στὸν πατέρα μου καὶ τοῦ λέγει :

— Ξέρεις, κὺρ Μιχάλη, τὶ κακὸ κάμνουν στὰ σπασμένα μας οἱ ποντικοί, τὰ σκαθάρια καὶ οἱ κάμπιες;

— Πῶς δὲν ξέρω; εἶπεν ὁ πατέρας μου. "Οπου πέσουν, φέρνουν καταστροφή! Καὶ ποῦ νὰ τὰ κυνηγήσης; Ποῦ νὰ τὰ πιάσης; Εἶναι κατὰρα Θεοῦ!

3. — Αἶ, κὺρ Μιχάλη, εἶπε τότε ὁ παπᾶ Μανώλης, ἔχομε ἓνα φίλο, ποὺ τὰ κυνηγᾷ ὅλη νύκτα καὶ τὰ σκοτώνει. Ἄν μᾶς ἔλειπε καὶ αὐτός, ἀλίμονό μας!

— Ποιὸς φίλος; ἐρώτησε ὁ πατέρας.

— Ἡ κουκουβάγια, κὺρ Μιχάλη μου, ἡ κουκουβάγια! Εἶναι εὐλογία Θεοῦ, ὅπου κάμῃ φωλιά. Χαρὰ στὸν κῆπο, ποὺ ἔχει κουκουβάγιες! Νὰ ἔχῃς τὴν εὐχή μου, κὺρ Μιχάλη, μὴν πιάνῃς πέτρες καὶ τὶς κυνηγᾷς!

4. Ὁ πατέρας μου δὲν ἐμίλησε. Μὰ ὅταν ἔφυγε ὁ

καλὸς γέροντας, ὁ πατέρας μου ἔσκυψε, τοῦ ἐφίλησε τὸ χέρι καὶ εἶπε :

— Γέροντά μου, μοῦ ἔκαμες ἀπόψε ἓνα μεγάλο καλό. Ἀλάφρωσε ἡ καρδιά μου. Ἐνα πουλί δὲν ἀγαποῦσα καὶ τώρα τὸ ἀγαπῶ. Ὁ Θεὸς σὲ ἔφερε στὸ σπίτι μου.

5. Ὁ κὺρ Θωμᾶς ἐσώπασε. Ἐχάδευσε τὸ κεφάλι τοῦ Μιχαλάκη καὶ τοῦ εἶπε σὲ λίγο :

— Ἀπὸ τότε, παιδί μου, ἀγαπῶ καὶ ἐγὼ τὶς κουκουβάγιες. Καὶ ὅπου βρίσκομαι, λέγω τὸ καλό των. Καὶ σύ, παιδί μου, τώρα ποὺ ξέρεις, πόσο καλὸ μᾶς κάμνουν οἱ κουκουβάγιες, νὰ τὶς ἀγαπᾷς καὶ θὰ ἔχῃς τὴν εὐχή μου καὶ τὴν εὐχή τοῦ καλοῦ μας παπᾶ Μανώλη.

54. Ἡ Γλῶσσα.

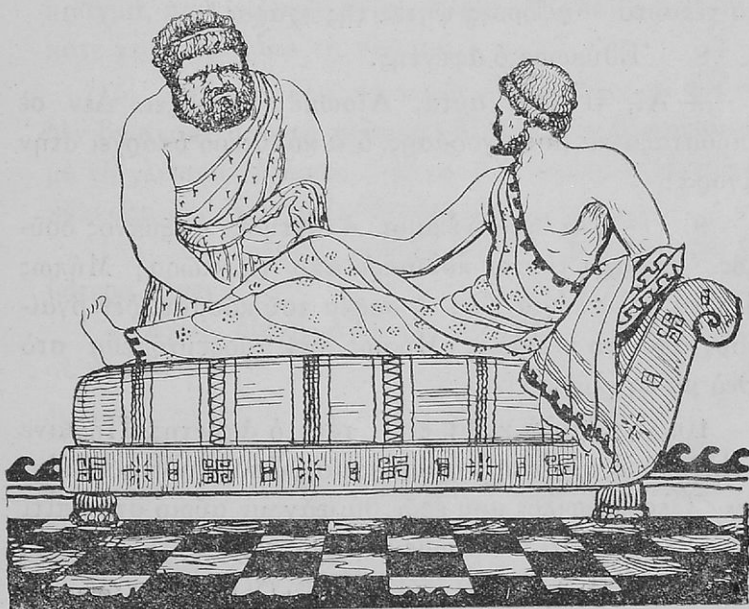
1. Τί σπουδαῖο πράγμα, ποὺ εἶναι ἡ γλῶσσα στὸν ἄνθρωπο ! Καὶ πρῶτα πρῶτα, χωρὶς αὐτὴ δὲν θὰ ἤμπορούσαμε νὰ μιλήσουμε. Ἡ γλῶσσα κινεῖται μέσα στὸ στόμα μας, πάει ἐπάνω, κάτω, δεξιὰ, ἀριστερά, στριφογυρίζει καὶ ἔτσι μπορούμε νὰ μιλοῦμε.

2. Βέβαια δὲν εἶναι μονάχα ἡ γλῶσσα, ποὺ μᾶς κάμνει νὰ μιλοῦμε. Πολὺ βοηθοῦν στὴν ὁμιλία καὶ τὰ χεῖλη, τὰ δόντια, ἡ μύτη, ὁ λαιμός. Ὅμως ἡ γλῶσσα εἶναι ἡ σπουδαιότερη. Γιὰ τοῦτο λέγουν : «Κράτα τὴ γλῶσσα σου !» δηλαδή, μὴ μιλᾷς ! Ἄλλοι λέγουν : «Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι κακὴ γλῶσσα», δηλαδή, κακολογεῖ τοὺς ἄλλους.

3. Ἡ γλῶσσα εἶναι ἀκόμη ἀπαραίτητη γιὰ νὰ τρώγουμε. Αὐτὴ παίρνει τὸ φαγί, τὸ γυρίζει μέσα στὸ

στόμα, τὸ ἀνακατεύει μὲ τὸ σάλιο, τὸ βάζει κάτω ἀπὸ τὰ δόντια καὶ μᾶς βοηθεῖ νὰ τὸ καταπίνωμε.

4. — Μιὰ φορὰ, στὰ παλιὰ χρόνια, ἔξοῦσε ἓνας πολὺ ἔξυπνος ἄνθρωπος, ποὺ τοῦ ἄρεσε πολὺ νὰ μιλῇ μύθους. Τὸν ἔλεγαν Αἴσωπο. Ἦτο πολὺ πτωχὸς καὶ ἔκανε τὸ μάγειρα στὸ σπίτι ἑνὸς πλουσίου.

5. Μιὰ μέρα ὁ πλούσιος τὸν ἐφώνηξε:

— Ἄκουσε νὰ σοῦ εἰπῶ, Αἴσωπε, τοῦ λέγει. Αὐριο ἔχω τραπέζι στοὺς φίλους μου καὶ θέλω νὰ μοῦ ἐτοιμάσης φαγὶ ἀπὸ τὸ καλύτερο πρᾶγμα, ποὺ ὑπάρχει. Πήγαινε στὴν ἀγορὰ καὶ ψώνισε τὸ καλύτερο.

6. Ὁ Αἴσωπος ἐπῆγε στὴν ἀγορὰ καὶ ἀγόρασε γλῶσσες. Γλῶσσες ἀπὸ ἀρνιά, ἀπὸ μοσχάρια, ἀπὸ χοῖρο,

ἀπὸ ἀγελάδα. Τὶς ἐμαγεύρευσε, ἦλθαν οἱ φίλοι τοῦ ἀφεν-
τικοῦ του καὶ ἐκάθισαν στὸ τραπέζι. Κυπα τὰ παλαμά-
κια ὁ πλούσιος.

— Νὰ ἔλθουν τὰ φαγητά! προστάζει.

7. Ὁ Αἴσωπος παρουσιάζεται. Φέρνει τὸ πρῶτο
φαγὶ — γλῶσσες βραστές. Φέρνει τὸ δεύτερο — γλῶσσες
τηγανιτές. Φέρνει τὸ τρίτο — γλῶσσες μὲ χόρτα. Φέρνει
τὸ τέταρτο — γλῶσσες ψητὲς τῆς σχάρας!

8. Ἐθύμωσε ὁ ἀφέντης.

— Αἶ, τί εἶναι αὐτά, Αἴσωπε; φωνάζει. Δὲν σὲ
ἐπρόσταξα νὰ μοῦ ἀγοράσης, ὅ,τι καλύτερο ὑπάρχει στὴν
ἀγορά;

9. — Καὶ δὲν τὸ ἔκαμα; ἀπάντησεν ὁ ἔξυπνος δοῦ-
λος. Ὑπάρχει τίποτε καλύτερο ἀπὸ τὴ γλῶσσα; Μήπως
ὅλα τὰ καλὰ λόγια, ὅλη ἡ σοφία τοῦ κόσμου, δὲν βγαί-
νουν ἀπὸ τὴ γλῶσσα; Μήπως δὲν προσευχόμεθα στὸ
Θεὸ μὲ τὴ γλῶσσα;

10. — Πολὺ καλὰ, εἶπε τότε ὁ ἀφέντης. Πήγαινε
στὴν ἀγορὰ αὔριο καὶ ἀγόρασέ μου, ὅ,τι χειρότερο ὑπάρ-
χει. Ὅλοι οἱ φίλοι μου ἐδῶ θὰ φάγουν αὔριο στὸ σπίτι
μου καὶ θέλω νὰ ἀλλάξωμε λίγο τὸ φαγὶ

11. — Ὅ,τι χειρότερο ὑπάρχει; εἶπεν ὁ Αἴσωπος.
Πολὺ καλὰ, ἀφέντη. Νὰ μείνης ἡσυχος!

Ἐπῆγε πάλι ὁ Αἴσωπος στὴν ἀγορὰ καὶ ἔκαμε τὰ
ψώνια του.

12. Τὴν ἄλλην ἡμέρα ἦλθαν πάλι οἱ φίλοι καὶ ἐκά-
θισαν στὸ τραπέζι. Ὁ Αἴσωπος παρουσιάζεται. Φέρνει
τὸ πρῶτο φαγὶ — γλῶσσες, φέρνει τὸ δεύτερο, πάλι
γλῶσσες, τὸ τρίτο, τὸ τέταρτο, — ὅλο γλῶσσες!

13. Ὁ ἀφέντης τώρα ἔγινε κατακόκκινος ἀπὸ τὸ θυμό του.

— Τί εἶναι αὐτά, Αἴσωπε; φωνάζει. Θὰ διατάξω νὰ σὲ δεῖρουν ἀλύπητα! Καθὼς βλέπω, ἐσὺ μᾶς κοροῖδεύεις!

14. — Ἐγὼ νὰ σὲ κοροῖδεύσω, ἀφεντικό! εἶπεν ὁ ἔξυπνος δοῦλος. Δὲν μοῦ εἶπες ν' ἀγοράσω τὸ χειρότερο πρᾶγμα, ποὺ ὑπάρχει στὸν κόσμος; Ὑπάρχει λοιπὸν τίποτε χειρότερο ἀπὸ τὴ γλῶσσα;

15. Μήπως ὅλα τὰ κακὰ λόγια, ὅλες οἱ ψευτιές, δὲν βγαίνουν ἀπὸ τὴ γλῶσσα; Μήπως δὲν βλασφημοῦμε μὲ τὴ γλῶσσα; Μήπως ὁ λόγος δὲν λέγει: « Ἡ γλῶσσα κόκκαλα δὲν ἔχει καὶ κόκκαλα τσακίζει; »

16. Ὁ ἀφέντης ἐσυλλογίσθηκε μιὰ στιγμή καὶ ὕστερα εἶπεν:

— Ἐχεις δίκιο, Αἴσωπε, πηγαινε. Ἡ γλῶσσα σου σὲ ἔσωσε!

55. Ἡ λαιδορία.

1. Ἡ γιαιὰ ἐφώνησεν ἀπόψε τὰ ἐγγονάκια της. Ἦτο μεγάλη Παρασκευή. Ἐνύκτωσε πιά, καὶ ὁ Τοτός, ἡ Μαρίκα καὶ ἡ Τασούλα, ἐτοιμάζοντο νὰ πάγουν σιὴν ἀγρυπνία, νὰ ἰδοῦν τὴ σταύρωση τοῦ Χριστοῦ. Οἱ καμπάνες εἶχαν ἀρχίσει κιόλας νὰ κτυποῦν λυπητερά: Ντάν! Ντάν! Ντάν!

2. — Τί θέλεις, γιαιά; τὴν ἐρώτησαν τὰ τρία παιδάκια. Μᾶς ἐφώνησες;

— Παιδιά μου, εἶπεν ἡ καλὴ γριούλα, τώρα ποὺ θὰ πᾶτε σιὴν Ἐκκλησία, θὰ ἰδῆτε, πῶς ἐσταύρωσαν οἱ κα-

κοὶ ἄνθρωποι τὸ Χριστό μας. Θὰ ἰδῇτε ἓνα μεγάλο σταυρὸ στὴ μέση τῆς Ἐκκλησίας καὶ θὰ πᾶτε νὰ τὸν προσκυνήσετε. Γιὰ τὸ σταυρὸ αὐτὸ θέλω νὰ σᾶς μιλήσω ἀπόψε.

3. Τὰ τρία ἐγγονάκια ἐκάθισαν στὰ πόδια τῆς γιαγιάς των.

— Νὰ μᾶς πῆς ! Νὰ μᾶς πῆς ! γιαγιά ! εἶπαν καὶ τὰ τρία.

Ἡ γιαγιά ἀναστέναξε, ἐχάδευσε τὰ ἐγγονάκια της καὶ ἄρχισε τὴν ἱστορίαν τοῦ σταυροῦ.

4 — Παιδιά μου, τίς μέρες, ποὺ ἦτο νὰ σταυρωθῇ ὁ Χριστός, ὅλα τὰ δένδρα ἐτρόμαξαν. Καθένα ἐσυλλογίζετο : « Ἀπὸ ποιοῦ δένδρου θὰ κόψουν τὸ ξύλον νὰ κάμουν τὸ σταυρό ; Θεέ μου, νὰ μὴν εἶναι ἀπὸ μένα ! »

Ἔτσι ἐφώνησαν ὅλα τὰ δένδρα καὶ ἔτρεμαν.

5. Ὁ δρῦς τότε, ὁ βασιλέας τῶν δένδρων, ἐκούνησε ὅλα του τὰ φύλλα καὶ ἐφώνησε :

— Ἀδέλφια, αὔριο θὰ σταυρώσουν τὸ Σωτῆρα τοῦ κόσμου, τὸ Χριστό ! Ἐλᾶτε ὅλα τὰ δένδρα ἀπόψε νὰ ὀρκισθοῦμε : κανένα δένδρον νὰ μὴ δεχθῇ νὰ δώσῃ τὸ ξύλον του νὰ κάμουν τὸ σταυρό. Ὁρκίσεσθε ; — Ὁρκιζόμεθα ! ἐφώνησαν ὅλα τὰ δένδρα καὶ ἐκούνησαν τίς κορυφὰς των. Ὁρκιζόμεθα !

6. Ἔτσι ὀρκίσθησαν. Μὰ ξέρετε, παιδιά μου, πὼς μέσα στοὺς δώδεκα μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ ἦτο ἓνας προδότης, ὁ Ἰούδας. Ἔτσι καὶ μέσα στὰ δένδρα εὐρέθηκε ἓνας προδότης ἦτο ἓνα δένδρον ἄσχημο, μὲ ρόζους πολλοὺς καὶ φλούδα σκασμένη, ποὺ τὸ λέγουν λαιδοριά.

7. Τὴν ἄλλην μέραν ἦλθαν οἱ κακοὶ ἄνθρωποι νὰ πελεκήσουν ἓνα δένδρον καὶ νὰ κάμουν τὸ σταυρό. Ἐκτύ-

πησαν πρώτα πρώτα τὸ δρῦ. Μὰ ποῦ νὰ κόψουν ! Τὰ τσεκούρια δὲν μποροῦσαν μήτε μιὰ χαρματιὰ νὰ τοῦ κάμουν. Τοῦ κάκου γκάπ ! γκούπ ! Τίποτε ! Ὁ δρῦς ἀντιστέκετο.

8. Ἐπῆγαν τότε σ' ἓνα πεῦκο. Πάλι τὰ ἴδια. Γκάπ ! γκούπ ! τίποτε ! Μήτε ἓνα κλαδάκι δὲν μπόρεσαν νὰ κόψουν. Ἐπῆγαν τότε καὶ ἄρχισαν νὰ κτυποῦν ὅλα τὰ δένδρα : τὴν ἐλιά, τὴν ἀχλαδιά, τὴ μυγδαλιά, τίποτε ! Ὅλη τὴν ἡμέρα ἐκτυποῦσαν, μὰ οὔτε ἓνα κομματάκι ξύλο δὲν ἠμπόρεσαν νὰ κόψουν.

9. « Τί νὰ κάμωμε τώρα ; εἶπαν μεταξύ των. Ποῦ νὰ βροῦμε ξύλο ; »

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἄκουσαν μέσα στὸ δάσος μιὰ φωνή.

— Ἐδῶ ἐλᾶτε, ἐδῶ !

Οἱ ξυλοκόποι ἐπῆραν τὰ τσεκούρια των καὶ ἔτρεξαν.

— Ποιὸς ἐφώναξε ;

— Ἐγώ, ἡ λαιδοριά ! Ἐλᾶτε νὰ κόψετε ἀπὸ μένα ξύλο !

10. Γκάπ ! γκούπ ! ρίχνουν κάτω οἱ ξυλοκόποι τὴ λαιδοριά, κάμνουν τὸ σταυρό. Ἀπὸ τότε, παιδιὰ μου, ἡ λαιδοριά εἶναι καταραμένο δένδρο καὶ εἶναι γεμᾶτο ἀγκάθια.

11. Ἡ γιαγιά ἐτελείωσε τὴν ἱστορίαν της. Ἀκούσθηκαν πάλι οἱ καμπάνες νὰ κτυποῦν λυπητερά. Ντάν ! Ντάν ! Ντάν ! Σὰ νὰ ἔλεγαν : « Ἐλᾶτε ! Ἐλᾶτε στὴν Ἐκκλησίαν ! Ἀπόψε ὁ Χριστὸς σταυρώνεται ».

12. Τὰ παιδιὰ ἐσηκώθηκαν :

— Γιαγιά, εἶπαν, πᾶμε στὴν Ἐκκλησίαν. Δώσε μας, τὴν εὐχή σου !

Ἡ γιαγιά ἔβαλε τὰ χέρια της ἐπάνω στὰ τρία κεφάλια καὶ εἶπε :

— Ἔχετε τὴν εὐχή μου, παιδιὰ μου, καὶ καλὴν Ἀνάστασι!

56. Τὶ ἤθελε νὰ γίνη ἓνα κυπαρίσσι.

1. Ἐνα κυπαρίσσι ἦτο φυτωμένο μέσα σὲ ἓνα περιβόλι, κοντὰ στὴ θάλασσα. Ἦτο ψηλὸ καὶ ἀκίνητο. Μονάχα ἡ κορυφή του ἐσάλεψε ἐλαφρὰ σὰ νὰ ἦτο γλῶσσα καὶ ἐμιλοῦσε.

2. Γύρω ἀπὸ τὸ κυπαρίσσι ἦσαν ἄλλα διάφορα δένδρα. Ἦσαν ἀχλαδιές καὶ μηλιές φορτωμένες ἀχλάδια καὶ μῆλα. Ἦσαν κερασιές, μυγδαλιές, βερυκοκχίες. Πιο πέρα ἦσαν πορτοκαλιές καὶ λεμονιές.

3. Τὰ δένδρα ἐκοίταζαν τὸ κυπαρίσσι καὶ τὸ ἐπεριγελοῦσαν :

— Τί χρειάζεσαι σὺ στὸν κόσμον; τοῦ ἔλεγαν. Τί καρπὸ κάμνεις; Τίποτε! Ἐνῶ, γιὰ κοίταξε ἐμᾶς! Καθένα μας κάμνει τὸν καρπὸ του.

4. Καὶ μιὰ λεμονιά ἐκοῦνησε μιὰ μέρα τὰ ἀνθισμένα κλωνάρια της καὶ εἶπε :

— Τὰ κυπαρίσσια εἶναι γιὰ τὸ νεκροταφεῖο. Πήγαινε στὸ νεκροταφεῖο, νὰ μὴ σὲ βλέπω!

5. Μὰ τὸ κυπαρίσσι δὲν ἐμιλοῦσε. Τὸ κυπαρίσσι ἐσήκωνε ψηλὰ στὸν οὐρανὸ τὸ κεφάλι του, ἐκοίταζε ἐπάνω ἀπὸ τὸ φράκτη τῇ θάλασσα καὶ τί ἐσυλλογίζετο, δὲν κατεδέχετο νὰ τὸ εἰπῇ κανενός.

6. Μὰ μιὰ μέρα ἐφύτρωσε μιὰ μικρὴ ἀγρόμπελη

στὰ πόδια τοῦ κυπαρισσιοῦ. Ἐμεγάλωσε, ἐπιάσθηκε ἀπὸ τὸ κυπαρίσσι νὰ μὴν πέση, τὸ ἀγκάλιασε, ἀνέβηκε ἐπάνω του, ἔφθασε ὡς τὴν κορυφή του. Ἐβγυλε ἀνθούς καὶ ὅλο τὸ κυπαρίσσι ἐμοσχοβόλησε.

7. Τὸ κυπαρίσσι ἐχάρηκε.

«Στὴ μοναξιά μου, ἡ ἀγράμπελη τούτη μὲ παρηγορεῖ», ἐσυλλογίζετο τὸ κυπαρίσσι. «Σὲ ὅλο τὸ περιβόλι δὲν ἔχω κανένα ἄλλο φίλο. Στὸ φίλο μου αὐτὸ θὰ ἀνοίξω τὴν καρδιά μου».

8. Ἦλθε μιὰ νύκτα καλοκαιριάτικη. Τὸ φεγγάρι ἔλαμπεν ὀλοστρογγυλό. Ὅλη ἡ θάλασσα ἐγυάλιζε ἡσυχὴν καθρέπτης. Κάτω στὸ χῶμα ἐμύριζαν τὰ γιασεμιά, τὰ κρίνα, τὰ ρόδα. Καὶ ἡ ἀγράμπελη ἦτο γεμάτη λουλούδια.

9. Ἐξαφνα ἡ κορυφή τοῦ κυπαρισσιοῦ ἄρχισε νὰ σαλεύῃ σὰ γλῶσσα. Τὸ κυπαρίσσι ἐμιλοῦσε στὴν ἀγράμπελη:

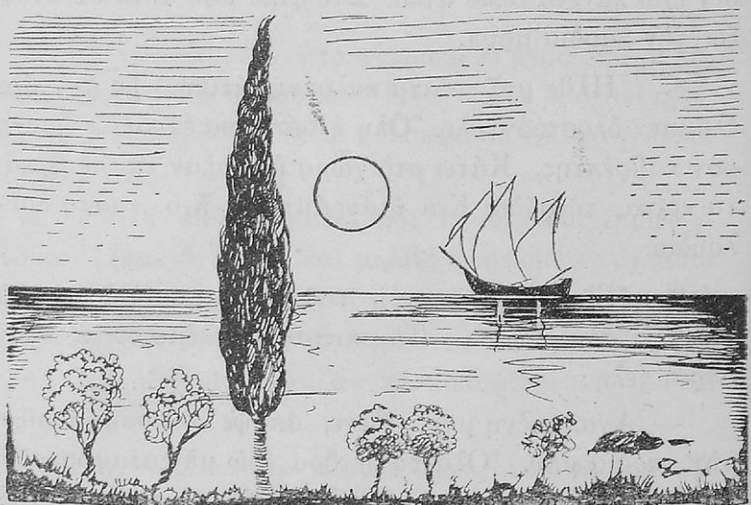
— Ἀγαπημένη μου, ἔλεγε, ἀπόψε θὰ σοῦ ἀνοίξω τὴν καρδιά μου. Ὅλα τὰ δένδρα ἐδῶ μὲ καταφρονοῦν, γιατί δὲν κάνω καρπὸ καὶ θέλουν νὰ μὲ στείλουν στὸ νεκροταφεῖο.

10. Μὰ ἐγὼ σηκώνω τὴν κορυφή μου ψηλά, κοιτάζω ἐπάνω ἀπὸ τὸ φράκτη τῆς θάλασσης καὶ ἀναστενάζω. Δὲν θέλω ἐγὼ νὰ εἶμαι φυλακισμένο στὸ περιβόλι τοῦτο. Λαχταρῶ νὰ φύγω, νὰ γίνω κατάρτι σὲ ἓνα καράβι καὶ νὰ ἀρχίσω τὰ ταξίδια!

11. Κοιτάζω τὰ καράβια, ποὺ περνοῦν καὶ τὰ ζηλεύω. Λέγω: Καὶ τὰ κατάρτια αὐτὰ ἦσαν δένδρα σὰν καὶ μένα· καὶ αὐτὰ ἦσαν φυλακισμένα στὴ γῆ. Μὰ μιὰ ἡμέρα ἔκαμαν πτερὰ καὶ ἔφυγαν.

12. "Ετσι θέλω νὰ φύγω καὶ ἐγώ! Γι' αὐτὸ προσέχω νὰ μὴν καμπουριάσω, νὰ μὴ στραβώσω, νὰ στέκωμαι ἴσιο σὰ λαμπάδσ. Γιὰ νὰ ἔλθουν μιὰ ἡμέρα οἱ ξυλόκοποι καὶ νὰ εἰποῦν: — Νά, αὐτὸ τὸ κυπαρίσσι κάμνει ἓνα καλὸ κατάρτι!

13. Αὐτὴ εἶναι ἡ μεγάλη παρηγοριά μου. Γιὰ τοῦτο

ὅλα τὰ ὑποφέρω καὶ δὲν μιλῶ. Θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ σειρά μου, Θὰ ἔλθῃ μιὰ ἡμέρα νὰ γίνω καὶ ἐγὼ κατάρτι. Καὶ θὰ περάσω τὰ κύματα, θὰ πάω νὰ ἰδῶ ξένους τόπους. Καὶ στὶς μεγάλες τρικυμίες θὰ στέκωμαι πάντα ὀρθὸ καὶ ἀλύγιστο.

14. Καὶ θὰ σὲ θυμοῦμαι, ἀγαπημένη μου ἀγρόμπελη, καὶ θὰ κλέγω: — Ποῦ νὰ εἶναι τώρα ἡ καχημένη ἡ ἀγρόμπελη, νὰ βλέπῃ καὶ αὐτὴ πόσο μεγάλος εἶναι ὁ κόσμος καὶ πόσο ὁμορφος!

15. Ἡ ἀγράμπελη ἄκουε τὸ κυπαρίσσι καὶ δὲν ἐμιλοῦσε. Ἄμα τὸ κυπαρίσσι ἐσώπασε, ἡ ἀγράμπελη ἐκούνησε τὰ μυρισμένα ἀνθάκια της, ἐπιάσθηκε σφικτὰ ἀπὸ τὸ κυπαρίσσι καὶ εἶπε :

— Πάρε με καὶ μένα μαζί σου !

16. Μὰ τὸ κυπαρίσσι δὲν ἀποκρίθηκε. Ἐκοίταζε μακριὰ τὴ θάλασσα. Μέσα στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ἐβλέπε νὰ ἀρμενίζῃ ἓνα καράβι μὲ ὀλάνοικτα πανιά. Τὸ κυπαρίσσι ἀναστέναξε καὶ ἐμουρμούρισε :

— Ἄχ, πάω νὰ γίνω καὶ ἐγὼ κατάρτι !

57. Ἀπρίλης.

Τώρα 'ναι Ἀπρίλης καὶ χαρές, τώρα 'ναι καλοκαίρι,
τὸ λὲν τὰηδόνια στὰ κλαριά κ' οἱ πέρδικες στὰ πλάγια.
Πᾶν τὰ κοπάδια στὰ βουνὰ νὰ ξεκαλοκαιριάσουν.
Πᾶνε κοντὰ κ' οἱ τσόπανοι βαρώντας τὴ φλογέρα,
γιὰ νὰ γιορτιάσουν τοῦ αἵ Γιωργιοῦ, νὰ ρίξουν τὸ σημάδι,
νὰ πιοῦν νερὸ ἀπ' τὰ βουνά, νὰ πάρουν τὸν ἀέρα !

(Δημοτικὸ)

58. Χελιδόνι.

— Χελιδόνι μου γοργό,
πού 'ρθες ἀπ' τὴν ἔρημο,
τί καλὰ μᾶς ἔφερες ;

— Τὴν υἱεΐα, τὴ χαρὰ
καὶ τὰ κόκκινα ταῦγά !

Μάρτη, Μάρτη βροχερέ,
καὶ Ἀπρίλη δροσερέ,
τὰ δεντράκια φύλλα ἀνθοῦν,
τὰ πουλάκια αὐγὰ γεννοῦν
κι ἀρχينوῦν νὰ τὰ κλωσσοῦν.

(Ι. Βηλαρῶς)

59. Τί μᾶς λέγει ὁ ποταμός.

1. Ἐγεννήθηκα στὴ ρίζα ἑνὸς μεγάλου βουνοῦ.
Ἡ κορυφὴ τοῦ βουνοῦ εἶναι σκεπασμένη ὅλο τὸ χειμῶνα
μὲ χιόνια. Τὸ καλοκαίρι τὰ χιόνια λιώνουν, γίνονται
νερὸ καὶ κατρακυλᾷ στὶς πλαγιὲς τοῦ βουνοῦ.

2. Μαζεύεται στὴ ρίζα τοῦ βουνοῦ, σὰ μιὰ μεγάλη
στέρνα. Οἱ ἄνθρωποι περνοῦν καὶ λέγουν :

— Νά, ἐδῶ εἶναι οἱ πηγὲς τοῦ ποταμοῦ!

Καὶ ἀλήθεια, ἀπὸ τὴ στέρνα αὕτῃ προβαίνω ἐγὼ καὶ
ἀρχίζω τὸ ταξίδι μου.

3. Στὴν ἀρχὴ εἶμαι μικρὸς μικρός, σὰ ρυάκι. Ἀνοί-
γω μέσα ἀπὸ τὶς πέτρες καὶ ἀπὸ τὰ χώματα δρόμο καὶ
κατεβαίνω στὸν κάμπο. Σιγὰ σιγὰ, ὅσο προχωρῶ, μεγα-
λώνω. Γιατὶ ἔρχονται καὶ ἄλλα νερά, καὶ ἄλλα ρυάκια
καὶ χύνονται στὰ νερά μου καὶ προχωροῦμε ὅλοι μαζί.

4. Καλάμια, λυγαριές, ροδοδάφνες φυτρώνουν στὶς
ὄχθες μου. Σὲ λίγο νὰ καὶ κτίζουν νερόμυλους κοντὰ
μου. Καὶ ἐγὼ τοὺς κινῶ, ἀλέθω τὸ σιτάρι καὶ τρέχω χα-
ρούμενος.

« Ἐμεγάλωσα! Ἐμεγάλωσα, συλλογίζομαι, τώρα
μπορῶ καὶ κάμνω καλὸ στὰ δένδρα, στοὺς νερόμυλους,
στοὺς ἀνθρώπους! ».

5. Περνῶ ἀπὸ τὰ χωράφια καὶ φωνάζω: Ἐλάτε! Ἐλάτε, πάρετε νερό! Πλύνετε τὰ ρούχα σας, λουσθῆτε, ποτίσετε τὰ χωράφια σας καὶ τὰ περιβόλια! Εἶμαι ὁ ποταμός! Ἀγαπῶ τοὺς ἀνθρώπους. Ἐλάτε! Ἐλάτε!

6. Ἐνας χωριάτης ἐστάθηκε στὴν ὄχθη μου καὶ εἶπε:

— Καλὰ εἶναι ἐδῶ νὰ φυτεύσω πορτοκαλιές καὶ λεμονιές. Θὰ περνᾷ ὁ ποταμός — ἃς εἶναι καλά! — καὶ θὰ μοῦ τὶς ποτίζει!

7. Ἐνας ἄλλος ἔσκαψε δίπλα στὸ ρέμα μου καὶ εἶπε:

— Θὰ βάλω μποστάνι καὶ θὰ φυτεύσω λαχανικά. Ὁ ποταμὸς — ἄς εἶναι καλά! — θὰ τὰ ποτίσῃ!

8. Καὶ ἓνας γέρος ἦλθε, μὲ ἐκοίταξε καὶ εἶπε:

— Θὰ κτίσω ἐδῶ στὴν ἀκροποταμιὰ ἓνα καλύβι. Ὁ ποταμὸς εἶναι εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Θὰ κάθωμαι ἐδῶ καὶ θὰ ψαρεύω. Θὰ κάμω μιὰ μικρὴ βαρκούλα καὶ θὰ ταξι-
δεύω ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριό. Ἄς εἶναι καλά ὁ ποταμός!

9. Καὶ ἐγὼ ἀκούω τοὺς ἀνθρώπους καὶ χαίρομαι. Ἄχ, δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη χαρὰ ἀπὸ τὸ νὰ κάμνῃς τὸ καλό! Νὰ σὲ εὐλογοῦν, ἀπὸ ὅπου περνᾷς, καὶ νὰ λέ-
γουν: «Ἄς εἶναι καλά!»

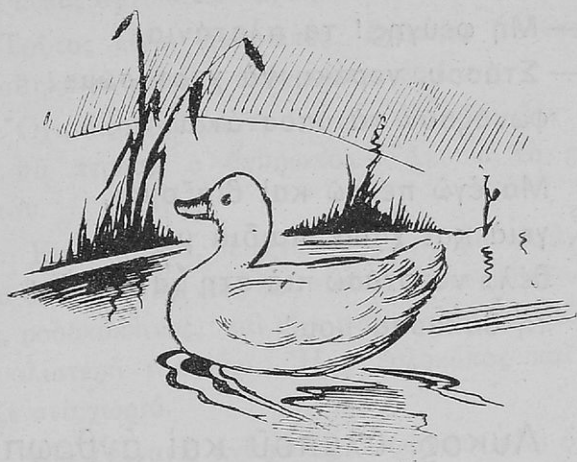
10. Περνῶ τὸν κάμπο, ποτίζω τὰ μποστάνια, τοὺς λαχανόκηπους, τὰ περιβόλια, ποτίζω τὰ χωριά, κουβαλῶ
τὶς βάρκες καὶ τρέχω, τρέχω. Ποῦ τρέχω; Ποῦ πηγαίνω;
Στὴ θάλασσα, στὴ μητέρα μου.

11. Γιατὶ ἡ θάλασσα εἶναι ἡ μητέρα μου. Αὕτὴ
ἀχνίζει τὸ καλοκαίρι. Καὶ ὁ ἀχνὸς ἀνεβαίνει ψηλὰ καὶ
γίνεται σύννεφο. Καὶ τὸ σύννεφο γίνεται βροχὴ καὶ χιόνι.
Καὶ ἀπὸ τὴ βροχὴ καὶ ἀπὸ τὸ χιόνι γεννιοῦμαι ἐγώ.

12. Στὴ θάλασσα χρεωστῶ ὅλο τὸ νερό, ποὺ ἔχω.
Στὴ θάλασσα τρέχω νὰ τὸ γυρίσω πίσω.

— Πάρε, μητέρα, θὰ τῆς εἰπῶ, πάρε ὅλα τὰ νερά,
ποὺ μοῦ ἐδάνεισες. Ἔκαμα μὲ τὸ νερὸ αὐτό, ὅ,τι καλὸ
ἤμποροῦσα. Τώρα σοῦ τὸ γυρίζω πίσω!

13. Εἴμαστε καὶ ἐμεῖς οἱ ποταμοὶ σὰν τοὺς ἀνθρώ-
πους. Γεννιώμαστε, μεγαλώνουμε, ἀνοίγομε ἓνα δρόμο.
Χαρὰ σὲ ὅσους κάμνουν καλὸ στὸ δρόμο των.

60. Ὁ Ποταμός.

Περνῶ λιβάδια καὶ χωριά,
γοργὰ γυρνῶ τοὺς μύλους
κι ὅλους ἐγώ, καὶ γέρους καὶ παιδιά,
τοὺς ἔχω φίλους!

Ἐγώ 'μαι ὁ γέρο ποταμός
καὶ κελαδῶ καὶ πάω,
ἱτιές, πλατάνια, λυγαριές,
πολὺ τὶς ἀγαπάω!

Χῶρες περνῶ, ποτίζω τὶς,
κ' ἐντός μου ὁ ἥλιος πέφτει
καὶ μιὰ κοπέλα καθρεφτίζεται
στὸν ἄσπρο μου καθρέφτη.

— "Αχ, στάσου! οί πάπιες κακαρίζουνε.

— Μὴ φεύγῃς! τὰ πλατάνια.

— Στάσου, νεράκι, νὰ χορτάσωμε!
φωνάζουν τὰ μποστάνια.

Μὰ ἐγὼ περνῶ καὶ βιάζομαι
γειὰ καὶ χαρά, παιδιά μου!
θέλω νὰ φτάσω πιά στὴ μάννα μου,
τὴ θάλασσά μου!

61. Λύκος, ἀλεποῦ καὶ ἄνθρωπος.

1. Ἐνας λύκος, ποὺ ἔκαμνε τὸν παλληκαρᾶ, ἐμι-
λοῦσε μιὰν ἡμέρα στὸ δάσος μὲ μιὰν ἀλεποῦ.

— Ἐγὼ δὲν φοβοῦμαι κανένα στὸν κόσμον! ἔλεγε ὁ
λύκος καὶ ἄνοιγε τὰ σαγόνια του μὲ τὰ μυτερὰ δόντια.
Ἐγὼ δὲν φοβοῦμαι κανένα!

2. Ἡ ἀλεποῦ ἐγέλασε:

— Τί γελᾷς, κυρὰ ἀλεποῦ, τῆς κάμνει ὁ λύκος θυμω-
μένος. Δὲν μὲ πιστεύεις; Θέλεις νὰ σοῦ τὸ ἀποδείξω;

— Ἀπόδειξέ μου το, εἶπε ἡ ἀλεποῦ καὶ ἐτραβήχθηκε
λίγο, μὴν τύχη καὶ τῆς χυθῇ ὁ λύκος καὶ τὴν κάμη κομ-
μάτια.

3. — Νὰ σοῦ τὸ ἀποδείξω! ἐφώναξε ὁ λύκος. Ποιὸς
εἶναι ὁ βασιλέας τῆς γῆς; Ποιὸς εἶναι ὁ πιὸ δυνατός;

— Ὁ ἄνθρωπος! εἶπε ἡ ἀλεποῦ. Αὐτὸς εἶναι πιὸ
δυνατὸς ἀπὸ σένα, πιὸ πονηρὸς ἀπὸ μένα.

— Αἱ λοιπόν, δεῖξε μου ἕναν ἄνθρωπο καὶ θὰ πα-
λεύσω μαζί του. Καὶ τότε θὰ ἰδῇς!

4. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἐπερνοῦσε ἕνας γέρος ἀπὸ τὸ

δάσος. Ἐπήγαινε καμπουριασμένος καὶ ἐμάζεψε μανιτάρια. Ὁ λύκος ἀμέσως ἐτινάχθηκε ἐπάνω.

— Τοῦτος εἶναι ἄνθρωπος; ἐρώτησε ὁ λύκος καὶ ἐτοιμάσθηκε νὰ χυμήσῃ ἐπάνω στὸ γέρο.

— Ὅχι, ἀποκρίθηκε ἡ πονηρὴ ἄλεποῦ. Δὲν εἶναι. Τώρα θὰ περάσῃ ὁ ἄνθρωπος. Ἀκούω τὸ περπάτημά του.

5. Καὶ ἀλήθεια, σὲ λίγο νὰ καὶ προβαίνει ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δένδρα ἓνας νέος ἕως εἴκοσι πέντε χρονῶν. Ἦτο ψηλός, ροδοκόκκινος, καὶ εἶχε περασμένο στὴ μέση του ἓνα γυαλιστερό τσεκούρι. Ἦτο ξυλοκόπος καὶ τώρα ἐγύριζε στὸ χωριό.

— Αὐτὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος; ἐρώτησε πάλι ὁ λύκος.

— Αὐτὸς εἶναι! ἀποκρίθηκε τώρα ἡ ἄλεποῦ. Ἐμπρός, παλληκαρᾶ μου!

6. Ὁ λύκος μὲ ἓνα πήδημα εὐρέθηκε μπροστὰ στὸ νέο. Ἡ ἄλεποῦ ἐτρόμαξε καὶ ἐτραβήχθηκε μέσα στοὺς θάμνους. Ἐκεῖ, συμμαζωμένη, ἄκουε τὸ λύκο νὰ οὐρλιάζῃ, ἄκουε καὶ γκάπ! γκούπ! τὸ τσεκούρι νὰ πέφτῃ.

«Ἀσχημα τὴν ἔχει ὁ φίλος μας ὁ λύκος! εἶπε ἡ ἄλεποῦ. Καλὰ νὰ πάθῃ! Ποιὸς τοῦ εἶπε νὰ τὰ βάλῃ μὲ τὸ βασιλέα τῆς γῆς, τὸν ἄνθρωπο;»

7. Σὲ λίγο ἀκούει θόρυβο στοὺς θάμνους. Κάποιος περνᾷ. Σηκώνει τὰ μάτια της καὶ βλέπει τὸ λύκο νὰ σέρνεται στὰ χαμόκλαδα καὶ νὰ ἀναστενάζῃ. Τὸ αἷμα ἔτρεχε ἀπὸ τὸ κεφάλι του καὶ τὸ ἓνα του πόδι ἦτο σπασμένο.

— Αἶ, κουμπάρε λύκε, τοῦ φωνάζει ἡ ἄλεποῦ, ποιὸς εἶναι πιὸ δυνατός, ἐσὺ ἢ ὁ ἄνθρωπος;

8. Ὁ λύκος ἔκαμε τὸν κουφό. Ἐτραβήξε τὸ δρόμο

του, σύροντας τὸ σπασμένο του ποδάρι. Ἡ ἄλεπού ἐκίνησε τὸ κεφάλι της.

«Αὐτὰ παθαίνει, ἐμουρμούρισε, ὅποιος δὲν ἔχει μυαλό!»

62. Ἔρχεται τὸ καλοκαίρι.

1. Ἔρχεται τὸ καλοκαίρι! Ζεστός καλοκαιριάτικος ἀέρας φυσᾷ. Τὰ λουλούδια πιά ἐμάδησαν καὶ τὰ

πράσινα σπαρτὰ ἄρχισαν νὰ κιτρινίζουν σὰ χρυσάφι. Τὰ δένδρα, οἱ μηλιές, οἱ ἀχλαδιές, οἱ βερυκοκκιές, εἶναι γεμάτα καρπούς.

2. Οἱ τσοπάνηδες ἀνεβάζουν τὰ κοπάδια των στὸ βουνό. Μπροστὰ πηγαίνουν τὰ πιστὰ μανδρόσκυλα καὶ γαυγίζουν· πίσω οἱ τσοπάνηδες μὲ τὶς μακριὲς ἀγκλίτσες.

3. Τὸ βουνὸ μυρίζει θρούμπι καὶ θυμάρι. Οἱ σαῦρες κάθονται ἐπάνω στὶς πέτρες καὶ λιάζονται. Καὶ πηγὲς δροσᾶτες κελαρύζουν ἀνάμεσα στὰ ἔλατα.

4. Καὶ οἱ τσοπάνηδες ἀνεβαίνουν χαρούμενοι τὰ βουνά, καθίζουν γύρω στὴν πηγὴ, τρώγουν ἓνα κομμάτι ψωμί, πίνουν λίγο κρασί καὶ ἀρχίζουν τὸ χορὸ καὶ τὸ τραγούδι.

5. «Καλότυχά' ναι τὰ βουνά, ποτέ τους δὲ
[γερνοῦνε,
τὸ καλοκαίρι πράσινα, καὶ τὸ χειμῶνα χιόνια
καὶ καρτεροῦν τὴν ἀνοιξή, γ' ὁμορφο καλοκαίρι
νὰ μπουμπουκιάσουν τὰ κλαριά, ν' ἀνοίξουνε τὰ
[δέντρα
νὰ βγοῦν οἱ στάνες στὰ βουνά, νὰ βγοῦν οἱ βλα-
[χοπούλες,
νὰ βγοῦν καὶ τὰ βλαχόπουλα λαλώντας τὴ φλο-
[γέρα!

6. Τὰ παιδιὰ βγαίνουν καὶ αὐτὰ στὴν ἐξοχή, μαζεύουν παπασοῦνες καὶ στάχυα ὥριμα καὶ κίτρινες μαργαρίτες. Κρατιοῦνται καὶ αὐτὰ χέρι μὲ χέρι καὶ τραγουδοῦν τὸ Μάη.

7. Ἔρχεται τὸ καλοκαίρι! Σὲ λίγες ἡμέρες τὰ στάχυα θὰ εἶναι ὥριμα καὶ θὰ ἔλθουν οἱ θεριστὲς μὲ τὰ δρεπάνια των. Θὰ θερίσουν τὸ σιτάρι, τὸ κριθάρι, τὴ βρώμη. Θὰ σωριάσουν στὰ ἀλώνια τὶς θυμωνιὲς καὶ θὰ ἀρχίσουν τὸ λίχνισμα.

8. Θὰ λιχνίσουν, θὰ χωρίσουν δηλαδή τὸν καρπὸ ἀπὸ τὸ ἄχυρο, καὶ θὰ κουβαλήσουν τὴν ἐσοδεία στὰ σπίτια των. Θὰ κάμουν τὸ σταυρὸ των καὶ θὰ εὐχηθοῦν ὁ ἓνας στὸν ἄλλον «καὶ τοῦ χρόνου!»

9. Ἔρχεται τὸ καλοκαίρι! Τὰ σταφύλια θὰ γυαλίσουν, θὰ γλυκάνουν, θὰ ἔλθουν οἱ τρυγητὲς καὶ θὰ τὰ τρυγήσουν. Θὰ τὰ ρίξουν στὸ ληνό, θὰ τὰ πατήσουν, θὰ βγάλουν τὸ μούστο. Θὰ βάλουν τὸ μούστο στὰ βαρέλια καὶ θὰ γίνῃ κρασί.

10. Καὶ οἱ συκιὲς θὰ γεμίσουν ἄσπρα καὶ μαῦρα σῦκα. Ἀπὸ τὴν καρδιά τοῦ κάθε σύκου θὰ προβάλῃ μιὰ στάλα μέλι. Ὅλος ὁ κόσμος θὰ μυρίσῃ ἀπὸ τὰ ὀπωρικά, καρπούζια, πεπόνια, ἀχλάδια, ροδάκινα.

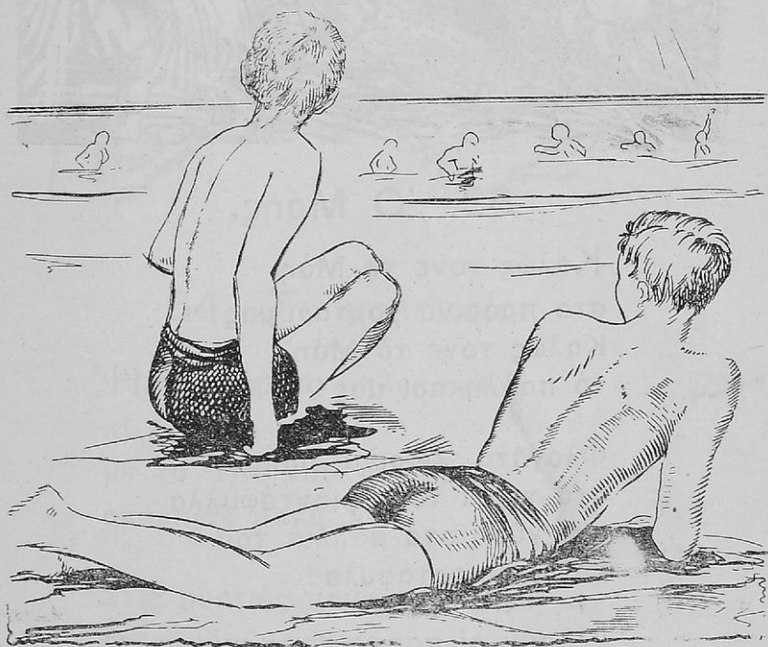
11. Ἔρχεται τὸ καλοκαίρι! Τὰ τσιτζίκια θὰ καθίσουν στὶς ἐλιές καὶ στὰ πεῦκα καὶ θὰ ἀρχίσουν τὸ τραγούδι: «Τσιτζιτζί! Τσιτζιτζί!» Τὰ βατράχια, γύρω ἀπὸ τὰ νερά, θὰ φωνάζουν, σὰν νὰ μαλώνουν ὅλη τὴν ἡμέρα: «Κουά! κουά! κουά!».

12. Ἡ θάλασσα λάμπει κιόλας σὰν καθρέπτῃς. Ἦσυχά ἀρμενίζουν τὰ καίκια μὲ τὰ ἄσπρα πανιά των. Ἐνα βαπόρι κάποτε περνᾷ καὶ ὁ καπνὸς του φαίνεται ψηλὰ μέσα στὸν γαλήνιον ἀέρα. Καὶ ὁ ψαρᾶς κάθετα σὲ ἓνα βράχο μὲ τὸ καλάμι στὸ χέρι καὶ ψαρεύει.

13. Στὸ ποτάμι οἱ ροδοδάφνες ἀνθισαν καὶ μυρίζουν. Ἀνθισαν καὶ οἱ λυγαριές· τὰ πλατάνια ἐγέμισαν πράσινα φύλλα. Οἱ ἱτιὲς γέρνουν ἐπάνω στὸ νερὸ καὶ καμαρώνουν τὴν ὁμορφιά των.

14. Ἔρχεται τὸ καλοκαίρι! Τελειώνουν τὰ μαθήματα· οἱ φίλοι, οἱ συμμαθητὲς, θὰ χωρίσουν. Ἄλλος θὰ πάῃ στὸ βουνό, ἄλλος θὰ κατεβῇ στὴ θάλασσα, ἄλλος θὰ μείνῃ στὸ χωριό του.

15. Θὰ παίξουν τὰ παιδιὰ τὸ καλοκαίρι. Θὰ κάμουν καινούργιες συντροφιές. Ὅσα εἶναι κοντὰ στὴ θάλασσα, θὰ χαροῦν τὸ κολύμβι. Ὅσα εἶναι στὸ βουνό, θὰ χαροῦν τὶς βουνίστιες δροσιές καὶ τὰ κοπά-

δια, ποὺ βόσκουν, καὶ τοὺς τσοπάνηδες, ποὺ παίξουν τὴ φλογέρα.

16. Καὶ ὅλα τὰ παιδιὰ θὰ λέγουν :

— Καλὸ εἶναι τὸ καλοκαίρι, καλὸ εἶναι τὸ βουνό, καλὴ εἶναι ἡ θάλασσα. Μὰ πότε νὰ τελειώσουν οἱ διακοπὲς καὶ νὰ γυρίσωμε πάλι στὸ σχολεῖο !

63. Ὁ Μάης.

Καλῶς τονε τὸ Μάη,
στὸ πράσινο χορτάρι μας!
Καλῶς τονε τὸ Μάη,
τὸ παλληκάρι μας!

Φλογᾶτα, κίτρινα, ἄσπρα,
στὰ χέρια του τριαντάφυλλα
καὶ γύρω στὰ μαλλιά του
τὰ φραγκοστάφυλα!

Γελοῦν οἱ παπαροῦνες
μὲ τὰ βαμμένα χεῖλια τους
καὶ στὰ σπαρτὰ τὰ κόκκινα
κουνοῦν μαντήλια τους.

Καλῶς τονε τὸ Μάη,
καλῶς νάρθῃ στὸ γλέντι μας!
Καλῶς τονε τὸ Μάη
τὸ λεβέντη μας!

64. Τὸ καλοκαίρι.

Ἦρθες, ἦρθες καλοκαίρι,
κι ὁ Θεὸς πολλὰ
μὲ τὸ ἅγιο του τὸ χέρι
σκόρπισε καλά.

Στὶς μυρτιῆς κρυμμένα ἀηδόνια
τραγουδοῦν γλυκὰ
καὶ πετοῦν τὰ χελιδόνια
μ' ἐλαφρὰ φτερά.

Μέσ' τοὺς κάμπους πρασινίζουν
χόρτα δροσερά
καὶ στοὺς λόφους μурμουρίζουν
τὰ γοργὰ νερά.

(Γ. Βιζυηνός).

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ

65. Ἡ Ἀρετὴ καὶ ἡ Κακία.

1. Στὰ παλιὰ παλιὰ χρόνια ὁ Ἡρακλῆς ἦτο τὸ μεγαλύτερο παλληκάρι τῆς γῆς. Ὁ Ἡρακλῆς ἐκαθάρισε τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὰ ἄγρια θηρία καὶ ἀπὸ τοὺς ληστές. Γιὰ τοῦτο, ὅταν ἐπέθανε, οἱ Ἕλληνες τὸν ἐλάτρευσαν σὰ θεό.

2. Πῶς ὅμως ἠμπόρεσε καὶ ἔκαμε τόσο μεγάλα καλά;

Ἠμπόρεσε, ὄχι μονάχα γιατί ἦτο μεγάλο παλληκάρι, ἀλλὰ καὶ γιατί ἐπῆρε τὸ δρόμο τῆς ἀρετῆς. Καὶ ἀκούσετε τώρα νὰ σᾶς εἰπῶ, πῶς τὸν ἐπῆρε:

3. Ὅταν ὁ Ἡρακλῆς ἦτο ἀκόμη νέος, ἐκάθισε σ' ἓνα βράχο, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη, ὅπου ἐγεννήθηκε, τὴ Θήβα.

Ἀκούμβησε στὰ χέρια του τὸ κεφάλι καὶ ἐσυλλογίζετο:

«Εἶμαι πολὺ δυνατός, τί νὰ κάμω τῇ δυνάμει μου; Εἶμαι πολὺ νέος· ποιοῦ δρόμο νὰ πάρω στὴ ζωὴ μου;»

4. Ἐκεῖ πού ἐσυλλογίζετο, παρουσιάσθηκαν μπροστά του δυὸ γυναῖκες. Ὁ Ἡρακλῆς ἐσήκωσε τὸ κεφάλι ταὶ τίς ἐκοίταξε.

5. Ἡ μία ἦτο ντυμένη μὲ πολύχρωμα ροῦχα καὶ εἶχε μεγάλα πτερὰ στὸ κεφάλι. Εἶχε βαμμένα τὰ χεῖλη

της καὶ τὰ μάτια. Καὶ ἦτο φορτωμένη χρυσαφικά: δακτυλίδια, βραχιόλια, σκουλαρίκια.

6. Ἡ ἄλλη ἦτο ντυμένη μὲ ἓνα ἀπλὸ γαλάζο φό-

ρεμα. Δὲν ἦτο βαμμένη· οὔτε ἐφοροῦσε χρυσαφικά. Τὸ πρόσωπό της ἔλαμπε καθαρῶτατο.

7. Ἡ πρώτη ἐχαμογέλασε στὸν Ἡρακλῆ καὶ ἄρχισε νὰ τοῦ μιλῇ:

— Ξέρω, τί συλλογίζεσαι καὶ ἦλθα νὰ σοῦ δείξω,

ποιὸ δρόμο νὰ πάρης. Ἡρακλῆ, πάρε τὸ δρόμο τῆς εὐτυχίας!

8. Νὰ τρώγης, νὰ πίνης, νὰ διασκεδάζης. Νὰ μὴ σὲ νοιάζῃ γιὰ τοὺς ἄλλους. Κοίταξε μονάχα τὸν ἑαυτὸ σου!

9. Ὁ Ἡρακλῆς ἔχαμογέλασε:

— Ποιά εἶσαι σύ, Κυρά μου; τὴν ἐρώτησε. Ἡ γυναίκα ἀποκρίθηκε:

— Ἐμένα μὲ λέγουν Εὐτυχία. Οἱ ἐχθροί μου ὁμῶς, γιὰ νὰ μὲ κατηγορήσουν, μὲ λέγουν Κακία.

10. Τότε ἐσήκωσε τὸ χέρι της καὶ ἡ ἄλλη γυναίκα καὶ ἐμίλησε:

— Ἡρακλῆ, ζωὴ δὲν θὰ εἰπῇ νὰ τρώγης, νὰ πίνης καὶ νὰ διασκεδάζης. Ἡ ζωὴ ἔχει χαρές, ἀλλὰ ἔχει καὶ πίκρες. Ὁ ἄνθρωπος ἐγεννήθηκε γιὰ νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ κάμνῃ τὸ καλό.

11. Ὅταν βλέπης, πὼς ἓνας ἄνθρωπος ἀδικεῖται, ἐσὺ νὰ τὸν ὑπερασπίζεσαι. Ὅταν βλέπης, πὼς ἓνας ἄνθρωπος πεινᾷ, ἐσὺ νὰ τοῦ δίνης νὰ τρώγῃ. Ὅταν βλέπης, πὼς ἡ πατρίδα σου κινδυνεύει, ἐσὺ νὰ θυσιάζης καὶ τὴ ζωὴ σου γιὰ νὰ τὴ σώσης.

12. Αὐτὸς εἶναι ὁ δρόμος τῆς ἀληθινῆς εὐτυχίας. Αὐτὸν τὸν δρόμο πρέπει νὰ πάρης, Ἡρακλῆ, ἂν θέλῃς νὰ γίνῃς καλὸς καὶ χρήσιμος ἄνθρωπος καὶ μεγάλος καὶ ἑακουστὸς ἥρωας.

— Καὶ πὼς σὲ λέγουν, Κυρά μου; ἐρώτησε ὁ Ἡρακλῆς.

— Ἀρετὴ! ἀποκρίθηκε ἡ γυναίκα.

13. — Ἀρετὴ, εἶπε τότε ὁ Ἡρακλῆς, καὶ ἐσηκώθηκε, σοῦ ὀρκίζομαι, πὼς θὰ πάρω τὸ δρόμο τὸ δικό σου. Θὰ κάμω, ὅσο μπορῶ, ἰὸ κτλὸ στοὺς ἀνθρώπους καὶ σὴν πατρίδα μου!

66. Ὁ Θησεάς δέλει νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν πατρίδα του.

1. Ἄλλος μεγάλος ἥρωας στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα ἦτο ὁ Θησεάς. Τόσο μεγάλο παλληκάρι ἦτο καὶ αὐτός, πὺ ὅλοι τὸν ἔλεγαν «ὁ Ἡρακλῆς τῆς Ἀθήνας».

2. Ὁ Θησεάς ἔκαμε πολλὰ καὶ μεγάλα ἀνδραγαθήματα. Ἀλλὰ τὸ μεγαλύτερό του ἀνδραγάθημα ἦτο, πὺ ἔσωσε τὴν πατρίδα του, τὴν Ἀθήνα, ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῆς Κρήτης.

3. Ἡ Κρήτη ἦτο, τὴν ἐποχὴ ἐκείνη μεγάλο βασίλειο. Εἶχε πολλὰ καράβια, εἶχε πολλοὺς στρατοὺς καὶ εἶχε κυριεύσει πολλοὺς τόπους. Ἐπολέμησε μὲ τοὺς Ἀθηναίους. Τοὺς ἐνίκησε καὶ τοὺς ἀνάγκασε νὰ στέλλουν κάθε χρόνο στὴν Κρήτη ἑπτὰ νέους καὶ ἑπτὰ νέες νὰ τὶς τρώγῃ ὁ Μινώταυρος.

4. Τί ἦτο αὐτὸς ὁ Μινώταυρος; Ἕνα φοβερὸ τέρας ἄνθρωπος μὲ κεφάλι ταύρου. Τὸ τέρας αὐτὸ ἔμενε μέσα στὰ ὑπόγεια τοῦ παλατιοῦ τοῦ βασιλέα τῆς Κρήτης καὶ ἔτρωγε ἀνθρώπους.

5. Ὁ Θησεάς εἶδε τοὺς ἑπτὰ νέους καὶ τὶς ἑπτὰ νέες νὰ μπαίνουν στὸ καράβι γιὰ νὰ πάγουν στὴν Κρήτη. Εἶδε τοὺς γονεῖς των καὶ τὰ ἀδελφία των, νὰ κλαίουں καὶ νὰ φωνάζουν.

6. Εἶδε καὶ τὸν ἴδιο τὸν πατέρα του νὰ κλαίῃ:

— Εἶμαι σκλάβος, ἔλεγε. Ἡ πατρίδα μας ἔχασε τὴν ἐλευθερίαν της. Κάθε χρόνο πρέπει νὰ στέλλωμε τοὺς καλύτερους μας νέους νὰ τοὺς τρώγῃ ὁ Μινώταυρος. Θεέ μου, λυπήσου μας καὶ ἐλευθέρωσέ μας!

7. Ὁ Θησέας δὲν ἐκρατήθηκε πιὰ.

«Ὁχι, εἶπε ἀπὸ μέσα του, δὲν θὰ ἀφήσω ἐγὼ τὴν πατρίδα μου σκλάβαν!»

Ἐσκυψε, ἐφίλησε τὸ χέρι τοῦ γέροντος πατέρα του καὶ τοῦ λέγει :

— Πατέρα, δῶσ' μου τὴν εὐχή σου! Θὰ πάω καὶ ἐγὼ στὴν Κρήτη μαζὶ μὲ τοὺς ἑπτὰ νέους καὶ τὶς ἑπτὰ νέες.

8. — Καὶ τί θὰ κάμῃς, παιδί μου; ἐφώνησε ὁ πατέρας τρομαγμένος.

— Θὰ σκοτώσω τὸ Μινώταυρον! εἶπε ὁ Θησέας.

— Παιδί μου, εἶναι ἄγριο θηρίο καὶ θὰ σὲ φάγῃ! εἶπε ὁ πατέρας καὶ ἀγκάλιασε τὸ γιό του.

9. Ὁ Θησέας ἐφίλησε τὸ χέρι τοῦ πατέρα του καὶ εἶπε :

— Καλύτερα νὰ πεθάνω, πατέρα, παρὰ νὰ ζῶ σκλάβος. Δῶσε μου τὴν εὐχή σου!

10. Ὁ πατέρας τότε ἔβαλε τὸ χέρι ἐπάνω στὸ κεφάλι τοῦ παιδιοῦ του καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἐχε τὴν εὐχή μου, παιδί μου. Πήγαινε στὴν Κρήτη, σκότωσε τὸ θηρίο, ἐλευθέρωσε τὴν πατρίδα σου!

67. Ὁ Θησέας φθάνει στὴν Κρήτη.

1. Ἐνα πρωὶ ἔφθασε στὴν Κρήτη τὸ καράβι μὲ τοὺς ἑπτὰ νέους καὶ τὶς ἑπτὰ νέες. Ἐπήδησε στὴν ξηρά

καὶ ὁ Θησεὺς ἔξωσε σφικτὰ στὴ μέση του τὸ σπαθὶ καὶ ἐτράβηξε πρὸς τὸ παλάτι.

2. Πρωτεύουσα τῆς Κρήτης ἦτο τότε ἡ Κνωσσός. Ἡ πόλις αὕτη βρίσκεται μιὰ ὥρα μακριὰ ἀπὸ τὴ θάλασσα. Ὁ Θησεὺς ἐπῆρε λοιπὸν τὸ δρόμο καὶ σὲ μιὰ ὥρα ἔμπαινε στὴ μεγάλη καὶ πλούσια πόλιν.

3. Τὸ παλάτι ἦτο κτισμένον σ' ἓνα λόφο, ψηλὰ ἐπάνω ἀπὸ τὴν πόλιν. Ὁ Θησεὺς ἐστάθηκε μιὰ στιγμή γιὰ νὰ τὸ καμαρώσῃ.

4. Ποτέ του δὲν εἶχε ἰδεῖ τόσο μεγάλο καὶ τόσο πλούσιο παλάτι. Εἶχε πολλὰ πατώματα, μεγάλες αὐλές, πλατειᾶς πέτρινες σκάλες· λαὸς πολὺς ἀνέβαινε καὶ κατέβαινε.

5. Ὁ Θησεὺς ἐκοίταξε καὶ ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ του :

«Ὁ βασιλεὺς τῆς Κρήτης εἶναι πολὺ δυνατός. Ἀλλὰ ἐγὼ δὲν τὸν φοβοῦμαι. Δὲν τὸν φοβοῦμαι, γιατί πολεμῶ γιὰ τὴν πατρίδα μου. Ἡ θὰ σώσω τὴν πατρίδα μου ἢ θὰ πεθάνω. Ἐμπρός, εἰς τὸ ὄνομα τῆς Πατρίδας!»

6. Εἶπε καὶ ἐδρασκέλισε τὸ κατώφλι. Μόλις τὸν εἶδε ὁ βασιλεὺς τῆς Κρήτης, ὁ Μίνωας, ἐκαμάρωσε τὴν ὀμορφιά του.

— Αἶ, παλληκάρι μου, τοῦ εἶπε, τί ἤλθες καὶ σὺ μαζί μὲ τοὺς ἐπτὰ νέους καὶ τίς ἐπτὰ νέες; Δὲν λυπᾶσαι τὴ ζωὴ σου;

7. Ὁ Θησεὺς ἀπάντησε μὲ θάρρος :

— Ἦλθα νὰ παλεύσω μὲ τὸ θηρίο σου, τὸ Μινώταυρο. Θέλω νὰ τὸν σκοτώσω καὶ νὰ ἐλευθερώσω τὴν πατρίδα μου!

8. Ὁ Μίνωας ἐκίνησε τὸ κεφάλι :

— Ὁ Μινώταυρος δὲν σκοτώνεται εὐκόλα, εἶπε.

Ἄλλ' ἂν τολμᾷς, πάλευσε μαζί του αὐριο τὸ πρωῒ. Ἄν τὸν νικήσης, ὀρκίζομαι, θὰ ἐλευθερώσω τὴν πατρίδα σου. Δὲν θέλω πιά νὰ ἔρχονται οἱ ἑπτὰ νέοι καὶ οἱ ἑπτὰ νέες. Τώρα, σοῦ εὐχομαι καλὴν ἐπιτυχία!

9. Δίπλα στὸ θρόνο τοῦ Μίνωα ἔστεκε ἡ ἀγαπημένη κόρη του, Ἀριάδνη. Ἦτο κοπέλα καλόκαρδη καὶ σπλαχνική. Εἶδε τὸ Θησέα καὶ τὸν ἐλυπήθηκε. Τὸν ἄκουσε καὶ ἐκαμάρωσε τὴν παλληκαριά του καὶ τὴ φιλοπατρία του.

10. Ἡ Ἀριάδνη εἶπε ἀπὸ μέσα της:

«Θὰ τὸν βοηθήσω τὸ Θησέα!»

68. Ὁ Θησέας σκοτώνει τὸ Μινώταυρο.

1. Τὴ νύκτα ἡ Ἀριάδνη ἐπῆγε καὶ εὗρε τὸ Θησέα.

— Βασιλόπουλο, τοῦ λέγει, εἶσαι γενναῖο παλληκάρι καὶ ἀγαπᾷς τὴν πατρίδα σου. Γιὰ τοῦτο δὲν θὰ σὲ ἀφήσω νὰ χαθῇς. Ἠλθα νὰ σὲ βοηθήσω.

2. Τὸ Μινώταυρο πορεῖς νὰ τὸν σκοτώσης. Ἀλλὰ πῶς θὰ βγῇς ἔπειτα ἀπὸ τὴ σπηλιά του, τὸ Λαβύρινθο; Αὐτὸ εἶναι τὸ δύσκολο. Ὁ Λαβύρινθος εἶναι σκοτεινός, ἔχει λοξά, γυριστὰ δρομάκια, πού ὅποιος ἔμπη μέσα, τὰ χάνει, καὶ δὲν πορεῖ πιά νὰ βγῇ.

3. Θὰ τὰ χάσης καὶ σύ, Θησέα. Καὶ ἔτσι θὰ πεθάνῃς μέσα στὴ σπηλιά τοῦ θηρίου. Πάρε λοιπὸν αὐτὸ τὸ κουβάρι τὴν κλωστή. Ἀμα μπῆς μέσα στὸ Λαβύρινθο, δέσε τὴν ἄκρη στὴ θύρα. Καὶ ὅσο προχωρῇς μέσα, κράτα το στὰ χέρια σου καὶ ξετύλιγέ το. Ἀμα σκοτώσης τὸ θηρίο, ἀκολούθησε τὴν κλωστή. Ἔτσι θὰ σωθῇς.

4. — Εὐχαριστῶ, βασιλοπούλα μου! εἶπε ὁ Θησέας αἰ ἐπῆρε τὸ κουβάρι μὲ τὴν κλωστή.

Τὴν ἄλλην ἡμέρα τὸ πρωὶ ἐμβῆκε ὁ Θησέας στὸ Λα-
ύρινθο. Ἔδεσε τὴν κλωστή στὴ θύρα, ὅπως τοῦ εἶπε ἡ
Αἰριάδνη, καὶ ἐπροχωροῦσε.

5. Ἐπήγαινε, ἐπήγαινε καὶ ἔξαφνα ἄκουσε τὸ θη-

ρίο νὰ μουγκρίζῃ. Ὅλη ἡ γῆ ἐσάλευε, σὰ νὰ ἐγένετο
σεισμός. Μὰ ὁ Θησέας δὲν ἐφοβήθηκε. Ἐβγαλε τὸ σπαθί
του καὶ ἐφώνασε:

— Εἰς τὸ ὄνομα τῆς Πατρίδας! καὶ τὸ ἔχωσε στήν καρδιά τοῦ θηρίου.

6. Ὁ Μινώταυρος ἐκυλίσθηκε χάμω νεκρός. Ὁ Θησέας ἐπῆρε πάλι τὴν κλωστή, τὴν ἀκολούθησε καὶ γρήγορα ἔφθασε στὴ θύρα.

7. Στὴ θύρα ἦσαν γονατισμένοι οἱ ἑπτὰ νέοι καὶ οἱ ἑπτὰ νέες καὶ ἐπερίμεναν. Ἄν ἔβγαине ὁ Θησέας ζωντανός, τότε θὰ ἐγλύτωναν καὶ αὐτοὶ καὶ θὰ ἐσώζετο καὶ ἡ πατρίδα των.

8. Μόλις εἶδαν λοιπὸν τὸ Θησέα νὰ προβαίνει ἀπὸ τῆς θύρας καὶ τὸ πρόσωπό του νὰ λάμπῃ ἀπὸ τὴν χαρὰ, ἐτινάχθησαν ὅλοι ἐπάνω. Ἔπεσαν στὴν ἀγκαλιά του, τὸν ἀγκάλιασαν, τοῦ ἐφιλοῦσαν τὰ πόδια:

— Σωτήρα μας! Σωτήρα μας! τοῦ ἐφώναζαν καὶ ἔκλαιαν ἀπὸ τὴν χαρὰ των.

9. Ἄκουσε τίς φωνές καὶ ὁ βασιλέας καὶ ἔτρεξε νὰ ἰδῇ. Ἐκοίταξε μὲ θαυμασμὸ τὸ Θησέα καὶ τὸν ἐρώτησε:

— Παιὸς σοῦ ἔδωσε, νέε μου, τόση δύναμη καὶ ἐμπόρεσες νὰ σκοτώσῃς τὸ φοβερὸ θηρίο;

— Ἡ ἀγάπη τῆς πατρίδας! ἀποκρίθηκε ἡσυχὰ ὁ Θησέας.

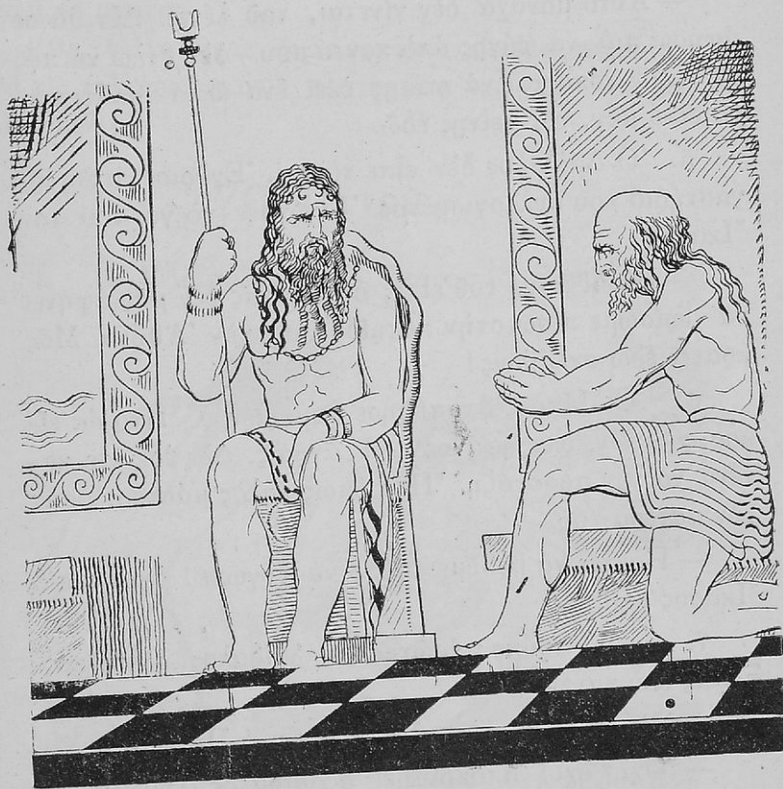
69. Ὁ Δαίδαλος καὶ ὁ Ἴκαρος.

1. Ὁ Δαίδαλος ἦτο ἓνας μέγας ἀρχιτέκτονας ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Αὐτὸς ἔκτισε τὸ παλάτι τοῦ Μίνωα, στὴν Κρήτη· αὐτὸς ἔκαμε καὶ τὸ Λαβύρινθο, ὅπου ἔζοῦσε ὁ Μινώταυρος.

2. Ὁ βασιλέας τῆς Κρήτης, ἅμα εἶδε τελειωμένο

τὸ παλάτι του, ἐχάρηκε πολύ. Ἐκάλεσε τὸ Δαίδαλο καὶ τοῦ εἶπε :

— Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος. Λέγουν, τὸ παλάτι, ποῦ μοῦ ἔκαμες, δὲν ἔχει ὅμοιο στὸν κόσμον. Τί πληρωμὴ

θέλεις νὰ σοῦ δώσω ; Θέλεις χρυσάφι ; Θέλεις χωράφια καὶ ἀμπέλια ; Θέλεις ἄλογα καὶ δούλους ; Ζήτησέ μου, ὅ,τι θέλεις καὶ θὰ σοῦ τὸ δώσω !

3. Ὁ Δαίδαλος ἀποκρίθηκε :

— Δὲν θέλω χρυσάφι, βασιλέα μου. Δὲν θέλω χωράφια καὶ ἄλογα. Μιὰ χάρη μονάχα σοῦ ζητῶ.

— Ποιά χάρη; ἐρώτησε ὁ βασιλέας.

— Νὰ μὲ ἀφήσης νὰ γυρίσω στὴν πατρίδα μου.

4. Ὁ βασιλέας ἐσούφρωσε τὰ φρύδια του.

— Αὐτὸ μονάχα δὲν γίνεται, τοῦ λέγει. Δὲν θὰ σὲ ἀφήσω πιά νὰ φύγῃς ἀπὸ κοντά μου. Δὲν θέλω νὰ πᾶς σὲ ἄλλον τόπο καὶ νὰ κτίσῃς ἐκεῖ ἓνα ἄλλο παλάτι σὰν τὸ δικό μου. Θὰ μείνῃς ἐδῶ.

5. Ὁ Δαίδαλος δὲν εἶπε τίποτε. Ἐγύρισε στὸ ἐργαστήριό του συλλογισμένος. Ἐφώναξε τὸ γιό του τὸν Ἰκαρο.

— Παιδί μου, τοῦ εἶπε, ὁ βασιλέας δὲν μᾶς ἀφήνει νὰ γυρίσωμε πίσω στὴν πατρίδα μας, τὴν Ἀθήνα. Μᾶς κρατεῖ ἐδῶ σκλάβους!

6. Ὁ Ἰκαρος ἀναπήδησε θυμωμένος. Ἦτο ὥς εἰκοσι χρονῶν, ὑπερήφανος καὶ ἄγριος. Δὲν ἐδέχετο κανένα νὰ τὸν προστάξῃ. Ἦτο ὅμως καλὸς μάστορ σὰν τὸν πατέρα του.

— Πρέπει νὰ βροῦμε τρόπο νὰ φύγωμε! ἐφώναξε ὁ Ἰκαρος μὲ θυμό.

7. — Τί τρόπο; ἐρώτησε ὁ Δαίδαλος σκεπτικός. Ἐέρεις ἐσὺ κανένα;

— Νὰ καύσωμε τὸ παλάτι! εἶπεν ὁ Ἰκαρος.

— Ὅχι, ὄχι! ἀποκρίθηκε ὁ Δαίδαλος. Τὸ ἀγαπῶ σὰν παιδί μου. Τὸ λυποῦμαι. Ἐπειτα, δὲν λυπᾶσαι καὶ σὺ τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ θὰ καοῦν, τὰ ἄλογα, τὰ βώδια, τὰ πουλιά; Ὅχι, ὄχι, δὲν θὰ καύσωμε τὸ παλάτι!

8. — Τότε λοιπόν, τί θὰ κάμωμε; ἐρώτησεν ὁ Ἰκαρος ποὺ εἶχε γίνει καταχόκκινος ἀπὸ τὸ θυμό.

Ὁ Δαίδαλος ἔμεινε συλλογισμένος πολλὴν ὥρα· ἔξ-
φνα ἐπετάχθηκε ἐπάνω.

— Εὐρῆκα! ἐφώνηξε. Εὐρῆκα!

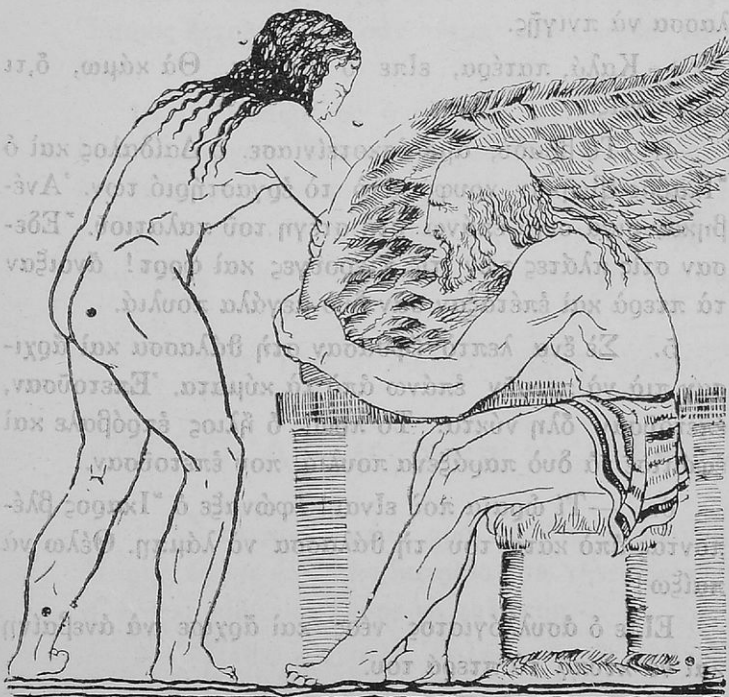
9. — Τί; Τί, πατέρα; ἐρώτησεν ὁ Ἴκαρος.

— Ἀκουσε, παιδί μου, εἶπε σιγὰ ὁ πατέρας. Κράτει
καλὰ τὸ μυστικό!

10. Θὰ κάμωμε δυὸ ζευγάρια μεγάλες πτεροῦγες.
Θὰ τὶς κολλήσωμε στὶς πλάτες μας καὶ θὰ πετάξωμε
σὰν πουλιά!

70. Πετοῦν!

1. Ὁ Δαίδαλος καὶ ὁ Ἴκαρος ἐδούλευαν κρυφᾶ

τὴν νύκτα, κλεισμένοι στὸ ἐργαστήριό των. Καὶ ἓνα πρωῒ, οἱ πτεροῦγες ἦσαν ἑτοιμες. Δυὸ γιὰ τὸ Δαίδαλο καὶ ἄλλες δυὸ γιὰ τὸ γιό του τὸν Ἴκαρο.

2. — Παιδί μου, εἶπε ὁ πατέρας, ἔφθασε ἡ εὐλογημένη ὥρα. Τὸ βράδυ θὰ βάλωμε τὰ πτερὰ καὶ θὰ πετάξωμε ἐπάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ θὰ γυρίσωμε στὴν πατρίδα. Μὰ πρὶν πετάξωμε, πρόσεχε καλὰ τὰ λόγια μου· κάμε ὅ,τι θὰ σοῦ εἰπῶ, γιατί ἄλλιῶς κινδυνεύει ἡ ζωὴ σου.

3. Θὰ πετᾷς, παιδί μου, πολὺ χαμηλά. Νὰ μὴν πλησιάσῃς πολὺ τὸν ἥλιο. Ξέρεις, πὼς τὰ πτερὰ μας εἶναι κολλημένα μὲ κερί. Ἄν πᾶς κοντὰ στὸν ἥλιο, θὰ λειώσῃ τὸ κερί, θὰ μαδήσουν τὰ πτερὰ καὶ θὰ πέσῃς στὴ θάλασσα νὰ πνιγῇς.

— Καλὰ, πατέρα, εἶπε ὁ Ἴκαρος. Θὰ κάμω, ὅ,τι μοῦ λέγεις.

4. Τὸ βράδυ, ἅμα ἐσκοτείνιασε, ὁ Δαίδαλος καὶ ὁ Ἴκαρος ἐβγῆκαν κρυφὰ ἀπὸ τὸ ἐργαστήριό των. Ἀνέβηκαν σιγὰ σιγὰ ἐπάνω στὴ στέγη τοῦ παλατιοῦ. Ἔδεσαν στὶς πλάτες των τὶς πτεροῦγες καὶ φρρτ! ἄνοιξαν τὰ πτερὰ καὶ ἐπέταξαν σὰν δυὸ μεγάλα πουλιά.

5. Σὲ ἓνα λεπτὸ ἔφθασαν στὴ θάλασσα καὶ ἄρχισαν πιά νὰ πετοῦν ἐπάνω ἀπὸ τὰ κύματα. Ἐπετοῦσαν, ἐπετοῦσαν ὅλη νύκτα. Τὸ πρωῒ ὁ ἥλιος ἐπρόβαλε καὶ ἐφώτισε τὰ δυὸ παράξενα πουλιά, ποὺ ἐπετοῦσαν.

6. — Τί ὥραϊα ποὺ εἶναι! ἐφώνηξε ὁ Ἴκαρος βλέποντας ἀπὸ κάτω του τὴ θάλασσα νὰ λάμπῃ. Θέλω νὰ παίξω!

Εἶπε ὁ ἀσυλλόγιστος νέος καὶ ἄρχισε νὰ ἀνεβαίνει καὶ νὰ κτυπᾷ τὰ πτερὰ του.

— Παιδί μου! τοῦ ἐφώνηξε ὁ φρόνιμος πατέρας του. Μὴν ἀνεβαίνης ψηλά, θὰ μαδήσουν τὰ πτερά σου!

7. Ὁ Ἴκαρος ὁμῶς ποῦ νὰ ἀκούσῃ!

— Δὲν φοβοῦμαι, ἐφώνηζε. Εἶμαι ἀετὸς καὶ θὰ πάω στὸν ἥλιο!

Ἐφώνηζε καὶ ἀνέβαινε ψηλά, κατὰ τὸν ἥλιο. Ἀνέβαινε, ἀνέβαινε χαρούμενος. Ὁ πατέρας του τὸν ἐκοίταζε καὶ ἔτρεμε.

8. Ἐξαφνα ὁ Δαίδαλος ἔσυρε φωνὴ μεγάλη. Ὁ γιὸς του ἐγκρεμίζετο! Εἶχε λειώσῃ τὸ κερί, τὰ πτερὰ ἐμάδησαν καὶ ὁ Ἴκαρος ἔπεφτε σὴν θάλασσα.

9. — Παιδί μου! ἐφώνηξε ὁ δυστυχὴς πατέρας καὶ ὤρμησε νὰ πιάσῃ τὸ γιό του. Ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε. Ὁ Ἴκαρος ἔπεσε βαρὺς σὰν πέτρα στὰ κύματα καὶ ἐπνίγηκε.

10. Ὁ καημένος ὁ πατέρας ἐξακολούθησε πιά τὸ δρόμο μονάχος. Ἐπειτοῦσε, ἐπειτοῦσε καὶ κανένas πιά δὲν ξέρει, τὶ ἀπέγινε. Κανένas πιά δὲν τὸν ξαναεἶδε!

11. Μόνο τὸ πέλαγος, ὅπου ἔπεσε καὶ ἐχάθηκε τὸ παιδί του, ὀνομάζεται ὡς τὰ σήμερα Ἰκάριο πέλαγος.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΤΗΣ ΤΡΟΙΑΣ

71. Ὁ Ἀχιλλέας καὶ ὁ Ὀδυσσεύς.

1. Στὰ πολὺ παλιὰ χρόνια, ἓνα βασιλόπουλο, ὁ Πάρις, ἔφυγε ἀπὸ τὴν πατρίδα του τὴν Τροία, ἐμπῆκε σ' ἓνα καράβι καὶ ἄρχισε νὰ ταξιδεύῃ.

2. Ἦλθε καὶ στὴν Ἑλλάδα, ἄραξε σ' ἓνα λιμάνι καὶ ἀνέβηκε σὴν Σπάρτη. Βασίλεas τότε τῆς Σπάρτης

ἦτο ὁ Μενέλαος καὶ βασίλισσα ἡ Ἑλένη, ἡ ὁμορφότερη γυναῖκα τοῦ κόσμου.

3. Ὁ Πάρις ἐπαρὰπλάνησε τὴν Ἑλένη, καὶ τὴν ἔπεισε νὰ φύγῃ μαζί του. Τὴν ἔβαλε στὸ καράβι του καὶ τὴν ἐπῆγε στὸν τόπο του. Οἱ Ἕλληνες, ἅμα ἔμαθαν, πὼς ἓνας ξένος ἔκλεψε μιὰ βασίλισσά των, ἐμαζεύθησαν καὶ εἶπαν:

— Αὐτὸ εἶναι μεγάλη προσβολὴ γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Πρέπει νὰ κάμωμε πόλεμο καὶ νὰ πάρωμε πίσω τὴν Ἑλένη!

4. Ἐσυνάχθησαν λοιπὸν ὅλοι οἱ βασιλεῖς μὲ τοὺς στρατοὺς των. Ἐσυνάχθησαν ὅλα τὰ βασιλόπουλα. Ἐμπῆκαν στὰ καράβια καὶ ἐκίνησαν γιὰ τὴν Τροία. Ἐνα μονάχα βασιλόπουλο δὲν ἐφάνηκε. Ὁ Ἀχιλλέας.

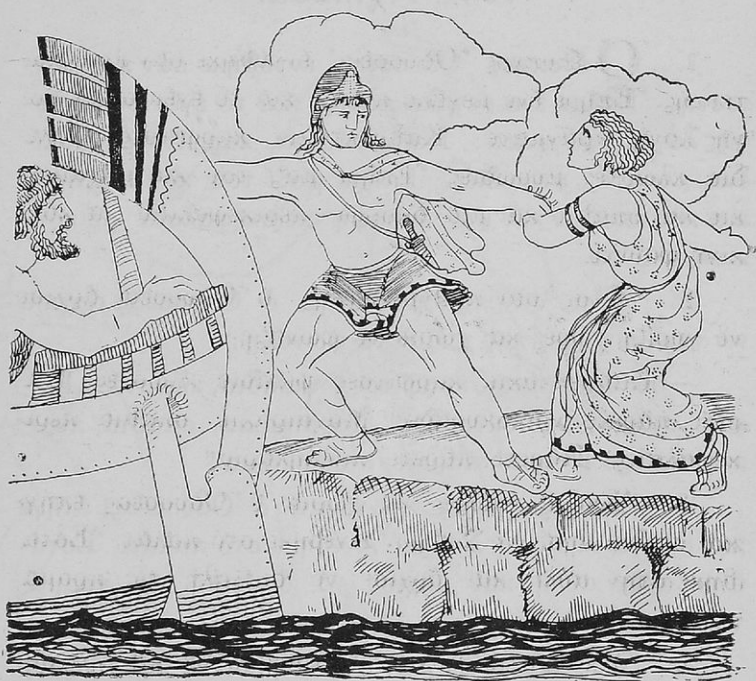
5. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἤξεραν, πὼς ὁ Ἀχιλλέας ἦτο ὁ ἀνδρειότερος ἀπὸ ὅλους. Ἄν αὐτὸς ἤρχετο μαζί των, θὰ ἐκυρίευαν τὴν Τροία χωρὶς ἄλλο. Ἄν δὲν ἤρχετο, ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἐκινδύνευαν.

6. Ἐκαμαν συμβούλιο οἱ ἀρχηγοί.
— Τί νὰ κάμωμεν τώρα; ἔλεγαν. Ποῦ νὰ βροῦμε τὸν Ἀχιλλέα; Ὁ πατέρας του θὰ τὸν ἔχῃ κάπου κρυμμένο, γιὰ νὰ μὴν ἔλθῃ στὸν πόλεμο καὶ σκοτωθῇ. Ποιὸς εἶναι ἄξιος νὰ βρῇ, ποῦ εἶναι ὁ Ἀχιλλέας καὶ νὰ μᾶς τὸν φέρῃ;

7. Ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ ἐσώπαιναν. Ἐξαφνα ἀκούσθηκε μιὰ φωνή:

— Ἐγώ!
Ὅλοι ἐστράφηκαν νὰ ἰδοῦν, ποιὸς ἐμίλησε. Εἶδαν τότε τὸν γνωστὸν γιὰ τὴν ἔξυπνάδα του βασιλέα τῆς Ἰθάκης, τὸν Ὀδυσσεύα, νὰ σηκώνεται ἀπὸ τὸ θρόνο του.

8. — Ἐγώ! εἶπε πάλι ὁ Ὀδυσσεάς. Ὅπου καὶ νὰ εἶναι κρυμμένος, ἐγὼ θὰ τὸν ἀνακαλύψω καὶ θὰ σᾶς τὸν φέρω.

— Πῶς θὰ τὸν βρῆς; τὸν ἐρώτησαν ὅλοι μὲ περιέργεια.

— Τί σᾶς μέλει; εἶπε ὁ Ὀδυσσεάς. Δικός μου λογαριασμός. Θὰ σᾶς τὸν φέρω, τί ἄλλο θέλετε;

9. Ὅλοι τότε οἱ βασιλεῖς εἶπαν :

— Ἔχομε ἐμπιστοσύνη σὲ σένα, πολυμήχανε Ὀδυσσεά. Πήγαινε καὶ φέρε μας γρήγορα τὸν Ἀχιλλέα.

10. Καὶ ἀλήθεια, ὅλοι εἶχαν ἐμπιστοσύνη. Ἦξεραν, πὼς ὁ Ἀχιλλεὺς ἦτο ὁ ἀνδρειότερος ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἕλληνας. Ὁ Ὀδυσσεὺς ὅμως ἦτο ὁ ἐξυπνότερος.

72. Πῶς ὁ Ὀδυσσεύς εὗρηκε τὸν Ἀχιλλέα.

1. Ὁ ἔξυπνος Ὀδυσσεύς ἐντύθηκε σὰν πραγματευτής. Ἐπῆρε ἓνα μεγάλο πανέρι καὶ τὸ ἐγέμισε μὲ λογῆς λογῆς πράγματα: Καθρεπτάκια, καρφίτσες, ψαλίδια, κλωστές, μυρωδιές. Ἐπῆρε μαζί του καὶ μαχαιράκια καὶ σπαθιά καὶ μιὰ ὄμορφη περικεφαλαία μὲ κόκκινη φούντα.

2. Ἔτσι, σὰν πραγματευτής, ὁ Ὀδυσσεύς ἄρχισε νὰ γυρίζῃ χῶρες καὶ χωριά νὰ φωνάζῃ:

— Καθρεπτάκια, καρφίτσες, ψαλίδια, κλωστές! Πάρετε, πάρετε, νοικοκυράδες! Μαχαιράκια, σπαθιά, περικεφαλαῖες! Πάρετε, πάρετε, παλληκάρια!

3. Ἐγύριζε χῶρες καὶ χωριά ὁ Ὀδυσσεύς, ἐπῆγε καὶ σὲ ἓνα νησί, τῇ Σκῦρο. Ἀνέβηκε στὸ παλάτι. Ἐστάθηκε στὴν αὐλὴ καὶ ἄρχισε νὰ διαλαλῇ τὶς πρᾶματιες του.

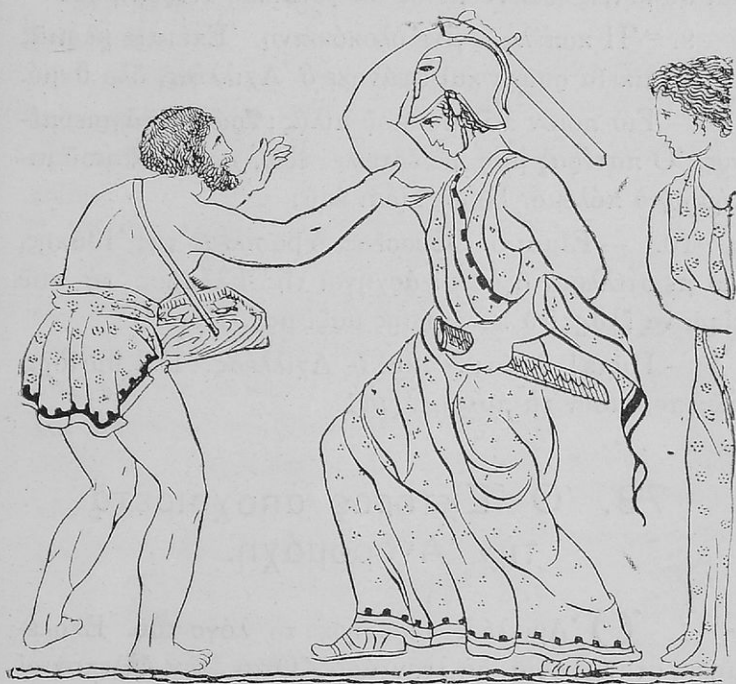
4. Ἀκούουν οἱ θυγατέρες τοῦ βασιλέα καὶ τρέχουν νὰ ψωνίσουν. Ἐδιάλεγαν χαρούμενες καθρεπτάκια, ψαλίδια, μυρωδιές. Πόσο κάμνει τοῦτο; ἐρωτοῦσαν. Πόσο κάμνει ἐκεῖνο;

5. Ὁ Ὀδυσσεύς τὶς ἐκοίταζε μὲ μεγάλη προσοχή. Ἐξαφνα βλέπει μιὰ κοπέλα νὰ ἀπλώνῃ τὸ χέρι της σὲ ἓνα μεγάλο σπαθί.

— Πόσο πουλᾷς τὸ σπαθί; ἐρώτησε.

Ὁ Ὀδυσσεύς ἐκοίταξε τὴν κοπέλα. Εἶχε ὀλόξανθα μαλλιά, τὰ μάτια της ἔλαμπαν σὰ φωτιές, τὰ χέρια της ἦσαν χονδρὰ καὶ ἡλιοκαμένα.

6. Ἡ κοπέλα ἔζωσε τὸ σπαθί. Ἀρπάζε τὴν περι-
κεφαλαία μὲ τὴν κόκκινη φούντα καὶ τὴν ἔβαλε στὸ ξανθό
τῆς κεφάλι. Ἔσυρε τότε μεγάλη φωνή:

Ἐμπρός! Ἐφοδος!

7. Οἱ κοπέλες ἐγέλασαν. Ὁ Ὀδυσσεύς ὁμως ὑπο-
ψιάσθηκε.

«Ἐδῶ κάτι τρέχει! εἶπε ἀπὸ μέσα του. Γιὰ νὰ
ἰδοῦμε!»

Ἀπλώνει τὸ χέρι του, ἀρπάζει τὴν κοπέλα, πού
ἐφοροῦσε τὸ σπαθί, καὶ φωνάζει:

Ἀχιλλέα!

Ἡ κοπέλα ἐκοίταξε τὸν Ὀδυσσεύα, μὰ δὲν ἐμίλησε.

8. — Ἀχιλλέα, ἔξακολούθησε ὁ πονηρὸς πρᾶμα-
τῆς, δὲ ντρέπεσαι; Ὅλα τὰ παλληκάρια τῆς Ἑλλάδας
ἐπῆγαν στὸν πόλεμο νὰ πολεμήσουν γιὰ τὴν πατρίδα
καὶ σὺ μένεις ἐδῶ ντυμένος σὰ γυναῖκα; Ντροπὴ σου!

9. Ἡ κοπέλα ἔγινε ὀλοκόκκινη. Ἐπέταξε μὲ μιᾶς
τὰ γυναικεῖα ροῦχα καὶ ἐφάνηκε ὁ Ἀχιλλέας, ὅλο θυμό.

— Γιὰ ποιόν πόλεμο μοῦ μιλάς; ἐρώτησε ἀγριευμέ-
νος. Ὁ πατέρας μου μὲ ἔστειλε ἐδῶ, χωρὶς νὰ μοῦ μι-
λήσῃ γιὰ πόλεμο. Ποιὸς εἶσαι ἐσύ;

10. — Εἶμαι ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰθάκης,
καὶ μὲ στέλλουν ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Ἑλλάδας νὰ σοῦ
εἰπῶ νὰ ἔλθῃς νὰ πολεμήσῃς μαζί μας. Πᾶμε!

— Πᾶμε! ἐφώνησε καὶ ὁ Ἀχιλλέας. Καὶ θὰ ἰδῇς,
πῶς πολεμοῦν τὰ παλληκάρια!

73. Ὁ Ἑκτορας ἀποχαιρετᾷ τὴν Ἀνδρομάχη.

1. Ὁ Ἀχιλλέας ἐκράτησε τὸ λόγο του. Ἐπολέ-
μησε στὴν Τροία σὰ λεοντάρη. Ὅταν τὸν ἔβλεπαν οἱ
ἐχθροὶ νὰ ὀρμᾷ στὴ μάχη μὲ τὸ κοντάρι ψηλά, ἔτρεμαν
καὶ ὅπου φύγῃ φύγῃ!

2. Ἐνας μονάχα μέσα στὴν Τροία ἐτολμοῦσε νὰ
τοῦ ἀντισταθῇ. Ὁ γιὸς τοῦ βασιλέα Πριάμου, ὁ Ἑκτο-
ρας. Αὐτὸς ἦτο δυνατὸ καὶ τίμιον παλληκάρη. Ἐπολε-
μοῦσε ἡμέρα καὶ νύκτα νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα του.

3. Μίαν ἡμέρα ἐτοιμάσθηκε νὰ βγῇ νὰ πολεμήσῃ.
Ἐβαλε τὴν περικεφαλαία του, ἐξώσθηκε τὸ σπαθί του,
ἐπῆρε τὸ κοντάρι του καὶ ἐκίνησε. Ἐξαφνα εἶπε μὲ τὸ
νόυ του:

« Ἄς πάω πρῶτα νὰ ἀποχαιρετίσω τὴ γυναῖκα μου καὶ τὸ παιδί μου. Ποιὸς ξέρει, ἂν θὰ τοὺς ξαναῖδῶ ! »

4. Μπαίνει στὸ ἀρχοντικό του σπίτι, φωνάζει :

— Ἀνδρομάχη !

Μὰ κανένας δὲν ἀποκρίθηκε. Ἐφώναξε τότε τὶς δοῦλες του.

— Δοῦλες μου, τοὺς εἶπε, πέτε μου, ἂν ξέρετε, ποῦ ἐπῆγε ἡ κυρά σας ; Ἐπῆγε σὲ καμμιά συγγενῇ ἢ ἐπῆγε στὸ ναὸ τῆς Ἀθηνᾶς νὰ προσευχηθῇ νὰ σωθῇ ἡ πατρίδα ;

5. Οἱ δοῦλες ἀποκρίθηκαν :

— Ἀφέντη μας, οὔτε σὲ συγγενῇ της ἐπῆγε, οὔτε στὸ ναὸ τῆς Ἀθηνᾶς. Μονάχα ἔτρεξε ἐπάνω στὰ τεῖχη. Ἔμαθε, πὼς οἱ Τρωαδίτες κινδυνεύουν, καὶ ἔτρεξε νὰ ἰδῇ, ποῦ βρίσκεσαι. Μαζί της εἶναι καὶ ἡ παραμάννα καὶ κρατεῖ τὸ γιό σου στὴν ἀγκαλιά της.

6. Ὁ Ἑκτορὸς ἔτρεξε στὰ τεῖχη. Καὶ νά, βλέπει τὴν ἀγαπημένη του γυναῖκα νὰ ἔρχεται. Ἡ Ἀνδρομάχη, μόλις τὸν εἶδε, ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά του καὶ ἐφώναξε :

— Ἑκτορα, ἀγαπημένε μου ἄνδρα !

7. Ἦλθε καὶ ἡ παραμάννα καὶ ἐκρατοῦσε στὸν κόρφο της τὸ μωρουδάκι, ποὺ ἔλαμπε σὰν ἄστρο. Ὁ Ἑκτορὸς ἐστράφηκε καὶ τοῦ ἔχαμογέλασε.

8. Ἡ γυναῖκα ἔπιασε τὸ χέρι τοῦ ἀνδρός της καὶ τοῦ ἐμίλησε γλυκὰ καὶ τὰ δάκρυα ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ μάτια της :

— Ἑκτορα, ἀγαπημένε, τοῦ εἶπε, δὲν μὲ λυπᾶσαι ; Δὲν λυπᾶσαι τὸ ἄθῳο αὐτὸ πλάσμα, τὸ γιό μας ; Γιατί νὰ κινδυνεύς ἔτσι κάθε ἡμέρα τὴ ζωὴ σου ; Μεῖνε στὸ σπίτι σου λίγο νὰ ἀναπαυθῇς.

9. Ἄν σκοτωθῇς, ἀγαπημένε μου, τί θὰ ἀπογίνω

ἐγώ, χήρα παντέρημη; Δὲν ξέρεις, πὼς δὲν ἔχω στὸν κόσμον κανέναν ἄλλον ἀπὸ σένα; Ἐσὺ εἶσαι ὁ πατέρας μου καὶ ἡ μητέρα· ἐσὺ εἶσαι ὅλη μου ἡ ἐλπίδα στὴ γῇ. Κοίταξε καὶ τὴ ζωὴ σου λίγο, δὲν μὲ λυπᾶσαι;

10. Τότε ὁ γενναῖος Ἑκτορας ἀποκρίθηκε στὴ γυναῖκα του:

— Γυναῖκα μου, ὅλα αὐτά, ποῦ μοῦ λέγεις, τὰ ξέρω καὶ ραγίζεται ἡ καρδιά μου. Ὅμως εἶναι μεγάλη ντροπὴ νὰ γίνεται πόλεμος καὶ ἐγὼ νὰ κάθωμαι στὸ σπίτι μου. Οὕτε καὶ τὸ θέλω. Ἐμαθα νὰ τρέχω πάντα πρῶτος στὸν πόλεμον καὶ νὰ ὑπερασπίζω τὴν πατρίδα μου.

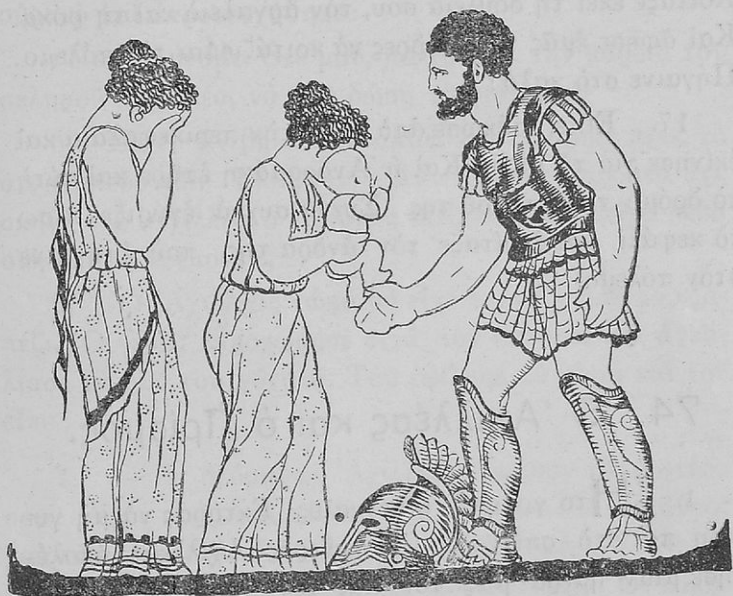
11. Ναί, τὸ ξέρω, πὼς εἶναι γραπτὸ νὰ καταστραφῇ μίαν ἡμέρα ἡ πατρίδα μας. Ναί, τὸ ξέρω, πὼς μιὰ ἡμέρα θὰ σκοτωθῇ ὁ γέρον πατέρας μου, θὰ σκοτωθοῦν καὶ τὰ ἀδελφία μου. Καὶ ὅλους τοὺς λυποῦμαι. Ἀλλὰ ἐσένα λυποῦμαι περισσότερο ἀπὸ ὅλους, ἀγαπημένη γυναῖκα!

12. Σὲ βλέπω νὰ σὲ τραβοῦν σκλάβας, καὶ ἡ καρδιά μου πνίγεται. Σὲ βλέπω νὰ πηγαίνης στὴ βρύση καὶ νὰ κουβαλᾷς σὰν σκλάβας νερὸ στὸν ἀφέντη σου, πέρα στὴν Ἑλλάδα. Θὰ σὲ βλέπουν οἱ διαβάτες μὲ τὰ μάτια βουρκομένα καὶ θὰ λέγουν:

— Νά, τούτη ἦτο ἡ γυναῖκα τοῦ Ἑκτορα, ποῦ ἦτο τὸ πρῶτον παλληκάρι τῆς Τροίας. Ἀχ, καλύτερα νὰ μὲ φάγῃ ἡ γῇ, παρὰ νὰ σὲ ἰδῶ νὰ σὲ σέρνουν σκλάβας!

13. Ἔτσι εἶπε ὁ Ἑκτορας καὶ ἄπλωσε τὸ χέρι του νὰ πιάσῃ τὸ παιδί του. Μὰ αὐτὸ ἐτρόμαξε, ἔβαλε τὶς φωνές καὶ ἐκρύφθηκε στὸν κόρφο τῆς παραμάννας. Ἐφοβήθηκε, ποῦ εἶδε νὰ ἀστράπτῃ ἡ χάλκινη περικεφαλαία καὶ νὰ σαλεύῃ ἡ μεγάλη κόκκινη φούντα τῆς.

14. Ἐχαμογέλασαν τότε λίγο ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα. Ὁ Ἑκτορας ἔβγαλε τὴν περικεφαλαία ἀπὸ τὸ κεφάλι του καὶ τὴν ἀκούμβησε κατὰ γῆς. Ἐπειτα ἐπῆρε στὴν ἀγκαλιά του τὸ γιό, τὸν ἐχόρευσε καὶ ὕστερα τὸν ἐσήκωσε ψηλὰ καὶ εὐχήθηκε στὸ θεό :

— Παντοδύναμε, ἀξιώσέ με νὰ γίνῃ ὁ γιός μου τοῦτος βασιλέας τῆς Τροίας καὶ νὰ τὸν βλέπουν οἱ ἄνθρωποι καὶ νὰ λέγουν : « Αὐτὸς εἶναι καλύτερο παλληκάρι καὶ ἀπὸ τὸν πατέρα του ! »

15. Εἶπε ὁ Ἑκτορας καὶ ἔβαλε τὸ μωρὸ στὴν ἀγκαλιά τῆς Ἀνδρομάχης. Καὶ αὐτὴ τὸ ἀγκάλιασε καὶ ἔχαμογέλασε μὲ δακρυσμένα μάτια. Τὴν εἶδε ὁ Ἑκτορας καὶ τὴν ἐπόνεσε ἡ ψυχὴ του. Τὴν ἐχάδευσε τρυφερὰ καὶ τῆς εἶπε :

— Μὴν πικραίνεσαι, γυναῖκα, καὶ ὅ, τι εἶναι γραπτὸ, θὰ γίνῃ. Ἄν μοῦ εἶναι γραπτὸ νὰ σκοτωθῶ, δὲν γλυτώνω. Ἀλλὰ δὲν πειράζει. Κάμνω τὸ χρέος μου. Εἶμαι ἀρχηγὸς ἐγὼ καὶ πρέπει νὰ κινδυνεύω περισσότερο ἀπὸ ὅλους.

16. Ἔλα λοιπόν, πάρε τὸ παιδί καὶ γύρισε σπίτι. Κοίταξε ἐκεῖ τῇ δουλειά σου, τὸν ἀργαλειὸ καὶ τῇ ρόκα. Καὶ ἄφησε ἐμᾶς τοὺς ἄνδρες νὰ κοιτάζωμαι τὸν πόλεμο. Πήγαινε στὸ καλὸ!

17. Εἶπε, ἐσήκωσε ἀπὸ χάμω τὴν περικεφαλαία καὶ ἐκίνησε γιὰ τὴ μάχη. Καὶ ἡ Ἀνδρομάχη ἐπῆρε καὶ αὐτὴ τὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ της. Συχνὰ συχνὰ ἐγύριζε πίσω τὸ κεφάλι καὶ ἐκοίταζε τὸν ἄνδρα της, ποὺ ἐπήγαινε στὸν πόλεμο.

74. Ὁ Ἀχιλλέας καὶ ὁ Πρίαμος.

1. Ἦτο γραπτὸ ὁ γενναῖος Ἑκτορας νὰ μὴ γυρίσῃ πιά στὸ σπίτι του. Ὁ φοβερὸς Ἀχιλλέας ἐπολέμησε μιὰν ἡμέρα μαζί του καὶ τὸν ἐσκότωσε. Καὶ ὁ Ἑκτορας κοίτεται τώρα νεκρὸς μπροστὰ στὴ σκηνὴ τοῦ Ἀχιλλέα.

2. Θρῆνος πολὺς ἐσηκώθηκε μέσα στὴν Τροία. Ἡ γυναῖκα τοῦ Ἑκτορα, ἡ Ἀνδρομάχη, ἔμαδιέτο καὶ ἐφώναζε. Ἡ γριὰ μητέρα του, ἡ Ἐκάβη, ἐκτυποῦσε τὰ στήθη της καὶ ὅλος ὁ λαὸς ἔλεγε τὸ μοιρολόγι.

3. Ἐξαφνα ὁ γέρος πατέρας τοῦ Ἑκτορα, ὁ βασιλεὺς Πρίαμος, ἐσηκώθηκε καὶ εἶπε:

— Φορτώσετέ μου τὸ ἀμάξι δῶρα· δώδεκα ἀλλα-

ξίῃς ροῦχα, δώδεκα πουκάμισα, δώδεκα φλοκαῖτες, δυὸ τρίποδες, τέσσερα λεβέτια καὶ ἓνα χρυσὸ ποτήρι. Πηγαίνω στὸν Ἀχιλλέα νὰ τοῦ τὰ δώσω καὶ νὰ πάρω πίσω τὸ γιό μου.

4. Ὅλοι κλαίοντας ἄρχισαν νὰ φορτώνουν τὸ ἅμάξι τοῦ βασιλέα. Καὶ ὁ Πρίαμος, ἐσήκωσε τὰ χέρια του στὸν οὐρανὸ καὶ ἐπροσευχήθηκε :

« Παντοδύναμε Θεέ μου, μαλάκωσε τὴν καρδιά τοῦ σκληροῦ Ἀχιλλέα, νὰ μοῦ δώσῃ τὸ γιό μου ! »

5. Εἶπε, ἀνέβηκε στὸ ἅμάξι καὶ ἐτράβηξε πρὸς τὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων. Ἀμα ἔφθασε μπροστὰ στὴ σκηνὴ τοῦ Ἀχιλλέα, ὁ Πρίαμος ἐπέξευσε καὶ ἐμπῆκε μέσα στὴ σκηνὴ τρέμοντας.

6. Ὁ Ἀχιλλέας τώρα δὲ εἶχε σηκωθῇ ἀπὸ τὸ τραπέζι. Ὁ γέρος ἐπροχώρησε σιγά, τὸν ἐξύγωσε καὶ ἀγκάλιασε τὰ δυὸ του γόνατα. Τοῦ ἐφίλησε τὰ χέρια καὶ τοῦ εἶπε :

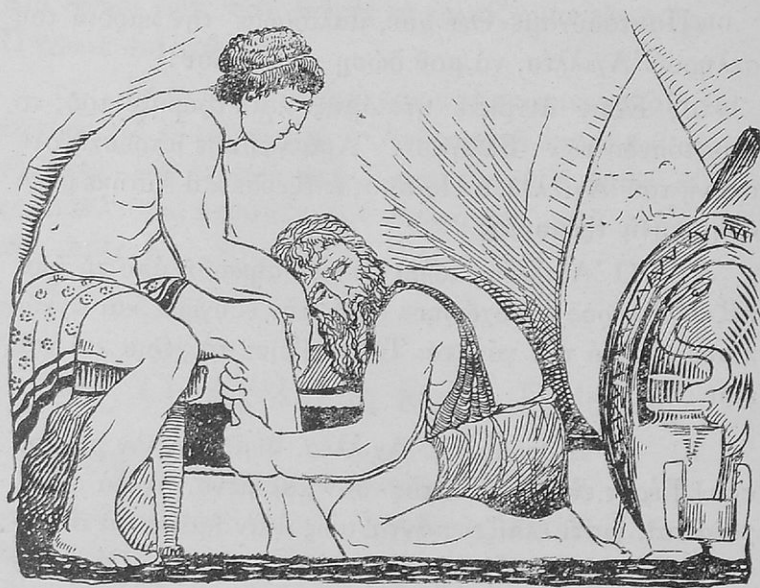
7. — ὦ θεόμορφε Ἀχιλλέα, θυμήσου τὸν πατέρα σου ! Γέρος εἶναι καὶ αὐτὸς σὰν καὶ μένα. Ἀλλὰ αὐτὸς χαίρεται, γιατί ἐλπίζει πάντα, πὼς μιὰν ἡμέρα θὰ σὲ ξαναῖδῃ. Ἐγὼ ὅμως ὁ δύστυχος, τί νὰ ἐλπίζω ; Οἱ καλύτεροί μου γιοὶ ἐσκοτώθηκαν στὸν πόλεμο. Καὶ τώρα, τὸν πιὸ καλὸ μου γιό, τὸν Ἐκτορα, τὸν ἐσκοτώσας, Ἀχιλλέα, καὶ ἐχάθηκε καὶ ἡ τελευταία μου ἐλπίδα !

8. Καὶ τώρα ἔρχομαι γι' αὐτὸν ἐδῶ καὶ σοῦ φέρνω πλούσια δῶρα. Δῶσε μού τον πίσω ! Σεβάσου τοὺς θεοὺς, Ἀχιλλέα ! Σπλαχνίσου με κ' ἐμένα ! Κοίταξε, ποῦ ἐκάντησα : φιλῶ τὰ χέρια, ποῦ ἐσκοτώσαν τὸ γιό μου !

9. Ἐμιλοῦσε ὁ γέρο Πρίαμος καὶ ἔκλαιε. Καὶ ἡ σκληρὴ καρδιά τοῦ Ἀχιλλέα ἐμαλάκωσε. Ἐθυμήθηκε

τὸν πατέρα του, ἐσηκώθηκε ἀπὸ τὸ θρόνο του καὶ ἔπιασε τὸ γέρο Πρίαμο ἀπὸ τὸ χέρι. Ἐσεβάσθηκε τὰ ἄσπρα του γένηια καὶ ἄρχισε γλυκὰ νὰ τοῦ μιλῇ :

10. — Αἶ, δύστυχε γέροντα, πολλὰς πίκρες ἔδοξίμασε ἡ καρδιά σου ! Πῶς ἠμπόρεσες καὶ ἦλθες ἐδῶ νὰ ἰδῇς τὸν ἄνδρα, ποὺ ἐσκότωσε τόσα παιδιὰ σου ; Σίδερο

πρέπει νὰ εἶναι ἡ καρδιά σου. Μὰ ἔλα, κάθισε, στὸ θρανὶ καὶ μὴν κλαίης.

11. Ὁ Πρίαμος ὁμως ἀποκρίθηκε :

— Μὴ μοῦ λέγης, γενναῖε Ἀχιλλέα, νὰ καθίσω. Ὅσο κοίτεται ὁ γιός μου στὶς λάσπες ἄλουστος, ἄταφος, ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ βρῶ ἡσυχία. Δῶσε μου πίσω τὸ γιό μου καὶ ἡ εὐχὴ τοῦ θεοῦ νὰ σὲ φέρῃ πίσω στὴν πατέρα σου !

12. Ὁ Ἀχιλλέας ἐλυπήθηκε τὸ γέρο. Ἐπρόσταξε

εὐθύς νὰ πλύνουν τὸ σῶμα τοῦ Ἑκτορα καὶ νὰ τὸ ἀλείψουν μὲ λάδι. Τὸν ἐτύλιξαν σὲ ἓνα ὥραϊο σενδόνι καὶ τὸν ἀνέβασαν στὸ ἀμάξι τοῦ γέρου.

13. Ἄμα ὅλα αὐτὰ ἐτελείωσαν, εἶπεν ὁ Ἀχιλλέας στὸ γέρο Πρίαμο :

— Γέροντα, τὸ σῶμα τώρα τοῦ γιοῦ σου ἐλούσθηκε· δὲν κοίτεται πιά στὴ λάσπη. Τὸν ἐτύλιξαν σὲ καθαρὸ σενδόνι καὶ τὸν ἀνέβασαν στὸ ἀμάξι σου. Ὅλα ἔγιναν, ὅπως ἤθελες.

14. Μόνο ἔλα τώρα, κάθισε νὰ φάγῃς καὶ ἔπειτα πέσε στὸ στρῶμα νὰ κοιμηθῇς. Καὶ ἔπειτα, αὔριο πρωῒ πρωῒ, μὲ τὸ καλὸ, παίρνεις τὸ νεκρὸ γιό σου καὶ γυρίζεις στὸ σπίτι σου. Καὶ δώδεκα ἡμέρες θὰ σταματήσωμε τὸν πόλεμο γιὰ νὰ ἔχῃς καιρὸ νὰ μοιρολογήῃς καὶ νὰ θάψῃς τὸ γιό σου !

15. Ἐσφαξε τότε ὁ Ἀχιλλέας ἓνα ἄρνι, τὸ ἔψησε καὶ ἔστρωσε τὸ τραπέζι. Ὁ δύστηχος πατέρας ἔφαγε καὶ ὕστερα ἔπεσε καὶ ἐκοιμήθηκε.

16. Ἐκοιμήθηκε ὁ γέρο Πρίαμος καὶ ἐξύπνησε χαράματα. Ἀνέβηκε στὸ ἀμάξι, ὅπου ἦτο ξαπλωμένος ὁ γενναῖος γιὸς τοῦ Ὑκτορας, καὶ ἐτροάβηξε κατὰ τὴν Τροία.

17. Ὅταν πιά ἔφθασε καὶ ἐμπῆκε στὸ κάστρο, ἔπεσε ἐπάνω στὸ νεκρὸ ὁ λαὸς καὶ ἄρχισε νὰ τὸν μοιρολογᾷ. Καὶ πρώτη πρώτη ἄρχισε τὸ κλάμα ἡ γυναῖκα τοῦ Ἑκτορα, ἡ Ἀνδρομάχη. Ἐπιασε τὸ κεφάλι τοῦ ἀνδρός της, τὸ ἀγκάλιασε καὶ τοῦ ἐμιλοῦσε :

18. — Ποῦ πᾶς, ἄνδρα μου, καὶ μὲ ἀφήνεις ἔρημη ; Ποῦ ἀφήνεις τὸ μονάκριβο παιδί σου ;

Γυναῖκες καὶ ἄνδρες ἄρχισαν τὸ θρῆνο. Ὅλοι ἔκλαιαν τὸ μεγάλο των προστάτη.

19. Δώδεκα ἡμέρες ἐθρηνοῦσαν. Ἐπειτα ἐμάζευσαν ξύλα, ἐξάπλωσαν ἐπάνω τὸν Ἑκτορα καὶ ἔβαλαν φωτιά στὰ ξύλα. Τέτοια ἦτο ἡ συνήθεια τότε ἔκαιαν τοὺς νεκροὺς.

20. Ἄμα ἐκάηκε ὁ Ἑκτορας, ἔσβησαν τὴ φωτιά μὲ κρασί καὶ ἐμάζευσαν τὰ κόκκαλα. Τὰ ἔβαλαν σὲ χρυσὸ σταμνί, ἐσκέπασαν τὸ σταμνί μὲ κόκκινο πανὶ καὶ τὸ ἔχωσαν μέσα στὴ γῇ. Ὑστερα ἐσώριασαν ἀπὸ πάνω του πέτρες καὶ χώματα καὶ ἐσήκωσαν ψηλὸ μνημα. Ἔτσι ἐτίμησαν τὸν Ἑκτορα, πὺ μὲ τόση γενναιότητα ἐπολέμησε καὶ ἐσκοτώθηκε γιὰ τὴν πατρίδα του.

75. Ὁ Ὀδυσσεύς φθάνει στὸ νησί τῶν Κυκλώπων.

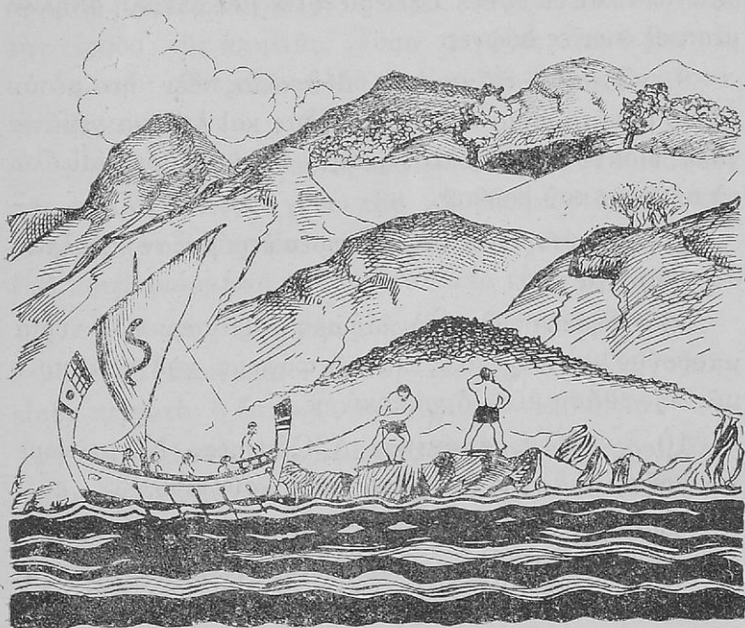
1. Δέκα χρόνια ἐπολιορκοῦσαν οἱ Ἕλληνες τὴν Τροία. Ὑστερα ἀπὸ δέκα χρόνια τὴν ἐκυρίευσαν. Ἐβαλαν φωτιά καὶ τὴν ἔκαυσαν. Ἐπῆραν τοὺς θησαυροὺς της, ἔπιασαν τοὺς ἀνθρώπους της σκλάβους, ἐμπῆκαν στὰ καράβια των καὶ ἔφυγαν.

2. Ἐφυγαν ὁ καθένας γιὰ τὴν πατρίδα του. Ἀλλ' ὅλοι δὲν ἐστάθηκαν τυχεροί. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἐπνίγηκαν, πρὶν ξαναῖδοῦν τὸν τόπο των. Ἄλλοι ἔκαμαν πέντε χρόνια, ἄλλοι καὶ περισσότερα. Καὶ ἓνας, ὁ Ὀδυσσεύς, ἔκαμε δέκα ὁλόκληρα χρόνια, ὥσπου νὰ φθάσῃ στὴν πατρίδα του, τὴν Ἰθάκη.

3. Τί δὲν ἐτράβηξε ὁ πολυβασανισμένος Ὀδυσσεύς

στή θάλασσα καὶ στή στεριά! Πότε ἡ τρικυμία τοῦ ἔσπαζε τὸ καράβι καὶ ἐπάλαιε μὲ τὰ κύματα καὶ ἔφθανε κολυμβώντας στή στεριά· καὶ πότε πάλι ἄγριοι ἄνθρωποι τοῦ ἐτύχαιναν καὶ ἤθελαν νὰ τὸν σκοτώσουν.

4. — Θεέ μου, ἐφώναζε ὁ πολυπλάνητος Ὀδυσσεάς, βοήθα με νὰ φθάσω πιά στήν πατρίδα μου! Νὰ

ἰδῶ καπνὸ νὰ ἀνεβαίνει ἀπὸ τὴ στέγη τοῦ σπιτιοῦ μου καὶ ἃς πεθάνω!

5. Μιὰ ἡμέρα ὁ Ὀδυσσεάς ἄραξε στὸ νησὶ ἐνὸς φοβεροῦ δράκου. Ὁ δράκος αὐτὸς ἦτο θεώρατος, σωστὸς σαραντάπηχος, καὶ εἶχε μονάχα ἓνα μάτι στὸ μέτωπο. Τὸν ἔλεγαν Κύκλωπα.

6. Ἐδιάλεξε ὁ Ὀδυσσεύς δώδεκα συντρόφους καὶ τοὺς ἐπῆρε μαζί του.

— Μείνετε ἑσεῖς ἐδῶ, εἶπε στοὺς ἄλλους του συντρόφους, φυλάγετε τὸ καράβι. Καὶ ἡμεῖς θὰ πᾶμε νὰ ἰδοῦμε, τί ἄνθρωποι κατοικοῦν τὸ νησί.

7. Ἐπῆρε ὁ πονηρὸς Ὀδυσσεύς μαζί του καὶ ἓνα μεγάλο ἄσκι κρασί. Ἐπήγαινε ἐπήγαινε καὶ ἔφθασε κοντὰ σὲ πεῦκα καὶ σὲ δρυς. Ἐκεῖ διέκρινε μιὰ μεγάλη σπηλιὰ μέσα σὲ πυκνὲς δάφνες.

8. Ἐκοίταξαν, κανέναν ἄνθρωπον δὲν ἦτο μέσα. Εἶδαν μονάχα γίδια καὶ ἀρνιά· εἶδαν καὶ λεβέτια γεμᾶτα γάλα· εἶδαν τυριὰ πολλὰ, σκάφες καὶ καρδάρες καὶ ὅλα τὰ σύνεργα τοῦ βοσκοῦ.

9. Οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσεῆ ἐτρόμαξαν καὶ εἶπαν στὸν ἀρχηγό των :

— Ὀδυσσεῆ, ἔλα νὰ πάρουμε μαζί μας, ὅσα τυριὰ μποροῦμε καὶ ὅσο γάλα, καὶ νὰ φύγουμε γρήγορα, πρὶν μᾶς προφθάσῃ μέσα ὁ νοικοκύρης.

10. — Ὅχι, ἀπάντησε ὁ Ὀδυσσεύς. Νὰ μείνωμε νὰ ἰδοῦμε, τί λογῆς ἄνθρωποι κατοικοῦν ἐδῶ.

Ἐμειναν λοιπόν, ἄναψαν φωτιά, ἤπιαν γάλα, ἔφαγαν τυρί. Ἐπειτα ἐστρημώχθηκαν στὰ βάθη τῆς σπηλιᾶς καὶ ἐπερίμεναν.

76. Ὁ Κύκλωπας ἔρχεται.

1. Ἐβασίλευσε πιά ὁ ἥλιος. Ἐξαφνα ὁ Ὀδυσσεύς καὶ οἱ σύντροφοί του ἀκούουν βαριὰ πατήματα.

— Ἐρχεται! ἔμουρμούρισε ὁ Ὀδυσσεύς. Θὰ εἶναι

κανέννας δράκος· ἀκοῦστε, πῶς κινεῖ τὶς πέτρες! Τὸ νοῦ σας!

2. Καὶ νά, ἐφάνηκε μπροστὰ στὴ σπηλιὰ ἓνας θεώρατος δράκος. Ἐκρατοῦσε στὴ ράχη τοῦ ἓνα μεγάλο δεμάτι ξύλα. Ἐρριξε κάτω τὸ δεμάτι καὶ ὅλη ἡ σπηλιὰ ἐβρόντηξε.

3. Ἐπειτα ἐμάζευσε τὰ πρόβατα καὶ ἄρχισε νὰ τὰ ἀρμέγῃ. Ἀμα τὰ ἄρμεξε, ἄρπαξε ἓνα βράχο καὶ ἔφραξε τὴν εἴσοδο τῆς σπηλιᾶς. Τόσο μεγάλος ἦτο ὁ βράχος αὐτός, πὺν οὔτε εἴκοσι δύο ἀμάξια δὲν θὰ ἤμποροῦσαν νὰ τὸν κινήσουν.

4. Ἀμα ἐτελείωσε τὴ δουλειά του, ἄναψε ὁ Κύκλω-
πας φωτιά, ἐκοίταξε γύρω του καὶ βλέπει στὰ βάρη τῆς
σπηλιᾶς τὸν Ὀδυσσεά καὶ τοὺς συντρόφους του. Ἦσαν
ἐκεῖ κουβαριασμένοι καὶ ἔτρεμαν ἀπὸ τὸ φόβο των.

5. Ἀκούσθηκε τότε ἡ ἀγρία φωνὴ τοῦ δράκου:

— Αἰ, ξένοι, ποιοὶ εἰσθε; Τί γυρεύετε ἐδῶ; Μὴν
εἰσθε πειρατὲς ἢ ἔμποροι καὶ γυρίζετε τὸν κόσμον;

6. — Δὲν εἴμαστε πειρατὲς ἐμεῖς οὔτε ἔμποροι, ἀπο-
κρίθηκεν ὁ Ὀδυσσεάς. Εἴμαστε Ἑλλήνες ἀπὸ τὸ στρατὸ
τοῦ Ἀγαμέμνονα, πὺν ἐπολέμησε καὶ ἐκυρίευσεν τὴν
Τροία. Καὶ τώρα γυρίζομε στὴν πατρίδα.

7. Οἱ τρικυμίες ὅμως μᾶς ἔρριξαν ἐδῶ στὸ νησί
σου. Πέφτομε στὰ πόδια σου καὶ σὲ παρακαλοῦμε: Μὴ
μᾶς κάμῃς κακὸ! Φοβήσου τὸ θεό, πὺν προστατεύει τοὺς
ξένους!

8. Ὁ Κύκλωπας ἐθύμωσε:

— Δὲν φοβοῦμαι ἐγὼ τὸ θεό! ἐφώνησε. Δὲν σέβομαι
ἐγὼ τοὺς ξένους! Καὶ θὰ σᾶς κάμω ὅ,τι θέλω, μὴ πὺν
ἐπέσατε στὰ χέρια μου!

9. Εἶπε καὶ ἄπλωσε τὶς χεροῦνκλες του καὶ ἄρπαξε δυὸ συντρόφους τοῦ Ὀδυσσεά. Τοὺς ἐκτύπησε στὴ γῆ καὶ τοὺς ἔκαμε θρύμματα. Καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς τρώγῃ.

10. Ὁ Ὀδυσσεάς καὶ οἱ σύντροφοί του ἔκλαιαν ἀπαρηγόρητοι.

«Πῶς θὰ γλυτώσωμε πιά ἀπὸ τὸ δράκο; ἐσυλλογίζοντο. Πάει, ἔχαθήκαμε!»

11. Μὰ ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεάς δὲν ἔχανε τὸ θάρρος του. Ἐκοίταζε τὸν Κύκλωπα ποὺ εἶχε πιά ξαπλώσει ἀνάμεσα στὰ πρόβατά του. Τὸν ἐκοίταζε, τὸν ἐκοίταζε, καὶ ἐσκέπτετο τὴν τρόπο νὰ βρῇ νὰ σωθοῦν.

12. Μιὰ στιγμή τοῦ ἦλθε ἡ ἰδέα νὰ πάῃ σιγὰ σιγὰ καὶ νὰ τοῦ καρφώσῃ τὸ σπαθὶ του στὴν καρδιά. Μὰ τί τὸ ὄφελος! Ποιὸς θὰ ἐκυλοῦσε τότε ἀπὸ τὴ θύρα τῆς σπηλιᾶς τὸν θεώρατο βράχο; Ὅλοι θὰ ἐπέθαιναν μέσα στὴ σπηλιά.

«Ἄφησε νὰ ξημερώσῃ, εἶπε, καὶ τότε βλέπομε!»

77. Με λέγουν Κανένα.

1. Ἐξημέρωσε. Ὁ Κύκλωπας ἐξύπνησε, ἀναψε φωτιά καὶ ἄρχισε πάλι νὰ ἀρμέγῃ τὰ πρόβατά του. Ἐπειτα ἄπλωσε πάλι τὶς χεροῦνκλες του, ἄρπαξε ἄλλους δυὸ συντρόφους καὶ τοὺς ἔφαγε.

2. Ἐπειτα ἐπῆγε στὴ θύρα, ἐσήκωσε τὸ βράχο μὲ τὸ ἓνα του χέρι, ἐβγάλε ἔξω τὰ πρόβατά του νὰ πάῃ νὰ τὰ βοσκήσῃ. Ὑστερα πάλι ἐπῆρε τὸ βράχο καὶ ἐξανάφραξε τὴ σπηλιά.

3. Ἐμείναν ἔτσι φυλακισμένοι μέσα στὴ σπηλιά οἱ

κακόμοιροι οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσέα. Ἄρχισαν τὸ θρῆνο.

— Ἐχαθήκαμε! Ἐχαθήκαμε! ἐφώναζαν. Θὰ μᾶς φάγῃ ὅλους!

4. Μονάχα ὁ Ὀδυσσεύς δὲν ἔχασε τὸ θάρρος του. Ὅλη τὴ νύκτα δὲν εἶχε κοιμηθῇ· ἐσκέπτετο μὲ τὶ τρόπο θὰ γλυτώσουν ἀπὸ ἐκεῖ μέσα. Τέλος, εὗρηκε!

5. — Μὴ φοβῆσθε, λέγει στοὺς ὀκτὼ συντρόφους, ποὺ τοῦ εἶχαν ἀπομείνει. Κάμετε, ὅ,τι θὰ σᾶς εἰπῶ, καὶ θὰ σωθοῦμε. Καὶ ὅχι μονάχα θὰ σωθοῦμε, μὰ θὰ ἐκδικηθοῦμε τὸ δράκο, ποὺ ἐσκότωσε τοὺς συντρόφους μας.

6. Εἶπε καὶ ἐπρόσταξε νὰ πάρουν ἓνα μεγάλο κορμὸ ἐλιᾶς, ποὺ ἦτο στὴ γωνιά. Τὸν εἶχε κόψει ὁ Κύκλωπας καὶ τὸν εἶχε ἀφήσει ἐκεῖ νὰ ξεραθῇ γιὰ νὰ τὸν κάμῃ ραβδί του. Ἦτο μέγας σὰν κατάρτι καραβιοῦ.

7. Ἐπῆραν λοιπὸν τὸ ξύλο αὐτὸ καὶ τὸ ἐπελέκxησαν στὴν ἄκρῃ. Ἐπειτα ὁ Ὀδυσσεύς τοῦ ἔκαμε τὴ μύτη σουβλερή. Τὴν ἔβαλε στὴ φωτιά, τὴν ἐπύρωσε καὶ ὕστερα τὴν ἐπαράχωσε μέσα στὴν κοπριά.

8. — Παιδιά, εἶπε τότε ὁ πανοῦργος Ὀδυσσεύς στοὺς συντρόφους του, ἀκοῦστε με! Τὸ ξύλο αὐτὸ θὰ τὸ καρφώσωμε στὸ μάτι τοῦ δράκου, τὴν ὥρα ποὺ θὰ κοιμᾶται. Χρειάζομαι τέσσερες συντρόφους νὰ μὲ βοηθήσουν.

9. Ἐρριξαν κλῆρο καὶ ὁ κλῆρος ἔπεσε στοὺς τέσσερες καλύτερους.

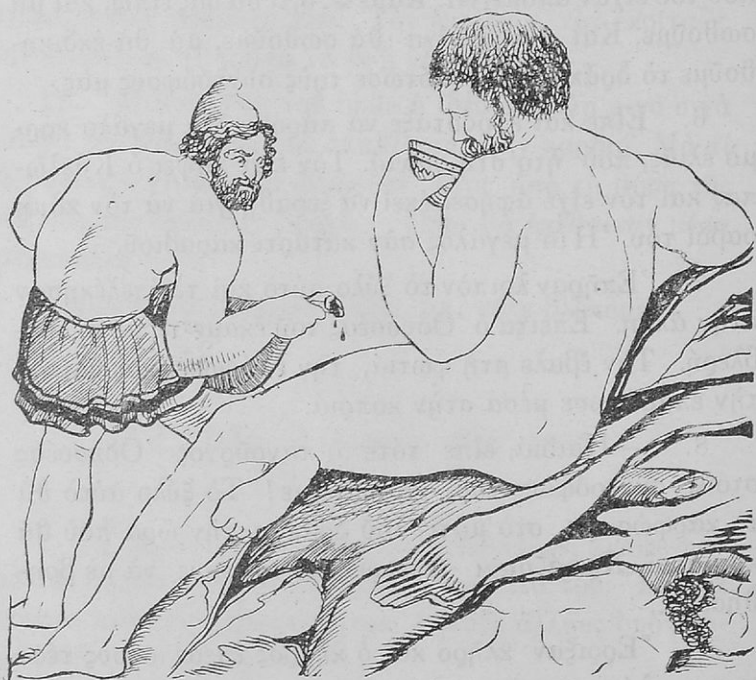
— Τώρα ὁ θεὸς βοηθός! εἶπε ὁ Ὀδυσσεύς. Ἐκάθισαν ὅλοι στὴ γωνιά καὶ ἐπερίμεναν νὰ βραδυάσῃ πάλι καὶ νὰ γυρίσῃ ὁ Κύκλωπας ἀπὸ τὴ βοσκή.

10. Ἐβράδυνασε. Ἦλθε ὁ Κύκλωπας, ἐσῆκωσε τὸ

βράχο καὶ ἐμπῆκε πάλι στὴ σπηλιά. Ἄρμεξε τὰ πρόβατα, ἄναψε φωτιά, ἄρπαξε δυὸ ἄλλους συντρόφους καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς τρώγῃ.

11. Ὁ πονηρὸς Ὀδυσσεὺς ἐγέμισε τότε ἓναν κάδο κρασὶ καὶ ἐπλησίασε τὸν Κύκλωπα.

— ὦ μεγαλοδύναμε δράκο, τοῦ εἶπε, σοῦ κρατῶ ἓνα πιετό, πού θὰ σοῦ γλυκάνῃ τὸ λαιμό. Σοῦ τὸ ἔφερα

δῶρο γιὰ νὰ μὲ λυπηθῇς καὶ νὰ μὲ ἀφήσῃς νὰ γυρίσω στὴν πατρίδα!

12. Ὁ Κύκλωπας ἄρπαξε τὸν κάδο τὸ κρασὶ καὶ τὸ ἤπιε μονορρούφι. Ἐκτύπησε τὴ γλῶσσά του καὶ εἶπε :

— Πολὺ μοῦ ἀρέσει! φέρε μου καὶ ἄλλο!

— Μετὰ χαρᾶς σου! εἶπε ὁ Ὀδυσσεύς καὶ ἐξαναγέμισε τὸν κάδο κρασί.

13. Τὸ ἤπιε πάλι μονορρούφι ὁ Κύκλωπας καὶ εἶπε:

— Πολὺ μοῦ ἀρέσει! φέρε μου καὶ ἄλλο!

— Μετὰ χαρᾶς σου! ἀπάντησε πάλι ὁ πονηρὸς Ὀδυσσεύς καὶ τοῦ ἐξαναγέμισε τὸν κάδο κρασί.

14. — Πῶς σὲ λέγουν; τὸν ρωτᾷ ὁ Κύκλωπας. Θέλω νὰ σοῦ κάμω ἓνα δῶρο.

— Μὲ λέγουν Κανένα! ἀποκρίθηκε ὁ παμπόνηρος.

— Αἶ, λοιπόν, Κανένα, εἶπε ὁ Κύκλωπας, θὰ σὲ φάγω ἐσένα τελευταῖο ἀπὸ ὅλους. Νά, τὸ δῶρο ποὺ θὰ σοῦ κάμω!

15. Εἶπε καὶ ἐστρώθηκε ἀνάσκελα. Εἶχε πιά μεθύσει ἀπὸ τὸ πολὺ κρασί καὶ τὸν ἐπῆρε ἀμέσως ὁ ὕπνος.

78. Ὁ Ὀδυσσεύς τυφλώνει τὸν Κύκλωπα.

1. Μόλις ἄρχιζε νὰ ροχαλίζει ὁ Κύκλωπας, ἐσύρθηκε ὁ Ὀδυσσεύς σιγὰ μὲ τοὺς συντρόφους του καὶ ἐβγαλαν τὸ ξύλο ἀπὸ τὴν κοπριά.

2. Ἐχωσαν τότε τὴν ἄκρη του στὴ φωτιά νὰ πυρωθῇ καλά. Οἱ σύντροφοι ἔτρεμαν ἀπὸ τὸ φόβο των. Ἀλλὰ ὁ Ὀδυσσεύς τοὺς ἔδινε θάρρος.

— Καρδιά, παιδιά! τοὺς ἔλεγε, μὴ χάνετε τὸ θάρρος σας! Ντροπὴ νὰ τρέμετε!

3. Ἐκαμαν καρδιά οἱ σύντροφοι καὶ ἐσήκωσαν ὅλοι μαζί τὸ μεγάλο σουβλερὸ ξύλο. Καὶ ὕστερα σιγὰ

σιγά ἐπῆγαν καὶ ἐοτάθησαν ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ Κύκλωπα. Ἐσημάδευσαν καλὰ καὶ τσούφφ! χώνουν τὸ ἀναμμένο κοντάρι στὸ μάτι τοῦ δράκου. Καὶ ὅλοι μαζί ἀρχίζουν νὰ τὸ στρυφογυρνοῦν.

4. Ἐμούγκρισε ὁ δράκος καὶ ἐσείσθηκε ἡ σπηλιά. Οἱ σύντροφοι ἐσκόρπισαν καὶ ἐχώθηκαν μέσα στὶς χαρμάδες τῆς σπηλιᾶς. Ὁ Κύκλωπας ἐπέταξε ἀπὸ τὸ μάτι του τὴ φοβερὴ σοῦβλα καὶ ἄρχισε νὰ φωνάζῃ ἀπὸ τὸν πόνο.

5. Μακριά, στὸ βουνό, ἐκατοικοῦσαν καὶ ἄλλοι Κύκλωπες. Ἄκουσαν τὶς βροντερὲς φωνὲς καὶ ἔτρεξαν. Ἐστάθηκαν ἀπέξω ἀπὸ τὴ σπηλιὰ καὶ ἐρώτησαν:

— Πολύφημε (ἔτσι ἔλεγαν τὸν Κύκλωπά μας), Πολύφημε, τί ἔπαθες; Ποιὸς σοῦ κάμνει κακό;

6. — Κανένας! ἀποκρίθηκε ὁ Κύκλωπας ἀπὸ μέσα. Κανένας!

— Τότε, τί φωνάζεις μεσάνυχτα καὶ μᾶς κάμνεις ἄνω κάτω; Κοιμήσου! Ἢ, ἂν τρελλάθηκες, ἐμεῖς δὲν μποροῦμαι νὰ γιατρεύσωμε τρελλούς!

Εἶπαν καὶ ἔφυγαν.

7. Ἄκουσε ὁ Ὀδυσσεάς καὶ ἐχάρηκε ἡ καρδιά του. Ἐσώθηκαν! Μὲ τὴν ἐξυπνάδα ἐνίκησαν τὸν κακοῦργο Κύκλωπα.

79. Φεύγουν.

1. Ὡλὴ τὴ νύκτα ἐμούγκριζε καὶ ἐστέναζε ὁ Κύκλωπας. Τὸ πρωῒ εὗρε ἦκε ψαχουλεутὰ τὴ θύρα καὶ ἐπα-

ραμέρισε τὸ βράχο. Τὰ πρόβατα ἄρχισαν νὰ βγαίνουν, ὅπως ἐσυνήθιζαν κάθε πρωΐ.

2. Ὁ Κύκλωπας εἶχε καθίσει στὴν πόρτα καὶ ἔφαχνε ἓνα ἓνα τὰ πρόβατα νὰ ἰδῇ, μήπως βγαίνει μαζί των καὶ κανένας ἀπὸ τοὺς ξένους, ποὺ τὸν ἐτύφλωσαν. Ἦθελε ὅλους νὰ τοὺς κλείσῃ στὴ σπηλιὰ καὶ νὰ τοὺς σκοτώσῃ.

3. — Καὶ τώρα πῶς θὰ βγοῦμε; εἶπαν στὸν Ὀδυσσεὰ οἱ σύντοφοί του. Ἐχαθήκαμε!

— Δὲν ἐχαθήκαμε, ἀποκρίθηκε ὁ Ὀδυσσεάς. Ἐγὼ εὗρήκα τρόπο. Κοιτᾶτε ἐδῶ!

4. Ἔδεσε τρία τρία τὰ παχύμαλλα κριάρια μὲ βοῦρλα. Καὶ στὸ μεσαῖο κριάρι ἀπὸ κάτω εἶπε νὰ πιασθῇ σφικτὰ καὶ ἀπὸ ἓνας σύντροφος. Ἀμα ὅλοι ἐπιάσθηκαν ἔτσι, ὁ Ὀδυσσεάς εἶπε σιγανά:

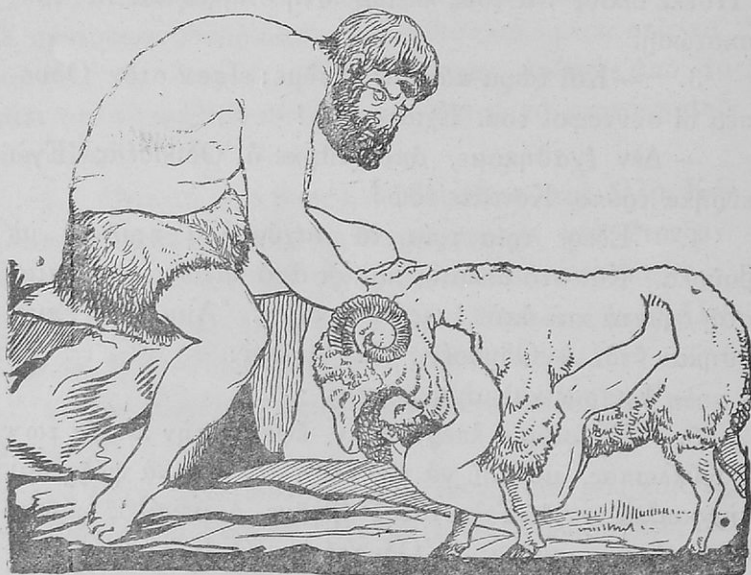
— Ἐμπρὸς καὶ μὴ φοβῆσθε!

5. Τὰ κριάρια ἐπερνοῦσαν, ἔφαχνε τὴν πλάτη των ὁ Κύκλωπας, μὰ ποῦ νὰ τοῦ ἔλθῃ στὸ νοῦ νὰ ψάξῃ καὶ τὴν κοιλιὰ των! Τελευταῖος ἐβγήκε ὁ μέγας κριός, ὅπου ἦτο πιασμένος ὁ Ὀδυσσεάς. Ὁ Κύκλωπας τὸν ἐσταμάτησε, ἔφαξε τὴ ράχη του καὶ τοῦ ἐμίλησε:

6. — Καλὸ μου κριάρι, γιατί βγαίνεις σήμερα τελευταῖο; Ἐσὺ πάντα ἔτρεχες πρῶτο πρῶτο καὶ πίσω σου ἀκολουθοῦσε τὸ κοπάδι. Καὶ σήμερα, γιατί βγαίνεις τελευταῖο;

7. Θὰ ἐπόνεσες καὶ σύ, κριάρι μου, γιατί ἔκαμαν τόσο κακὸ στὸν ἀφεντικό σου. Μὰ ἔννοια σου, ποῦ θὰ μοῦ πάῃ! Θὰ τὸν πιάσω ἐγὼ τὸν καταραμένο αὐτὸν Κανένα καὶ θὰ τὸν κάμω χίλια κομμάτια. Ἀχ, νὰ εἶχες λαλιὰ ἀνθρώπου, κριάρι μου, νὰ μοῦ ἔλεγες, ποῦ βρίσκεται!

8. Εἶπε καὶ ἔσπρωξε πρὸς τὰ ἔξω τὸ κριάρι. Ποῦ νὰ ξέρι, πὼς στὴν κοιλιά του ἦτο κρεμασμένος ὁ παμπόνηρος Ὅδυσσέας! Μόλις ἐβγῆκαν ἔξω ἀπὸ τὴ σπηλιά, οἱ σύντροφοι ἀφῆκαν τὰ κριάρια καὶ τὸ ἔβαλαν στὰ πόδια.

9. Ἐφθασαν στὸ καράβι. Ἐκεῖ τοὺς ἐπερίμεναν οἱ ἐπίλοιποι σύντροφοι.

— Ἐμπρός, παιδιά, ἐφώνησε ὁ Ὅδυσσέας, ἀνοίξετε τὰ πανιά! Πιάσετε τὰ κουπιὰ νὰ φύγωμε!

10. Ἀνοίξαν τὰ πανιά, ἔπιασαν τὰ κουπιὰ καὶ τὸ καράβι ἔφευγε γρήγορα, μακριὰ ἀπὸ τὸ γιאלό. Σὰν πιά ἀνοίχθηκαν ἀρκετά, ὁ Ὅδυσσέας ἐφώνησε:

— Αἶ, Κύκλωπα! Ἄν κανεῖς σὲ ρωτήσῃ, ποῖδς σοῦ ἔβγαλε τὸ μάτι, νὰ τοῦ εἰπῇς: Ὁ γιὸς τοῦ Λαέρτη, ὁ βασιλέας τῆς Ἰθάκης, ὁ πολυμήχανος Ὅδυσσέας!

80. Ἡ Ναυσικᾶ.

1. Στὸ νησί τῶν Φαιάκων ἦτο βασιλέας ὁ Ἀλκίνοος. Ἦτο καλὸς καὶ ὁλός ὁ λαὸς τὸν ἀγαποῦσε. Ὁ Ἀλκίνοος εἶχε μιὰ θυγατέρα, ξακουστὴ γιὰ τὴν ὁμορφιά της καὶ τὴ φρονιμάδα της. Τὴν ἔλεγαν Ναυσικᾶ.

2. Μιὰ νύκτα ποὺ ἐκοιμᾶτο ἡ Ναυσικᾶ, εἶδε ὄνειρο. Σὰ νὰ ἦλθε, λέγει, στὸν ὕπνο της μιὰ φιλενάδα της.

— Τί κοιμᾶσαι, τῆς λέγει, σὰν τεμπέλα, ἀγαπημένη μου βασιλοπούλα; Κοντεύει πιά νὰ ξημερώσῃ. Σήκω νὰ πᾶμε στὸν ποταμὸ νὰ πλύνωμε τὰ ροῦχα. Εἰπὲ στὸν πατέρα σου νὰ διατάξῃ νὰ σοῦ ζεύξουν τὸ ἀμάξι!

3. Ἐτινάχθηκε ἡ Ναυσικᾶ ἀπὸ τὸν ὕπνο, ἐντύθηκε καὶ ἐπῆγε νὰ βρῇ τὸν πατέρα της. Εἶχε πιά ξημερώσει. Ἡ μητέρα της, ἡ βασίλισσα, εἶχε πιά σηκωθῇ καὶ ἐμοίραζε μαλλὶ στίς δοῦλες της νὰ γνέθουν. Ὁ πατέρας της ἔβγαινε τὴν ὥρα ἐκείνη νὰ πάῃ στὴν ἀγορά.

4. Ἡ Ναυσικᾶ ἐκαλημέρισε τὸν πατέρα της καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἀγαπητέ μου πατέρα, πρόσταξε νὰ μοῦ ζεύξουν ἓνα ἀμάξι καὶ νὰ βάλουν μέσα τὰ λερωμένα ροῦχα. Θὰ πᾶμε μὲ τίς φιλενάδες μου νὰ τὰ πλύνωμε στὸν ποταμό.

5. Εἶσαι βασιλέας καὶ εἶναι πολλὰ τὰ ἀδελφία μου, τὰ βασιλόπουλα, στὸ παλάτι. Καὶ εἶναι ντροπὴ νὰ πηγαίνουν στὸ χορὸ καὶ νὰ μὴ φοροῦν ὀλοκάθαρα ροῦχα. Ἐγὼ εἶμαι ἡ μοναχοθυγατέρα τοῦ σπιτιοῦ καὶ πρέπει ὅλα νὰ τὰ φροντίζω.

6. Ἐχάρηκε ὁ βασιλέας, ποὺ εἶχε τόσο προκομμένη θυγατέρα. Ἐδιάταξε ἀμέσως, ἔξευξαν ἓνα μεγάλο ἀμάξι, ἔβαλαν μέσα τὰ ροῦχα, ἔβαλαν καὶ ἓνα μεγάλο πανέρι φαγιά. Ἐβαλαν καὶ ἓνα λαγῆνι λάδι, ἅμα λουσθοῦν οἱ

κοπέλες στὸν ποταμό, νὰ ἀλείψουν τὸ σῶμα των.

7. Ἐπῆρε τότε ἡ Ναυσικᾶ τὶς δοῦλες της καὶ τὶς φιλενάδες, ἀνέβηκαν στὸ ἀμάξι καὶ ἐκίνησαν χαρούμενες γιὰ τὸν ποταμό.

— Θὰ πλύνουμε τὰ ροῦχα, ἔλεγαν, θὰ λουσθοῦμε, θὰ καθίσουμε νὰ φᾶμε στὴν ἀμμουδιὰ καὶ ὕστερα θὰ τραγουδήσουμε καὶ θὰ παίξουμε. Καὶ βράδυ βράδυ πιά θὰ γυρίσουμε στὸ παλάτι. Τί χαρά!

8. Ἐτρεχαν μὲ τὸ ἀμάξι ξένοιαστες στὸν ποταμό καὶ καμμιὰ δὲν ἔβαζε στὸ νοῦ της, ποιοῦ μεγάλο ἥρωα τοὺς ἦτο γραπτὸ νὰ ἰδοῦν τὴν ἡμέρα ἐκείνη.

81. Ἡ Ναυσικᾶ βλέπει τὸν Ὀδυσσεά.

1. Ἡ βασιλοπούλα μὲ τὶς συντροφισσές της, ἅμα ἔφθασαν στὸν ποταμό, στὴν ἄκρη τῆς θάλασσας, ἄρχισαν ἀμέσως νὰ πλύνουν τὰ ροῦχα. Τὰ ἔπλυναν, τὰ ἔπλωσαν ἐπάνω στὰ χαλίκια νὰ στεγνώσουν καὶ ὕστερα ἐβούτησαν στὸ ποτάμι καὶ ἐλούσθησαν.

2. Ἐλούσθησαν, ἀλείφθηκαν λάδι καὶ ἐκάθισαν στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ νὰ φάγουν καὶ νὰ ξεκουρασθοῦν. Ἐφαγαν, ἔξεκουράσθησαν, καὶ ἄρχισαν νὰ παίζουν τὸ τόπι. Ὅλες ἦσαν ὁμορφες. Ἀλλὰ ἡ πιὸ ὁμορφη ἦτο ἡ Ναυσικᾶ. Ὑψηλότερη ἀπὸ ὅλες, ἔλαμπε σὰν θεά.

3. Ἐπαιζαν καὶ ἐτραγουδοῦσαν καὶ κοντά των, μέσα στὶς λυγαριές, ἐκοιμᾶτο ἓνας ἄνδρας, ὁ Ὀδυσσεάς. Εἶχε τσακισθῇ τὸ καράβι του καὶ ναυαγὸς ἔφθασε κολυμβώντας στὴν ὄχθη. Ἐκεῖ ἐξάπλωσε μέσα στὶς λυγαριές, σκοτωμένος ἀπὸ τὴν κούραση καὶ τὴ νύστα.

4. Ἐκοιμᾶτο βαθιά. Ἀλλὰ οἱ φωνὲς καὶ τὰ γέλοια,

πού ἔκαμναν οἱ κοπέλες, τὸν ἐξύπνησαν. Ἀνασηκώθηκε καὶ ἔστησε τὸ αὐτί του νὰ ἀκούσῃ. ἤκουσε τὶς φωνές καὶ τὰ γέλοια καὶ ἐσυλλογίσθηκε :

5. « Ἄραγε σὲ ποιά πάλι στεριά μὲ ἔρριξαν τὰ κύματα; Θὺ βρῶ πάλι ἄγριους ἀνθρώπους, σὰν τοὺς Κύκλωπες; ἢ θὰ εἶναι καλοὶ ἐδῶ οἱ ἄνθρωποι καὶ φιλό-

ξενοι; Ἀκούω κοπέλες νὰ φωνάζουν καὶ νὰ γελοῦν. Ἄς σηκωθῶ νὰ ἰδῶ, ποῦ βρίσκομαι».

6. Ἐσηκώθηκε, ἀναμέρισε τὰ κλαδιὰ καὶ ἐπρόβαλε. Οἱ κοπέλες ἐστράφηκαν, τὸν εἶδαν καὶ τρομαγμένες ἔσυραν φωνή. Μὲ μιᾶς ὅλες ἐσκόρπισαν στὸν ποταμὸ καὶ στὴν ἄκρῃ τῆς θάλασσας. Μονάχα ἡ βασιλοπούλα ἔμεινε ἀτάραχη καὶ ἐκοίταξε τὸν ἄγνωστον ἄνδρα.

7. Ὁ Ὀδυσσεύς ἀπλωσε τὰ χέρια του καὶ τῆς ἐμίλησε μὲ γλυκεῖα φωνή :

— Κοπέλα μου, σπλχνίσου με! Δὲν ξέρω, ἂν εἶσαι θνητὴ ἢ ἀθάνατη. Ἄν εἶσαι θεά, θὰ εἶσαι ἢ Ἄρτεμις ἢ παρθένα, ἢ κόρη τοῦ Δία. Ἄν εἶσαι θνητὴ, καλότυχος ὁ πατέρας καὶ καλότυχη ἢ μάννα, ποὺ σὲ ἐγέννησαν! Καλότυχα καὶ τὰ ἀδελφία σου, ποὺ θὰ σὲ καμαρώνουν στὸ χορό! Καὶ ἀκόμη πιὸ καλότυχος ὁ ἄνδρας, ποὺ θὰ σὲ πάρῃ γυναῖκα!

8. Ἄκουσε, κοπέλα μου, τὰ πάθη μου, νὰ μὲ λυπηθῇς. Εἴκοσιν ἡμέρες ἐπάλευα μὲ τὰ κύματα. Ἔσπασε τὸ καράβι μου καὶ ἡ τρικυμία μὲ ἔρριξε ἐδῶ στὸ νησί σας. Λυπήσου με! Καὶ ὁ θεὸς νὰ σοῦ δώσῃ, ἀρχόντισσά μου, ὅ,τι ἐπιθυμεῖ ἡ καρδιά σου!

9. Ἡ Ναυσικᾶ ἐκοίταξε μὲ προσοχὴ τὸν Ὀδυσσεά καὶ τὸν ἐλυπήθηκε ἡ καρδιά της.

— ὦ ξένε, τοῦ εἶπε, τὰ λόγια σου δείχνουν, πὼς εἶσαι γνωστικὸς καὶ καλὸς ἄνθρωπος. Ἔπαθες πολλά, ἀλλὰ τώρα πιά μὴ στενοχωρῇσαι! Ἐφθασες σὲ ἓνα νησί, ὅπου κατοικοῦν καλοὶ καὶ φιλόξενοι ἄνθρωποι. Τίποτε πιά δὲν θὰ σοῦ λείψῃ· μήτε φαί, μήτε ροῦχο.

10. Τώρα θὰ σοῦ δείξω τὸ κάστρο μας. Εἶμαι, μάθε, ἡ κόρη τοῦ βασιλέα τοῦ τόπου, τοῦ καλοῦ Ἀλκίνοου. Μὲ λέγουν Ναυσικᾶ.

11. Εἶπε ἡ καλὴ καὶ φρόνιμη βασιλοπούλα καὶ ἐστράφηκε στὶς συντροφισσές της :

— Αἴ, κοπέλες, τίς ἐφώναξε, τί φοβᾶσθε; Ὁ ἄνδρας αὐτὸς δὲν εἶναι ἐχθρὸς· εἶναι ἓνας δυστυχισμένος, ποὺ ἐτσακίσθηκε τὸ καράβι του καὶ τώρα μᾶς ζητεῖ φιλοξενία. Μὴν ξεχνᾶτε, πὼς ἐμεῖς πάντα δεχόμαστε μὲ κα-

λωσύνη τοὺς ξένους, γιὰτὶ καὶ αὐτοὺς ὁ θεὸς τοὺς στέλλει.

12. Εἶπε, καὶ οἱ κοπέλες ἐπῆραν θάρρος καὶ ἐζύγωσαν. Ἡ Ναυσικᾶ τότε τοὺς εἶπε :

— Δῶστε στὸν ξένο μιὰ φορεσιὰ ροῦχα νὰ βάλῃ, γιὰτὶ ὅλα του τὰ ἐπῆρε ἡ θάλασσα. Δῶστε του καὶ λάδι νὰ λουσθῇ καὶ ν' ἀλείψῃ τὸ κουρασμένο του σῶμα.

13. Οἱ κοπέλες ἔτρεξαν πρόθυμες καὶ ἔφεραν στὸν Ὀδυσσεᾶ ροῦχα καὶ ἓνα σταμνάκι λάδι. Ὁ Ὀδυσσεᾶς τότε ἐπῆγε παράμερα στὸν ποταμό, ἐλούσθη καὶ ἀλείφθη με λάδι. Ἐπειτα ἐφόρεσε τὰ καινούργια ροῦχα καὶ ἐπρόβαλε πάλι μπροστὰ στὶς παρθένες.

14. Ὅλες τότε, μόλις τὸν εἶδαν, ἄνοιξαν τὰ μάτια των μὲ θαυμασμό. Τόσο ὁμορφος εἶχε γίνει. Ἀστραφτε ἐκεῖ στὴν ἀκρογιαλιὰ σὰ θεός.

82. Ὁ Ὀδυσσεᾶς πηγαίνει στὴν πόλιν μὲ τὴ Ναυσικᾶ.

1. Ἡ Ναυσικᾶ, ἀφοῦ ἐκαμάρωσε τὸν Ὀδυσσεᾶ, τοῦ εἶπε :

— Ἐλα τώρα νὰ πᾶμε στὴν πόλιν, στὸ παλάτι τοῦ πατέρα μου. Μὰ πρόσεξε καλὰ, αὐτὰ ποὺ θὰ σοῦ εἰπῶ. Εἶσαι γνωστικὸς καὶ θὰ καταλάβῃς.

2. Ὅσο εἵμαστε ἀκόμη στὰ χωράφια, ἐσὺ θὰ ἀκολουθῇς τὸ ἀμάξι μου. Ὅταν ὅμως πὰ φθάσωμε στὴν πόλιν καὶ ἰδῇς τὰ μεγάλα λιμάνια μας καὶ τοὺς πύργους, τότε νὰ σταθῇς. Θὰ περιμένης λίγη ὥρα, ὅσο νὰ φθάσωμε ἡμεῖς στὸ παλάτι. Καὶ τότε θὰ κινήσῃς πάλι, θὰ διαβῇς τὴν πύλιν τῶν τειχῶν καὶ θὰ μπῇς στὴν πόλιν.

3. Τότε ρωτᾷς : — Ποῦ εἶναι τὸ παλάτι τοῦ βασι-

λέα Ἀλκίνοου; Ὅλος ὁ κόσμος τὸ ξέρεи καὶ θὰ σοῦ τὸ δείξῃ. Θὰ μῆς τότε στὴ μεγάλη αὐλὴ καὶ θὰ προχωρήσῃς στὴ σάλα, ὅπου κάθεται ἡ μητέρα μου. Αὐτὴ συνηθίζει νὰ κάθεται κοντὰ στὸ τζάκι καὶ νὰ γνέθῃ. Ἐκεῖ εἶναι καὶ ὁ θρόνος τοῦ ἀγαπημένου μου πατέρα.

4. Ἄπλωσε τότε τὰ χέρια σου στὰ γόνατα τῆς μητέρας μου καὶ παρακάλεσέ την νὰ σὲ βοηθήσῃ καὶ νὰ σοῦ δώσῃ καράβι νὰ γυρίσῃς στὴν πατρίδα σου. Εἶναι καλὴ ἡ μητέρα μου καὶ θὰ σὲ πονέσῃ. Καὶ τότε πιά, ὦ ξένε, γρήγορα θὰ ἰδῇς τὸν καπνὸ νὰ ἀνεβαίνει ἀπὸ τὴ στέγη τοῦ σπιτιοῦ σου!

5. Εἶπε ἡ Ναυσικᾶ καὶ ἀνέβηκε μὲ τὶς συντροφισσές της στὸ ἀμάξι. Ἐπιασε τὸ μαστίγιον καὶ ἄρχισε νὰ κτυπᾷ σιγανὰ τὰ μουλάρια. Καὶ ὁ πολυπλάνητος Ὀδυσσεὺς ἀκολουθοῦσε πίσω πεζός.

6. Ὅταν πιά διέκρινε ἀπὸ μακριὰ τὰ λιμάνια μὲ τὰ πολλὰ καράβια καὶ τοὺς πύργους τοῦ κάστρου, ὁ Ὀδυσσεὺς ἐσταμάτησε. Ἐπροχώρησε τὸ ἀμάξι, ἐμπῆκε στὴν πόλιν. Ὑστερα ἀπὸ λίγο ἐξακολούθησε πάλι ὁ Ὀδυσσεὺς τὸ δρόμο του, ἔφθασε στὴν πύλιν καὶ ἐμπῆκε στὴν πόλιν.

7. Εὗρῃκε ἓνα διαβάτη καὶ τὸν ἐρώτησε:

— Κάμε μου τὴ χάρη νὰ μοῦ εἰπῇς, ποῦ εἶναι τὸ παλάτι τοῦ βασιλέα Ἀλκίνοου.

Ὁ διαβάτης μὲ μεγάλη προθυμία τοῦ ἀποκρίθηκε:

— Ἀκολουθήσέ με, ὦ ξένε, καὶ θὰ σὲ ὀδηγήσω. Εἶναι καλὸς ὁ βασιλεὺς μας καὶ ἡ βασίλισσα καὶ θὰ σὲ δεχθοῦν μὲ συμπάθεια.

83. Ὁ Ὀδυσσεὺς στὸ ἀνάκτορο.

1. Ὅταν ἔφθασε ὁ Ὀδυσσεὺς μπροστὰ στὸ ἀνάκτορο τοῦ Ἀλκίνοου, ἐστάθηκε νὰ τὸ καμαρώσῃ. Ποτὲ

δὲν εἶχε ἰδεῖ ἓνα τόσο πλούσιο καὶ ὁμορφο παλάτι. Τὰ κατώφλια του ἔλαμπαν, οἱ θύρες του ἦσαν ὅλο χρυσάφι καὶ δυὸ χάλκινοι σκύλοι ἔστεκαν δεξιά καὶ ἀριστερὰ στὴν πόρτα.

2. Ἐμπῆκε μέσα. Στὴν αὐλὴ εἶδε θροنيὰ ἀράδα στὸν τοῖχο καὶ ἐπάνω στὰ θροنيὰ ἐκάθοντο οἱ ἀρχόντοι τοῦ νησιοῦ καὶ ἔτρωγαν καὶ ἔπιναν. Καὶ γύρω ἀπλώνοντο μεγάλα μυρισμένα περιβόλια, γεμᾶτα ἀχλαδιές, ροδιές, μηλιές, συκιές, ἐλιές καὶ ἄλλα καρποφόρα δένδρα.

3. Ἐπέρασε ὁ Ὀδυσσεὺς τὰ θροنيὰ καὶ ἔφθασε σὲ δυὸ μεγάλους θρόνους. Στούς θρόνους αὐτοὺς ἐκάθητο ὁ βασιλεὺς Ἀλκίνοος καὶ δίπλα ἡ καλὴ του γυναῖκα, Ἀρήτη. Ὁ Ὀδυσσεὺς ἐγονάτισε, ἄγγιξε τὰ γόνατα τῆς βασίλισσας καὶ εἶπε :

4. — ὦ ξακουστὴ βασίλισσα, προσπέφτω στὰ πόδια σου καὶ σὲ παρακαλῶ. Λυπήσου με. Χρόνια γυρίζω μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα μου καὶ τώρα τὰ κύματα μὲ ἐρριξαν στὸ νησί σου. Δώσε μου ἓνα καράβι νὰ γυρίσω στὸ σπίτι μου καὶ ὁ Θεὸς νὰ σοῦ δίνη πάντα εὐτυχία. Καὶ νὰ ἰδῇς τὰ παιδιὰ σου, ὅπως ἐπιθυμεῖς.

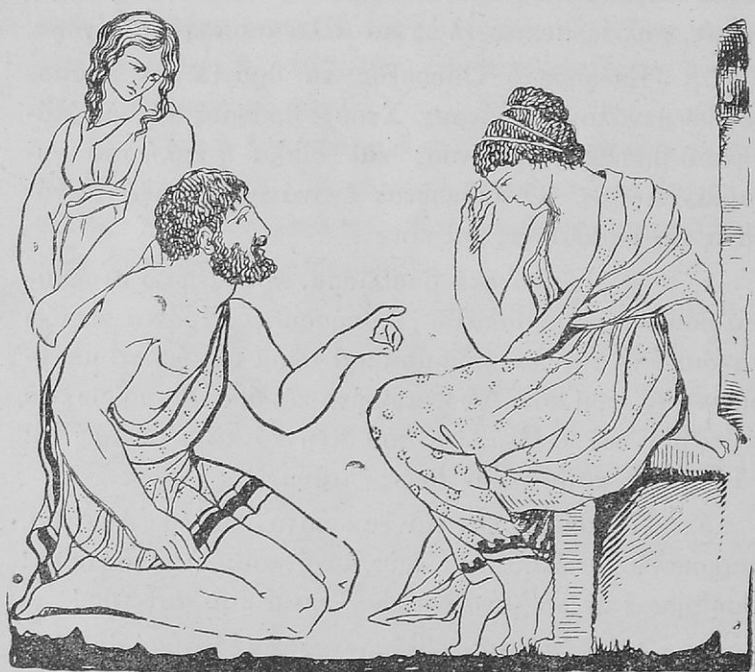
5. Παρακαλῶ καὶ τὸν ξακουστὸ βασιλέα Ἀλκίνοο, παρακαλῶ καὶ ὅλους ἐδῶ τοὺς ἀρχόντους. Λυπηθῆτε με ! Βοηθήσετέ με νὰ ξαναῖδῶ τὴ γλυκειὰ μου πατρίδα !

6. Ὅλοι ἐσάστισαν βλέποντας τὸν ξένο καὶ ἀκούοντας τὰ πικραμένα του λόγια. Πρώτη ἡ βασίλισσα ἀνοιξε τὸ στόμα της καὶ εἶπε στὸν ἄνδρα της :

7. — ὦ ἀγαπημένε μου ἄνδρα, βασιλέα Ἀλκίνοε. Δὲν εἶναι, μοῦ φαίνεται, σωστό, νὰ ἀφήνωμε ἔτσι τὸν ξένο μας νὰ κάθεται χάμω. Σήκωσέ τον καὶ βάλε τον νὰ καθίσῃ σὲ θρόνο. Καὶ πρόσταξε νὰ τοῦ φέρουν κρασί.

Καὶ εἶπε τῆς κελάρισσας νὰ τοῦ φέρῃ δεῖπνο νὰ φάγῃ, γιὰτὶ πεινᾷ.

8. Ἦκουσε τὰ καλὰ λόγια τῆς γυναίκας τοῦ ὀ βασιλέας Ἀλκίνοος καὶ εὐθὺς ἐσηκώθηκε. Ἐπῆρε ἀπὸ τὸ χέρι τὸν πολυβασανισμένο Ὅδυσσέα καὶ τὸν ἔβαλε νὰ καθίσῃ σὲ ἀσημένιο σκαμνὶ δίπλα. Καὶ ἐπρόσταξε καὶ ἔφεραν κρασί καὶ κρέας γιὰ τὸν ξένο.

9. Ἐγέμισαν ὅλοι τὰ ποτήρια τῶν κρασὶ καὶ ὁ φρόνιμος Ἀλκίνοος εἶπεν :

— Ἀκούσετέ με, ὦ ἀρχόντοι! Καλὰ ἐτελείωσε ἡ ἡμέρα! Ἄς πᾶμε τώρα νὰ κοιμηθοῦμε καὶ τὸ πρωτὶ ἐλᾶτε πάλι στὸ παλάτι μου. Θὰ κάμωμε θυσίες στοὺς θεοὺς καὶ θὰ ἀρματώσωμε ἕνα γρήγορο καράβι νὰ πάῃ

τὸν ξένο μας στὴν πατρίδα του. Γιατὶ σωστὸ καὶ δίκιο εἶναι νὰ κάμωμε τὸ καλὸ, σὲ ὅποιον ξένο φθάσῃ στὸ νησί μας καὶ μᾶς ζητήσῃ βοήθεια!

10. Εἶπε καὶ οἱ ἀρχόντοι ἐσηκώθηκαν, ἐχαιρέτισαν τὸ βασιλέα καὶ ἐγύρισαν στὰ σπίτια των. Καὶ ὅταν τὴν ἄλλη μέρα ἐβγῆκε πάλι ὁ ἥλιος, ἦλθαν στὸ παλάτι. Ἔδωκαν ἓνα γρήγορο καρόβι καὶ ὅλοι μαζί κατέβηκαν στὴν παραλία νὰ τὸν ἀποχαιρετίσουν.

— Πήγαινε στὸ καλὸ, ὦ ξένε! εἶπαν. Καλὴ πατρίδα!

11. Ὁ Ὀδυσσεὺς χαρούμενος εὐχαρίστησε τοὺς εὐγενικοὺς εὐεργέτες του καὶ ἐπῆδησε στὸ καρόβι Ἀέρας πρύμνος ἐφύσησε καὶ τὴν ἄλλη μέρα ὁ πολὺλαθος, ὁ πολυτάξιδος Ὀδυσσεὺς, ἔφθανε πιά μὲ τὸ καλὸ στὴν πατρίδα του.

84. Ὁ Ὀδυσσεὺς φθάνει στὴν πατρίδα.

1. Ἐφθασε ὁ πολυβισανισμένος Ὀδυσσεὺς στὴν ἀγαπημένην του Ἰθάκην. Ἐλεσε κατὰ γῆς καὶ ἐφίλησε τὸ ἅγιον χῶμα τῆς πατρίδας.

— Σὲ εὐχαριστῶ, θεέ μου, ἐφώναξε, ποὺ μὲ ἀξίωσες νὰ ἔλθω πάλι στὸν τόπο, ὅπου ἐγεννήθηκα, καὶ θὰ ἰδῶ ξανά τὸ γέρον πατέρα μου, τὴ γυναῖκα μου καὶ τὸ γιό μου.

2. Ἐσηκώθηκε πάλι, ἐπῆρε τὸ μονοπάτι τοῦ βουνοῦ. Ἦθελε νὰ πρωτοπῇ στὴ μάνδρα, ὅπου εἶχε ἀρήσει τώρα καὶ εἴκοσι χρόνια τὸν ἀγαπημένο του χοιροβοσκό, τὸν Εὐμαιο.

«Ἄραγε θὰ ζῇ ἀκόμη; ἐσυλλογίζετο. Ἄραγε θὰ μὲ γνωρίσῃ, εἴκοσι χρόνια ποὺ λείπω ἀπὸ τὴν πατρίδα;»

3. Ἀνέβαινε ὁ Ὀδυσσεὺς στὴν πλαγιά τοῦ βουνοῦ καὶ ἡ καρδιά του ἐκτυποῦσε δυνατά.

— Πατρίδα μου! Πατρίδα μου! ἔλεγε καὶ ἑξανάλεγε καὶ τὰ δάκρυα ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ μάτια του. Δέκα χρόνια ἐπολέμησα στὴν Τροία, καὶ δέκα χρόνια ἐγύριζα στὶς θάλασσες καὶ τώρα σὲ ξαναβλέπω, πατρίδα μου!

4. Ἐξαφνα ἐστάθηκε. Εὐρίσκετο προστὰ στὴ μάνδρα του. Ὅλα τὰ ἐγνώρισε· τοὺς βράχους, τὰ χαμηλὰ σπιτάκια, τὶς βοσκές. Στὸ πεζούλι ἐκάθετο ἓνας γέρος ἀσπρομάλλης καὶ ἔκοβε πετσοὶ γιὰ νὰ κάμῃ πέδιλα. Μπροστά του ἦσαν ξσπλωμένα τέσσερα μεγάλα μανδρόσκυλα.

5. Ἦσυχία μεγάλη, ὁ ἥλιος πιά ἐβασίλευε καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἐστάθηκε καὶ ἐκοίταξε τὸ γέρο. — Ποιὸς νὰ εἶναι; Ποιὸς νὰ εἶναι; ἐρωτοῦσε μὲ τὸ νοῦ του. Ἐκοίταζε τὸ γέρο καὶ ἑξαφνα τὸ μυαλό του ἐφωτίσθηκε:

— Εἶναι ὁ Εὐμαιος! ἐμουρμούρισε. Ὁ Εὐμαιος!

Ἐνα δάκρυ ἐκύλησε ἀπὸ τὰ μάτια του.

6. Ἀλλὰ τὴ στιγμή ἐκείνη τὸν εἶδαν τὰ σκυλιὰ καὶ ἐτινάχθησαν ἐπάνω γαυγίζοντας. Ἀγριεμένα ἐχύθηκαν στὸν Ὀδυσσεά. Ἀλλὰ καὶ ὁ Εὐμαιος ἐτινάχθηκε καὶ αὐτὸς ἐπάνω, εἶδε τὸν ξένο καὶ ἄρχισε ἀμέσως νὰ μαλῶνῃ τὰ σκυλιὰ καὶ νὰ τοὺς πετᾷ πέτρες νὰ φύγουν.

7. Ἐφυγαν τὰ σκυλιὰ καὶ ὁ Εὐμαιος ἐπροχώρησε στὸν Ὀδυσσεά καὶ εἶπε:

— Νὰ μὲ συμπαθῆς, γέρο μου, ποὺ τὰ σκυλιὰ μου ἐχύθηκαν ἐπάνω σου. Ἄν σοῦ ἔκαμναν κακό, τί ντροπὴ μεγάλη γιὰ μένα! Δὲν μοῦ φθάνουν τὰ βάσανα ποὺ ἔχω, ἀλλὰ θὰ εἶχα, γέρο μου, καὶ τούτῃ τὴ ντροπὴ.

8. — Τί βάσανα ἔχεις, γέροντά μου; τὸν ρωτᾷ ὁ ἑξυπνος ἀφέντης του, ὁ Ὀδυσσεύς. Ἐδῶ εἶσαι εὐτυχής. Ζῆς μόνος, ἡσυχος, στὸν καθαρὸν ἀέρα. Καὶ ἔχεις, ὅσα κοπάδια θέλεις χοίρους.

9. Ἀλλὰ ὁ γέρο Εὐμαιος ἀναστέναξε :

— Τί νὰ τὰ κάμω ὅλα αὐτά, γέρο μου ; Ἐμένα ἢ καρδιά μου εἶναι ἀπαρηγόρητη, γιατί εἶχα ἓνα καλὸν ἀφέντη, καὶ τώρα ποῦ νὰ εἶναι ; Εἴκοσι χρόνια τώρα τὸν περιμένω καὶ ἀκόμη δὲν ἦλθε !

10. Μὰ ἄς μὴ σὲ στενοχωρῶ καὶ σένα, ὦ ξένε. Ἐλα μέσα στὸ καλύβι μου· ἔλα νὰ φάγῃς καὶ νὰ πιῇς. Καὶ ἅμα χορτάσης καὶ ξεκουρασθῇς, μοῦ διηγείσαι, ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι καὶ πῶς ἔπεσες ἐδῶ στὸ νησί μας. Καλῶς μᾶς ὥρισες !

85. Ὁ Ὀδυσσεύς ἀκούει τὸν πιστό του χοιροβοσκό.

1. Ὁ γέρο Εὐμαιος ἔστρωσε κλαδιὰ χάμω καὶ ἀπὸ ἐπάνω ἔρριξε προβιά ἄγριου γιδιοῦ.

— Ὅριστε, εἶπε στὸν ξένο, κάθισε ἐδῶ καὶ τώρα θὰ σοῦ φέρω κρέας καὶ ψωμὶ καὶ παλιὸ κρασί νὰ εὐχαριστηθῇ ἡ καρδιά σου.

2. Ὅλοι οἱ πτωχοὶ καὶ οἱ ξένοι εἶναι ἀδελφοί μας. Μᾶς τοὺς στέλλει ὁ θεὸς καὶ πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ τοὺς τιμοῦμε. Ἀχ, νὰ ἦρχετο ἔξαφνα καὶ μένα ὁ ἀγαπημένος ἀφέντης μου, τί χαρὲς θὰ τοῦ ἔκαμνα ! Ἀλλὰ πάει αὐτός, ἐχάθηκε πολεμώντας μακριὰ στὰ καταραμένα ἀκρογιάλια τῆς Τροίας !

3. Εἶπε ὁ Εὐμαιος καὶ ἀναστέναξε. Ἐπειτα ἐσηκώθηκε, ἐπῆγε στὴ μάνδρα, ἔσφαξε δυὸ γουρουνόπουλα, τὰ ἐπέρασε στὶς σοῦβλες, τὰ ἔψησε γρήγορα καὶ ἐγύρισε στὸν Ὀδυσσεά. Ἐφερε κρασί, ἐκάθισε ἀντίκρυ στὸν ξένο του καὶ τοῦ εἶπε :

4. — Τρῶγε, ξένε, καὶ εὐχῆσου καὶ σὺ νὰ φθάσῃ ὁ ἀφέντης μου. Γιατὶ ἐπλάκωσαν στὸ σπίτι του πολλοὶ

νέοι ἀδιάντροποι καὶ φαγάδες, ποὺ ζητοῦν νὰ παντρευθοῦν τὴ γυναῖκα του τὴ φρόνιμη Πηνελόπη. Καὶ κάθε ἡμέρα σφάζουν τοὺς χοίρους του καὶ τὰ ἀρνιά του καὶ πίνουν τὰ κρασιά του.

5. — Καὶ ὁ γιός του; ἐρώτησε ὁ Ὀδυσσεύς καὶ ἔτρεμε ἡ φωνή του.

— Ὁ γιός του, ἀποκρίθηκε ὁ Εὐμαιο, ἄς εἶναι καλά! Εἶναι πιά παλληκάρι εἴκοσι χρονῶν, ἀληθινὸς λεβέντης. Ἀλλὰ τί νὰ σοῦ κάμῃ ἓνας μὲ τόσους ἐχθρούς! Ἐφυγε αὐτὲς τὲς ἡμέρες καὶ πηγαίνει νὰ ρωτήσῃ στὰ λιμάνια, ἂν ἐφάνηκε πουθενὰ ὁ πατέρας του. Ὅπου νὰ εἶναι, θὰ γυρίσῃ.

6. Ὁ Ὀδυσσεύς ἄκουσε καὶ δὲν ἐμίλησε. Ἀπλωσε τὸ χέρι του καὶ ἄρχισε νὰ τρώγῃ. Ἀλλὰ μέσα του ἐσυλλογίζετο, πῶς νὰ πῇ στὸ παλάτι του νὰ μὴν τὸν γνωρίσῃ κανένας καὶ πῶς νὰ διώξῃ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ξένους ἀπὸ τὸ σπίτι του. Καὶ ἔχαιρε, ποὺ θὰ ἔβλεπε τὴ γυναῖκα του, τὸν πατέρα του καὶ τὸ γιό του.

7. Ἀμα ἔφαγε καὶ ἐχόρτασε, ἐγέμισε τὸ ποτήρι του κρασί καὶ εἶπε στὸ γέρο Εὐμαιο:

— Πίνω στήν ὑγείά σου, ἀγαπημένε γέροντα, ποὺ τόσο καλὰ μὲ ἐφιλοξένησες. Καὶ γιὰ τὸν ἀφέντη σου, μὴ λυπᾶσαι. Εἶπέ μου, πῶς ἦτο καὶ ἴσως ἐγὼ νὰ τὸν ἔχω συναντήσῃ. Γιατὶ ἐγύρισα τὸν κόσμον καὶ εἶδα πολλὰς χῶρες καὶ ἐγνώρισα πολλοὺς ἀνθρώπους.

8. Μὰ ὁ πιστὸς χοιροβοσκὸς ἀποκρίθηκε:

— Ὅλοι ὅσοι ἔρχονται ἐδῶ, μᾶς λέγουν, πῶς εἶδαν τὸν ἀφέντη μου καὶ μᾶς ἀραδιάζουν παραμύθια γιὰ νὰ μᾶς παρηγορήσουν. Γι' αὐτὸ δὲν πιστεύω πιά κανένα.

Ἀχ! ὁ ξακουσμένος μου, ὁ καλὸς μου ἀφέντης θὰ ἐσκοτώθηκε στὴ στεριά, ἢ θὰ τὸν ἔφαγαν τὰ ψάρια τῆς

θάλασσας. Καὶ ἐγὼ τώρα κάθομαι ἐδῶ στὴν ἐρημιὰ καὶ τὸν κλαίω καὶ δὲν παρηγοροῦμαι!

9. Ὁ Ὀδυσσεύς τότε ἐσήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ εἶπε:

— Δὲν λέγω ψεύματα. Ἄκουσε γέρο· ἔρχεται ὁ Ὀδυσσεύς. Ἔρχεται καὶ θὰ μπῇ πάλι στὸ παλάτι του καὶ θὰ τιμωρήσῃ ὅλους τοὺς ἐχθρούς. Καὶ θὰ ἀγκαλιάσῃ τοὺς πιστοὺς του δούλους. Ἄς εἶναι μάρτυράς μας ὁ θεός, σοῦ λέγω τὴν ἀλήθεια!

10. Ἀλλὰ ὁ Εὐμαιὸς δὲν ἐπίστευε.

— Πῖνε ἥσυχα, ὦ ξένε, καὶ ἄς ἀλλάξωμε ὁμιλία. Ὅ,τι καὶ ἂν μοῦ εἰπῇς, ἐγὼ πιά δὲν πιστεύω. Ἐπλάκωσε πιά ἡ νύκτα καὶ θὰ εἶσαι κουρασμένος. Θὰ σοῦ στρώσω ἐδῶ κοντὰ στὴ φωτιά νὰ κοιμηθῇς. Καὶ ἐγὼ θὰ πάω νὰ ξαπλώσω ἔξω ἀπὸ τὴν μάνδρα, μὴν τύχη καὶ πέσῃ κανένας κλέπτης στὰ κοπάδια τοῦ ἀφέντη!

11. Εἶπε ὁ Εὐμαιὸς, ἐξώσθηκε τὸ σπαθί του, ἔβαλε μιὰ χονδρὴ κάπα γιὰ τὸ κρῦο, ἐπῆρε ἓνα κοντάρι καὶ ἐβγῆκε ἔξω. Ἐμείνει μόνος ὁ Ὀδυσσεύς δίπλα στὴ φωτιά. Καὶ ἔχαιρε, γιὰτὶ ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια εὐρῆκε ἓνα παλαιὸ του σύντροφο, νὰ τὸν ἀγαπᾷ ἀκόμη τόσο πολὺ.

— Ἀγαπημένε μου Εὐμαίε, ἐμουρμούρισε σιγά, καλῶς σὲ εὐρῆκα!

86. Πατέρας καὶ γιός.

1. Ἐξημέρωσε. Ὁ Εὐμαιὸς μὲ τὸν Ὀδυσσεᾶ ἀναψαν φωτιά γιὰ νὰ ἐτοιμάσουν τὸ φαγί. Ἐξαφνὰ ἀκούσθηκε βῆμα ἔξω ἀπὸ τὴν μάνδρα· τὰ σκυλιὰ ὅμως δὲν ἐγαύγιζαν. Ἐκινούσαν τὴν οὐρά των χαρούμενα.

2. Ὁ Ὀδυσσεύς ἐστράφηκε τότε σὺν πιστῷ τοῦ χοιροβοσκῷ καὶ τοῦ εἶπε :

— Κάποιος φίλος θὰ ἔρχεται, γιατί οἱ σκύλοι τὸν ἀκούουν καὶ δὲν γαυγίζουν.

3. Δὲν εἶχε ἀκόμη τελειώσει τὸ λόγο του, καὶ νά, ἐφάνηκε στὸ κατώφλι ἓνας ὠραῖος νέος, ἕως εἴκοσι χρόνων. Τὸν εἶδε ὁ Εὐμαιὸς καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς τοῦ ἔπεσαν οἱ κοῦπες ἀπὸ τὰ χέρια του. Ἐτρεξε, ἀγκάλιασε τὸ νέο, τοῦ ἐφίλησε τὸ κεφάλι, τὰ μάτια, τὰ χέρια καὶ ἔκλαιε καὶ ἐμιλοῦσε :

— Τηλέμαχε, γλυκό μου φῶς, καλῶς ἦλθες !

4. Ὁ Τηλέμαχος ἀγκάλιασε καὶ αὐτὸς τὸ χοιροβοσκὸ καὶ τοῦ ἀποκρίθηκε :

— Καλῶς σὲ εὗρηκα, παππούλη ! Μὲ τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ γυρίζω ζωντανὸς ἀπὸ τὸ ταξίδι. Τώρα νά, ἔφθασα. Δὲν ἐπῆγα ἀκόμη στὸ ἀνάκτορο. Ἐπέρασα πρωτύτερα ἀπὸ τὶς μάνδρες, γιὰ νὰ σὲ ἰδῶ καὶ νὰ σὲ ἐρωτήσω, τί γίνεται ἡ μητέρα μου καὶ ὁ γέρο παπποῦς.

5. Καὶ ὁ καλὸς χοιροβοσκὸς ἀποκρίθηκε :

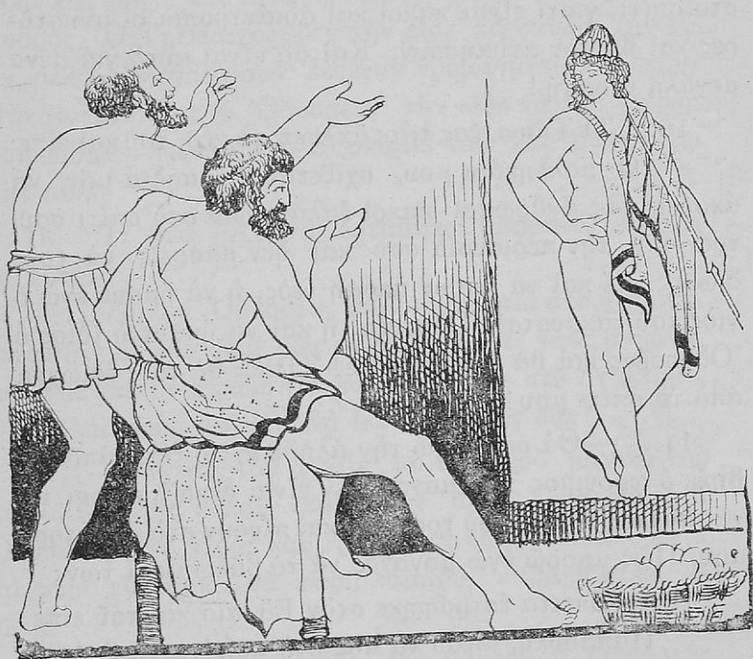
— Κάθεται ἀκόμη ἡ μητέρα σου στὸ ἀνάκτορο καὶ κλαίει ἡμέρα καὶ νύκτα καὶ περιμένει τὸν ἄνδρα της, τὸν ξακουστὸν Ὀδυσσεύα. Καὶ ὁ παπποῦς σου, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦ ἔφυγες, κλαίει καὶ δὲν θέλει μήτε νὰ φάγῃ μήτε νὰ πιῇ.

6. Ἐδρασκέλισε ὁ Τηλέμαχος τότε τὸ κατώφλι καὶ ἐμπῆκε μέσα. Ὁ Ὀδυσσεύς ἐσηκώθηκε νὰ τοῦ δώσῃ τὸ σκαμνί του. Ὁ νέος ὅμως δὲν τὸν ἀφῆκε :

— Μεῖνε, ξένε, στὴ θέση σου, τοῦ εἶπε, μὴ σηκώνεσαι. Ὁ ἀγαπητὸς παππούλης θὰ μοῦ ἐτοιμάσῃ τόπο νὰ καθίσω καὶ ἐγώ.

7. Ὁ Ὀδυσσεύς ἐκάθισε πάλι καὶ ὁ Εὐμαιὸς

ἔστρωσε χάμω κλαδιά, ἔρριξε ἀπὸ πάνω του προβιά καὶ ἐκάθισε ὁ γιὸς τοῦ Ὀδυσσεύ. Ἄρχισαν τότε νὰ τρώγουν καὶ οἱ τρεῖς. Ἄμα ἀπόφαγαν, ὁ Τηλέμαχος ἐστράφηκε στὸν Εὐμαιο καὶ τὸν ἐρώτησε :

— Παππούλη, ἀπὸ ποιό μέρος ἔφθασε ὁ ξένος ἐδῶ στὴν πατρίδα μας ;

— Καὶ ὁ Εὐμαιοὺς ἀποκρίθηκε :

8. — Λέγει, πὼς ἐπεριπλανήθηκε σὲ πολλὰς χῶρας καὶ οἱ θεοὶ τὸν ἔρριξαν ἐδῶ στὸ νησί μας. Ἐσὺ εἶσαι ὁ ἀφέντης καὶ τώρα σοῦ τὸν παραδίνω νὰ τὸν περιποιηθῇς καὶ νὰ τὸν βοηθήσῃς νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του.

9. Ὁ Τηλέμαχος ἀναστέναξε :

— Ἀλίμονο ! Πὼς νὰ τὸν περιποιηθῶ στὸ ἀνάκτορό μου, ἔτσι πὺ ἐχει καταντήσει ! Ὅμως ξέρω, πὼς πρέπει

νὰ ἀγαποῦμε καὶ νὰ τιμοῦμε τοὺς ξένους. Γι' αὐτὸ λοιπὸν θὰ τὸν ντύσω μὲ ὥραϊα ροῦχα, θὰ τοῦ δώσω δίκοπο σπαθὶ καὶ σανδάλια καὶ θὰ τὸν στείλω, ὅπου ἡ καρδιά του θέλει. Ἀλλὰ κράτησέ τον ἐδῶ νὰ μὴν ἔλθῃ στὸ σπίτι, γιατί εἶναι κακοὶ καὶ ἀδιάντροποι οἱ μνηστῆρες καὶ θὰ τὸν κτυπήσουν. Καὶ θὰ εἶναι αὐτὸ γιὰ μένα μεγάλη ντροπή!

10. Ὁ Ὀδυσσεὺς τότε ἄπλωσε τὸ χέρι του καὶ εἶπε:

— ὦ παλληκάρι μου, σχίζεται ἡ καρδιά μου νὰ ἀκούω, πὼς ἄνθρωποι κακοὶ ἐπλάκωσαν στὸ σπίτι σου, τρώγουν τὴν περιουσία σου καὶ δὲν μπορεῖς νὰ τοὺς διώξῃς. Αἱ καὶ νὰ ἤμουν ἀκόμη νέος, ἢ νὰ ἤμουν ἐγὼ ὁ γιὸς τοῦ ξακουστοῦ Ὀδυσσεῦ ἢ καὶ νὰ ἤμουν ὁ ἴδιος ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ θὰ ἔβλεπες τότε! Ὅλους θὰ τοὺς ἐδιωχνα ἀπὸ τὸ σπίτι μου!

11. — Θὰ σοῦ εἰπῶ τὴν ἀλήθεια, ὦ ξένε, ἀποκρίθηκε ὁ φρόνιμος Τηλέμαχος. Δὲν εἶναι δέκα ἢ εἴκοσι, εἶναι πολλοὶ αὐτοί, πού τρώγουν καὶ πίνουν στὸ ἀνάκτορό μου. Πῶς μπορῶ ἐγὼ μοναχὸς νὰ τὰ βάλω μαζί των;

12. Ἐπειτα ἐστράφηκε στὸν Εὐμαιο καὶ τοῦ εἶπε:

— Παππούλη, σήκω νὰ πᾶς στὸ παλάτι, νὰ βρῇς τὴ μητέρα μου καὶ νὰ τῆς εἰπῇς, πὼς ἔφθασα γερὸς ἀπὸ τὸ ταξίδι, νὰ μὴ στενοχωριέται. Καὶ νὰ μηνύσουν καὶ τοῦ γέρο παπποῦ μου, τοῦ Λαέρτη, γιὰ νὰ χαρῇ ἡ καρδιά του. Καὶ ἐγὼ θὰ καθίσω ἐδῶ μὲ τὸν ξένο μας νὰ σὲ περιμένω.

13. Ἐσηκώθη ἀμέσως ὁ πιστὸς χοιροβοσκός, ἔβαλε τὰ σανδάλιά του, ἐπῆρε τὸ ραβδί του καὶ ἐκίνησε γρήγορα γιὰ τὴ χώρα. Ἐμειναν μόνοι πατέρας καὶ γιός.

14. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ἡ θεὰ τῆς σοφίας, ἡ Ἀθηνᾶ, πού ἀγαποῦσε πολὺ τὸν Ὀδυσσεῦ καὶ τοῦ ἐπαρουσιά-

ζετο σὲ κάθε μεγάλο κίνδυνο γιὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ, ἐπρόβαλε πάλι μπροστά του.

15. Ἐμεταμορφώθηκε σὲ ὑψηλόσωμη, ὥραία γυναίκα καὶ ἐπῆγε καὶ ἐστάθηκε ἀπέξω ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς μάνδρας. Ὁ Τηλέμαχος δὲν τὴν εἶδε· τὰ σκυλιὰ τὴν εἶδαν, ἀλλὰ δὲν ἐγαύγισαν· ἔτρεξαν τρομαγμένα καὶ ἐκρύφθησαν. Μονάχα ὁ Ὀδυσσεύς τὴν εἶδε νὰ τοῦ γνέφῃ. Ἐσηκώθηκε λοιπὸν ἀπὸ τὸ скаμνί του καὶ ἐβγήκε ἔξω στὴν αὐλή.

16. Ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ ἐστάθηκε μπροστά του καὶ τοῦ εἶπε:

— Πολύξερε Ὀδυσσεά, φανερώσου πιά στὸ γιό σου. Σκεφθῆτε οἱ δύο σας, πῶς νὰ τιμωρήσετε τοὺς μνηστήρες. Καὶ ἔπειτα σηκωθῆτε καὶ πηγαίνετε στὸ ἀνάκτορο. Δὲν θὰ ἀργήσω καὶ ἐγὼ νὰ ἔλθω βοηθός σας!

17. Εἶπε καὶ τὸν ἄγγιξε μὲ τὸ χρυσὸ μαγικὸ τῆς ραβδί. Μὲ μιᾶς ἄλλαξε καὶ ἔγινε ἄλλος ἄνθρωπος ὁ Ὀδυσσεύς· ἦτο γέρος καὶ ἔγινε νέος, ἐφοροῦσε κουρέλια καὶ τώρα εὐρέθηκε νὰ φορῇ λαμπρό, καθαρώτατο χιτῶνα.

18. Ἐμπῆκε τότε μέσα στὴ μάνδρα ὁ Ὀδυσσεύς καὶ ὁ Τηλέμαχος ἐσάστισε:

— Ποιὸς εἶσαι; ἐφώναξε. Δὲν εἶσαι ἄνθρωπος· εἶσαι θεὸς καὶ ἀλλάζεις μορφές. Ἐλέησέ μας, καὶ θὰ σοῦ προσφέρω μεγάλες θυσίες!

19. Ὁ πολύπαθος Ὀδυσσεύς ἀποκρίθηκε:

— Παιδί μου, θεὸς δὲν εἶμαι ἐγώ. Εἶμαι ὁ πατέρας σου! Ἦλθα ὕστερα ἀπὸ εἴκοσι χρόνια!

Ἀνοιξε τὴν ἀγκαλιά του, ἐφίλησε τὸ γιό του καὶ τὰ δάκρυα ἔτρεχαν στὰ μάγουλά του. Ἀλλὰ ὁ Τηλέμαχος δὲν ἐπίστευε.

20. — "Οχι, δὲν εἶσαι ὁ πατέρας μου, εἶπε. Θὰ εἶσαι κανέννας θεός· γιατί ἦσουν γέρος καὶ τώρα νά, λάμπεις σὰ νέος. Ἐφοροῦσες κουρέλια καὶ τώρα βλέπω λαμπρὰ ροῦχα νά σὲ στολίζουν. "Οχι, δὲν εἶσαι ὁ πατέρας μου!

21. — Εἶμαι ὁ πατέρας σου, παιδί μου, ἀποκρίθηκε ὁ Ὀδυσσεύς. Ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ τώρα ἐπρόβαλε στὴν πόρτα καὶ μὲ ἔκραξε. Μὲ ἄγγιξε μὲ τὸ ραβδί της καὶ ἔγινα ὅπως μὲ βλέπεις.

22. Τότε ὁ Τηλέμαχος ἐπίστευσε. Ἐπεσε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ πατέρα του καὶ ἄρχισε νά τὸν φιλῇ καὶ νά κλαίῃ ἀπὸ τὴ χαρά του. Καὶ σὰν ἐχώρτασαν πιά τὸ κλάμα, ὁ Ὀδυσσεύς εἶπε στὸ γιό του :

23. — Ἦλθε ὁ καιρός, παιδί μου, νά τιμωρήσωμε τοὺς μνηστῆρες καὶ νά τοὺς διώξωμε ἀπὸ τὸ σπίτι μας. Μὴ φοβᾶσαι, πὼς εἶναι αὐτοὶ πολλοὶ καὶ ἑμεῖς λίγοι. Θὰ τοὺς νικήσωμε, γιατί θὰ ἔχωμε τὴν Ἀθηνᾶ πλάϊ μας. Μόνο αὔριο ξημερώματα, πηγαινε ἐσὺ στὸ ἀνάκτορο· θὰ ἔλθω ὕστερα καὶ ἐγώ, ντυμένος σὰ ζητιᾶνος.

24. Καὶ ἂν μοῦ φερθοῦν κακά, παιδί μου, βάστα τὴν καρδιά σου, μὴ μολογήσης ποιὸς εἶμαι. Μὴν τὸ εἰπῆς κανενός, μήτε τῆς μητέρας σου, μήτε τοῦ παλποῦ σου, μήτε τοῦ πιστοῦ χοιροβοσκοῦ μας. Ἐμεῖς οἱ δυὸ μονάχα θὰ ξέρωμε τὸ μυστικό. Καὶ θὰ νικήσωμε, παιδί μου, γιατί ἔχομε δίκιο καὶ εἶναι ὁ Θεὸς μαζί μας!

25. Ὁ Τηλέμαχος τότε εἶπε :

— Κάμε, ὅπως θέλεις, πατέρα. Ἐγὼ θὰ εἶμαι πάντα στὸ πλευρό σου καὶ θὰ κάμω, ὅ,τι μὲ προστάξης!

87. Ὁ Ὀδυσσεύς πάει στὸ ἀνάκτορό του.

1. Τὸ βράδυ ἐγύρισε ὁ χοιροβοσκὸς ἀπὸ τὸ ἀνάκτορο, ἀναψαν φωτιά, ἐτοίμασαν τὸ φαγί. Ἐδείπνησαν καὶ ἐκοιμήθηκαν καὶ οἱ τρεῖς, ὁ ἕνας πλάϊ στὸν ἄλλον.

2. Πρωῖ πρωῖ ἐξύπνησαν, ἔβαλε τὰ σανδάλιά του ὁ Τηλέμαχος, ἐπῆρε τὸ κοντάρι του καὶ ἐμίλησε στὸ χοιροβοσκό του:

— Παππούλη, πάω νὰ μὲ ἰδῇ ἡ μητέρα μου, νὰ μὴν κλαίῃ. Καὶ σοῦ παραγγέλλω νὰ φέρῃς τὸν καημένον αὐτὸν τὸ ξητιᾶνο στὸ παλάτι. Ἐκεῖ θὰ βρῇ νὰ φάγῃ, καὶ ἀλίμονο, σὲ ὅποιον τὸν πειράξῃ!

3. Εἶπε καὶ ἔφυγε γρήγορα γρήγορα γιὰ τὸ παλάτι. Κατὰ τὸ μεσημέρι ἐπῆραν τὸν ἴδιο δρόμο καὶ ὁ πιστὸς χοιροβοσκὸς μὲ τὸν Ὀδυσσεύ. Μπροστὰ ἐπήγαινε ὁ Εὐμαιοὺς καὶ πίσω του ὁ πολύξερος Ὀδυσσεύς, ντυμένος σὰ ξητιᾶνος. Εἶχε πάλι γίνει γέρος, ἐκρατοῦσε ραβδί καὶ ἀπὸ τὸν ὦμο του ἐκρέμετο ἓνα κουρελιασμένο δισάκκι.

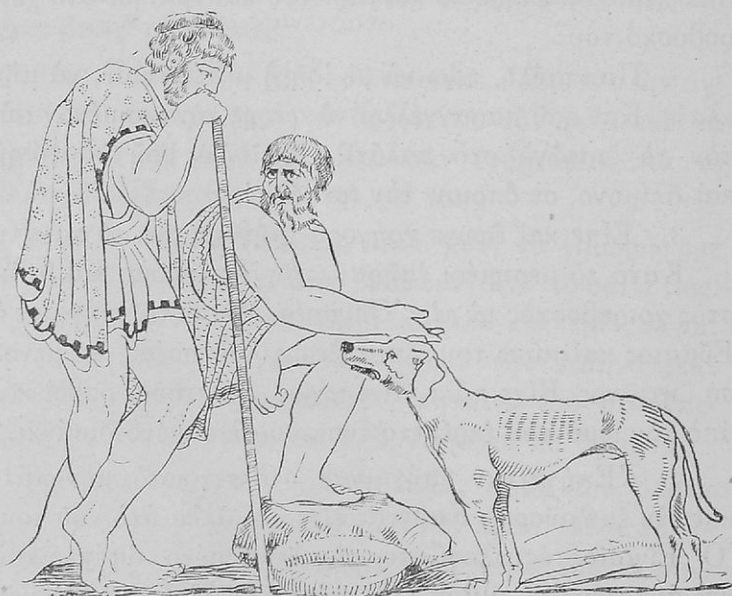
4. Ἐπήγαιναν ἐπήγαιναν στὸ πετρωτὸ μονοπάτι καὶ δὲν ἐμιλοῦσαν. Καθένας εἶχε καὶ ἄλλα στὸ νοῦ του. Ὁ Εὐμαιοὺς ἐσυλλογίζετο τὸν ξενιτεμένο ἀφέντη του καὶ ἀναστέναζε· καὶ ὁ Ὀδυσσεύς ἐσχεδίαζε μὲ τὸ νοῦ του, πῶς θὰ φερθῇ γιὰ νὰ μὴν τὸν γνωρίσουν, καὶ πῶς θὰ μπορέσῃ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἄνομους μνηστῆρες.

5. Ἐπήγαιναν ἐπήγαιναν, ἐμπῆκαν στὴ χώρα καὶ ἔξαφνα ἄκουσαν τραγούδια καὶ τὴ λῖρα νὰ παίζει. Ὁ Ὀδυσσεύς ἄπλωσε τότε τὸ χέρι του καὶ ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ χοιροβοσκοῦ.

6. — Εὐμαιο, τοῦ λέγει, αὐτὸ χωρὶς ἄλλο θὰ εἶναι τὸ ἀνάκτορο τοῦ Ὀδυσσεύ. Βλέπω μέσα στῆς αὐλὲς ἄν-

δρες πολλοὺς νὰ τρώγουν καὶ νὰ τραγουδοῦν. Τράβα
τώρα ἐσὺ μπροστὰ καὶ ἐγὼ ἔρχομαι ὕστερα ἀπὸ σένα.
Καὶ μὴ φοβᾶσαι, πὼς θὰ μὲ κτυπήσουν· ἔχω ἐγὼ πολλὰ
ὕποφέρει στὴ ζωὴ μου καὶ ἡ καρδιά μου ἀντέχει.

7. Ἔτσι ποὺ ἐμιλοῦσαν, νὰ καὶ ἓνα γέρικο σκυλί,
ποὺ ἦτο ξαπλωμένο σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς αὐλῆς, σηκώνει
τὰ αὐτιά του καὶ τὸ κεφάλι. Σὰ νὰ ἄκουσε γνώριμη φωνὴ
ἀγαπημένη.

8. Ἦτο ὁ γέρο σκύλος τοῦ Ὀδυσσεά, ὁ Ἄργος.
Τὸν ἀγαποῦσε πολὺ ὁ Ὀδυσσεάς καὶ τὸν ἔπαιρνε πάντα
στὰ κυνήγια του. Ἀλλὰ τώρα, εἴκοσι χρόνια ποὺ ἔλειπε,
κανένας πιά δὲν τὸν ἐφρόντιζε. Καὶ ἔμενε ὁ κακόμοιρος
σκύλος σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς αὐλῆς καὶ ἐπερίμενε καὶ αὐτὸς
τὸν ἀφέντη του.

9. Καὶ τώρα ξαφνικὰ ἐτινάχθηκε ἐπάνω. Ἐσύρ-
θηκε στὰ γέρικα πόδια του, ἐζύγωσε τὸν Ὀδυσσεά, τὸν

ἐμυρίσθηκε. Καὶ ἀμέσως ἐσάλευσε γρήγορα γρήγορα τὴν οὐρά του, κατέβασε τὰ αὐτιά του καὶ ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ Ὀδυσσεά.

10. Ὁ Ὀδυσσεάς ἐκρατήθηκε καὶ δὲν ἔσκυψε νὰ χαδεύσῃ τὸν ἀγαπημένο του σκύλο. Ἐστράφηκε μονάχα καὶ εἶπε στὸν Εὖμαιο :

— Τίνος ἦτο τὸ σκυλὶ τοῦτο; Φαίνεται νὰ ἦτο καλὸ λαγωνικὸ στὰ νιάτα του.

11. Ὁ Εὖμαιος ἀναστέναξε καὶ ἀποκρίθηκε :

— Ἦτο τοῦ ἀφέντη, ποὺ ἐπέθανε στὰ ξένα. Δὲν εἶχε ὁ σκύλος αὐτὸς τὸ ταίρι του. Ποιὲ δὲν τοῦ ἐξέφευγε λαγὸς ἢ ἀγριογούρουνο. Ἀλλὰ τώρα, ἔχασε καὶ αὐτὸς τὸν ἀφέντη του, ἐγέρασε καὶ δὲν μπορεῖ πιά μήτε νὰ σταθῇ στὰ πόδια του.

12. Ἀμα εἶπε τὰ λόγια αὐτὰ ὁ Εὖμαιος, ἐτράβηξε καὶ ἐμπῆκε μέσα στὸ παλάτι. Ἐμεινε μονάχος ὁ Ὀδυσσεάς καὶ ἐκοίταξε σκυμμένος καὶ ἀμίλητος τὸν πιστό του σκύλο, τὸν Ἄργο. Εἶχε πέσει ἀνάσκελα, εἶχε τεντώσει τὰ πόδια του καὶ ἔμενε ἀσάλευτος. Ὁ Ὀδυσσεάς ἀπλωσε σιγὰ τὸ ραβδί του καὶ τὸν ἄγγιξε. Δὲν ἐκινήθηκε. Ὁ Ἄργος εἶχε ξεψυχήσει. Εἶδε τὸν ἀφέντη του, ὕστερα ἀπὸ εἴκοσι χρόνια, καὶ ἐπέθανε εὐτυχισμένος.

13. Ὁ Ὀδυσσεάς ἀναστέναξε σιγὰ, ἐπέρασε τὴν αὐλή, ἔφθασε στὴ μέσα πόρτα τοῦ παλατιοῦ καὶ ἔτσι κουρελιάρης, μὲ τὸ δισάκκι στὸν ὦμο, ἀκουμβώντας σὰ γέρος ζητιᾶνος στὸ ραβδί του, ἐστάθηκε στὸ κατώφλι τοῦ σπιτιοῦ του.

14. Ὁ Τηλέμαχος εἶδε τὸν πατέρα του νὰ στέκεται στὸ κατώφλι σὰ ζητιᾶνος. Ἐλῆρε τότε ἓνα ὀλόκληρο ψωμὶ καὶ κρέας, ἐφώνησε τὸν Εὖμαιο καὶ τοῦ εἶπε :

— Δῶσε αὐτὰ στὸν ξένο καὶ εἰπέ του νὰ πάῃ νὰ ζη-

τήση ὕστερα καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς μνηστῆρες νὰ τοῦ δώσουν.

15. Ὁ Ὀδυσσεύς ἐπῆρε τὸ ψωμὶ καὶ τὸ κρέας, ποὺ τοῦ ἔστειλε ὁ γιὸς του καὶ τοῦ εἶπε:

— Ὁ Θεὸς νὰ τὸν ἔχη καλὰ τὸν Τηλέμαχο καὶ νὰ τοῦ δώσῃ γρήγορα, ὅ,τι ἐπιθυμεῖ ἡ καρδιά του!

16. Ἐκάθισε στὸ κατώφλι καὶ ἄρχισε νὰ τρώγῃ καὶ νὰ κοιτάξῃ τοὺς μνηστῆρες, ποὺ ἔπιναν καὶ ἐτραγουδοῦσαν.

Ἄμα ἀπόφαγε, ἐσηκώθηκε, ἄπλωσε τὸ χέρι του, ἐξύγωσε τοὺς μνηστῆρες καὶ ἄρχισε νὰ ζητιανεύῃ.

17. — Κάμετε ἐλεημοσύνη, παλληκάρια μου! Λυπηθῆτε με! Ἦμουν καὶ ἐγὼ μιὰ φορὰ πλούσιος καὶ εὐτυχισμένος· εἶχα καὶ ἐγὼ δούλους πολλοὺς, καὶ ὅταν ἤρχετο στὸ ἀρχοντικό μου κανένας ζητιᾶνος, τοῦ ἐγέμιζα τὸ δισάκκι του ψωμὶ καὶ κρέας νὰ χορτάσῃ. Μὰ τώρα ἔχασα τὰ πλούτη μου καὶ γυρίζω μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα μου, σὰ ζητιᾶνος. Κάμετε ἐλεημοσύνη, παλληκάρια μου!

18. Οἱ νέοι τὸν ἄκουαν καὶ ἄλλοι ἐγελοῦσαν καὶ τοῦ ἔδιναν, ἄλλοι ἐθύμωναν καὶ τὸν ἔδιωχναν. Καὶ ὁ Ἀντίνοος, ὁ πιὸ κακὸς ἀπὸ ὅλους, ἐφώνησε τὸν Εὐμαιο καὶ ἄρχισε νὰ τὸν μαλώνῃ.

— Τί μᾶς τὸν ἔφερες πάλι τοῦτον τὸν παλιοζητιᾶνο στὰ τραπέζια μας;

19. Εἶπε καὶ ἐσήκωσε τὸ σκαμνί, ὅπου ἀκουμβοῦσε τὰ πόδια του, καὶ τὸ ἐπέταξε τοῦ Ὀδυσσεά. Τὸ σκαμνὶ τὸν εὗρε καὶ τὸν ἐκτύπησε στὸ δεξιό του ὤμο. Ἀλλὰ ὁ γενναῖος Ὀδυσσεύς ἔμεινε ἀσάλευτος σὰ βράχος.

Ἐκίνησε μονάχα τὸ κεφάλι του καὶ ἐκάθισε πάλι στὸ κατώφλι.

20. Ὁ Τηλέμαχος εἶδε τὴν προσβολή, πού ἔκαμαν στὸν πατέρα του καὶ ἐκίνησε καὶ αὐτὸς τὸ κεφάλι του. Δὲν εἶπε τίποτε, μὰ ὠρκίσθηκε ἀπὸ μέσα του νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἀδιάντροπο Ἀλκίνοο γιὰ τὴν κακὴ του τούτη πράξη.

21. Ἄκουσε καὶ ἡ φρόνιμη Πηνελόπη, πὼς ἐπρόσβαλαν τὸ ζητιᾶνο μέσα στὸ σπίτι της, καὶ ἐπικράθηκε ἡ καρδιά της. Ἔστειλε καὶ ἐφώνασε τὸν Εὐμαιο καὶ τοῦ εἶπε :

— Παππούλη, πῆγαινε, σὲ παρακαλῶ, νὰ εἰπῇς στὸν κακόμοιρο αὐτὸ ζητιᾶνο νὰ ἔλθῃ ἐδῶ. Θὰ ἔχῃ γυρίσει τὸν κόσμον καὶ θέλω νὰ τὸν ρωτήσω, ἂν εἶδε πουθενὰ τὸν ἀγαπημένο μου ἄνδρα.

22. Ἔτρεξε ὁ Εὐμαιο, ἐπλησίασε τὸν Ὀδυσσεά στὸ κατώφλι καὶ τοῦ ἐμίλησε σιγά :

— Πῆγαινε, σὲ θέλει ἡ μητέρα τοῦ Τηλέμαχου νὰ σοῦ μιλήσῃ.

23. Ἀλλὰ ὁ φρόνιμος Ὀδυσσεάς τοῦ ἀποκρίθηκε !

— Εἰπὲ τῆς σεβαστῆς βασίλισσας, πὼς θὰ πάω νὰ τῆς μιλήσω σὰ βραδυάσῃ. Φοβοῦμαι τώρα, μὴ μὲ ἰδοῦν οἱ ἄσπλαχνοι μνηστῆρες καὶ μὲ κτυπήσουν πάλι.

Εἶπε καὶ ἐμαξεύθηκε πάλι στὸ κατώφλι καὶ ἐπερίμενε.

88. Ὁ Ὀδυσσεάς μιλεῖ μὲ τὴν Πηνελόπη.

1. Ὅταν ἐβράδυνασε πιά, ἐσχόρπισαν οἱ μνηστῆρες στὰ σπίτια των. Ἀδειασε τὸ ἀνάκτορον καὶ ἐφάνηκε τότε ἡ Πηνελόπη στὴ μεγάλη αἴθουσα. Ἐλαμπε σὰ θεά. Οἱ δοῦλες ἔβαλαν τὸ θρόνον της δίπλα στὸ τζάκι νὰ κα-

θίση. Ἐβαλαν μπροστὰ καὶ ἓνα σκαμνί, γιὰ νὰ ἀκουμβᾷ τὰ πόδια της.

2. Ἐστράφηκε τότε ἡ Πηνελόπη καὶ εἶπε σὲ μιὰ γριὰ, πιστὴ της δούλα :

— Φέρε ἐδῶ ἓνα σκαμνί, στρώσε το με μαλακὴ προβιὰ νὰ καθίσῃ ὁ ξένος.

3. Ὁ πολύπαθος Ὀδυσσεύς ἐξύγωσε τότε, ἐχαιρέτισε τὴ βασίλισσα καὶ ἐκάθισε στὸ σκαμνί, ποῦ τοῦ ἐτοίμασαν.

Ἡ φρόνιμη Πηνελόπη ἐστράφηκε καὶ τοῦ εἶπε :

— ὦ ξέने, ποίος εἶσαι ; ποιά εἶναι ἡ πατρίδα σου ;

4. — ὦ βασίλισσα, ἀποκρίθηκε ὁ πολύξερος Ὀδυσσεύς, ἡ φήμη σου εἶναι μεγάλη σὲ ὅλον τὸν κόσμον. Ὅλοι οἱ θνητοὶ καμαρώνουν τὴν φρονιμάδα σου καὶ τὶς χάρες σου. Ζήτησέ μου ὅ,τι θέλεις· ἀλλὰ μὴ ζητᾷς νὰ σοῦ εἰπῶ ποίος εἶμαι καὶ πιά εἶναι ἡ πατρίδα μου. Γιατὶ πολλὰ βάσανα ὑπόφερα καί, ἂν θυμηθῶ πάλι τὴν πατρίδα μου, θὰ ἀρχίσω τὰ κλάματα. Καὶ δὲν εἶναι σωστὸ νὰ κλαίω στὸ ξένο σπίτι.

5. Ἡ Πηνελόπη τὸν ἐλυπήθηκε καὶ τοῦ εἶπε :

— ὦ ξέने, μεγάλα εἶναι καὶ μένα τὰ βάσανά μου ! Ὁ ἄνδρας μου τώρα καὶ εἴκοσι χρόνια λείπει, ἔφυγε γιὰ τὴν Τροία καὶ μὲ ἀφῆκε ἐδῶ ἔρημη καὶ ἀπροστάτευτη. Ἦλθαν ἀπὸ ὅλα τὰ νησιὰ νέοι καὶ ζητοῦν νὰ με πανδρευθοῦν. Ἀλλὰ ἐγὼ δὲν θέλω, γιατί περιμένω τὸν ἄνδρα μου, τὸν πολύπαθο Ὀδυσσεύ. Μὰ αὐτὸς ἐχάθηκε πιά στὸ πέλαγος καὶ φοβοῦμαι, πὼς δὲν θὰ τὸν ξαναδοῦν πιά τὰ μάτια μου.

6. Καὶ ὁ πονηρὸς Ὀδυσσεύς ἐχαμογέλασε τότε καὶ εἶπε :

— Μὴν κλαίης, βασίλισσα, καὶ μὴ σχίξης τὰ μάγουλά

σου. Ἄκουσε ἓνα λόγον, ποῦ θὰ σοῦ εἰπῶ καὶ ὀρκίζομαι, πὼς ψέματα δὲν λέγω: Ζῆ ὁ Ὀδυσσεύς! Ἐπάλευσε μὲ τὰ κύματα, ἐσυντρίφθηκε μὲ τὸ πλοῖο του, ὅλοι του οἱ σύντροφοι ἐχάθηκαν. Ἀλλὰ αὐτὸς ἐγλύτιωσε. Ἐφθασε κολυμβώντας στὸ νησί, ὅπου κατοικοῦν οἱ φιλόξενοι Φαίακες καὶ αὐτοὶ τοῦ ἔδωκαν ἓνα πλοῖο, γιὰ νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του.

7. — Ἄμποτε νὰ γίνῃ, ὅ,τι μοῦ λέγεις, ὦ ξένε! ἀποκρίθηκε ἡ Πηνελόπη. Καὶ τότε θὰ ἰδῆς, τί πλούσια δῶρα θὰ σοῦ κάμω! Μὰ τώρα εἶναι πιά καιρὸς νὰ κοιμηθῆς.

8. Ἐστράφηκε ἡ Πηνελόπη στὴ γριὰ τροφό, ποῦ εἶχε ἀναθρέψῃ τὸν Ὀδυσσεά, καὶ τῆς εἶπε:

— Καλή μου Εὐρύκλεια, σήκω νὰ πλύνῃς τὰ πόδια τοῦ ἀγαπητοῦ μας ξένου, πρὶν πέσῃ νὰ κοιμηθῇ. Μᾶς ἔφερε καλὰς εἰδήσεις καὶ ἐπαρηγόρησε τὴν καρδιά μας.

9. Ἡ καλὴ γριούλα ἐσκέπασε τὸ πρόσωπό της μὲ τὰ χεῖρα της καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ:

— ὦχου, παιδάκι μου! ἐφώνηξε, ἀγαπημένε μου Ὀδυσσεά, ἐγὼ πιά δὲν ἔχω ἐλπίδα νὰ σὲ ξαναδῶ!

10. Ἐτσι ἔκλαιε ἡ καλὴ γριούλα καὶ ἔβαζε σὲ ἓνα λεβέτι χλιαρὸ νερό, γιὰ νὰ πλύνῃ τὰ πόδια τοῦ Ὀδυσσεά. Ἐξίφνα τὸν ἐκοίταξε καλὰ, ἀναστέναξε καὶ εἶπε:

11. Ξένε, ἦλθαν ἕως τώρα πολλοὶ στὸ ἀνάκτορό· ἀλλὰ ἀκόμη δὲν εἶδα κανένα νὰ μοιάζῃ τοῦ ἀγαπημένου μου Ὀδυσσεά, ὅπως ἐσύ. Ἡ φωνή σου εἶναι ἀπαράλλακτη μὲ τὴ δική του· πολὺ μοιάζετε καὶ στὸ σῶμα καὶ στὴ φωνή.

12. Ὁ Ὀδυσσεύς ἐτρόμαξε, μὴν τὸν ἀναγνωρίσῃ ἡ γριὰ παραμάννα καὶ ἐπῆγε καὶ ἐκάθισε παράμερα σὲ μιὰ σκοτεινὴ γωνιά. Ἡ γριὰ ἐπλησίασε, ἐγονάτισε καὶ

ἄρχισε νὰ τοῦ πλύνῃ τὰ πόδια. Ἐξαφνα ὁμως ἐξεφώνησε. Ἐκεῖ, πού τοῦ ἔπλυνε τὰ πόδια, τὰ χέρια τῆς εὗρηκαν τὴ μεγάλη πληγὴ, πού εἶχε ὁ Ὀδυσσεύς ἐπάνω ἀπὸ τὸ γόνατο. Μιὰ φορὰ στὸ κυνήγι τὸν εἶχε πληγώσει ἓνας ἀγριόχοιρος.

13. Μόλις ἄγγιξε ἡ γριὰ τὴν πληγὴ, ἐσάστισε. Ἀφῆκε τὸ πόδι νὰ πέσῃ ἐπάνω στὸ λεβέτι· καὶ τὸ χάλ-

κινο λεβέτι ἐβρόντηξε, ἔγυρε καὶ τὰ νερὰ ἐχύθησαν χάμω. Τὰ κλάματα ἐπῆραν τὴ γριὰ καὶ εἶπε :

14. — Παιδί μου, εἶσαι ὁ Ὀδυσσεύς ! Σὲ ἐγνώρισα ἀπὸ τὴν πληγὴ σου στὸ γόνατο.

Ἐστράφηκε στὴν Πηνελόπη καὶ ἐτοιμάζετο νὰ τῆς φωνάξῃ :

— « Ἐφθασε ὁ Ὀδυσσεύς ! »

15. Ἄλλὰ ὁ γνωστικὸς Ὀδυσσεὺς ἐπρόλαβε καὶ τῆς ἔφραξε τὸ στόμα :

— Σώπα ! Μὴ θέλῃς νὰ μὲ ἀφανίσῃς ! Ἦλθα, μὰ δὲν θέλω ἀκόμῃ νὰ τὸ εἰπῇς κανενός. Κράτα το μυστικό, ἂν μὲ ἀγαπᾷς !

16. Ἐσώπασε ἡ καλὴ γριουλά. Ἐσκούπισε τὰ κλάματα τῆς καὶ ἐπῆγε καὶ ἔφερε ἄλλο νερὸ νὰ ξεπλύνῃ τὰ πόδια τοῦ ἀγαπημένου τῆς ἀφέντη.

89. Ὁ Ὀδυσσεὺς φανερώνεται στὸν πατέρα του Λαέρτη.

Μονάχο τὸν πατέρα του μέσ' στ' ὁμορφο περιβόλι τὸν βρῆκε ἐκεῖ, πού σκάλιζε τὸ χῶμα, κουρελιάρης.

Τὸν εἶδεν ὁ πολύπαθος, ὁ μέγας Ὀδυσσεὺς, κομμένο ἀπ' τὰ γεράματα, στὸν πόνο βουτημένο, κι ἀκούμπησε σὲ μιὰ ἀχλαδιὰ κι ἀρχίνησε νὰ κλαίῃ. Καὶ συλλογίζονταν στὸ νοῦ, τί θάπρεπε νὰ κάμῃ, νὰ πέσῃ στοῦ πατέρα του τὴν ἀγκαλιά, νὰ κοᾶξ, πὼς ἦρθε πιά, πὼς γύρισε στὴ γῇ τὴν πατρικὴ του ; ἢ μὲ ρωτήματα πολλὰ νὰ δοκιμάσῃ πρῶτα ;

Σίμωσε ἀργὰ τὸ γέροντα καὶ γλυκομίλησέ του :

— ὦρα καλή ! Τὸν κῆπο σου καλὰ δουλεύεις, γέρο, κι ὅλα καλὰ τὰ φρόντισες, συκιές, ἐλιές κι ἀμπέλια, καὶ μόνο ἐσύ 'σαι ἀφρόντιστος, λερός, κουρελιασμένος. Ὁ ἀφέντης σου δὲ νοιάζεται γιὰ σένα, ἂν ἔχῃς, γέρο, βασιλικὸ τὸ ἀνάστημα, βασιλικιὰ τὴν ὄψῃ.

Μὰ πές μου τώρα, γέροντα, σὰν τίνος εἶσαι δοῦλος, καὶ τίνος τὸ περιβόλι αὐτό, πού τώρα βλέπω ὀμπρὸς μου ; Καὶ πές μου ἀκόμα, ἂν βρίσκωμαι στὴν ξακουσμένη
[Ἰθάκη.

Μιὰ μέρα ἐγὼ στὸ σπίτι μου τρανὸν ἐφίλεψα ἄνδρα,
ποὺ σὰν αὐτὸν τὸ ταίρι του στὸν κόσμον ἐγὼ δὲν εἶδα·
γιὸς τοῦ Λαέρτη λέγονταν καὶ θρέμμα τῆς Ἰθάκης.

Εἶπε κι ὁ γέρος ἄρχισε τὰ κλάματα καὶ κάνει :

— ὦ ξένε, βρίσκεσαι στὴ γῇ, ποὺ μὲ ρωτᾷς νὰ μάθῃς·
καὶ δῶρα θᾶπαιρνες πολλά, νᾶταν ἐδῶ κι ἐκεῖνος !

Μὰ πές μου, πόσα χρόνια πᾶν, ποὺ φιλοξενισές τον
τὸν ἔρμον, ἄμοιρό μου γιό, ποὺ ἀλάργα ἀπ' τὴν πατρίδα,
ψάρια τὸν φάγαν τοῦ γιαιοῦ γιὰ καὶ θεριά τοῦ δάσους,
χωρὶς νεκρὸ ὁ πατέρας του κι ἡ μάννα νὰ τὸν κλάψουν
κ' ἡ φρόνιμη γυναῖκα του τὰ μάτια του νὰ κλείσῃ ;

Κι ἀπάντησε ὁ πολύπαθος στὸ γέρο του πατέρα :

— Πέντε πιά χρόνια πᾶν, ποὺ ἐγὼ στὸ σπίτι μου τὸν εἶχα.

Κ' ἔφυγε αὐτὸς χαρούμενος κ' ἐλπίζαμε μιὰ μέρα
ἐδῶ στὴν ποθητὴ του γῇ νὰ ξανανταμωθοῦμε !

Εἶπε καὶ ῥάγισε ἡ καρδιά τοῦ γέροντα ἀπὸ τὸν πόνο.

Μὲ τὰ δυὸ χέρια φούχτωσε τῆς γῆς τὸ μαῦρο χῶμα
καὶ κλαίγοντας τὸ σκόρπισε στὴν ἄσπρη κεφαλὴ του.

Καὶ τότε πιά δὲ βάσταξε τὸν πόνο του ὁ Ὀδυσσεύς
καὶ χύθηκε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ γέρου καὶ φωνάζει :

— Ἐγὼ ἔμαι ὁ γιὸς σου καὶ μὴν κλαῖς, πατέρα ἀγαπη-
[μένε !

90. Ὁ Ὀδυσσεύς τιμωρεῖ τοὺς μνηστῆρες.

1. « Κανένας ἀπὸ ὅλους, ποὺ ἦλθαν στὸ ἀνάκτορό
καὶ θέλουν νὰ μὲ πάρουν γυναῖκα, δὲν εἶναι τόσο δυνα-
τὸς καὶ ἄξιος, σὰν τὸν Ὀδυσσεύα. Θὰ σηκωθῶ, θὰ πάρω
τὸ μεγάλο δοξάρι του καὶ θὰ τὸ πᾶω στοὺς μνηστῆρες.

Κανέννας δὲν θὰ μπορέση νὰ τὸ τεντώσῃ, ὅπως αὐτός, καὶ νὰ ρίξῃ τόσο μακριὰ τὴ σαίττα!»

2. Τοῦτα ἐσυλλογίζετο ἡ φρόνιμη Πηνελόπη καὶ ἐσηκώθηκε. Ἐπῆρε τὸ κλειδί, ἀνέβηκε στὸ δωμάτιο, ὅπου ἦσαν τὰ ἄρματα τοῦ ξακουσμένου ἀνδρός της, τὸ ἀνοιξε καὶ ἐμπῆκε μέσα.

3. Εὗρῃκε τὸ μεγάλο δοξάρι, τὸ ἐξεκρέμασε καὶ τὸ ἔβαλε στὰ γόνατά της. Τὸ ἐκοίταζε, τὸ ἐκοίταζε καὶ τὴν ἔπιασαν τὰ κλάματα· ἐθυμήθηκε τὸν Ὀδυσσεά καὶ ἡ καρδιά της ἐρράγισε:

— Θεέ μου, ἐμουρμούρισε, ποῦ νὰ βρίσκεται!

4. Καὶ ποῦ νὰ ἤξερε, πῶς ὁ Ὀδυσσεάς εὗρίσκετο στὸ σπίτι της, ντυμένος σὰ ζητιᾶνος, καὶ πῶς χθὲς βράδῃ ἐμιλοῦσε τόση ὥρα μαζί του!

Ἄμα ἐχόρτασε τὸ κλάμα, ἐπῆρε τὸ δοξάρι καὶ κατέβηκε στὸ μεγάλο δωμάτιο, ὅπου οἱ μνηστῆρες ἔτρωγαν καὶ ἔπιναν.

Ἐστάθηκε κοντὰ στὸ στῦλο καὶ ἔτσι ἐμίλησε στοὺς νέους:

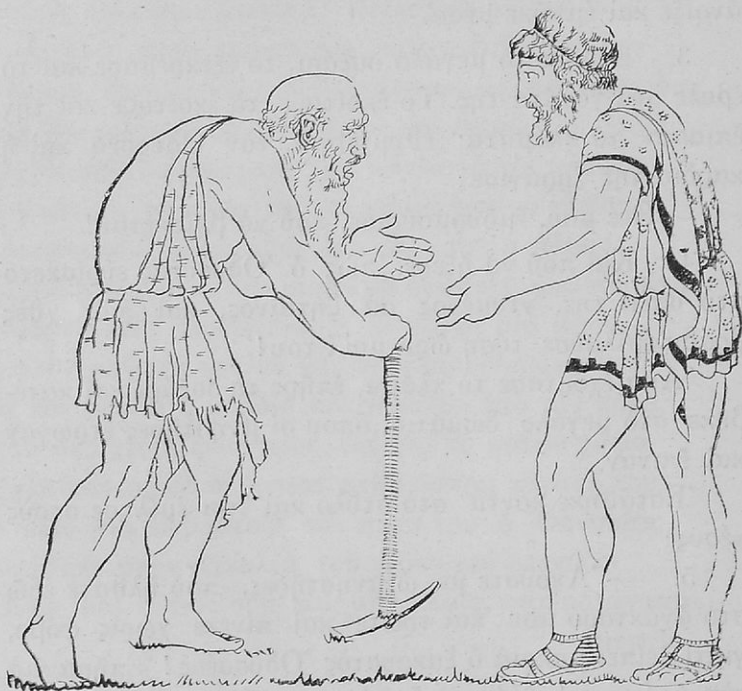
5. — Ἀκοῦστε με, ὦ μνηστῆρες, ποὺ ἤλθατε ἐδῶ στὸ ἀνάκτορό μου καὶ τρῶτε καὶ πίνετε χωρὶς φόβο, γιατί λείπει μακριὰ ὁ ξακουστός Ὀδυσσεάς! Ἐπῆρα πιά τὴν ἀπόφαση! Νά, τὸ δοξάρι τοῦ Ὀδυσσεά. Ὅποιος ἀπὸ σᾶς μπορέσῃ νὰ τὸ τεντώσῃ, νὰ ρίξῃ τὴ σαίττα καὶ νὰ περάσῃ τὶς δώδεκα ἀξίνες, ποὺ θὰ στήσω στὴν αὐλή, αὐτὸς θὰ μὲ πάρῃ γυναίκα. Ἄν δὲν μπορέσῃ κανέννας σας, τότε θὰ φύγετε καὶ νὰ μὲ ἀφήσετε μονάχη ἐδῶ μὲ τὸ γιό μου!

6. Εἶπε καὶ ἐπρόσταξε τὸν Εὖμαιο νὰ καρφώσῃ τὶς δώδεκα ἀξίνες στὴ γῆ. Καὶ ὁ πιστὸς χοιροβοσκὸς ἐπῆρε κλαίοντας τὶς ἀξίνες καὶ τὶς ἐκάρφωσε στὴν ἀράδα.

7. Ἐτρομάξαν οἱ μνηστῆρες, γιατί ἤξεραν, πὼς κανένας των δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ τεντώσῃ τὸ φοβερὸ δοξάρι τοῦ Ὀδυσσεά.

Καὶ ὁ Τηλέμαχος ἐπετάχθη καὶ εἶπε:

— Ἐμπρὸς παλληκαράδες! Ὁ ἀγώνας ἀρχίζει

ὅποιος μπορεῖ, ὥς τεντώσῃ τὸ δοξάρι τοῦ ξακουστοῦ μου πατέρα!

8. Πρῶτος ἐσηκώθηκε ὁ Λειώδης. Ἐσήκωσε τὸ δοξάρι, ἔβαλε ὅλη του τὴ δύναμη νὰ τὸ τεντώσῃ, μὰ τοῦ κάκου!

— Ἀλίμονο, εἶπε, δὲν μπορῶ! Ἄς δοκιμάσῃ ἄλλος.

9. Τότε ἐσηκώθηκε ἄλλος νέος, ἐδοκίμασε καὶ αὐτός, ἀλλὰ τοῦ κάκου! Ποῦ νὰ μπορέσῃ! Ὅλοι οἱ μνη-

στῆρες, ὁ ἓνας ὕστερα ἀπὸ τὸν ἄλλον, ἐδοκίμασαν. Κανένας δὲν ἐμπόρεσε νὰ τεντώσῃ τὸ φοβερὸ δοξάρι.

10. Ἐμεναν ἀκόμη δυὸ μνηστῆρες, οἱ πιὸ ἀνδρεῖοι ὁ Εὐρύμαχος καὶ ὁ Ἀντίνοος. Ὁ Ὀδυσσεύς ἔστεκε παράμερα μὲ τὸ γιό του τὸν Τηλέμαχο καὶ μὲ τὸν Εὐμαιο καὶ ἐκοίταξε. Ὅταν εἶδε, πὼς κανένας δὲν ἤμποροῦσε νὰ τεντώσῃ τὸ δοξάρι του, ἐπῆρε σὲ μιὰ γωνιὰ τὸν Εὐμαιο καὶ τοῦ λέγει κρυφά :

11. — Εὐμαιο, ἀκόμη δὲν μὲ ἐγνώρισες ; Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ὀδυσσεύς. Ἐγύρισα στὴν πατρίδα ὕστερα ἀπὸ εἴκοσι χρόνια. Νά, κοίταξε καὶ τὴν πληγὴ μου στὸ γόνατο γιὰ νὰ πιστεύσης !

12. Εἶπε καὶ ἐσήκωσε τὰ κουρέλια τοῦ καὶ ἔδειξε τὴν πληγὴ ἐπάνω ἀπὸ τὸ γόνατο. Ὁ Εὐμαιο ἀγκάλιασε τὸν Ὀδυσσεύα καὶ ἄρχισε νὰ τὸν φιλῇ καὶ νὰ κλαίῃ. Ἀλλὰ ὁ πολύξερος Ὀδυσσεύς ἐσταμάτησε τὰ κλάματα καὶ εἶπε :

13. — Δὲν εἶναι καιρὸς νὰ κλαίωμε, πιστέ μου Εὐμαιο. Ἀκουσε, τὶ προστάζω. Ὅταν πιά κανένας δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ ρίξῃ τὴ σαίττα, ἐσὺ νὰ πάρῃς τὸ δοξάρι καὶ νὰ μοῦ τὸ δώσης.

14. Τὴν ὥρα ἐκείνη ὁ Εὐρύμαχος ἐκρατοῦσε τὸ δοξάρι, ἔβαζε ὅλη του τὴ δύναμη, μὰ δὲν μποροῦσε νὰ τὸ τεντώσῃ. Ἀναστέναξε καὶ εἶπε :

— Δὲν μὲ νοιάζει, ποῦ ἔχασα καὶ δὲν παίρνω γυναῖκα τὴ φρόνιμη Πηνελόπην· ἀλλὰ ἀναστενάζω, γιὰτὶ δὲν ἔχω τὴ δύναμη τοῦ Ὀδυσσεύα καὶ φεύγω ντροπιασμένος !

15. Ὁ Ἀντίνοος τότε ἐσηκώθηκε καὶ εἶπε :

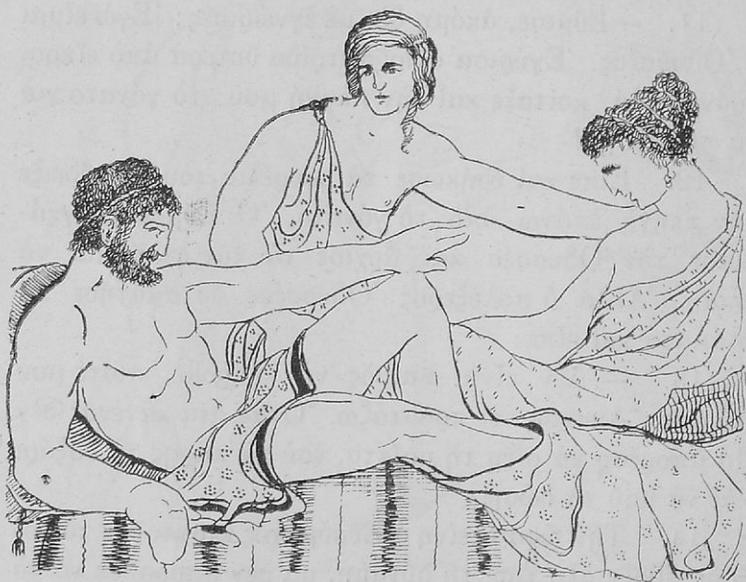
— Ἀς ἀφήσωμε ἀπόψε τοὺς ἀγῶνες. Καὶ αὔριο, ἅμα ξημερώσῃ, θὰ πιάσω καὶ ἐγὼ τὸ δοξάρι καὶ θὰ δοκιμάσω τὴ δύναμή μου.

16. Ὁ Ὀδυσσεύς ὁμῶς ἐπετάχθηκε καὶ εἶπε :

— Δώστε μου τὸ δοξάρι νὰ δοκιμάσω καὶ ἐγὼ τὴ δύναμή μου !

Ἀλλὰ ἐθύμωσαν οἱ μνηστῆρες καὶ ὁ Ἀντίνοος ἐφώνηξε :

— Αἴ, κακομοίρη, δὲν σοῦ φθάνει, ποὺ σὲ ἀφήνομε ἐδῶ καὶ τρώγεις καὶ πίνεις, μόνο τολμᾷς καὶ νὰ παραβγαίνης μαζί μας.

17. Ὁ Εὐμειὸς ὁμῶς, χωρὶς νὰ τρομάξῃ, ἐπῆρε τὸ δοξάρι καὶ ἐπῆγε στὸν Ὀδυσσεύα. Τὸ ἄρπαξε εὐθύς ὁ πολυμήχανος, τὸ ἐκοίταξε καλὰ καλὰ, ἐδοκίμασε τὴ χορδὴ, ἐπῆρε μιὰ μεγάλη σαῖττα καὶ μὲ μιᾶς τεντώνει τὸ δοξάρι. Ἐσφύριξε ἡ σαῖττα, ἐχύθηκε καὶ ἐπέρασε σὰν ἄστραπὴ καὶ τὶς δώδεκα ἀξίνες.

18. Ἐτρόμαξαν οἱ μνηστῆρες. Ἐζώσθηκε ὁ Τηλέμαχος τὸ σπαθὶ του, ἄρπαξε τὸ κοντάρι καὶ ἐστάθηκε

δίπλα στὸν πατέρα του. Καὶ αὐτὸς ἐπέταξε ἀπὸ πάνω του τὰ κουρέλια του, ἐπήδησε τὸ κατώφλι καὶ ἐφώνησε:

— Ἦλθα! Εἶμαι ὁ Ὀδυσσεύς καὶ κανένας δὲν θὰ γλυτώσῃ!

19. Ἐρριξε τὴν πρώτη σαΐττα καὶ ἐκτύπησε τὸν Ἀντίνοο. Ἐπειτα τοὺς ἄλλους ἕναν ἕναν. Καὶ ὅταν πιά ἦλθε ἡ νύκτα, ὅλοι οἱ μνηστῆρες ἐκοίτοντο κάτω νεκροί. Καὶ οἱ πιστοὶ δοῦλοι καὶ οἱ πιστὲς γυναῖκες ἔτρεξαν καὶ ἐφιλοῦσαν τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια τοῦ Ὀδυσσεά.

20. Τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἐτελείωσαν τὰ βάσανα τοῦ πολυπλόκητου Ὀδυσσεά. Ἀπὸ τότε πιά ἔζησε ἥσυχος καὶ εὐτυχισμένος στὰ ἀνάκτορά του, μαζὶ μὲ τὴ γυναῖκα, μὲ τὸ γιό, μὲ τὸν πατέρα του καὶ μὲ τὸν πιστὸ λαό του.

91. Γιὰ τὴν Ἑλλάδα!

Στὸν κόσμον ὅλα λάμπουνε
ἥλιος, φεγγάρι, ἀστέρια,
κι ὅλες γελοῦν οἱ θάλασσες
τὰ καλοκαίρια.

Κι ὅλα μυρίζουν τὰ βουνά
κι ἀνθεῖ κάθε λαγγάδα,
μὰ πουθενά τόσο ὁμορφα
σὰν τὴν Ἑλλάδα.

Γιατὶ στοὺς γαλανοὺς της τοὺς γιαλοὺς
πανώρια παραμύθια
γεννήθηκαν μιὰ μέρα, κι' ἔσμιξαν
μὲ τὴν ἀλήθεια.

Γιατί στὰ πράσινά της τὰ βουνά
λάμπαν θεοὶ μὲ χάρη,
κ' εἶναι τὸ κάθε πετραδάκι της
μαργαριτάρι.

Κι ἂν μιὰ φορὰ γιὰ τὴν πατρίδα του
σὲ πόλεμο κ' εἰρήνη
χαρούμενα ὁ καθεὶς τὴ ζήση του⁽¹⁾
πρέπει νὰ δίνη.

Παιδιά μου, ἀκούσετε τὸ λόγο μου!
τῆς ζήσης τὴ γλυκάδα
χίλιες φορές μᾶς πρέπει ἐμεῖς νὰ δίνωμε
γιὰ τὴν Ἑλλάδα!

1) τὴ ζωή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς
1. Προσευχὴ στὸ Θεό. Ποίημα Ἑλ. Σαμίου . . .	3
2. Τὸ χωριό μας	4
3. Τὸ χωριό μας καὶ ὁ δάσκαλος	6
4. Οἱ γέροι τοῦ χωριοῦ μας	7
5. Τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ μας	9
6. Ἔργασία. Ποίημα Γ. Μαρκοῦ	11
7. Τὸ χωριὸ γίνεται ἀγνώριστο	12
8. Ὁ Κόκορας. Ποίημα Ἑλ. Σαμίου	15
9. Ἡ ἱστορία ἐνὸς θρανίου	16
10. Ὁ βασιλέας καὶ ὁ κοφινᾶς Α.	18
11. » » » » Β.	20
12. Ἡ στάλα ἢ βροχοῦλα	24
13. Ἡ στάλα ἢ βροχοῦλα. Ποίημα Ἑλ. Σαμίου . . .	24
14. Ἡ χρυσὴ λίρα καὶ ἡ χάλκινη πεντάρα Α. . . .	24
15. » » » » » Β.	26
16. » » » » » Γ.	28
17. Ἡ γαλατοῦ. Ποίημα Ἑλ. Σαμίου	31
18. Τὸ κρασί, τὸ λάδι, τὸ ξύδι καὶ τὸ ἄλατι Α. . .	33
19. Τὸ κρασί Β.	35
20. Τὸ λάδι Γ.	37
21. Τὸ ξύδι Δ.	39
22. Τὸ ἄλατι Ε.	40
23. Ὁ χειμώνας. Ποίημα Ἑλ. Σαμίου	43
24. Ὁ σκύλος τοῦ πυροσβέστη	45
25. Ὁ σκύλος. Ποίημα Ἑλ. Σαμίου	47
26. Ὁ ἀληθινὸς Θεός	48
27. Ἕνας Θεός. Ποίημα Ἑλ. Σαμίου	50
28. Χριστὸς γεννᾶται	50
29. Χριστούγεννα. Ποίημα Ἑλ. Σαμίου	54

30.	Ἐκδρομή στο χωριὸ τὰ Χριστούγεννα	A.	55
31.	» » » »	B.	57
32.	» » » »	Γ.	59
33.	Ὁ πτωχὸς Μιχαλάκης	A.	61
34.	» » » »	B.	63
35.	Τὸ προσφυγόπουλο. Ποίημα Ἐλ. Σαμίου		66
36.	Ὁ Μίδας καὶ τὸ χρυσάφι του	A.	67
37.	» » » » » »	B.	69
38.	Τὸ φεγγαράκι. Ποίημα Ἐλ. Σαμίου		73
39.	Ὁ ἄνεμος τῆς ἄνοιξης		73
40.	Ἡ ἄνοιξη. Ποίημα Ἐλ. Σαμίου		77
41.	Ὁ Εὐαγγελισμὸς		78
42.	Τὸ κυπαρίσσι		80
43.	Ἡ Ἑλλάδα. Ποίημα Ἐλ. Σαμίου		84
44.	Ὁ Ἀἰ Γιώργης σκοτώνει τὸ δράκο		85
45.	Ὁ καπετὰν Νικόλας	A.	88
46.	» » » »	B.	89
47.	» » » »	Γ.	90
48.	Τὸ ναυτόπουλο. Ποίημα Ἐλ. Σαμίου		93
49.	Οἱ δυὸ ξυλοκόποι καὶ τὰ πουλιά	A.	94
50.	» » » » » »	B.	96
51.	Τὰ κοράκια		98
52.	Ἡ κουκουβάγια	A.	101
53.	» » » »	B.	103
54.	Ἡ γλῶσσα		104
55.	Ἡ λαιδοριὰ		107
56.	Τί ἤθελε νὰ γίνῃ ἓνα κυπαρίσσι		110
57.	Ἀπρίλης. Δημοτικὸ		113
58.	Τὸ χελιδόνι. I. Βηλαρά		113
59.	Τι μᾶς λέγει ὁ ποταμός		114
60.	Ὁ ποταμός. Ποίημα Ἐλ. Σαμίου		117
61.	Λύκος, ἄλεπού καὶ ἄνθρωπος		118
62.	Ἔρχεται τὸ καλοκαίρι		120
63.	Ὁ Μᾶης. Ποίημα Ἐλ. Σαμίου		124
64.	Τὸ καλοκαίρι. Ποίημα Γ. Βιζυηνοῦ		125

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Ἀπὸ τῆ ζωῇ τοῦ Ἡρακλῆ

Σελίς

65. Ἡ Ἀρετῇ καὶ ἡ Κακία 126

Ἀπὸ τῆ ζωῇ τοῦ Θησέα.

66. Ὁ Θησέας θέλει νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν πατρίδα του 129
67. Ὁ Θησέας φθάνει στὴν Κρήτη 130
68. Ὁ Θησέας σκοτώνει τὸν Μινώταυρο 132
69. Ὁ Δαίδαλος καὶ ὁ Ἴκαρος 134
70. Πετοῦν 137

Ἀπὸ τὸν πόλεμο τῆς Τροίας.

71. Ὁ Ἀχιλλέας καὶ ὁ Ὀδυσσεύς 139
72. Πῶς ὁ Ὀδυσσεύς εὗρῆκε τὸν Ἀχιλλέα 142
73. Ὁ Ἑκτορας ἀποχαιρετᾷ τὴν Ἀνδρομάχη 144
74. Ὁ Ἀχιλλέας καὶ ὁ Πρίαμος 148
75. Ὁ Ὀδυσσεύς φθάνει εἰς τὸ νησὶ τῶν Κυκλώπων . 152
76. Ὁ Κύκλωπας ἔρχεται 154
77. Μὲ λέγουν Κανένα 156
78. Ὁ Ὀδυσσεύς τυφλώνει τὸν Κύκλωπα 159
79. Φεύγουν 160
80. Ἡ Ναυσικᾶ 163
81. Ἡ Ναυσικᾶ βλέπει τὸν Ὀδυσσεά 164
82. Ὁ Ὀδυσσεύς πηγαίνει στὴν πόλιν μὲ τὴ Ναυσικᾶ . 168
83. Ὁ Ὀδυσσεύς στὸ ἀνάκτορο 169
84. Ὁ Ὀδυσσεύς φθάνει εἰς τὴν πατρίδα 172
85. Ὁ Ὀδυσσεύς ἀκούει τὸν πιστό του χοιροβοσκὸ . . 174
86. Πατέρας καὶ γιὸς 175
87. Ὁ Ὀδυσσεύς πάει στὸ ἀνάκτορό του 181
88. Ὁ Ὀδυσσεύς μιλεῖ μὲ τὴν Πηνελόπη 185
89. Ὁ Ὀδυσσεύς φανερώνεται στὸν πατέρα του. Ποίη-
μα, διασκευὴ ἀπὸ τὴν Ὀδύσσεια Ἑλ. Σαμίου . 189
90. Ὁ Ὀδυσσεύς τιμωρεῖ τοὺς μνηστήρες 190
91. Γιά τὴν Ἑλλάδα. Ποίημα Ἑλ. Σαμίου 195

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

1	Η ΚΑΛΩΣ ΉΛΘΗΣ	1
2	Ο ΕΡΩΤΑΣ	2
3	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	3
4	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	4
5	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	5
6	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	6
7	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	7
8	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	8
9	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	9
10	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	10
11	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	11
12	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	12
13	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	13
14	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	14
15	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	15
16	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	16
17	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	17
18	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	18
19	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	19
20	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	20
21	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	21
22	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	22
23	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	23
24	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	24
25	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	25
26	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	26
27	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	27
28	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	28
29	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	29
30	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	30
31	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	31
32	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	32
33	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	33
34	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	34
35	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	35
36	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	36
37	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	37
38	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	38
39	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	39
40	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	40
41	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	41
42	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	42
43	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	43
44	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	44
45	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	45
46	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	46
47	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	47
48	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	48
49	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	49
50	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	50
51	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	51
52	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	52
53	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	53
54	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	54
55	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	55
56	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	56
57	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	57
58	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	58
59	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	59
60	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	60
61	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	61
62	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	62
63	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	63
64	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	64
65	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	65
66	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	66
67	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	67
68	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	68
69	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	69
70	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	70
71	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	71
72	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	72
73	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	73
74	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	74
75	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	75
76	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	76
77	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	77
78	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	78
79	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	79
80	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	80
81	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	81
82	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	82
83	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	83
84	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	84
85	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	85
86	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	86
87	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	87
88	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	88
89	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	89
90	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	90
91	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	91
92	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	92
93	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	93
94	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	94
95	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	95
96	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	96
97	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	97
98	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	98
99	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	99
100	Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ	100

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούτου 1934

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ἀριθ. { Πρωτ. 51231, 51232
Διεκπ.

ΕΠΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙ

Πρὸς

τοὺς κ. κ. Ε. Πανέτσου - Ε. Σαμίου συγγραφεῖς

Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν ὅτι διὰ ταῦταριθμοὺ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, στηριζομένης δὲ εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 5911 καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς οἰκείας κριτικῆς ἐπιτροπῆς, τὴν περιλαμβανομένην εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 1ην πρᾶξιν αὐτῆς ἐνεκρίθη ὡς διδακτικὸν βιβλίον πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Δ'. τάξεως τῶν δημοτικῶν σχολείων τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «**Η ΔΑΦΝΗ**» βιβλίον σας διὰ μίαν τετραετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς 15ης Σεπτεμβρίου 1934 ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ συμμορφωθῆτε ἐπακριβῶς πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς ἀρμοδίας κριτικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ

Ὁ Τμηματάρχης

Ν. Σ Μ Υ Ρ Ν Η Σ

Ἀρθρον 6ον τοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος

«Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διατιμῆσεως τῶν ἐγκεκριμένων διδακτικῶν βιβλίων».

Τὰ διδακτικά βιβλία τὰ πωλούμενα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεώς των ἐπιτρέπεται νὰ πωλῶνται ἐπὶ τιμῇ ἀνωτέρα κατὰ 15 % τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Διατάγματος κανονισθείσης ἄνευ βιβλιοσήμου τιμῆς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης συσκευῆς καὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους τοῦ ἐξωφύλλου ἢ τῆς τελευταίας σελίδος τοῦτου ἐκτυποῦται τὸ παρὸν ἄρθρον.

Ἀριθ. ἀδείας κυκλοφ.

53536

Ἀδέτου 16, 50

Ἡμερομηνία

25-7-36

ΤΙΜΗ

Δεδευ. 19, 50

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

Ἀποστολὴν Νοτίων καὶ τινεσὶ ὀφλιστάτε. Τοῦτο ἐξηγεῖται διὰ τὴν
 τοῦ ἀνω ἀποστολῆς εἶναι γαμινεῖται παρὰ ἀλλήλων καὶ τῶν

Oh! mihi de la liti. I mui di
 ele. fagun to di muller
 fagun de a duto la liti

Tullu's girl is further well
 The children of her
~~the children of her~~

ah auf der Luft in den
 der Klage der Jugend
 der Zeit von der Zeit
 der Zeit von der Zeit

Ομοίωσις ἰσχυρὰ ἀλλὰ
καὶ ἀσθενὴς καὶ ἀδύνατος
ἐν δόξῳ καὶ ἐν ἔργῳ
καὶ ἐν λόγῳ καὶ ἐν πράξει